ETKİNLİKLERLE

DEĞERLER EĞİTİMİ

I

ETKİNLİKLERLE

DEĞERLER EĞİTİMİ I

(7-15 yaş)

DİB YAYINLARI

DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI YAYINLARI - 1245
Mesleki Kitaplar : 119

Yayın Yönetmeni
Dr. Fatih Kurt

Genel Koordinatör
Bünyamin Albayrak

Yayın Koordinatörü
Dr. Faruk Görgülü

Proje Koordinatörü
Sedide Akbulut

Editör
Doç. Dr. Ercüment Erbay

Katkıda Bulunanlar
Ayşe Gül Gürbüz
Ayşe Rümeysa Karagöz
Ayşe Serra Kara
Ayşegül Gözeri Daştan
Ayşegül Uyar
Dr. Hatice Koç Kanca
Dr. Lütfiye Gülay Bilgin
Dr. Şerife Nihal Zeybek
Emine Yaldız
Esra Erken Güney
İshak Aşar
Keziban Gurbet Kariparduç Gülden
Nurhan Ramazanoğlu Özcan
Şule Yüksek
Tuğba Güler Bozkaya
Zehra Gönenç

Tashih
Sümeyye Özgen
Zeynep Aknar

Grafik & Tasarım
Aral Group

Baskı Hazırlık
Uğur Altuntop

Baskı
Sarıyıldız Ofset Matb. Amb. Kağ. Paz. San. Tic. Ltd. Şti.
0312 395 99 94

3. Baskı, Ankara – 2019

Eser İnceleme Komisyon Kararı: 04.05.2016/07

2019-06-Y-0003-1245
ISBN 978-975-19-6541-7
Sertifika No:12930

İletişim
Dini Yayınlar Genel Müdürlüğü
Basılı Yayınlar Daire Başkanlığı
Üniversiteler Mah. Dumlupınar Bulvarı
No:147/A 06800 Çankaya/ANKARA
Tel: 0 312 295 72 93 - 94
Faks: 0 312 284 72 88
e-posta: diniyayinlar@diyanet.gov.tr
www.diyanet.gov.tr

Dağıtım ve Satış
Döner Sermaye İşletme Müdürlüğü
Tel: 0 312 295 71 53 - 295 71 56
Faks: 0 312 285 18 54
e-posta: dosim@diyanet.gov.tr

İÇİNDEKİLER

TAKDİM

Değerler, insanoğlunu iyiye ve güzele sevk eden güçlü dinamiklerdir. Bireylerin ve toplumların tekâmülünde, medeniyetlerin, geleneklerin şekillenmesinde millî ve dinî değerler en önemli yapı taşlarıdır. Dinin merkezinde yer alan ahlaki ve insani ilkeler bireyin ve toplumların kimlik ve kişiliklerinin oluşmasında önemli bir etkendir. İnsanın iyiye, doğruya güzele ulaşmasına kılavuzluk eden bu ilke ve değerler, huzurlu bir toplumun mayasıdır. Bu bağlamda din hizmetleri bireyin ve toplumun din ve değer üzerine inşa edildiği çok yönlü ve kapsamlı bir hizmettir.

Hizmet alanları dikkate alındığında görülecektir ki, Başkanlığımız cami merkezli din hizmetinin yanı sıra cezaevleri, Kredi Yurtlar Kurumu, hastaneler, çocuk evleri, kadın sığınma ve huzurevleri vb. mekânlarda her kesimden insanımıza din hizmeti sunmaktadır. Başkanlığımız, gelecek nesillerin inşasında toplumumuzun kırılgan kesimlerine el uzatmış, kurum bakımı altındaki çocuklara ulaşmayı din hizmetinin bir parçası kabul etmiştir.

Günümüz dünyasında çocuklarımızı, gençlerimizi yıkıcı akımlardan ve her türlü bağımlılıktan korumak, geleceğin umudu olan yavrularımıza rehberlik etmek, gençlerin kimlik ve kişiliklerini inşa ederken dinî, ahlaki değerlerle yoğurmak Başkanlığımızın en temel amaçlarından biridir.

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ile Diyanet İşleri Başkanlığı'nın ortak ilgi ve hassasiyetleri çerçevesinde oluşturulan bu eserle İslam dininin insanlığa ulaşmaya başladığı ilk günden itibaren varlığını ve önemini yitirmeyen değerler eğitimi yeniden ele alınmakta ve çağımızın pedagojik yönelimleriyle eş düzeyde ortaya konulmaktadır.

Kurum bakımı altındaki çocuk ve gençlerin dinî bilgi ve manevi destek programlarıyla güçlenerek sorunlarının üstesinden gelme ve toplumla bütünleşme becerisi kazandığı, sağlıklı ve huzurlu bir toplumsal yapı inşa etmeleri amacına matuf olarak ele alınan bu eser, her şeyden önce yeterli bir pedagojik formasyonu gerekli kılmaktadır. Bu kuruluşlarda din hizmeti sunacak personelimizin hizmetin gerektirdiği donanıma sahip olması amacıyla kaynak kitap özelliği taşıyan bu eserin İslam'ın merhamet ve şifasını toplumun her kesimine ulaştırmaya çalışan din gönüllülerine rehberlik etmesini Yüce Allah'tan niyaz ediyor, emeği geçenlere teşekkürlerimi sunuyorum.

Prof. Dr. Ali ERBAŞ
Diyanet İşleri Başkanı

İKİNCİ BASKIYA HAZIRLARKEN

Diyanet İşleri Başkanlığımız köklü kurumsal tecrübesini aktarma ve İslam'ın ilkelerine uygun sahih dinî bilgiyi üretme, topluma ulaştırma ve sorunların çözümünde rehber olmayı hem kurumsal hem de insani bir görev kabul etmektedir. Aile ve Dini Rehberlik Dairesi toplumun her kesimine ve her ferdine ulaşmak için üstün gayret sarf etmektedir.

Toplumun bütün katmanlarına el uzatan ve dinî rehberlik faaliyetlerinde bulunan Başkanlığımız, ailelerinden çeşitli sebeplerle ayrı kalmış yavrularımıza destek olmayı, millî ve manevi değerlere sahip bireyler olarak topluma kazandırılmalarını son derece önemsemektedir.

Sosyal hizmet kurumlarında din eğitiminin verimli ve sistematik bir şekilde yapılması noktasından hareketle "Etkinliklerle Değerler Eğitimi" kitabının ilk baskısı 2016 yılında gerçekleştirilmiş olup 81 il ve ilçelerimizde bu kitap personelimiz tarafından verilen derslerde kaynak kitap olarak kullanılmıştır. Türkiye genelinde uygulanan bu programın personelimizin elini güçlendiren oldukça verimli bir çalışma olduğu illerden gelen raporlarda açıkça gözlenmiş olup bunun yanında esere yeni etkinlikler ilave edilmesi ve yaş gruplarına göre ayrılması teklifi kabul görmüştür. Bu bağlamda eser, ihtiyaçlar doğrultusunda ikinci baskıya hazırlanmış ve güncellenmiştir.

Bu kitap çocukların kendilerine ve topluma yararlı olacak temel değerleri psikolojik, bilişsel ve sosyal gelişimlerine uygun olarak kazandırılma gayesi ile hazırlanırken yaş grupları dikkate alınarak 7-12, 13-15 yaşa ayrılarak yeni etkinlikler ilave edilmiştir. Birinci baskıyı hazırlayanlar ile ikinci baskıda yeni etkinlikler yazarak bu kıymetli esere katkıda bulunan İshak Aşar, Ayşe Serra Kara, Zehra Gönenç, Nurhan Ramazanoğlu, Şule Yüksek ve Ayşe Rumeysa Aykaç'a teşekkürlerimizi sunuyoruz.

DİN HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

YÖNERGE

DEĞERLER EĞİTİMİ USUL VE ESASLAR

Değerler Eğitimi nedir?

Sözlükte meziyet, kıymet gibi anlamlara gelen değer; inancımıza, kültürümüze, millî ve manevi varlığımıza ait olan niteliktir. Sevgi, saygı, yardımlaşma, adalet, dürüstlük, merhamet, hoşgörü, dostluk temel değerlerimizdendir. Değerlere sahip olmak ve hayatımızı değerler ile örmek güzel ahlak ile yakından ilişkilidir. Ahlak ise insanın ruhunda yerleşen meleke ve alışkanlıklardır. Bu alışkanlıklar fiillerimizin tekrarı ve pekişmesi ile ruhumuza yerleşir. Ruhumuzu güzel ve faydalı gıdalar ile besleyerek ve değerler eğitimi ile yoğurarak toplumu oluşturan fertleri sağlıklı ve kimlikli bireyler kılabiliriz.

İslam medeniyetinin üstünde yükseldiği temel değerler insan fıtratına uygun toplumsal duyarlılık oluşturan ve dönüşüm sağlayan ahlaki ve manevi temellerdir. Bu değerler her türlü ifrat ve tefritten uzak orta bir yol tutan insanları güzelliklere davet eden bir çağrıdır.

İslam terbiyesinin ve değerler eğitiminin kaynağı yüksek ahlak ilkeleri ve Peygamberimizin fazilet dolu yaşayışı ve örnek hayatıdır. İlahî kaynaktan beslenen temel değerlerimiz ışığında yetişecek yeni nesiller ile aydınlık bir geleceği inşa etmek mümkündür. Aksi takdirde kimliğini kaybetmiş toplumlar yok olmaya mahkûm olma ile yüz yüze kalacaktır.

Hz. Âdem'den Hz. Muhammed'e kadar gönderilen bütün peygamberler aynı değerleri bizlere öğretmiş ve örnek olmuşlardır.

Kerim Kitabımızda şöyle buyrulmuştur. "Allah'a ve ahiret gününe inanırlar. İyiliği emrederler. Kötülükten men ederler, hayır işlerinde birbirleriyle yarışırlar. İşte onlar salihlerdendir." (Âl-i İmrân, 3/114)

Bu ayet; değerlerin Allah'a inanç noktasında başladığını, her alanda iyiliği yüceltip, kötülüğü men etme olarak uygulamaya geçtiğini göstermektedir.

Değerler eğitimi sadece kitaplardan okunarak, sadece akademik bilgilerle verilecek bir eğitim değildir. Örnek olma, iyiyi/güzeli sevdirme/özendirme, yanlıştan/kötüden uzaklaştırma/sakındırma boyutları olan çok yönlü bir eğitimdir.

Değerler eğitimi belli sürede alınacak ya da belli zamanlarda kullanılmak üzere verilen bir eğitim değil aksine hayatın her alanında gerek karar verme gerek uygulama noktasında sürekliliği olan bir eğitimdir. Bazen çok uzun zamana yayılabilen bir eğitim olmaktadır. Eğitimcilerde azim, kararlılık, sabır, bu noktada çok kıymetli ve gereklidir.

Değerler Eğitimi Verilecek Hedef Kitle

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ve Diyanet İşleri Başkanlığı'nın ortak ilgi ve hassasiyetleri çerçevesinde oluşturulan bu eserle değerler eğitimi ele alınmakta sosyal hizmet kurumlarında barınan çocuklarımızın dinî bilgi, değer ve uygulama düzeyindeki ihtiyaçlarının bu çalışma aracılığıyla giderilmesi amaçlanmaktadır.

Kurum bakımı altındaki çocuklar, psiko-sosyal olarak dezavantajlılar grubunda olup özel gereksinimi olan çocuklar içinde yer almaktadırlar. Bu sebeple hedef kitlenin iyi tanınması bu eğitimin başarısını arttırmada önemli bir yer tutmaktadır. Aşağıda bu hususla ilgili bilgiler yer almaktadır.

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'na bağlı Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün korunmaya muhtaç çocuklara yönelik temel hizmet politikası; koruyucu, önleyici çalışmalara öncelik vererek çocukların kuruluş bakımına alınmadan aile odaklı hizmet modellerinden yararlandırılmasıdır.

Kuruluş bakımında bulunan çocukların ise; öncelikle ailesinin yanına döndürülmesi, öz aile yanına dönüşü mümkün olmayan çocukların akrabalarının öncelendiği koruyucu aile hizmetinden yararlandırılmasıdır.

Hukuken engeli olmayanların evlat edindirilmesi, aile odaklı hizmetlerden yararlandırılması mümkün olmayan çocukların son seçenek olarak aile yapısına en yakın olan ev sisteminde bulunan yeni hizmet modelleri "çocuk evi"ne ve "çocuk evi sitesi"ne yerleştirilmesi, suça sürüklenen, suç mağduru çocuklar için ihtisaslaşmış kuruluşların oluşturulmasıdır.

Bu kapsamda, Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü bünyesinde Çocuk Destek Merkezleri (ÇODEM), Çocuk Evleri ve Çocuk Evleri Sitesi olmak üzere üç farklı kuruluş hizmet vermektedir.

1- Çocuk Destek Merkezleri (ÇODEM)

Suça sürüklenen, suç mağduru ve sokakta risk altındaki çocuklara psikososyal destek hizmeti vermek üzere ihtisaslaşmış Çocuk Destek Merkezleri açılmış olup, bu merkezler çocukların temel gereksinimlerini karşılamak, fiziksel, duygusal, psikolojik ve sosyal ihtiyaçlarını belirleyerek gerekli müdahaleleri gerçekleştirmek, aile ve yakın çevrelerine dönmelerini veya diğer sosyal hizmet modellerine hazır hâle gelmelerini sağlamak üzere hizmet vermektedir.

2- Çocuk Evleri

Çocuk evleri koordinasyon merkezlerine bağlı olarak açılan Çocuk Evleri ise; illerin sosyal ve kültürel açıdan uygun yerlerinde, en az 5 en fazla 8 çocuğun kalabildiği, tercihen okullara ve hastanelere yakın, aile ortamına uygun bağış olarak alınan, kiralanan veya lojman olarak kullanılan apartman veya müstakil yapılardan oluşmaktadır. Çocuk Evleri'ne evleri belirten herhangi bir tabela asılmamaktadır.

Bu evlerde çocukların; toplumun içinde, toplumun gerçeklerini yaşayarak yetiştirilmeleri ve topluma kazandırılmaları amaçlanmaktadır. Ayrıca toplu yaşamın beraberinde getirdiği

olumsuzlukların azaltılması, kendine güvenen ve geleceğe umutla bakabilen çocukların yetiştirilmesi, arkadaşlık, komşuluk, mahalle gibi kavramlar ile toplumsal örf ve adetlerimizi, ahlak ve değerlerimizi yaşayarak toplumla iç içe yaşamın gereklerinin öğrenilmesi ve toplumsal hayata etkin katılım hedeflenmektedir.

Çocuk evleri kız, erkek veya kardeş çocuklara yönelik açılmakta, çocuklar arasında üç yaş farkı gözetilmektedir. En az beş çocuk ya da kardeş için çocuk evi hizmete açılabilmektedir.

Çocukların her türlü ihtiyacı Bakanlık tarafından karşılanmakta, bakımları, yaş ve gelişimlerine, sosyal ihtiyaçlarına uygun fiziksel koşullara sahip mekânlarda sağlanmaktadır.

En fazla dört evden sorumlu bir çocuk evi sorumlusu görev yapmaktadır. Çocuk evi sorumlusu; sosyal çalışmacı, psikolog, çocuk gelişimci, öğretmen, sosyolog gerektiğinde koordinasyon merkezinde görevli personel veya üniversitelerin sağlık, sosyal, eğitim bilimleri bölümleri mezunlarından ve bu konuda eğitim programına tabi tutulmuş kişiler arasından il müdürlüğünce seçilmektedir.

Ayrıca çocuk evlerinde vardiya usulü ile üç bakım elemanı görev yapmaktadır. Mevzuata göre bakım elemanları; kız meslek liselerinin çocuk gelişimi ve eğitimi bölümleri ile fakülte, yüksekokul veya sağlık meslek liselerinin hemşirelik bölümü mezunları veya lise mezunu olup, çocuk bakımı konusunda sertifika sahibi olanlar arasından seçilmektedir.

3- Çocuk Evleri Sitesi

Çocuk Evleri Sitesi; koğuş tipi kuruluş bakımı yerine daha küçük birimlerde, aile ortamına benzer yapı ve ilişki sistemi içerisinde 8-10 çocuğun kalabileceği; aile ortamına benzer yapılar ve ilişki sistemi içerisinde çocukların bakımlarının sağlanabileceği site içerisinde küçük müstakil binalardan oluşan evlerdir.

Ev ortamı şeklinde düzenlenmiş olan çocuk evleri sitesinde, az sayıda personel ile sürekli ve değişmeyen hizmetin sunulması, çocuklara temel güven duygusunun kazandırılması ve geliştirilmesi amaçlanmaktadır.

Değerler Eğitimini Verecek Öğreticinin Özellikleri

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ile ortak hazırlanan protokol çerçevesinde Diyanet İşleri Başkanlığı'na bağlı il ve ilçe müftülüklerinde yer alan Aile ve Dini Rehberlik Bürosu personelimiz Bakanlığa bağlı Sosyal hizmet kurumlarında değerler eğitimini belli usul ve esaslar çerçevesinde yerine getirecektir. Bu eğitimi verecek öğreticinin;

- Sorumluluk duygusu gelişmiş, merhametli, fedakâr, çalışkan, kendini kontrol edebilen duyarlı, güler yüzlü,
- Alanında uzman, sevilen ve saygı duyulan,
- Eğitim-öğretim yeteneğine ve üstün iletişim becerilerine sahip,
- Rol model olduğunun bilincinde,
- Değerler eğitimini aktarırken sabırlı,
- Gerekli pedagojik donanıma sahip, kendini geliştirmeye açık olması beklenmektedir.

Öğreticiye Notlar

• Materyalleri ve etkinlikleri dersten önce hazırlamalı, gerekli araştırmaları tamamlamalı ve etkinliğin nasıl yapılacağını çok iyi kavramış olmalıdır. Bu öğreticinin konuya hâkim olmasına ve süreyi iyi ayarlamasına vesile olacaktır.

• İşleyeceği konu ile ilgili önceden hazırlık yapmaları gereken etkinlikler için çocukları/gençleri bilgilendirmeli ve hazırlanmaları için yeterli süre vermelidir.

• Kitapta bulunan etkinlikler öğreticiye yol gösterme amaçlı, örnek olarak hazırlanmıştır. Öğretici, çocukların/gençlerin durumuna ve hazır bulunuşluklarına göre etkinlikleri çeşitlendirip çoğaltabilir.

• Değerler eğitimi etkinliklerinde mutlaka çocuklardan geri bildirim (dönüt) alınmalıdır.

• Öğreticiler, rol model olduklarının bilincinde olmalı ve işlerini severek yapmalıdır.

• Değerler eğitimin etkili olabilmesi için çocukların/gençlerin istekli olması önem arz eder. Bu bağlamda isteksiz olan çocuklarla/gençlerle özel olarak ilgilenerek istekli hâle getirilmeye gayret edilmelidir.

• Öğretici, yapılacak tüm etkinlik ve programlarda çocukların özel hayatının gizliliğini korumada son derece hassas davranmalıdır.

• İşlenecek konu ve kazanım ile ilgili geniş bilgiler Diyanet İşleri Başkanlığı'nın farklı yayınlarından araştırılarak bulunabilir.

• Öğretici örnek şahsiyetler ve sahabi hayatlarına derslerinde yer verebilir. Özel gün ve gecelerde ise konunun anlamına ilişkin etkinlikler düzenleyebilir.

• Öğretici, çocuklar ile birlikte, işlenen değerler ile ilgili özlü sözler, sloganlar hazırlayıp duvarlara/koridorlara asabilir.

• Öğretici, Sosyal hizmet kurum personeli ile iletişim kurarken nazik, anlayışlı olmalı ve yapıcı bir dil kullanmalıdır.

• Öğrenme etkinlikleri çocukların hazırbulunuşluk düzeyine göre sunulmalıdır.

• Değerler eğitimi etkinlikleri, çocukların ilgisini çekebilecek beden dili, tonlama, jest ve mimiklerle sunulmalıdır.

• Çocukların etkinliklere ve çalışmalara, kuruluşta/çocuk evinde görevli bakım elemanı refakatinde planlı ve düzenli bir şekilde katılmaları sağlanmalıdır.

Kitabın Hazırlanma Amacı ve Hedefi

• Bu kitap öğreticilerimize yol göstermek, sistemli, planlı, aşamalı bir eğitim sunmak amacıyla hazırlanmıştır.

• Etkinliklerde çocuk merkezli yaklaşım temel alınmıştır.

• Etkinlikler; çocukların kendini tanıyan, öz güven sahibi, kişiler arası iletişim becerileri gelişmiş, kendini doğru ifade edebilen, üretken, gelecekten umutlu bireyler olmalarına yardımcı olma gibi amaçlara yönelik olarak hazırlanmıştır.

Kitabın Genel Özellikleri

• Toplumumuzdaki dezavantajlı grupların ihtiyaçlarına göre belirlenmiş değerler, etkinliklerle birlikte verilmiştir.

• Kitapta belli başlı değerler ve konular üzerinden etkinliklere yer verildiğinden ders kitabı ya da ilmihâl olmayıp öğretici rehber kitabı olarak hazırlanmıştır.

• Kitapta konu anlatımına uzun ve ayrıntılı olarak yer verilmemiştir.

• Hedef kitle, Sosyal hizmet kurumlarındaki çocuklar/gençler olduğundan onlara özel içerik oluşturulmuş; aile, ana-baba vb. kavramlara bilinçli olarak yer verilmemiştir.

• Kitapta olumsuz çağrışım yapacak örnekler kullanılmamasına dikkat edilmiştir.

Etkili ve Verimli Bir Eğitim İçin Tavsiyeler

• Çocukların/gençlerin kişisel kabiliyetlerini keşfedici etkinlikler düzenlenmelidir.

• Öğretilecek değerlerde, çocukların etkin katılımı sağlanmalıdır.

• Çocukların güzel vasıflarını takdir edilmeli ve o özellikleri pekiştirilmelidir.

• Çocukların geçmiş yaşantılarına ve yaşadıkları acılara odaklanılmamalıdır.

• Bir önceki dersin kazanımları hatırlatılarak yeni derse başlanmalıdır.

01
ALLAH SEVGİSİ

1. İman esaslarını bilir.
2. Allah'a iman etmenin iman esaslarından olduğunu bilir.
3. Allah'ın var ve bir olduğunu bilir.
4. Kelime-i Tevhid ve Kelime-i Şehadeti söyler.
5. Allah sevgisinin tüm sevgilerden üstün ve yüce olduğunu bilir.
6. Allah'ın bizi sevdiğini ve her zaman bizimle olduğunu bilir.
7. Allah'ın sevdiği ve razı olduğu davranışları bilir.
8. Allah sevgisinin insanı mutlu ve güçlü kıldığını bilir.

1. İMAN ESASLARI

Kazanım

İman esaslarını bilir.

Öğretici Notu

İmanın, bir şeye yürekten inanmak, onu gönül huzuruyla benimsemek ve inanılanı "dil ile ikrar kalp ile tasdik" etmek olduğu izah edilir. Bu yönüyle imanın doğrulama, tasdik etme ve kabul etme boyutu olduğunu anlatır.

İmanın, kişinin davranışlarına yön verdiği, benliğimizi bütünüyle sararak duygu, düşünce ve davranışlarımızı doğrudan etkilediği belirtilir. Kendimizle ve diğer varlıklarla ilişkimize yön verdiği vurgulanır.

Allah'a inanan kişinin, insanlara ve diğer canlılara karşı görev ve sorumluluklarını bildiği, olumsuzluklar karşısında sarsılmadığı, ümitsizliğe düşmediği ayrıntılı olarak izah edilir. İmanın, maddi ve manevi sorunlarımızı çözmede, onlarla baş etmede bize güç verdiği anlatılır. Kişinin imanla dünya hayatında her şeyin bir imtihan vesilesi olduğunun bilincine varacağı ve her türlü işte Allah'a sığınıp, yalnız O'ndan yardım dileyebileceği izah edilir.

Yöntem ve Teknikler

Eğitsel Oyun

Materyal

Bir adet kavanoz ya da kutu

Etkinlik
(7-15 yaş)

Öğretici, "İman Esasları" ile ilgili bilgi paylaşımı yapmadan önce çocukların çok dikkatli bir şekilde kendisini dinlemelerini, onlardan birkaç cümle ile konuyu anlatmalarını isteyeceğini bildirir.

Öğretici, imanın esaslarını açıklayıp gerekli bilgi paylaşımını yaptıktan sonra çalışma kâğıdında verilen imanın esaslarını oluşturan ifadeleri ve soru kâğıtlarını ayrı ayrı keser ve katlayıp bir kutu ya da kavanozun içine koyar.

Çocuklar kâğıtlarını seçerler.

Buna göre altı çocuk elindeki kâğıtta yazılı olan imanın esasını açıklayacak, diğer altı çocuk da soru soracaktır. (Öğretici, çocuk sayısına göre birkaç farklı grup oluşturabilir.)

Öğretici, çocukların hazırlanmaları için onlara kısa bir süre verir. Çocuklar gerekirse konuları ile ilgili kısa notlar alarak, o notları etkinlik sırasında kullanabilir.

Daha sonra öğretici, çocukları seçtikleri konu başlıklarına göre sırasıyla tahtaya davet eder ve çocuklar sunumlarını yapar.

Sunum esnasında öğretici, zorlandıkları yerde rehberlik ederek gerekli desteği verir. Sunum sonrasında soru sormakla görevli çocuklar istedikleri bir arkadaşlarını seçerek, konu ile ilgili kendi hazırladıkları soruları sorar ve bu şekilde konu pekiştirilir.

Allah'a
İman

Meleklere
İman

Kitaplara
İman

Peygamberlere
İman

Ahiret Gününe
İman

Kaza ve Kadere
İman

Allah'a İman konusu ile ilgili bir arkadaşına soru sor !

....

....

Meleklere İman konusu ile ilgili bir arkadaşına soru sor !

....

....

Kitaplara İman konusu ile ilgili bir arkadaşına soru sor !

....

....

Peygamberlere İman konusu ile ilgili bir arkadaşına soru sor !

....

....

Ahiret Gününe İman konusu ile ilgili bir arkadaşına soru sor !

....

....

Kaza ve Kadere İman konusu ile ilgili bir arkadaşına soru sor !

....

....

Değerlendirme Soruları

1. İman ne demektir?
2. İman esaslarını söyleyiniz.
3. Allah'a iman etmenin kişiye neler kazandırdığını söyleyiniz.

Günün Mesajı

"İman edip yararlı iş yapanlara gelince onlar da cennetliktirler. Onlar orada devamlı kalırlar."

(Bakara, 2/82)

Kapanış

Grup üyelerine paylaşımları için teşekkür edin.
Herkesin aklında kalan mesajı paylaşmasını isteyin.
Konuyla ilgili varsa sorularını alın ve cevaplayın.
Bir sonraki konunun başlığını verin ve vedalaşın.

2. ALLAH'A İMAN

Kazanım

Allah'a iman etmenin iman esaslarından olduğunu bilir.

Öğretici Notu 1

İslam'ın temelinin Allah'a iman etmek olduğu izah edilir. Kişinin Allah'ın varlığına, birliğine, tek ilah olduğuna iman etmekle kul olma yolunda ilk adımı atmış olduğu ifade edilir. Akabinde: "De ki: O, Allah birdir." (İhlâs, 112/1) ayeti ile yüce Rabbimizin tekliği ortaya konulur. Peygamberimizin de (s.a.s.) imanın aslını "Allah'tan başka ilah olmadığını tasdik etmek" (Müslim, İman, 8, (33), I/52) olarak tanımladığı ve imanın diğer esaslarının bunun üzerine bina edileceği anlatılır. (DİB, "İnancım" kitabından faydalanılmıştır.)

Allah'a iman etmenin önemi ve iman esaslarının birbirleriyle ilişkisi izah edilir. "Allah cennetlikleri cennete, cehennemlikleri cehenneme koyacak, sonra da bakın kalbinde hardal tanesi kadar imanı olan birisini bulursanız onu cehennemden çıkarın diyecektir." hadis-i şerifiyle konu detaylandırılır. Allah'ın rahmetine bu bağlamda vurgu yapılır (Buhârî, "Îmân", 15; Müslim, "Îmân", 82).

Yöntem ve Teknikler

Soru - Cevap

Materyal

Mercek, parmak boyası, hayvan resimleri (arı, karınca, şahin kuşu vb.)

Etkinlik 1
(7-12 yaş)

Bu oturumda üç farklı etkinlik yapılacaktır. Öğretici, sınıfa önceden hazırlamış olduğu parmak boyası, cam fanus, mercek, mum ve bazı hayvan resimleri (şahin, arı, karınca, örümcek vb.) gibi malzemelerle girer. İlk etkinlik için, tüm çocuklardan parmak boyasına parmaklarını batırarak A4 kâğıdına parmak izlerini çıkarmaları istenir. Her çocuk kendi parmağının altına ismini yazar. Daha sonra mercekle bu parmak izleri çocuklar tarafından

incelenir ve sonrasında öğretici, dünyada yaşayan her insanın parmak izinin birbirinden farklı olduğuna vurgu yapar. İnsanlardaki bu özelliğin Allah'ın varlığına iman etme konusunda önemli bir delil olduğunu açıklar ve insanlarda var olan böyle bir özelliği yapmaya Allah'tan başka bir varlığın gücünün yetmeyeceğine işaret edilir. Konunun önemi ayet ve hadislerle açıklanır.

İkinci olarak öğretici, getirmiş olduğu hayvan resimlerini çocuklara gösterir ve her hayvan hakkında gerekli bilgileri verir. Örneğin;

ŞAHİN KUŞU: Havada geniş kanatlarıyla çırpınmadan uzun süre uçabilir. 100 yıl kadar ömre sahiptir. Kahverengi tüylüdür ve güçlü pençeleri vardır. Genellikle gündüzleri avlanırlar. Ormanlık ve çayırlık alanları mesken edinirler. Uçuş sırasındaki ağır kanat çırpışı kendine has özelliktedir. Küçük şahinler kurbağa, solucan ve böcek yiyerek beslenirken, büyükleri kuşları da avlar. Havada saatler süren uçuş yaparlar. Avlarını uçarken bulup kanatlarını kısarak avına doğru inişe geçer. Çok uzak mesafeden avlarını görme ve takip etme yeteneğine sahiptirler. Oldukça iyi görüş yetenekleri olduğundan, insanlar tarafından evcilleştirilerek, avcılıkta kullanılırlar. Ayrıca görüş yetenekleri birçok uçak ve makinalara da ilham vermiştir.

ARI: Arılar Allah'ın kendilerine ilham ettiği şekilde bal üretirler. Bu üretim için kovanlarında karmaşık sistemler kurar ve kendi aralarında iş birliği yaparlar. Arı kovanlarında günlük yaşam içinde yapılması gereken çok sayıda iş vardır. Ancak mükemmel bir organizasyon yeteneğine sahip olan arılar bu işlerin üstesinden kolaylıkla gelirler.

Kovan içindeki nem miktarının sabit bir değerde tutulması, bu işlerden sadece biridir. Kovan içindeki nem oranının hassas bir dengesi vardır ve bu denge, arıların yaşamlarını sürdürmelerinde ve bal üretimlerinde çok önemli bir yer tutar. Çünkü üretilen bala koruyucu özellik kazandıran kovan içindeki nemdir. Nem oranının daima belli bir sınırda tutulması gerekir. Kovanın içindeki nemin normalin altında veya üstünde olması durumunda bal, hem besleyici hem de koruyucu özelliğini kaybeder, yani bozulur. Aynı şekilde kovanın ısısı da on ay süresince tam 32^0C olmak zorundadır.

Peki kovandaki ısı ve nem nasıl sabit tutulur?

Bu hayati önemdeki iş için arılardan bazıları "vantilatör grubu" olarak çalışırlar. Sıcak bir günde arıların kovanlarını birer vantilatör gibi havalandırdıklarını gözlemlemek mümkündür. Kovan girişi arılarla dolar, zemin tahtasına adeta kenetlenir ve kanatlarıyla kovanı yelpazelerler. Hava, kovana bir taraftan girip öteki taraftan çıkması için zorlanır. Kovanın içindeki diğer yelpazeci arılar da havayı dört bir tarafa sürerler. Kovan içi havalandırma sisteminin bir diğer işlevi de kovanı dumandan ve havadaki kirlilikten korumaktır.

Arıların balın bozulmaması için gösterdikleri çaba sadece ısı ve nem ayarı ile sınırlı değildir. Kovanda, bakteri üremesine neden olan bütün olayları da kontrol altında tutmak

için mükemmel bir sağlık sistemi çalıştırılır. Bu sistem ilk olarak bakteri üremesi ihtimali olan maddelerin ortadan kaldırılmasını hedefler. Sağlık sisteminin ana prensibi yabancı maddelerin kovana girmesini engellemektir. Bu nedenle kovanın girişinde daima iki nöbetçi bulundurulur. Bu tedbire rağmen içeri yabancı bir böcek ya da cisim girerse, bunun en kısa zamanda kovandan uzaklaştırılması için arılar seferber olurlar ve hemen dışarı atarlar.

Kovan dışına atılamayacak büyüklükteki yabancı cisimler için ise başka bir korunma mekanizması devreye girer: Arılar bu yabancı cisimleri "mumyalar"lar. Arılar böyle durumlar için "propolis (arı reçinesi)" adı verilen bir madde üretir ve bununla mumyalama işlemini gerçekleştirirler. Çam, kavak, akasya gibi ağaçlardan toplanan reçinelere bazı özel salgılar eklenerek üretilen arı reçinesi kovan içindeki çatlakların onarılmasında da kullanılır. Arıların çatlak üzerine sürdüğü reçine, hava ile temasa geçtiğinde kuruyarak sert bir yüzey oluşturur, böylece her türlü dış etkiyi engeller.

Küçücük bir böceğin, bu kadar detaylı bilgi sahibi olması da vücudunda bu işlemleri gerçekleştirecek bir laboratuvarı kendi vücudunda kuramayacağı da oldukça açıktır. Bu küçük canlıyı Allah yaratmıştır ve arı Allah kendisine ne ilham ederse onu yapmaktadır. Bu gerçek Kur'an'da Nahl suresinde haber verilmiştir. Allah, Kur'an'da bal arısından şöyle bahsetmektedir:

"Rabbin, bal arısına vahyetti: Dağlarda, ağaçlarda ve onların kurdukları çardaklarda kendine evler edin. Sonra meyvelerin tümünden ye, böylece Rabbinin sana kolaylaştırdığı yollarda yürü-uçuver. Onların karınlarından türlü renklerde şerbetler çıkar, onda insanlar için bir şifa vardır. Şüphesiz düşünen bir topluluk için gerçekten bunda bir ayet vardır." (Nahl, 16/68-69)

Öğretici, hayvanlar hakkında kısa bilgiler verdikten, bunların ne kadar mükemmel yaratıldıklarından bahseder ve Allah'ın varlığına ve Allah'a imana tekrar vurgu yapar.

Değerlendirme Soruları

1. İman esasları nelerdir?
2. Allah'a iman etmenin faydaları nelerdir?
3. Allah'ın varlığına imanı kuvvetlendiren bazı delillerden örnek veriniz.
4. "Ey müminler! Allah'a, elçisine ve elçisine indirdiği kitaba (Kur'an'a) ve daha önce indirdiği kitap(lar)a iman edin..." (Nisâ, 4/136) ayet-i kerimesinde neye işaret edilmektedir, ayet imanın hangi şartlarından bahsetmektedir?

Günün Mesajı

“Ey müminler! Allah’a, elçisine ve elçisine indirdiği kitaba (Kur’ân’a) ve daha önce indirdiği kitap(lar)a iman edin...”

(Nisâ, 4/136)

Kapanış

Grup üyelerine paylaşımları için teşekkür edin.

Herkesin aklında kalan mesajı paylaşmasını isteyin.

Konuyla ilgili varsa sorularını alın ve cevaplayın.

Bir sonraki konunun başlığını verin ve vedalaşın.

Öğretici Notu 2

Öğretici Notu 1'de yer alan bilgiler doğrultusunda ders anlatılır.

Yöntem ve Teknikler

Metin İnceleme, Eğitsel Oyun

Etkinlik 2
(13-15 yaş)

Öğretici, konuya başlarken çocuklardan imanın şartlarını saymalarını ister. Birkaç gönüllü çocuğa söz verilir. Daha sonra öğretici Allah'a iman etmenin imanın ilk şartı olduğunu vurgular. Devamında ise konu ekte verilen şiir üzerine sohbet edilerek işlenir. Öğretici çoğalttığı şiir sayfasını dağıtır, önce sessizce herkesin içinden okumasını ister ve yeterli süreyi tanır. Daha sonra öğretici vurgulu ses tonuyla, anlaşılır bir şekilde şiiri okur. Son kıtaya gelindiğinde şiirin Yüce Allah'tan bahsettiği açık şekilde anlaşılacaktır.

Bu ön girişten sonra gönüllü bir çocuğa ilk kıta okutulur daha sonra ilk kıta üzerine çocuklara şu tür sorular sorularak konu işlenmeye başlanır: "Sizi her zaman, her koşulda seven bir varlığın olmasını istemez misiniz? Hem de sizi daima seven bu varlık asla yaşlanmayacak, ölmeyecek. Bu özelliklere sahip varlık kimdir? Allah'tan başka hiçbir varlık bu özellikleri taşıyabilir mi?" İstekli başka bir çocuğa ikinci kıta okutulur ve çocukların da görüşleri alınarak şu tür açıklamalarla konu işlenmeye devam edilir: "Öyle bir varlık ki, yerde gökte ne varsa her şeyi görüyor, biliyor. Her insanın ağzından çıkan bütün sözleri işitiyor, asla unutmuyor. Sizin dualarınızı duyuyor. Rabbimiz ne kadar yüce değil mi? Bizim de ona gönülden iman etmemiz, bağlanmamız gerekir." Bu şekilde her kıta tek tek okutularak üzerine sohbet edilir. Allah'ın varlığı, birliği, gücü, esma-i hüsna vurgulanarak konu işlenir.

Renkli küçük kâğıtlar çocuklara dağıtılır ve şu açıklama yapılır: "Şiiri tekrar içinizden tek başınıza okumanızı ve en çok beğendiğiniz dörtlüğü seçip, şu küçük kâğıda yazmanızı istiyorum. Daha sonra bu kâğıtları bir kartona yapıştırıp bir hafta boyunca duvarda sergileyeceğiz."

Öğretici şu tür açıklamalarla konuyu bağlar ve vurgular: "Allah'a iman etmek Müslüman olmanın en önemli ve başta gelen şartıdır. Çok şükür bizler Allah'a inanıyoruz ama acaba O'nu ne kadar tanıyoruz? Bugün bu şiir üzerinden Rabbimizi daha yakından tanıdık, O'nun üzerine düşündük. Unutmayalım ki, Rabbimizi ne kadar iyi tanırsak, O'na olan sevgimiz o kadar çok artar. Çünkü tanıdıkça daha çok severiz."

ÇALIŞMA KÂĞIDI

Biri Olsa

Olsa seni seven biri,
Ölümsüz olsa, hep diri,
Koruyacak, kollayacak,
Melekleri yollayacak.

Bilse varlığın özünü,
Yerdekini, göktekini,
Herkesin her bir sözünü,
Unutmasa bir tekini.

Yağan da olsa esen de,
Asla uykuya dalmasa;
Saklasan da söylesen de,
Hiçbir şey gizli kalmasa.

Gerek duyulduğunda derse,
Yanlışlarını gösterse.
Pişman olunca affetse,
Dostluğu her şeye yetse.

Hemen olsa "Ol!" dediği,
Olmasa istemediği;
O'nun sözü olsa yasan,
Sırtını ona dayasan.

Adı her kapıyı açsa,
Kötülükler O'ndan kaçsa;
Acıktıysan karnın da doysa…
Böyle biri var oysa.

Sahibi O, evrenin,
Her şeye kadir tek İlah;
Seni, her şeyi yaratan,
Alemlerin Rabbi Allah.

Ümit Özger, Diyanet Çocuk Dergisi, Nisan 2012.

Değerlendirme Soruları

1. İman esasları nelerdir?
2. Nasıl bir Allah'a iman ediyoruz?
3. Allah'a iman etmenin bize ne gibi faydaları olur?

Günün Mesajı

"İman etmezseniz cennete giremezsiniz..."

(Ebu Dâvud, Edeb, 130)

Kapanış

Grup üyelerine paylaşımları için teşekkür edin.
Herkesin aklında kalan mesajı paylaşmasını isteyin.
Konuyla ilgili varsa sorularını alın ve cevaplayın.
Bir sonraki konunun başlığını verin ve vedalaşın.

3. ALLAH'IN VARLIĞI VE BİRLİĞİ

Kazanım

Allah'ın var ve bir olduğunu bilir.

Öğretici Notu 1

Allah'ın yeryüzünü, bütün canlı ve cansız varlıkları yaratan, insana hayat veren biricik yaratıcı olduğu izah edilir. Kulun kendisine bu hayatı bahşedene iman etmesi ve onun zatî ve subûtî sıfatlarını dil ile ikrar kalp ile tasdik etmesi gerektiğini belirtir. Allah'ın (c.c.), bu dünyadaki varlıkların hiçbirine benzemediği bu nedenle O'nun sıfatlarıyla bilindiği vurgulanır. Allah'ın kendi varlığının ve birliğinin anlaşılması için Kur'an'a bakılmasını, âlemin, tabiatın gözlemlenmesini ve üzerinde düşünülmesini emrettiği vurgulanır.

"O yeri yayıp döşeyen, orada dağlar, nehirler meydana getiren, orada her türlü meyveden (erkekli-dişili) iki eş yaratandır. O geceyi gündüze bürüyor. Şüphesiz bunlarda, düşünen bir kavim için (Allah'ın varlığını gösteren) deliller vardır." (Ra'd, 13/3) ayeti öğretici tarafından işlenerek evrenin işleyişindeki düzenin, ahengin ve her şeyin yerli yerinde yaratılmasının Allah'ın varlığının ve tek oluşunun bir eseri ve kanıtı olduğu ortaya konulur.

Yöntem ve Teknikler

Drama ve Sanat Etkinliği

Materyal

Çalışma kâğıdı (fotokopi ile çoğaltılmış), müzik dinleme sistemi

Etkinlik 1
(7-12 yaş)

Öğretici 4 çocuk seçer. Her birinin bir mevsim olduğunu söyler ve arkadaşlarına sırasıyla kısaca özelliklerini tanıtmalarını ister. Çocukların sunumu bittikten sonra öğretici "Peki ya kış yaramazlık yapıp ben ilkbahardan sonra geliyorum dese ne olur?" sorusunu mevsim rolündeki çocuklara yönelterek kendilerini bir de böyle tanıtmalarını ister, çocuklara zaman tanır, müdahale etmez. Bu durumda çocukların kafası karışacak öğretici meydana gelen karmaşanın altını çizerek (sonbaharda yaprak döken ağacın kışın uyuduktan sonra ilkbaharda yeniden canlanarak yeşermesini ve yazın meyveler vermesini ve bu olayların sırayla gerçekleşmesinin önemini anlatarak) kâinattaki ahenkten bahseder.

Daha sonra öğretici kâinattaki düzenle alakalı birkaç örnek daha vererek bu düzeni kuranın Allah olduğunu ve O'nun "bir ve tek" olması sebebiyle de hiçbir karmaşa olmadan bu düzenin devam ettiğini söyler ve şu ayetleri açıklar:

"O, gökten su indirendir. Bununla her şeyin bitkisini bitirdik, ondan bir yeşillik çıkardık, ondan da birbiri üstüne bindirilmiş taneler türetiyoruz. Ve hurma ağacının tomurcuğundan da yere sarkmış salkımlar, -birbirine benzeyen ve benzemeyen- üzümlerden, zeytinden ve nardan bahçeler (kılıyoruz.) Meyvesine, ürün verdiğinde ve olgunluğa eriştiğinde bir bakıverin. Hiç şüphesiz inanacak bir topluluk için bunda gerçekten ayetler vardır." (En'âm, 6/99)

"Eğer yerde ve gökte Allah'tan başka ilahlar olsaydı kesinlikle ikisinin de düzeni bozulurdu. Demek ki, arşın Rabbi Allah onların nitelemelerinden uzaktır, yücedir." (Enbiyâ, 21/22)

Ekte verilen "Birsin Allah'ım" adlı çocuk ilahisinin sözleri çoğaltılıp çocuklara dağıtılır. Öğretici ilahiyi öğretir, eğer ilahiyi dinleme imkânı varsa mutlaka çocuklara dinletilmelidir. Şartlar müsait değilse sadece şiir şeklinde okunması da sağlanabilir.

İlahi söylendikten sonra ilahinin sözleri üzerine konu işlenmeye devam eder: "Yeri yaratan göğü yaratan, Nice nimetlerle bizi donatan" sözleri Allah'ın tek yaratıcı ve nimet verici olduğu; "Kıblemiz Kâbe sana döneriz." dünyadaki bütün Müslümanların tek olan Allah'a yönelip secde ederek, tek noktada buluştukları; "Bizim sözümüz Lâ ilâhe illâllâh" dizesi ise kelime-i tevhidin anlamı ve önemi bağlamında çocukların da görüşleri alınarak iyice açıklanır.

ÇALIŞMA KÂĞIDI

BİRSİN ALLAH'IM

Yeri yaratan göğü yaratan,
Nice nimetlerle bizi donatan,
Birsin Allah'ım, birsin Allah'ım,
Sen en yüce, sen en yüce teksin Allah'ım.

Hazreti Âdem bizim babamız,
Hazreti Havva bizim anamız,
Birsin Allah'ım, birsin Allah'ım,
Sen en yüce, sen en yüce teksin Allah'ım.

Kıblemiz Kâbe sana döneriz,
En yüce sensin secde ederiz,
Birsin Allah'ım, birsin Allah'ım,
Sen en yüce, sen en yüce teksin Allah'ım.

Bizim sözümüz Lâ ilahe illallah,
Budur özümüz Lâ ilahe illallah,
Birsin Allah'ım, birsin Allah'ım,
Sen en yüce, sen en yüce teksin Allah'ım.

(Zeynep Nur Kaçar, TDV Yayınları, 'Amin' Adlı Cd'den Alınmıştır.)

Değerlendirme Soruları

1. Kâinattaki düzene örnekler verebilir misiniz?
2. Yaratıcı bir ve tek olmasaydı bu düzen sağlanabilir miydi?
3. Allah'ın varlığını ve birliğini size hissettiren şeyler nelerdir?
4. Namaz kılarken Kâbe'ye dönmemizin nasıl bir anlamı olabilir?

Günün Mesajı

"De ki: O, Allah'tır, bir tektir. Allah Samed'dir. (Her şey O'na muhtaçtır, O, hiçbir şeye muhtaç değildir.) O'ndan çocuk olmamıştır (kimsenin babası değildir). Kendisi de doğmamıştır (kimsenin çocuğu değildir).Hiçbir şey O'na denk ve benzer değildir."

(İhlâs 1-4)

Kapanış

Grup üyelerine paylaşımları için teşekkür edin.
Herkesin aklında kalan mesajı paylaşmasını isteyin.
Konuyla ilgili varsa sorularını alın ve cevaplayın.
Bir sonraki konunun başlığını verin ve vedalaşın.

Öğretici Notu 2

Allah'ın varlığı ve birliğinin (tevhid) en önemli inanç esası olduğu ifade edilir. Bütün inanç esaslarının Allah'a iman ve O'nun birliği esasına dayanmakta olduğu vurgulanır. Allah'ın, kâinatı yaratan ve bu düzenin devamlılığını sağlayan, kendisine ibadet edilen, bir ve tek olan yegâne yaratıcı olduğu ifade edilir. İslam dininin Allah'ın varlığına ve birliğine iman konusunda kesin ve şüphesiz bir inancı öngördüğü, İslam'da var olan bütün inanç esasları, hükümler ve ilkelerin bu temel üzerine kurulduğu anlatılır.

Yöntem ve Teknikler

Örnek Olay İncelemee

Materyal

Örnek olay metni

Etkinlik 2
(13-15 yaş)

Öğretici imanın esaslarından ilkinin Allah'ın varlığına ve birliğine iman olduğunu söyledikten sonra bir hikâye okuyacağını belirtir. Hikâye İmam-ı Azam Ebu Hanife ile ilgili olduğundan başlangıçta çocuklara şu bilgi verilir:

"İmam-ı Azam, Hanefi mezhebi kurucusu olarak kabul edilen, büyük bir âlimdir. Asıl ismi "Numan bin Sabit"tir. Şimdi okuyacağım hikâye onun çok genç olduğu zamanlarda yaşanmıştır. O yıllarda henüz İmam-ı Azam adıyla değil, Numan bin Sabit ismiyle anılmaktadır."

Örnek Olay Metni

Numan, çok akıllı, zeki ve bilgiliymiş. Onun yaşadığı Bağdat şehrine bir inançsız adam gelmiş. Adam kendine çok güvenen biriymiş.

"Kim bana Allah'ın varlığını ispat edebilir?" demiş. İnsanlar Numan'ı göstermişler. "Bizim bu küçük bilginimiz sana Allah'ın varlığını ispatlayabilir." demişler. İnançsız adam küçümseyen bakışlarıyla şöyle bir süzmüş Numan'ı ve demiş ki:

"Hadi bakalım ispatlasın da görelim!" Büyük bir meraklı kitlesi toplanmış. İnançsız adam kurulan yüksek bir kürsüye çıkıp oturmuş. Herkese tepeden bakıp kasılıyor, bilginlik taslıyormuş. Bu sırada küçük Numan "Benim kitaplarım evde kaldı. Gidip onları getireyim önce." demiş. Numan gitmiş ve bir türlü gelmemiş. Herkesin sabrı tükenmiş. Biraz da küçük bir çocuğu adamın karşısına çıkardıklarına pişman olmuşlar. İnançsız adam, kasım kasım kasılıyor ve "Nerede kaldı şu küçük bilgininiz?" diye büsbütün canlarını sıkıyormuş. Ama herkes bu işin içinde bir anormallik olduğunu da sezmekteymiş. Çünkü Numan dosdoğru

bir insanmış. Yalan söylemez sözünde dururmuş. Gelmeyecekse mutlaka söyler ya da haber gönderirmiş. Böylece bir hayli zaman geçtikten sonra çıkıp gelmiş küçük bilgin. Tabii kalabalıkta bir merak, bir uğultu… İnançsız adamda ise biraz daha kendine güven belirmiş. Sormuş Numan'a: "Nerede kaldın? Yoksa Allah'ın varlığını ispatlayamayacağından mı korktun?" Numan gayet rahat ve soğukkanlılıkla cevap vermiş:

"Hayır, böyle bir korkum yok. Çünkü Allah'ın varlığını ispatlamak çok kolay bir konudur. Ancak benim gecikmemin bir sebebi var. Benim evim karşı kıyıda. Biliyorsunuz, Bağdat'ın ortasından kocaman bir ırmak akar. Karşıya geçtikten sonra büyük bir sel ve fırtına çıktı… Tekrar dönmek için ne bir sandal ne bir köprü kaldı!"

"Peki, şimdi nasıl geçip geldin?"

"İşte ben de onu anlatacağım. Geldim kıyıya. Bir de baktım ki kocaman kocaman taşlar kıyıdan yuvarlanıp atlıyor ırmağın içine. Yeni gelen taş da ötekinin üstüne, derken köprü ayakları meydana geldi. Bu arada havada kendi kendine uçan uzun tahtalar bu ayakların üzerine örtüldü. Arkasından çiviler yine havadan uçuşarak kurşun gibi saplanıp tahtaları ayaklara tutturdular. Büyük ve rahat bir yol gibi, kocaman bir köprü meydana geldi. Ben de üzerinden yürüyüp geçtim ve geldim." Herkes şaşkınlık ve üzüntüyle bu sözleri dinlerken inançsız adamın keyfi iyice artmış ve demiş ki: "Yahu karşıma küçük bir bilgin diye bu akılsız çocuğu mu çıkardınız? Bir yığın saçma ile uğraşacak vaktim yok benim!" Numan, adama bakmış ve "Neresi saçma bu anlattıklarımın?" demiş.

"Neresi saçma değil ki! Koskoca bir köprünün kendi kendine oluştuğunu anlatıp duruyorsun. Hiç kendi kendine köprü oluşur mu?" Numan'ın gözleri sevinçle parlamış inançsız adamı susturan şu cevabıyla, dinleyenler de derin bir nefes almışlar.

"Dünyaya göre çok daha küçük ve sanatsız olan bir köprünün kendi kendine olamayacağını söylüyorsun da bu muhteşem dünyanın nasıl kendi kendine oluştuğunu söyleyebiliyorsun?"

İnançsız adamın bütün keyfi kaçmış bir anda. Kızarıp bozarmış, yutkunmuş bir süre. "Peki." demiş, "Kabul ediyorum ki bu dünya kendi kendine olmamıştır. Onun da yaratıcısı vardır."

"İşte o yaratıcı Allah'tır." demiş Numan. İnançsız adamın bütün kozları bitmemiş. "Öyle ise bir soru soracağım." demiş. "Tam olarak Allah'a inanmam için, buna da cevap vermelisin." Numan, gayet rahat ve korkusuz bir tavırla, "Sor!" demiş. İnançsız adam biraz morali bozuk bir şekilde şu soruyu sormuş:

"Allah varsa O'nu niçin göremiyoruz?" Numan soruyu pek kolay bulmuşçasına tebessüm etmiş.

"Önce bize biraz süt versinler de sohbetimiz biraz daha tatlansın." demiş. Sütler gelmiş. O zaman sütü tatlandırmak için içine bal katılırmış. Adam sütünü tatlandırıp içmeye başlamış. Fakat Numan, adama bir kaşık daha bal sunmuş, "Buyurun sütünüzü tatlandırın." Adam

“Sağ ol!” demiş, “Ben balı karıştırdım, sütüm ballıdır. Sen benim soruma cevap ver şimdi.” Küçük Numan “Önce sütün balını halledelim.” demiş. Adam biraz daha kızgın söylenmiş: “Benimkisinin balı vardır dedim ya!”, Numan “İnanmam!” demiş. Adam büsbütün kızgın “Niçin inanmıyorsun?” deyince de şu cevabı vermiş: “Ben görmediğim şeye inanmam! Süte karıştırdığın balı gösterirsen inanırım.” Adam “Süte karıştırılmış bal görünür mü?” deyince Numan, “Demek ki bu dünyadaki pek çok şeyi de biz gözümüzle göremiyoruz. Siz sütün yağını ve şekerini bile göremediğiniz hâlde Allah’ı görmek istiyorsunuz. Allah’ı gözümüzle bu dünyada göremiyoruz ama O’nun yarattıklarını, eserlerini görüyoruz.”

İnançsız adam, biraz daha bozulmuş vaziyette şaşkın ve üzgün ne yapacağını bilemez bir hâlde düşünmeye başlamış. “Peki.” demiş. “Son bir soru daha... Eğer buna da cevap verirsen, ben de Allah’a inanıp Müslüman olacağım…”

Numan, hedefe yaklaşmanın verdiği tatlı bir sevinçle “Sor.” demiş. Adam son bir hamleyle doğrulmuş ve demiş ki: “Peki, kabul ediyorum ki Allah vardır. O’nun görünmediğini de anladım. Öyle ise bu gözümüzle görmediğimiz ve varlığına aklımızla inandığımız Allah şimdi ne yapıyor?”; “Bu sorunuz da çok kolay! Ama cevabı sizin oturduğunuz kürsüden vermek isterim. İner misiniz aşağıya?” Adam çok şaşkın bir vaziyette kürsüden inmiş. Küçük Numan çıkmış. Kendisine şaşkın şaşkın bakan adamı süzdükten sonra demiş ki: “Allah, şimdi senin gibi inançsız bir adamı bu kürsüden aşağı indirdi ve yerine de benim gibi imanlı bir çocuğu oturttu.” diyerek öğretici hikâyeyi tamamlar ve değerlendirme sorularıyla konuyu pekiştirir.

Öğretici günün sözündeki şiiri birkaç çocuğa okuttuktan sonra, şiir üzerine sohbet ederek dersi sonlandırır.

Değerlendirme Soruları

1. Kendi kendine olan herhangi bir şey gördünüz mü?
2. Göremediğimiz hâlde varlığından emin olduğumuz şeylere örnekler veriniz.
3. Allah’ın var ve bir olduğuna dair senin verebileceğin örnekler var mı?

Günün Mesajı

Her defa haberi taze bir müjde;
O var!
Ne sen varsın, ne ben, ne yar, ne kimse;
O var!
Bütün sevdiklerin elden gittiyse;
O var!
Sana daha yakın şah damarından;
O var!
Arama, ilaç yok eczanede!
O var!

Gayede, sebepte ve bahanede;
O var!
Ölümsüzlük şevki, ilahî sevinç;
O var!
Yıkılmaz dayanak, kırılmaz destek;
O var!
Tekten de tek, bir tek, tek başına tek;
O var!

Necip Fazıl KISAKÜREK
(kısaltılmıştır)

Kapanış

Grup üyelerine paylaşımları için teşekkür edin.
Herkesin aklında kalan mesajı paylaşmasını isteyin.
Konuyla ilgili varsa sorularını alın ve cevaplayın.
Bir sonraki konunun başlığını verin ve vedalaşın.

4. KELİME-İ TEVHİD VE KELİME-İ ŞEHADET

Kazanım

Kelime-i Tevhid ve Kelime-i Şehadeti söyler.

Öğretici Notu 1

Müslüman olmanın ilk esasının Allah'tan başka İlah olmadığına ve Hz. Muhammed'in (s.a.s.) Allah'ın kulu ve elçisi olduğuna kalp ile iman edip bunu dil ile ifade etmek olduğu açıklanır. Kişinin kalben inandığını Kelime-i Tevhid ve Kelime-i Şehadeti söyleyerek dil ile ortaya koyduğu anlatılır.

Kelime-i Tevhid'in, "Lâ ilâhe illâllâh Muhammedün Rasûlullah" cümlesi olduğu ve "Allah'tan başka İlah yoktur. Muhammed Allah'ın elçisidir." anlamına geldiği; bu ifadenin Allah'ın varlığını, birliğini, O'nun her şeyi yoktan var eden tek yaratıcı olduğunu, eşi benzeri ve ortağının bulunmadığını, Hz. Muhammed'in (s.a.s) Allah'ın elçisi olduğunu ortaya koyduğu ifade edilir.

Yöntem ve Teknikler

Eğitsel Oyun

Materyal

Renkli karton, çift taraflı bant

Etkinlik 1
(7-12 yaş)

Çocuklarla Kelime-i Tevhid ve Kelime-i Şehadet kavramlarının önemi, söylenişi, anlamı ile ilgili gerekli bilgi paylaşımı yapılır. Her çocuk Kelime-i Tevhid ve Kelime-i Şehadet'i okur ve anlamını söylemeye çalışır. Öğretici konunun tamamen anlaşıldığına kanaat ettiğinde etkinliğe geçilir. Öğretici daha önceden Kelime-i Tevhid ve Kelime-i Şehadet'i oluşturan her bir kelimeyi ayrı ayrı renkli kartlara okunaklı bir şekilde yazar. Bu renkli kartlar yan yana dizildiğinde Kelime-i Tevhid ve Kelime-i Şehadet ortaya çıkar.

Öğretici çocukları iki gruba ayırır. Kelime-i Tevhid ve Kelime-i Şehadet'i oluşturan renkli kartların hepsi karıştırılır ve bir masanın üzerine bırakılır. Birinci grup üyeleri tahtaya davet

edilir. Bulunulan ortamda tahta yoksa duvar da kullanılabilir. Öğretici kronometreyi başlatır. Grup üyeleri en kısa sürede kartları yan yana doğru sıralamaya ve böylelikle Kelime-i Tevhid ve Kelime-i Şehadet'i en kısa sürede, doğru şekilde oluşturmaya çalışırlar. Kartlar yarışma esnasında tahta ya da duvara çift taraflı bant kullanılarak yapıştırılır. Sıralamayı doğru yapmak kadar en kısa sürede yapmak da önemlidir. Birinci grup etkinliğini tamamladığında ikinci grup da aynı şekilde etkinliğe katılır. Etkinlik iki grup tarafından da tamamlandığında öğretici katılan çocuklara teşekkür eder ve çocukları küçük hediyeler ile ödüllendirir.

Değerlendirme Soruları

1. Kelime-i Tevhid ve anlamı nedir?
2. Kelime-i Şehadet ve anlamı nedir?
3. Müslüman olmanın ilk esasının Kelime-i Şehadeti söylemek olması size neyi düşündürüyor?

Günün Mesajı

"Cennetin anahtarı 'Lâ ilâhe illâllâh' diye şehadette bulunmaktır."

(Müsned, c.36, s.41, No:22102)

Kapanış

Grup üyelerine paylaşımları için teşekkür edin.
Herkesin aklında kalan mesajı paylaşmasını isteyin.
Konuyla ilgili varsa sorularını alın ve cevaplayın.
Bir sonraki konunun başlığını verin ve vedalaşın.

Öğretici Notu 2

Öğretici Notu 1'de yer alan bilgiler doğrultusunda ders anlatılır.

Yöntem ve Teknikler

Anlatım, Talim

Materyal

Çalışma kâğıdı (fotokopi ile çoğaltılmış)

Etkinlik 2
(13-15 yaş)

Öğretici şu soruları sorarak konuya başlar: "Bir Müslümanın öncelikle nelere inanması gerekir? Mesela gayrimüslim bir insan, İslam dinini tanıdı, benimsedi. Müslüman olmaya karar verdi, ilk olarak ne yapması gerekir? Neden?" Çocuklardan alınan cevaplar doğrultusunda Kelime-i Tevhid ve Kelime-i Şehadet kavramlarının önemi, söylenişi, anlamı ile ilgili gerekli bilgiler verilir.

Kelime-i Tevhid ve Kelime-i Şehadet öğretici tarafından kelime kelime söylenerek talim yaptırılır. Her çocuğun tek tek söylemesi sağlanır. Anlamı üzerinde özellikle durulduktan sonra anlamının ezberlenmesi sağlanır. Her Müslümanın bu sözleri ezbere bilmesinin ve anlamına gönülden inanması gerektiğinin önemi vurgulanır.

Çocuklardan Kelime-i Tevhid ve Kelime-i Şehadet ibarelerinde ortak olan ve farklı olan kelimelerin tespit edilmesi istenir. Kelime kelime meali verilerek iyice açıklanır.

Çoğaltılmış olan çalışma kâğıdı dağıtılıp, çocuklardan eşleştirme yapmaları istenir. Daha sonra birlikte doğru yapılıp yapılmadığı kontrol edilir.

ÇALIŞMA KÂĞIDI

Aşağıdaki kutularda Kelime-i Tevhid ve Kelime-i Şehadet'in bazı kısımları bölünmüş olarak yer alıyor. Örnekte verildiği gibi anlamlarıyla eşleştiriniz.

Muhammedün Resûlullah	Allah'tan başka İlah yoktur
Lâ ilâhe illâllâh	ve elçisidir
enne Muhammeden abduhû	Muhammed (s.a.s.) Allah'ın elçisidir
ve eşhedü	Muhammed (s.a.s.) Allah'ın kuludur
Eşhedü	Ve yine şahitlik ederim ki,
ve resûluh	Allah'tan başka İlah yoktur
en lâ ilâhe illâllâh	Ben şahitlik ederim ki,

Değerlendirme Soruları

1. Kelime-i Tevhid ve Kelime-i Şehadet arasında farklı olan kelimeler hangileridir?
2. Müslüman olmanın ilk esasının Kelime-i Şehadet'i söylemek olması size neyi düşündürüyor?

Günün Mesajı

"En faziletli zikir, lâ ilâhe illâhtır."

(Tirmizî, Deavat, 9)

Kapanış

Grup üyelerine paylaşımları için teşekkür edin.
Herkesin aklında kalan mesajı paylaşmasını isteyin.
Konuyla ilgili varsa sorularını alın ve cevaplayın.
Bir sonraki konunun başlığını verin ve vedalaşın.

5. ALLAH SEVGİSİNİN ÜSTÜNLÜĞÜ VE YÜCELİĞİ

Kazanım

Allah sevgisinin tüm sevgilerden üstün ve yüce olduğunu bilir.

Öğretici Notu 1

İnsanın bedensel ve ruhsal ihtiyaçları olan bir varlık olduğu anlatılır. Bedensel ihtiyaçlar yeme, içme, uyuma, barınma vs. gibi ihtiyaçlardır ve maddi olarak doyurulabilmeleri mümkündür. Ruhsal ihtiyaçlar sevme, sevilme, değer görme gibi manevi olarak doyurulması gereken ve doyurulmadığı takdirde insanın psikolojisini tahrip eden ve ruhsal yıkıma neden olan ihtiyaçlardır. Bu bağlamda manevi ihtiyaçların en başında gelen sevginin, ruhun en temel gıdası ve doyurulması gereken başlıca ihtiyacı olduğu vurgulanır.

Sevginin Allah'ın insanlara, birbirlerini, diğer canlıları ve kendisini sevmeleri için bahşettiği en muazzam duygu olduğu belirtilir. Allah'ın varlığının en büyük delillerinden birinin bizlerde yarattığı sevgi duygusu olduğu vurgulanır. Bu bağlamda en üstün sevginin bizzat sevginin kendisini yaratan, bu duyguyla sevmeyi bahşeden yaratıcıya yönelik olması gerektiği ifade edilir.

Yöntem ve Teknikler

Eğitsel Oyun

Materyal

Renkli karton, çift taraflı bant

Etkinlik 1
(7-12 yaş)

Öğretici, bir oyun oynayacaklarını söyler ve çocukları iki gruba ayırır. Oyun şöyledir: Gruplardan biri anlatıcılar diğeri dinleyiciler olur. Öğreticinin komutuyla her bir anlatıcı önce en sevdikleri kişiyi sonra her komut değişimiyle sırasıyla en sevdikleri yemeği en sevdikleri yeri ve en sevdikleri kitabı her seferinde farklı bir dinleyiciye birkaç dakika içinde anlatacaklardır. Öğretici bu süreci yönetirken zamanı tutmaya ve her komutta anlatıcıların farklı dinleyicilerle konuşmasını takip etmeye dikkat edecektir. Daha sonra anlatıcı ve dinleyici grupları değiştirilerek oyun bir kere daha oynanır.

Oyunun bu kısmı bittikten sonra öğretici çocukları daire şeklinde konumlandırır ve bir çocuk dairenin ortasına geçerek kendi sevdiği bir şeyi söyleyip "burada", dinlediği arkadaşlarından birinin sevdiği bir şeyi söyleyerek "nerde" demesini ister. Sevdiği özellik söylenen çocuk bu defa dairenin ortasına geçerken birinci çocuk onun dairedeki yerine geçer. Aynı işlemi ikinci çocuk da yapar. Mesela; birinci çocuk dairenin içindeyken "… kırmızıyı seven burada maviyi seven nerde?" der. Maviyi seven ikinci çocuk dairenin içine girer ve "Maviyi seven burada yüzmeyi seven nerde?" der. Her çocuk birkaç defa söz alır ve oyun tamamlanır.

Oyun bittikten sonra öğretici "Birbirimize dair ne çok şey öğrendik. Ama bir şey var ki hepimizin ne çok sevdiği şey varmış." diyerek çocuklara sevgi deyince neyi anladıklarını sorar. Çocukların cevaplarını dinledikten sonra kendisi de içimizdeki sevgi duygusunu var edenin Allah olduğunu, O'nun bizi severek yarattığını hatta "hem çok seven hem çok sevilen hem de yarattıklarına sevme ve sevilme yeteneği veren" anlamındaki Vedûd isminden bahseder. Aşağıdaki ayetler ile konuyu zenginleştirir:

"O, çok bağışlayandır, çok sevendir." (Bürûc, 85/14)

"…Allah imanınızı boşa çıkaracak değildir. Şüphesiz Allah insanlara çok şefkatli ve çok merhametlidir." (Bakara, 2/143)

Değerlendirme Soruları

1. Sizce sevgi ne demektir?

3. Bütün sevgilerin kaynağı ve en yüce en üstün sevginin sahibi kimdir?

4. Sevginin Allah tarafından insanlara verilen bir nimet olması hakkında ne düşünüyorsunuz?

Günün Mesajı

"Davut'un (a.s.) duasından birisi şöyle idi: 'Allah'ım, senden senin sevgini ve seni sevenleri sevmeyi ve senin sevgine beni ulaştıracak amelleri dilerim."

(Tirmizî, Daavât, 72)

Kapanış

Grup üyelerine paylaşımları için teşekkür edin.
Bu oturumda akıllarında kalanı sorun.
Herkesin aklında kalan mesajı paylaşmasını isteyin.
Konuyla ilgili varsa sorularını alın ve cevaplayın.
Bir sonraki konunun başlığını verin ve vedalaşın.

Öğretici Notu 2

Öğretici Notu 1'de yer alan bilgiler doğrultusunda ders anlatılır.

Yöntem ve Teknikler

Eğitsel oyun

Materyal

Çalışma kâğıdı (fotokopi ile çoğaltılmış)

Etkinlik 2
(13-15 yaş)

Öğretici "Çocuklar, bugün biraz sevdiğiniz şeyler hakkında konuşacağız. Şimdi size dağıtacağım kâğıtları doldurun sonra da üzerine biraz sohbet edelim tamam mı?" dedikten sonra çoğaltmış olduğu ekteki kağıdı dağıtır ve doldurmaları için belirli bir süre verir.

Çocuklar kâğıtları doldurduktan sonra kâğıtlara neler yazdıkları hakkında konuşulur. Daha sonra öğretici herkesin kağıdındaki çeşitli örnekler üzerinden konuşmaya başlar. Mesela sevdikleri meyveler hakkında şöyle sorular yöneltir: "Ahmet, sen elma yemeyi çok seviyorsun değil mi? Peki elmayı kim yarattı? Yusuf, senin en sevdiğin meyvelerden olan üzümü kim yarattı? Muzu kim yarattı? Çileği kim yarattı?" Devamında sevdiği yemekler hakkında sorulur. "Bu sevdiğin yemeğin içine hangi malzemeler konuluyor? İçine konulan bu şeyleri kim yarattı?", "İzlemeyi sevdiğiniz doğal güzellikleri kim yarattı?" "Düşündüğümüz zaman bu dünyada sevdiğimiz ne kadar çok şey var değil mi çocuklar? Bunların hepsinin sahibi Allah'tır. Evrendeki her şeyi yaratan, onların gerçek sahibi Yüce Allahımızdır. Öyleyse bütün sevgilerin sahibi de O'dur. Hatta kalbimize sevgi duygusunu yerleştiren de Yüce Rabbimizdir." diye açıklama yapıldıktan sonra aşağıdaki ayetler üzerinde durulur:

"Rabbinizden bağışlanma dileyin, sonra O'na tövbe edin. Şüphesiz Rabbim çok merhametlidir, çok sevendir." (Hûd, 11/90)

"… Müminlerin Allah'a olan sevgisi daha güçlü bir sevgidir…" (Bakara, 2/165)

.

ÇALIŞMA KÂĞIDI

Sevdiğim Meyveler:...

....

....

....

....

....

Sevdiğim Yemekler:...

....

....

....

....

....

İzlemeyi Sevdiğim Doğal Güzellikler:.......................

....

....

....

....

....

Değerlendirme Soruları

1. Sizce sevgi ne demektir?

3. Bütün sevgilerin kaynağı ve en yüce en üstün sevginin sahibi kimdir?

4. Sevginin Allah tarafından insanlara verilen bir nimet olması hakkında ne düşünüyorsunuz?

Günün Mesajı

"... Bilesiniz ki gönüller ancak Allah'ı zikrederek huzura kavuşur."

(Ra'd 13/ 28)

Kapanış

Grup üyelerine paylaşımları için teşekkür edin.

Herkesin aklında kalan mesajı paylaşmasını isteyin.

Konuyla ilgili varsa sorularını alın ve cevaplayın.

Bir sonraki konunun başlığını verin ve vedalaşın.

6. ALLAH, KULLARI İLE BERABERDİR

Kazanım

Allah'ın bizi sevdiğini ve her zaman bizimle olduğunu bilir.

Öğretici Notu

Sevgi duygusunun Allah'ın en büyük nimetlerinden biri olduğu anlatılır. Allah'ın bütün kullarına karşı sonsuz sevgi ve merhamet sahibi olduğu ve bunu birçok ayetiyle de ilan ettiği belirtilir. Allah'ın kullarını yaratmasındaki hikmetlerden birinin de kuluna duyduğu sevgi olduğu vurgulanır. Kur'an-ı Kerim'deki "Allah onları sever, onlar da Allah'ı severler!" (Mâide, 5 /54) ayeti izah edilerek konu desteklenir.

Sevgi nimetini kullarının kalbine yerleştirenin Yüce Allah olduğu belirtilir. Kâinatta insanın varlığının bile Allah'ın sevgisinin bir yansıması olduğuna dikkat çekilir. Allah'ın insana değer verdiğinin onu kendine kul olarak kabul etmesinden de anlaşılabileceği; bizleri yoktan var eden Yüce Rabbimizin, gizli-açık her türlü duygu ve davranışımızdan haberdar olduğu; kalbimizin derinliklerinde, dua ve niyaz, sevgi ve nefret, kin ve haset adına gizlediklerimizi de açığa vurduğumuzu da çok iyi bildiği açıklanır. Varlıkta ve darlıkta, sevinçte ve kederde, gece ve gündüzde O'na yönelişimizden haberdar olduğu; O'nun (c.c.), bizi bizden iyi bildiği ve bize bizden yakın olduğu vurgulanır.

Allah'ın, insanı en mükemmel şekilde yaratıp ona tüm yaratılmışlar üzerinde bir üstünlük verdiği ve onu en şerefli mahluk kıldığı ifade edilir. İnsanın da bu üstünlüğünün ve Allah'a yakınlığının bilincinde olup kendisini yalnız hissettiği durumlarda O'na sığınabileceğini bilmesi gerektiği vurgulanır.

Yöntem ve Teknikler

Eğitsel Oyun

Materyal

Üzerlerinde ayet ve hadislerin yazılı olduğu bilgi kartları

Etkinlik
(7-15 yaş)

Bilgi kartlarına yazılacak ayet-i kerimeler ve hadis-i şerifler:

1. “O çok bağışlayandır, çok sevendir.” (Burûc, 85/14)

2. “Kişi sevdiğiyle beraberdir.” (Buhârî, Edep, 96)

3. “…Biz ona şah damarından daha yakınız.” (Kâf, 50/16)

4. “Allah, çok bağışlayan, çok merhamet edendir.” (Âl-i İmrân, 3/31)

5. “Enes b. Mâlik’ten rivayet edildiğine göre, bir adam Hz. Peygamber’in (s.a.s.) yanında iken oradan birisi geçti. Adam, ‘Ey Allah’ın Resûlü, ben bu adamı seviyorum.’ dedi. Hz. Peygamber (s.a.s.) de ona, ‘Bunu ona söyledin mi? diye sordu. Adam ‘Hayır’ cevabını verdi. Hz. Peygamber, ‘Git, ona söyle.’ buyurdu. Bunun üzerine adam o kimsenin yanına gitti ve ‘Ben seni Allah için seviyorum.’ dedi. Öteki adam da ‘Beni kendisi için sevdiğin Allah da seni sevsin.’ dedi.” (Ebu Dâvud, Edeb, 112-113)

Öğretici, sınıftaki çocukları eşit sayıda gruplara ayırır. Bilgi kartlarını dağıtır. Her grup kartta yazan ayet veya hadisi okur. Her grup kendi arasında okuduklarını değerlendirir ve konu ile ilgili yapılan yorumlar grup sözcüsü tarafından ifade edilir. Çocukların diğer kartlarda yazılanlar hakkında da konuşmaları istenir.

Konuyu toparlamak maksadıyla öğretici, Allah’ın, Alîm, Basîr, Semî‘ olduğunu belirtir. Yüce Rabbimiz, kullarına olan yakınlığının Kur’an-ı Kerim’de şu şekilde beyan edildiğini söyler:

“Kullarım beni sana soracak olursa, muhakkak ki ben (onlara) pek yakınım. Bana dua ettiği zaman dua edenin duasına cevap veririm. Öyleyse, onlar da benim çağrıma cevap versinler ve bana iman etsinler. Umulur ki doğru yolu bulmuş olurlar.” (Bakara, 2/186)

Öğretici, Allah’ın tüm varlıklara duyduğu sonsuz sevgi ve şefkatin bilincinde olan kişinin yüreğinde en çok yer verdiği sevginin de Allah sevgisi olması gerektiğini ifade eder.

Değerlendirme Soruları

1. Allah'ın sevdiği bir insan olmak nasıl bir duygudur?
2. Allah'ın kullarının her zaman yanında olduğunu bilmek nasıl bir duygudur?
3. Kartlarda yazan ayet ve hadislerden çıkaracağımız ana fikir ne olabilir?

Günün Mesajı

"O, çok bağışlayandır,
çok sevendir."
(Burûc, 85/14)

Kapanış

Grup üyelerine paylaşımları için teşekkür edin.
Herkesin aklında kalan mesajı paylaşmasını isteyin.
Konuyla ilgili varsa sorularını alın ve cevaplayın.
Bir sonraki konunun başlığını verin ve vedalaşın.

7. ALLAH'IN SEVDİĞİ VE RAZI OLDUĞU DAVRANIŞLAR

Kazanım

Allah'ın sevdiği ve razı olduğu davranışları bilir.

Öğretici Notu

Rabbimizi razı edecek tavırların neler olduğunu öğrenmek için bize sunulmuş çok değerli iki rehber vardır: Kur'an-ı Kerim ve Peygamber Efendimiz'in (s.a.s.) sünneti.

Peygamberimiz Hz. Muhammed'in (s.a.s.) Kur'an ahlakına dair uygulamaları ve tavsiyeleri hadisler vasıtasıyla bizlere ulaşmıştır. Hoşgörü, affedicilik, güler yüz, fedakârlık, vefa, yardımseverlik, adalet, sadakat, tevekkül, ihlas, şevk, temizlik, insaniyet, dürüstlük, şefkat, vicdan, tevazu, kanaatkârlık, sabır… Tüm bu güzel ahlak özellikleri, Kur'an'ın tavsiye ettiği ahlaki ilkeler doğrultusunda yaşamaya vesile olan, insanın yaratılış fıtratına uygun, sahip olunduğunda kişiye mutluluk ve huzur veren, Yüce Allah'ın beğendiği ve övdüğü davranışlardandır.

Güzel bir sözle bir Müslümanın gönlünü almanın, ona Allah'ı hatırlatmanın, bir mümin için fedakârlıkta bulunmanın ve buna benzer sayısız davranış göstermenin Allah katında karşılığı bulunan birer ibadet hükmünde olduğunun unutulmaması gerektiği izah edilir.

Yöntem ve Teknikler

Anlatım, Çalışma Kâğıdı

Materyal

Renkli karton, kalem, yapıştırıcı

Etkinlik
(7-15 yaş)

Allah'ın razı olduğu davranışların anlatılacağı söylenir. Çocuklardan bu davranışların isimleri geçtikçe not etmeleri istenir. Ayrıca dikkatle dinlenilmesi gerektiği çünkü konunun sonunda onlara çalışma kâğıdı dağıtılacağı ifade edilir. Ders aşağıda belirtilen çerçevede anlatılır.

Ders işlendikten sonra aşağıdaki çalışma kâğıdı dağıtılarak katılımcılardan boşlukları doldurmaları istenir.

ÇALIŞMA KÂĞIDI

Allah'ın sevdiği ve razı olduğu davranışları nedenleri ile birlikte açıklayınız.

Hoşgörü, Allah'ın sevdiği bir özelliktir. Çünkü ....
....
....
....
....
....
....

Affedicilik, Allah'ın sevdiği bir özelliktir. Çünkü ....
....
....
....
....

Fedakârlık, Allah'ın sevdiği bir özelliktir. Çünkü ....
....
....
....
....

Dürüstlük, Allah'ın sevdiği bir özelliktir. Çünkü ....
....
....
....
....
....

Yardımseverlik, Allah'ın sevdiği bir özelliktir. Çünkü ....
....
....
....
....
....

Sadakat, Allah'ın sevdiği bir özelliktir. Çünkü ....
....
....
....
....

Öğretici, dersin başında katılımcılardan not ettikleri kelimeleri okumalarını ister. Bütün davranışlar bir araya getirilir. Eksik kalan olursa öğretici hatırlatır. Ortaya şöyle bir liste çıkmalıdır: "Hoşgörü, affedicilik, güler yüz, ince düşünce, fedakârlık, vefa, yardımseverlik, adalet, sadakat, tevekkül, ihlas, şevk, temizlik, insaniyet, dürüstlük, şefkat, vicdan, tevazu, kanaatkârlık, sabır vb."

Konunun pekişmesi için oda/sınıf kapısına bu özellikler renkli kartonlara yazılarak hazırlanır. Ortaya büyükçe "OLALIM" yazısı yapıştırılır. Belirlenen özellikler etrafına yapıştırılarak sergilenmesi sağlanır.

Değerlendirme Soruları

1. Allah'ın razı olduğu davranışlara örnekler veriniz.
2. Bu davranışların birey üzerindeki etkileri nelerdir?
3. Bu davranışların toplum ve evren üzerindeki etkileri nelerdir?

Günün Mesajı

"...Allah, güzel davrananları sever."

(Âl-i İmrân, 3/148)

Kapanış

Grup üyelerine paylaşımları için teşekkür edin.
Herkesin aklında kalan mesajı paylaşmasını isteyin.
Konuyla ilgili varsa sorularını alın ve cevaplayın.
Bir sonraki konunun başlığını verin ve vedalaşın.

8. ALLAH SEVGİSİNİN KULLAR ÜZERİNDEKİ ETKİSİ

Kazanım

Allah sevgisinin insanı mutlu ve güçlü kıldığını bilir.

Öğretici Notu

Allah sevgisinin insanı mutlu ve güçlü kıldığı anlatılır. Yaratıcıyı sevmenin ve O'nun tarafından sevilmenin bir mü'min için en güvenli limana sığınmak olduğu ifade edilir. Rahman'ın bitmek tükenmek bilmeyen sevgisine ulaşmanın, insanı kulluğun zirvesine çıkardığı; Rabbinden hoşnut olmanın, O'nu sevmenin, O'nun sevgisiyle yücelmenin bir boyutu olduğu vurgulanır. Kul, Allah'ın sevgisine sahip olmayla, onun lütfuna keremine ve koruyuculuğuna ulaşmış olur. O'nun bütün âlemi kucaklayan rahmetinin kullarını da kucakladığı anlatılır. "De ki: Rabbinin rahmetinden, sapmış olanlardan (sapıklardan) başka kim ümit keser?" (Hicr, 15/56) buyurarak Allah'ın (c.c.) rahmetinden ve sevgisinden ümit kesmeyen mü'minin hakiki güç ve saadete erişeceği ifade edilir. Mümin, Rahman'ın 'Afüvv' adıyla affedileceğini, 'Berr' adıyla iyilik ve güzellikte kullarına yardım edeceğini, 'Ğaffâr' adıyla çokça bağışlanacağını, 'Hâdî' adıyla kullarını doğru yola eriştireceğini, 'Halîm' adıyla, günahların cezasını vermeye güç yetirdiği hâlde ceza vermede acele etmeyip onlara mühlet verileceğini, 'Raûf' adıyla çok merhametli ve yumuşak olduğunu, 'Vekîl' adıyla Allah'a tevekkül ederek hayatını düzenleyen ve O'na sığınanlara işlerinde yardım edeceğini bilir.

Yöntem ve Teknikler

Örnek Olay İnceleme

Materyal

Örnek olay metni

Etkinlik
(7-15 yaş)

Bu etkinlik bir "Örnek Olay İncelemesi"dir. Dikkat edilmesi gereken husus çocukların okunan örneği tamamen anladığından emin olmaktır. Bu sebeple metin, birkaç kez okunabilir.

Çocuklara etkinlik şöyle açıklanır:

"Arkadaşlar şimdi size Peygamberimizin hayatından bir örnek anlatacağım. Beni dikkatlice dinlemenizi istiyorum. Okuduklarımı güzelce anlamanız gerekiyor, çünkü kıssanın sonunda tamamlamanızı istediğim cümleler olacak. Şimdi rahatça arkamıza yaslanalım ve can kulağıyla dinleyelim."

1.Kıssa - Allah Sevgisinin Kullar Üzerindeki Etkisi

Sevgili Peygamberimiz (s.a.s.), Yüce Allah'tan hicret iznini aldığı günün öğle vakitlerinde Hz. Ebu Bekir'in yanına gitti. Birlikte Medine'ye doğru yola çıktıklarında, onların evlerinde olmadıklarını fark eden müşrikler her tarafta onları aramaya başlamışlardı. Allah Resûlü yolculuktan haberdar olmamaları için gece yolculuğunu tercih etmişti. Yine takip edilmemek ve müşrikleri şaşırtmak amacıyla da Hz. Peygamber (s.a.s.) ve yol arkadaşı Medine tarafına değil, tam aksi yöndeki Sevr Dağı tarafına yönelmişlerdi. İki yol arkadaşı oradaki bir mağarada birkaç gün saklandılar. Buna rağmen kâfirler onların izini bulup mağaranın önüne gelip dayandılar. Acaba başvurdukları tedbir bir fayda vermemiş miydi? Yol arkadaşı çok endişeli idi. Çünkü müşriklerden bir grubun üst üste binmiş kayalardan oluşan bu mağaranın üzerinde gezip durduğu esnada Hz. Ebu Bekir, onların ayaklarını görmüş ve endişesini, "Onlardan birisi ayaklarının dibine bakacak olsa kesin bizi görür." sözü ile dile getirmişti. Bunun üzerine Allah'a karşı her an tam bir güven, sevgi ve tevekkül içinde olan Hz. Peygamber (s.a.s.), "Üçüncüsü Allah olan iki kişiye sen ne olacağını zannediyorsun?" diyerek onu teselli etmiş ve Allah'ın kendilerini koruyacağına olan güvenini ve tevekkülünü göstermiştir. Arkadaşını, "Üzülme! Çünkü Allah bizimle beraber." sözleriyle teskin etmiş, Allah onun üzerine bir güven ve huzur indirmiştir. Böylece Peygamberimiz Allah sevgisinin insanı güçlü kıldığını ve gerçek tevekkülün nasıl olması gerektiğini bizlere öğretmiştir.

1. Kısmın Sonu

Öğretici, metnin çocuklar tarafından anlaşıldığına emin olduktan sonra şu cümleleri tamamlamalarını ister.

Allah'ın bana güç ve kuvvet verdiğini hissediyorum. Çünkü……………………..

Allah'ın beni sevdiğini hissediyorum. Çünkü……………………………………

Allah'a tevekkül ederim. Çünkü…………………………………………………

2. Kıssa

Öğretici, "Tarihimizde Allah sevgisinin kullar üzerindeki güçlü ve olumlu etkisi ile ilgili pek çok örnek vardır. Bunlardan bir tanesini de sizlerle paylaşmak istiyorum." der. "Kurtuluş Savaşı'nda atalarımız vatanımız için ne zor şartlarda mücadele etmişler. Düşmanlarımız silah teknolojisi olarak, yeme-içme olarak gayet zengin bir durumdayken bizim askerlerimiz neredeyse aç kalmış. Onca maddi güç farkına rağmen, bizim askerimize kuvvet veren, düşman askerinin ise parayla satın alamadığı bir güç varmış." Neymiş o güç öğretmenim? Parayla alınamayan güç ne olabilir ki? diye sordum. Öğretmenim tok bir sesle cevap verdi: "İman gücü elbette! Bizim askerimizin kalbi Allah ve memleket sevgisiyle doluymuş. Bu yüzden ne gazi olmaktan korkmuşlar, ne de şehit olmaktan. Allah'tan aldıkları güçle 'Allah, Allah!!!' diye haykırarak çatışmışlar düşmanla. Hatta bir türküde savaş meydanındaki askerimizden şöyle bahsedilir: Allah dedi yüreğine güvendi/ Allah dedi bileğine güvendi." (Nazoğlu'nun Biber Gibi Benleri, Uşak / Bağbaşı Köyü, Rep. No:3434)

"İşte böyle çocuklar, aslında hayat hepimiz için bir savaş meydanı gibi. Bu meydanda eğer en büyük güç ve mutluluk kaynağına sığınırsak başarılı oluruz. Gönülden 'Allah!' diyeceğiz ve bu güçle hayatımıza kendimiz yön vereceğiz, tabi ki Allah'ın yardımıyla."

İki kıssa da okunduktan sonra değerlendirme sorularıyla konu pekiştirilir.

Değerlendirme Soruları

1. Allah sevgisi kişiyi nasıl güçlendirir?
2. Hz. Peygamber mağarada arkadaşı Hz. Ebu Bekir'i nasıl teselli etmiştir?
3. Parayla satın alınamayan güç nedir?
4. Savaş meydanında askerlerimiz nasıl başarılı olmuştur?

Günün Mesajı

"Üzülmeyin, gevşemeyin, eğer inanıyorsanız üstün olan sizsiniz."
(Âl-i İmrân, 3/139)

Kapanış

Grup üyelerine paylaşımları için teşekkür edin.
Herkesin aklında kalan mesajı paylaşmasını isteyin.
Konuyla ilgili varsa sorularını alın ve cevaplayın.
Bir sonraki konunun başlığını verin ve vedalaşın.

02

PEYGAMBER SEVGİSİ

1. Peygamberlere iman etmenin imanın esaslarından biri olduğunu bilir.
2. Allah'ın neden peygamberler gönderdiğini bilir.
3. Peygamberlere iman ve itaat etmenin Allah'ın emri olduğunu bilir.
4. Peygamberlerin görev ve özelliklerini bilir.
5. Hz. Muhammed'i tanır, sever ve örnek alır.
6. Veda Hutbesi'ndeki evrensel mesajları bilir.

1. PEYGAMBERLERE İMAN

Kazanım

Peygamberlere iman etmenin imanın esaslarından biri olduğunu bilir.

Öğretici Notu 1

"Peygamber" Allah'ın (c.c.) insanlar arasından seçtiği ve vahiy yoluyla emir ve yasaklarını insanlara iletmek üzere gönderdiği kimseler olarak tanımlanır. Peygamberlerin içinde yaşadıkları toplumdan seçildiğini ve Allah'ın dilediği kimseyi peygamber olarak seçtiği "Bu Allah'ın bir lütfudur. Onu dilediğine verir." ayetiyle anlatılır. (Cum'a, 62/4)

Allah sevgisi konusundaki ilk etkinlik tekrar edilerek imanın esasları hatırlatılır. Peygambere iman etmenin, imanın esaslarından biri olduğu anlatılır. Burada özellikle Allah tarafından gönderilmiş olan bütün peygamberlere iman etmenin gerekli olduğu, Hz. Muhammed'e (s.a.s.) ise hem iman etmenin hem de ona uymanın gerekliliği izah edilir. Allah'ın (c.c.) Peygamberlerin bir kısmına inanıp, bir kısmına inanmamayı inkârcılık saydığı ifade edilir. (Bakara, 2/285; Nisâ, 4/150-151)

Yöntem ve Teknikler

Eğitsel Oyun

Materyal

Yazı tahtası, tahta kalemi

Etkinlik 1
(7-12 yaş)

Öğretici "İman Esasları" ile ilgili bilgi paylaşımı yapmadan önce çocukların çok dikkatli bir şekilde kendisini dinlemelerini, onlardan da birkaç cümle ile konuyu anlatmalarını isteyeceğini bildirir. İmanın esasları anlatılırken kullanılan bu etkinlikte "Peygambere İman" konusu ayrıntılı olarak izah edilmeli ve peygamberlere imanın, imanın esaslarından olduğu özellikle vurgulanmalıdır.

Öğretici şöyle bir açıklama yapar: "Yüce Rabbimiz biz insanları çok sevdiği için, insanlara çok sayıda peygamber göndermiştir. Peygamberler, insanlara Allah'ın mesajlarını iletmiş ve onları doğru yola davet etmiştir. İlk insandan beri çok sayıda peygamber gönderilmiştir. Fakat Kur'an'da yalnızca 25 peygamberin adından bahsedilmiştir. Şimdi size bu peygamberlerin isimlerini sayacağım, dikkatlice dinleyin. çünkü devamında bununla ilgili bir oyun oynayacağız." Öğretici Kur'an'da ismi geçen peygamberleri sayar, birkaç kez tekrar edebilir.

Sonra çocukları üç gruba ayırır, her grubun kendisine güzel bir isim bulmasını ve bir sözcü seçmelerini ister. Öğretici yazı tahtası mevcutsa onu kullanarak, mevcut değilse bir kağıda grupların söylediklerini yazarak, puanlama yapar. Her grup sırayla bir peygamberin ismini söyler. Aynı ismi söyleyen veya cevap veremeyen grup o turda puan alamaz. Oyun 25 peygamberin ismi tamamlanana kadar devam eder. Örnek olarak şu şekilde bir tablo hazırlanır:

Örnek Tablo:

Gezegenler Grubu	**Yolcular Grubu**	**Yapraklar Grubu**
Hz. Musa	Hz. Süleyman	Hz. Yakup
Hz. Âdem	---- (cevap yok)	Hz. İbrahim
---- (cevap yok)	Hz. Muhammed	Hz. Yusuf
Devam eder...	Devam eder...	Devam eder...
50 puan	**50 puan**	**60 puan**

Bu oyun, çocuklar talep ettikleri takdirde birkaç kez oynanabilir. Böylece peygamberlerin isimleri iyice öğrenilmiş olur. Oyunun sonunda öğretici, bütün peygamberlere iman etmenin, iman esaslarından olduğunu vurgulayarak konuyu tamamlar.

Değerlendirme Soruları

1. İman esasları nelerdir?
2. Peygamberler niçin gönderilmiştir?
3. Kur'an'da ismi geçen peygamberlerden 7 tanesini sayınız.

Günün Mesajı

"...Rabbinden bir rahmet olarak biz peygamberler göndermekteyiz. O, hakkıyla işitendir, hakkıyla bilendir."

(Duhân, 44/ 5-6)

Kapanış

Grup üyelerine paylaşımları için teşekkür edin.

Herkesin aklında kalan mesajı paylaşmasını isteyin.

Konuyla ilgili varsa sorularını alın ve cevaplayın.

Bir sonraki konunun başlığını verin ve vedalaşın.

Öğretici Notu 2

Öğretici Notu 1'de yer alan bilgiler doğrultusunda ders anlatılır.

Yöntem ve Teknikler

Eğitsel Oyun

Materyal

Kağıt, makas, kutu veya kavanoz

Etkinlik 2
(13-15 yaş)

Öğretici imanın esaslarını ve peygamberlere imanı açıklayıp gerekli bilgi paylaşımını yaptıktan sonra verilen soru kâğıtlarını ayrı ayrı keser ve katlayıp bir kutu ya da kavanozun içine koyar.

İki çocuk için bir adet kâğıt seçilir. Çocukların biri soruyu sorar, diğer arkadaşı ona cevap verir. Sonra diğer çocuklar sırasıyla ikişer kişi hâlinde kâğıtları çekerler. Sorular bitene kadar bu şekilde devam edilir. Çocukların zorlandığı yerde, öğretici rehberlik ederek gerekli desteği verir.

İmanın esasları nelerdir?

....

....

Peygamberlere iman ne demektir?

....

....

Peygamberlerin görevi nedir?

....

....

Peygamberlere iman niçin önemlidir?

....

....

Peygamberler insanlara neyi öğretir?

....

....

Son peygamber kimdir?

....

....

Değerlendirme Soruları

1- İman esasları nelerdir?

2- Peygamberler (s.a.s.) niçin gönderilmiştir?

Günün Mesajı

"Allah'ın elçisi ve müminler, Rabbinden ona indirilene iman ettiler. Her biri Allah'a, meleklerine, kitaplarına, peygamberlerine inandılar. 'O'nun elçileri arasında ayrım yapmayız.' ve 'İşittik, itaat ettik, bağışlamanı dileriz Rabbimiz, gidiş sanadır.' dediler."

(Bakara, 2/285)

Kapanış

Grup üyelerine paylaşımları için teşekkür edin.
Herkesin aklında kalan mesajı paylaşmasını isteyin.
Konuyla ilgili varsa sorularını alın ve cevaplayın.
Bir sonraki konunun başlığını verin ve vedalaşın.

2. PEYGAMBERLERE OLAN İHTİYAÇ

Kazanım

Allah'ın neden peygamberler gönderdiğini bilir.

Öğretici Notu 1

Allah'ın insanlık tarihi boyunca insanları ve toplumları desteksiz ve rehbersiz bırakmadığı ve her topluluğa mutlaka bir peygamber gönderdiği şu ayetlerle izah edilir: "Her toplumun bir peygamberi vardır." (Yûnus, 10/47; Nahl, 16/63), "Hiçbir topluluk yoktur ki, içlerinden bir uyarıcı gelip geçmiş olmasın." (Fâtır, 35/24), "Biz bir peygamber göndermedikçe kimseye azap edici değiliz." (İsrâ, 17/15)

İnsanın aklı ile Allah'ın varlığını, birliğini ve yüceliğini anlayabileceği ancak O'nun hakkında peygamberlerin vahiyle getirdiği bilgileri elde edemeyeceği izah edilir. Allah'a nasıl ibadet edileceğinin insana peygamberlerle öğretildiği anlatılır. Ahiretle ilgili konularda insanın akıl yoluyla doğru çıkarımlarda bulunmasının mümkün olmadığı, bu sebeple insanın peygamberlerin kılavuzluğuna ihtiyaç duyduğu vurgulanır.

Tüm peygamberlerin ve son peygamber Muhammed'in (s.a.s.) önce genel olarak bütün müminlere, sonra özel olarak Allah'a ve ahiret gününe inananlar ile Allah'ı çok zikredenlere rehber olduğu anlatılır. Hz. Peygamber'in (s.a.s.) iman, ibadet, ahlak ve her türlü söz ve davranışlarında müminlere örnek olduğu ifade edilir.

Yöntem ve Teknikler

Anlatım, Eğitsel Oyun

Etkinlik 1
(7-12 yaş)

Öğretici, çocuklara hep beraber bir yolculuğa çıkacaklarını söyleyip hepsinin yere uzanıp gözlerini kapatmalarını ister. Çocuklar yere uzandıktan sonra öğretici "Ben size rehberlik yaparak bir şehri gezdireceğim, sizlerden de anlattığım yerleri gözünüzde canlandırarak beni takip etmenizi istiyorum." der ve çocukların arasında dolaşarak şehrin tanıtımına başlar.

"Evet, arkadaşlar şu an sizlerle Sivas kent meydanındayız. Tam karşınızda gördüğünüz bu Osmanlı yapısı Hükümet Konağı… Tarih kokan bir şehir turunun habercisi olan bu konak, şehrin tüm misafirlerini karşılayan ilk yapıdır.

Yürümeye devam edelim ve yürüdüğümüz bu yolun İstasyon Caddesi olduğunu öğrenelim. Cadde şehrin ana caddesidir ve tren istasyonuyla son bulduğu için bu adı almıştır. Caddenin hemen sağındaki bina ise Cumhuriyet'in temellerinin atıldığı kongre müzesidir. Atatürk 4 Eylül Kongresi için Sivas'a geldiğinde burada kalmıştır ve bu mekân şu an müze olarak ziyaretçilerine hizmet vermektedir. Hadi müzeyi gezelim…" der ve çocuklardan müzenin içini hayal etmelerini ister.

Daha sonra öğretici yeniden anlatmaya başlar "Müzede epeyce yorulduk ama tam karşımızdaki çifte minarede biraz oturalım ve bir çay içelim." diyerek çay siparişi verir gibi yapar, çayın ne kadar güzel olduğundan bahseder, çocuklara da çayın nasıl olduğunu sorduktan sonra "Çifte minare adıyla bilinen bu yapı Selçuklu zamanına aittir. Bu taş işlemesi çok nadirdir, yerli ve yabancı turistlerin her zaman ilgisini çekmektedir. Karşımızdaki Gök Medrese ise yine bir Selçuklu yapısı olup zamanının tıp fakültelerinden biridir. Burada yüzlerce yıl ilmî çalışmalar yapılmıştır. Dinlendiğimize göre ikindi serinliğini huzurlu bir atmosferde hissetmek üzere Ulu Cami'ye geçelim." der ve Ulu Cami'nin de bir Selçuklu yapısı olduğunu, eğri minaresiyle görenleri hayrete düşürdüğünü çocuklara anlatır.

Öğretici, "Epey gezdik, akşamı da ettik. Başka bir şehir turunda buluşmak üzere…" diyerek oyunu sonlandırır ve çocuklardan gözlerini açıp oturmalarını ister. Daha sonra şehir turunun keyifli olup olmadığını, Sivas'a dair neler öğrendiklerini sorar. Çocukları dinledikten sonra "Peki bu gezide ben size rehberlik etmeseydim hiç bilmediğiniz bu şehirde nasıl gezerdiniz?" sorusunu sorar ve çocukları da bir rehberle bu işin daha güzel ve keyifli olacağına dair sorularıyla yönlendirir.

İşte Rabbimizin bize gönderdiği peygamberler de bu dünya yolculuğumuzda, dünyayı Allah'ın rızası doğrultusunda keşfetmemizi ve cennete ulaşmamızı sağlayacak rehberlerdir.

Değerlendirme Soruları

1. Rehber kime denir?
2. Allah, peygamberleri neden göndermiştir?
3. Son peygamber kimdir?

Günün Mesajı

"...Her toplumun
bir yol göstericisi vardır."
(Ra'd, 13/7)

Kapanış

Grup üyelerine paylaşımları için teşekkür edin.
Herkesin aklında kalan mesajı paylaşmasını isteyin.
Konuyla ilgili varsa sorularını alın ve cevaplayın.
Bir sonraki konunun başlığını verin ve vedalaşın.

Öğretici Notu 2

Öğretici Notu 1'de yer alan bilgiler doğrultusunda ders anlatılır.

Yöntem ve Teknikler

Gösterip Yaptırma

Materyal

Kâğıt, önceden hazırlanmış origami kurbağa

Etkinlik 2
(13-15 yaş)

Öğretici her bir çocuğa yapılacak olan şekle uygun boyutta bir kâğıt parçası verir.

Önceden kendinin yapmış olduğu kurbağayı (öğretici, çok basit bir şekil olmamak kaydıyla başka bir şekil de tercih edebilir. Kuğu, balık vb.) göstererek çocuklardan, verdiği kâğıtlardan aynı şekli yapmalarını ister ve onlara 5 dakika süre verir.

Süre bitiminde birlikte sonuçlara bakılır. Bu aşamada çocukların düzgün şekiler yapamadığı görülür. Daha sonra öğretici yeni kâğıtlar dağıtarak 'şimdi adımları ben size göstereceğim ve şekli birlikte yapacağız' der.

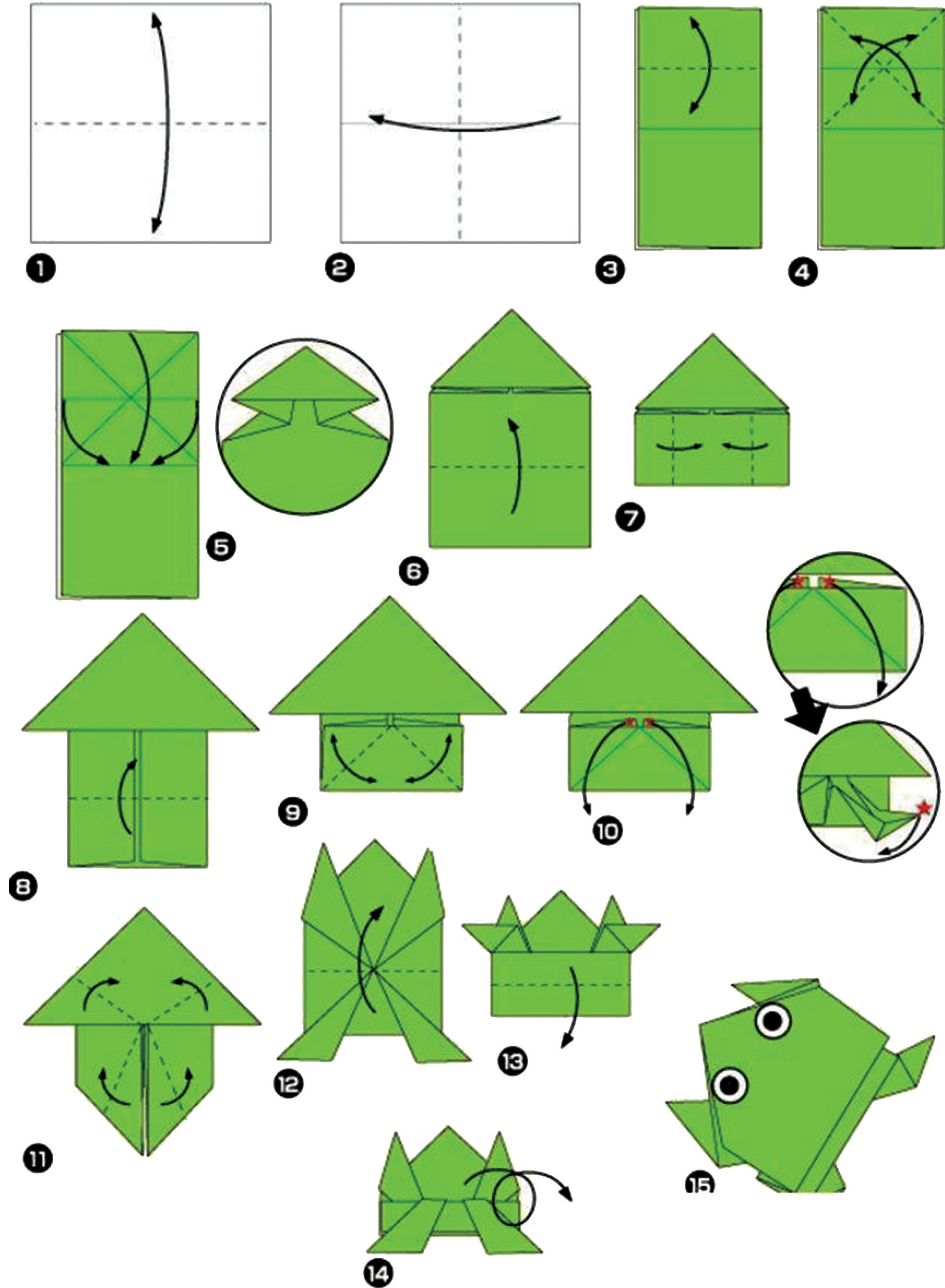
Öğretici ihtiyaç duyan çocuklara yardımcı olur ve birlikte şekillerini tamamlarlar.

Şekil tamamlandıktan sonra öğretici çocuklardan yardım olmadan yaptıkları şekillerle yardım alarak yaptıkları şekilleri kıyaslamalarını ister.

Öğretici, konunun başındaki öğretici notundaki bilgilerden faydalanarak peygamberlerin dini anlama ve yaşama noktasındaki önemi üzerinde durur. Namazın kılınışı, abdestin alınışı gibi birçok tatbikî bilginin peygamberimizden öğrenildiğini vurgular ve çocukları bu konudaki düşüncelerini ifade etmeye teşvik eder.

ÇALIŞMA KÂĞIDI

Origami Kurbağa Yapımı

Değerlendirme Soruları

1. Peygamberlerin hayatımıza etkileri nelerdir?
2. Hz. Muhammed'in hayatından örnek aldığınız şeyler nelerdir?

Günün Mesajı

"Ey Âdemoğulları! Size kendi içinizden ayetlerimi anlatacak peygamberler gelir de kim (onlara karşı gelmekten) sakınır ve kendini ıslah ederse, onlara korku yoktur ve onlar üzülmeyeceklerdir."

(A'râf, 7/35)

Kapanış

Grup üyelerine paylaşımları için teşekkür edin.
Herkesin aklında kalan mesajı paylaşmasını isteyin.
Konuyla ilgili varsa sorularını alın ve cevaplayın.
Bir sonraki konunun başlığını verin ve vedalaşın.

3. PEYGAMBERLERE İMAN VE İTAAT ALLAH'IN EMRİDİR

Kazanım

Peygamberlere iman ve itaat etmenin Allah'ın emri olduğunu bilir.

Öğretici Notu 1

Peygamberlere imanın, imanın temel esaslarından biri olduğu ve Allah'ın her topluma yol gösterici olarak peygamberler göndermiş olduğu önceki konularda izah edildiği şekilde özetlenir. Peygambere iman ve itaatin Allah'ın emri olduğu "Allah'a ve Resûl'e itaat edin." (Âl-i İmrân, 3/32) ayetiyle izah edilir.

Bin beş yüz yıl evvel dünyayı şereflendiren Peygamber Efendimizi göremediğimiz hâlde ona iman ve itaatin ön şartının onu tanımak ve sevmek olduğu anlatılır. Onu bütün ayrıntılarına vâkıf olduğumuz yaşantısı ve hayran bırakan kişilik özellikleri ile sevdiğimiz vurgulanır.

Yöntem ve Teknikler

Örnek Olay İnceleme

Materyal

Örnek olay metni

Etkinlik 1
(7-12 yaş)

Öğretici çocuklarla selamlaştıktan sonra peygamberlere iman konusunda kısa bir açıklama yaparak derse başlar. Bu hususta şöyle kısa bir bilgi verebilir: Allahu Teâlâ'nın kulları arasından seçtiği elçilere peygamber denir. Allah, ayetlerini peygamberler aracılığıyla insanlara iletmiştir. Peygamberlere inanmak, iman etmek; imanın şartlarındandır. Müslümanlar, peygamberlerin hepsine inanarak iman eder. Peygamberlere iman etmek, aralarında hiçbir fark görmeyerek, hepsinin Allahu Teâlâ tarafından seçilmiş ve doğru sözlü olduklarına inanmak demektir.

Giriş mahiyetinde kısa bir bilgi verdikten sonra “Bugün sizinle arkadaşları için kek yapmak isteyen Şevval’in hikâyesini paylaşmak istiyorum.” diyerek hikâyeyi okumaya başlar.

“Şevval okuldaki yerli malı haftası kutlamaları için arkadaşlarına kek yapmaya karar vermişti. İlk defa kek yapacaktı ama arkadaşlarının çok beğeneceği çok güzel bir kek yapmak istiyordu. En güzellerinden çeşit çeşit malzemeler alarak eve geldi.”

Öğretici “Şevval, sizce şimdi ne yapmalı?” diyerek çocukları hikâyeye dâhil eder.

Çocukların cevaplarını aldıktan sonra devam ederek;

“Şevval bu kekin tamamen kendi ürünü olmasını istediği için hiçbir yardım almadan, hiçbir tarife bakmadan kekini yapmaya karar verdi. Çok para vererek aldığı malzemelerin hepsini kullanmak istiyordu çünkü hepsi çok güzeldi. Hepsini büyük bir kapta birleştirip karıştırdı. Keki çok güzel olacaktı hatta şimdiden çok güzel kokuyordu. Fakat bu karışımı kek kalıbına sığdırmakta oldukça zorlandı. Bir kısmı kalıptan taşıp tezgâha dökülmüştü. Bu duruma biraz üzülse de çok üzerinde durmadı. Kalıp hamurun çoğunu almıştı ne de olsa! Fırını kaç dereceye ayarlayacağını bir süre düşündükten sonra büyük bir keke yüksek sıcaklık gerekeceğine karar veren Şevval, fırını en yüksek sıcaklığa ayarladı.”

Öğretici okumaya ara verip; “Sizce Şevval ne yapmalıydı? Siz olsaydınız nasıl yapardınız?” diye çocuklara sorar.

Çocukların cevaplarını dinledikten sonra hikâyeye döner.

“Mis gibi kokan hamurunu fırına özenle yerleştiren Şevval, biraz dinlenmek için odasına gitti. Fakat kısa bir süre sonra mutfaktan kötü kokular gelmeye başlayınca telaşla mutfağa koştu. Fırından kötü kokularla birlikte dumanlar da yükseliyordu! Kek hamuru kalıbın dışına taşıp fırının tabanına yapışmış kömür gibi olmuştu. Şevval bir an için korkmuştu ama kekin kalıpta kalan kısmı fena görünmüyordu. Güzel bir paketle ve hoş bir sunumla arkadaşları bu keki çok beğenebilirlerdi. Sabah kekinin çok beğenileceğinden emin bir hâlde sınıfa girdi. Özenle sunumunu yaptı ama çok geçmeden kekini yiyen bazı arkadaşları rahatsızlanınca öğretmeni telaşla Şevval’e kekinin içine ne koyduğunu ve hangi tarife göre yaptığını sordu. Günün sonunda çok şükür arkadaşlarının durumu iyiydi ama Şevval, çok üzgündü.” diyerek hikâyeyi sonlandırır.

Çocuklara; “Sizce Şevval neden üzüldü ve siz olsaydınız neleri farklı yapardınız?” diye sorar.

Cevapları dinledikten sonra öğretici, *“(Tîn, 95/4): Biz insanı en güzel biçimde yarattık.” (Nîsa, 4/136): Ey iman edenler! Allah’a, Peygamberine, Peygamberine indirdiği kitaba ve daha önce indirdiği kitaba iman edin…”* ayetlerinin mealini okuyarak Allah’ın insanı birçok kabiliyet ve güzelliklere sahip olarak yarattığını ve peygamberleri aracılığıyla da ona yol gösterdiğini anlatır. Allah’a inanmanın onun emir ve yasaklarına uymanın hem bir ihtiyaç hem de bir sorumluluk olduğunu ve bunların bilgisine ancak vahiy yoluyla ulaşabileceğimizi anlatır. Vahye inanmanın ise peygamberliğe inanmakla mümkün olabileceğini vurguladıktan

sonra hikâyeye işaret ederek çocuklarla, bir yol gösterici olmadan yola çıktığında Şevval'in nasıl bir hayal kırıklığına uğradığını konuşur. Konuşmalar esnasında insanların hayal kırıklığına uğramamak için bir yol göstericiye ve örneğe ihtiyaç duyduğunu vurgular.

Değerlendirme Soruları

1- Peygamberlere iman etmenin hayatımıza etkileri nelerdir?

2-Allah peygamberlere iman etmemizi neden istemiş olabilir?

Günün Mesajı

"Andolsun ki Allah'ın Resûlünde sizin için, Allah'a ve ahiret gününe kavuşmayı umanlar ve Allah'ı çok zikredenler için güzel bir örnek vardır."

(Ahzâb, 33/21)

Kapanış

Grup üyelerine paylaşımları için teşekkür edin.

Herkesin aklında kalan mesajı paylaşmasını isteyin.

Konuyla ilgili varsa sorularını alın ve cevaplayın.

Bir sonraki konunun başlığını verin ve vedalaşın.

Öğretici Notu 2

Öğretici Notu 1'de yer alan bilgiler doğrultusunda ders anlatılır.

Yöntem ve Teknikler

Anlatım, Materyal Hazırlama

Materyal

Renkli karton, renkli kalemler, yapıştırıcı, makas

Etkinlik 2
(13-15 yaş)

Öğretici, çocuklara "Sevdiğimiz insanları görmek isteriz öyle değil mi?" diyerek başlar. Peygamberimiz'in (s.a.s.) sevdiğimiz insanlardan olduğunu, dolayısıyla onu da görmek istememizin çok normal olduğunu vurgular. Hiç şüphesiz ki; Allah sevgisinden sonra sevgiye en layık olan Hz. Muhammed'dir. (s.a.s.) Zira Yüce Allah, bir ayet-i kerimede Hz. Peygamber'e (s.a.s.) hitaben şöyle buyurmaktadır:

"(Ey habibim!) De ki: Eğer Allah'ı seviyorsanız bana uyunuz ki Allah da sizi sevsin ve günahlarınızı bağışlasın. Allah, son derece bağışlayıcı ve esirgeyicidir." (Âl-i İmrân, 3/ 31)

Ayetten anlaşıldığı üzere Allah'ın bizi sevip günahlarımızı bağışlamasının yolu Efendimize (s.a.s.) uymaktan, onu sevmekten geçmektedir. Hz. Peygamber'i (s.a.s.) gerçekten seven bir müminde bulunması gereken bazı vasıflar vardır.

Bunları şöyle sıralayabiliriz:

1- Onun hayat tarzına hayatımızı uydurmak. Nitekim Cenab-ı Allah:

"Andolsun ki Allah'ın Resûlünde sizin için, Allah'a ve ahiret gününe kavuşmayı umanlar ve Allah'ı çok zikredenler için güzel bir örnek vardır." (Ahzâb, 33/21) buyurmaktadır.

2- Hz. Peygamber'in (s.a.s.) sözünü kabul edip dediklerine uymak (Nisâ, 4/ 65).

3- Hz. Peygamber'in (s.a.s.) güzel ahlakıyla ahlaklanmak ve bütün kötü ahlak ve davranışlardan sakınmak. Çünkü Sevgili Peygamberimiz;

"Ben güzel ahlakı tamamlamak için gönderildim." (Tirmizî, Hüsnü'l-Huluk, 8) buyurmaktadır.

4- Hz. Peygamber'e (s.a.s.) saygı ve hürmet göstermek (Hucurât, 49/2).

5- Hz. Peygamber'e (s.a.s.) daima salat ve selamda bulunmak (Ahzâb, 33/56).

Öğretici, "Bizlerin onu görmek gibi bir imkânı yoktur. Ama onu anlatan şemail kitapları vardır." diyerek devam eder. Fırsat eğitimi yaparak şemail kitaplarının özellik ve içerikleri

hakkında kısaca bilgi verir. Peygamber'in (s.a.s.) şemailinden bahseder. Boyu, yüzü, dişi, gözü, kaşı gibi özelliklerinin çocuklar tarafından yazılmasını rica eder. Herkes aldığı notu renkli kartona güzel bir şekilde yapıştırır. Aşağıdaki örnekte olduğu gibi hazırlanan notlarla bir afiş çalışması yapılır. Öğretici hazırlanan afişin görünen bir yerde sergilenmesini sağlar.

Değerlendirme Soruları

1. Peygamberlere iman etmek, peygamberi sevmek nasıl davranmayı gerektirir?
2. Peygamberimizin fiziksel özellikleri nasıldır?
3. Birini görmeden sevmek nasıl mümkün olur?

PEYGAMBERİMİZİN FİZİKSEL ÖZELLİKLERİ

YÜZÜ
Yuvarlakça ayın on dördü gibi parlak...
Alnı açık ve geniş...

BOYU
Uzuna yakın orta boylu...

SAKALI
Sık... Siyah...

DİŞLERİ
İnci taneleri gibi....

KİLOSU
Ne şişman ne zayıf....
İri yapılı, iri kemikli...

GÖZLERİ
İrice... Koyu siyah...
Kirpikleri sık ve uzun...
Kaşları uzun ve kavisli...

SAÇLARI
Hafif dalgalı... Koyu siyah....

Günün Mesajı

"De ki; Eğer Allah'ı seviyorsanız bana uyun ki, Allah'da sizi sevsin ve günahlarınızı bağışlasın. Çünkü Allah çok bağışlayandır, çok merhamet edendir."
(Âl-i İmrân, 3/31)

Kapanış

Grup üyelerine paylaşımları için teşekkür edin.
Herkesin aklında kalan mesajı paylaşmasını isteyin.
Konuyla ilgili varsa sorularını alın ve cevaplayın.
Bir sonraki konunun başlığını verin ve vedalaşın.

4. PEYGAMBERLERİN GÖREVLERİ VE ÖZELLİKLERİ

Kazanım

Peygamberlerin görev ve özelliklerini bilir.

Öğretici Notu

Kur'an-ı Kerim'in pek çok yerinde vurgulandığı gibi peygamberlerin de insan olduğu anlatılır. Ancak her peygamberde insan olmanın da ötesinde birtakım özelliklerin bulunması gerektiği izah edilerek peygamberlerin özellikleri maddeler hâlinde anlatılır:

1-Emanet (Güvenilir olmak): Peygamberler her bakımdan güvenilir kişilerdir. Asla emanete ihanet etmezler. Herkesin güvenini kazanırlar. Peygamber olmadan önce de böyledirler. Nitekim Sevgili Peygamberimiz, kendisine peygamberlik bildirilmeden evvel de "Muhammedü'l-Emin" adı ile tanınıyordu.

2-Sıdk (Doğruluk): Peygamberler, sözlerinde, işlerinde ve her türlü davranışlarında doğru ve dürüst insanlardır. Onlar asla yalan söylemezler. Ne söylemişlerse hepsi doğrudur. Allahu Teâlâ'dan kullarına ulaştırdıkları her emir ve yasak haktır, doğrudur.

3-Tebliğ (Allah'tan aldıkları mesajı olduğu gibi insanlara bildirmek): Peygamberlerin bildirdikleri emir ve yasakların, güzel ahlak ile ilgili hükümlerin hepsi, Allahu Teâlâ'dan gelen vahiyden ve kendilerine ulaşan haberlerden başkası değildir. İnsanlara bildirdiklerinde, açıkladıklarında hiçbir noksanlık ve fazlalık yoktur.

4-Adalet: Peygamberler adildirler. Hiçbir şekilde zulüm ve haksızlık yapmazlar. İnsanlar içinde her hükmü doğru olan peygamberlerdir. Hakemlikte, insanlar arasındaki ihtilafları çözmekte, en doğru hükmü verirler. Asla adaletsizlik yapmazlar.

5-İsmet (Günah işlememek): Peygamberler, küçük ve büyük hiçbir günah işlemezler. Hiçbir kötü huyları yoktur. Beğenilmeyen, insanı küçük düşüren ve insanların nefret ettikleri şeylerden hiçbiri peygamberlerde bulunmaz. Peygamber olmadan önce ve peygamber olduktan sonra da günah işlemezler.

6-Fetanet: Peygamberler, çok akıllı ve çok anlayışlı kimselerdir. Olayları iyi yönetir, sorunları kavrar ve çözüm odaklı sonuçlara götürürler.

Yöntem ve Teknikler

Anlatım

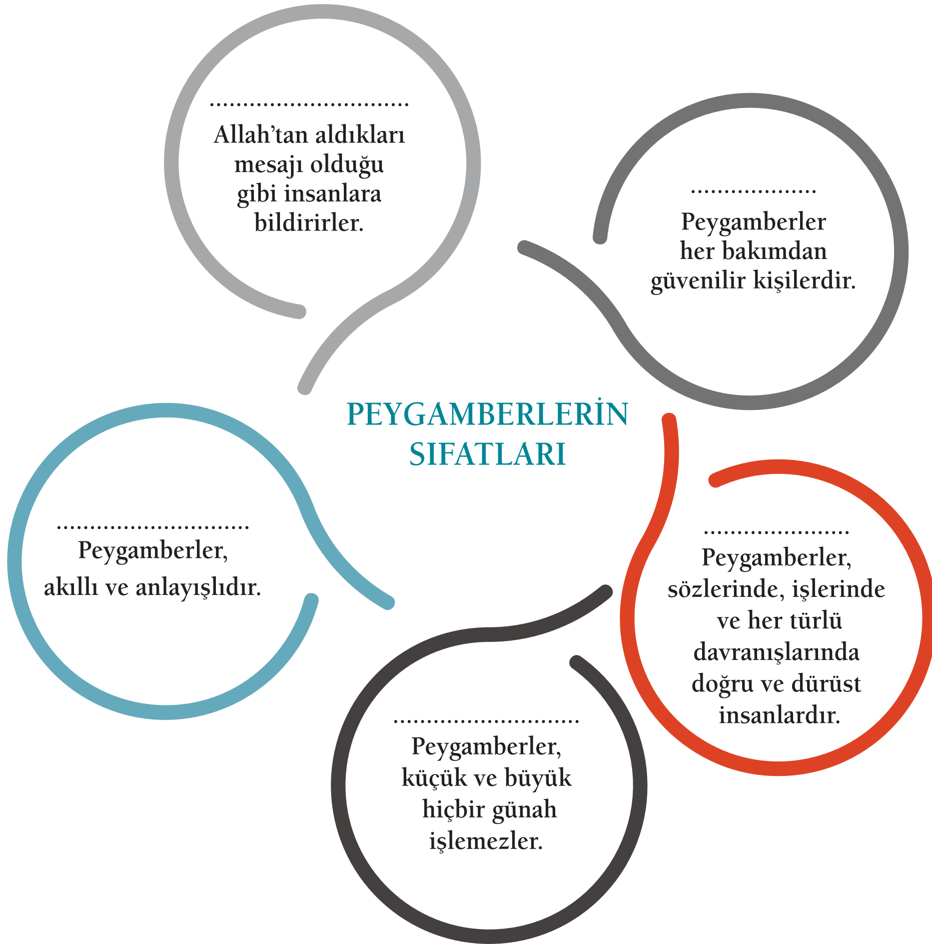
Materyal

Çalışma kâğıdı (fotokopi ile çoğaltılmış)

Etkinlik
(7-15 yaş)

Öğretici, peygamberlerin özelliklerini anlattıktan sonra sıfatların tanımlarının olduğu fakat isimlerinin olmadığı çalışma kâğıdını çocuklara dağıtır. Tanımları okuduktan sonra boşluklara gereken isimleri yazmalarını isteyerek dersi tamamlar.

ÇALIŞMA KÂĞIDI

ÇALIŞMA KÂĞIDI

PEYGAMBERLERİN ÖZELLİKLERİ

Aşağıdaki ayetlerin peygamberlerin hangi nitelikleriyle (ismet, sıdk, fetanet, tebliğ, emanet) ilgili olduğunu karşısına yazınız.

"Kitapta (Kur'an'da) İbrahim'i de an, şüphesiz ki o, özü sözü **doğru** bir peygamberdi." **(Meryem, 19/ 41)** ....

"Size Rabbimin mesajlarını duyuruyorum ve ben sizin için **güvenilir** bir öğüt vericiyim." **(A'râf, 7/68)** ....

"(Hepsi de) güçlü bir iradeye ve **keskin bir kavrayış yeteneğine sahip** olan İbrahim, İshak ve Yakup'u hatırla." **(Sâd, 38/45)** ....

"O peygamberler ki Allah'ın gönderdiği emirleri **duyururlar**. Allah'tan korkarlar ve O'ndan başka kimseden korkmazlar." **(Ahzâb, 33/ 39)** ....

"Onlar, büyük **günahlardan ve hayâsızlıktan** kaçınırlar, kızdıkları zaman da kusurları bağışlarlar." **(Şûrâ, 42/37)** ....

Değerlendirme Soruları

1. Peygamberlerin ortak özellikleri nelerdir?
2. Peygamberlerin özelliklerini açıklayınız.
3. Peygamberlerde bulunan bu özellikler diğer insanlarda da bulunur mu?

Günün Mesajı

"O peygamberler, Allah'ın hidayet ettiği ve özel yetiştirdiği kimselerdir. (Ey Muhammed) Sen de onların gittiği yoldan git..."
(En'âm, 6/90)

Kapanış

Grup üyelerine paylaşımları için teşekkür edin.
Herkesin aklında kalan mesajı paylaşmasını isteyin.
Konuyla ilgili varsa sorularını alın ve cevaplayın.
Bir sonraki konunun başlığını verin ve vedalaşın.

5. PEYGAMBERİMİZİ TANIMAK, SEVMEK VE ÖRNEK ALMAK

Kazanım

Hz. Muhammed'i (s.a.s.) tanır, sever ve örnek alır.

Öğretici Notu 1

Hz. Peygamber'in yaşantısıyla insanlara rehber ve örnek olduğu anlatılır. Allahu Teâlâ'nın, Hz. Peygamber'in yaşantısını bir bütün olarak insanlara sunduğu ve onu örnek olarak gösterdiği vurgulanır.

Hz. Peygamber'e uymanın, onu sevmenin ve örnek almanın, Allah'a itaatin ön şartı sayıldığı, "De ki: Eğer Allah'ı seviyorsanız bana uyun ki, Allah da sizi sevsin ve günahlarınızı bağışlasın. Çünkü Allah çok bağışlayandır, çok merhamet edendir." ayetiyle izah edilir. (Âl-i İmrân, 3/31)

Yöntem ve Teknikler

Anlatım, Eğitsel Oyun

Materyal

Renkli kartondan hazırlanmış kartlar

Etkinlik 1
(7-15 yaş)

Hz. Muhammed'in (s.a.s.) hayatı ile ilgili çocuklara bilgi verilir. Bu anlamda ihtiyaç duyulan paylaşım yapılır ve çocukların konu ile ilgili gerekli bilgiye sahip olduğu düşünüldüğünde etkinliğe geçilir.

Öğretici derse gelmeden önce farklı renklerde kartların bir yüzüne Hz. Peygamber'in hayatı ile ilgili bazı kelimeler yazar. Kartların diğer yüzü boş bırakılır. Hazırlanan bu kartlar, çocuklara karışık olarak dağıtılır. Her çocuğa bir kart verilir. Çocuklara ellerinde bulunan kartları dikkatli bir şekilde okumaları söylenir. Çocuklar kartları inceledikten sonra, öğretici

çocuklara, kendilerine iki dakika süre vereceğini ve bu süre içerisinde ellerinde bulunan kartların boş yüzüne kartlarında yazan kelimeyi kullanarak Hz. Muhammed'in hayatı ile ilgili bir cümle yazmaları gerektiğini söyler.

Örneğin kartında ''Abdullah'' yazan çocuğun o kartın arka yüzüne "Peygamberimizin babasının adı Abdullah'tır." şeklinde bir cümle yazması beklenir. Öğretici süreyi başlatır ve süre dolduğunda herkes kalemleri bırakır. Öğretici sırayla kartları alır, çocuğun yazdığı cümleyi okur ve değerlendirmesini yapar. Doğru bir cümle yazılmış ise çocuğu tebrik eder, doğru olmayan bir cümle yazılmış ise öğretici gerekli yönlendirmeyi yaparak çocuğun doğru cevaba ulaşmasını sağlar.

Kartlara şu kelimeler yazılabilir: Abdullah - Hira - 571- Ebu Talip - Mekke - Amine- Medine - Hz. Hatice - Peygamber - Arabistan - 632- Medine- Muhammedü'l-Emin - Zeynep- Sevr Mağarası- Hz. Ebu Bekir- Cebrail- vb.

Değerlendirme Soruları

1. Hz. Peygamber'in doğum tarihi nedir?
2. Hz. Peygamber nasıl bir çocukluk geçirmiştir?
3. Hz. Peygamber'e neden "Muhammedü'l-Emin" lakabı verilmiştir?

Günün Mesajı

"Kim peygambere itaat ederse, Allah'a itaat etmiş olur. Kim yüz çevirirse (bilsin ki) biz seni onlara bekçi göndermedik."

(Nisâ, 4/80)

Kapanış

Grup üyelerine paylaşımları için teşekkür edin.

Herkesin aklında kalan mesajı paylaşmasını isteyin.

Konuyla ilgili varsa sorularını alın ve cevaplayın.

Bir sonraki konunun başlığını verin ve vedalaşın.

Öğretici Notu 2

İnsanlar için en güzel örnek olan Hz. Muhammed hakkında inanan inanmayan herkesin birleştiği noktanın, Hz. Peygamber'in **doğru ve güvenilen** kişi, yani "emin" oluşu olduğu izah edilir. Onun içinde yaşadığı toplumun en güvenilen kişilerinden birisi olduğu, bu özelliğinin, herkes tarafından bilindiği için uzak yerlere giden kimselerin kıymetli eşyalarını ona teslim ettiği anlatılır.

Hz. Peygamber'in olaylar karşısında hiçbir zaman yılmadığı; böylelikle sabretmenin zorlu fakat insanı huzura sevk eden sonuçlarının olduğunu öğrettiği anlatılır. Ayrıca Peygamberimizin de vazifesiyle ilgili zorlukların yanı sıra, bir insan olarak çok acılar yaşadığı vurgulanır.

Fatıma hariç bütün çocuklarını sağlığında kaybettiği, bu duruma çok üzülen ve gözyaşı döken Hz. Peygamber'in, oğlu İbrahim'in vefatı sonrasında karşısındaki dağa dönerek "Ey dağ! Benim başıma gelen senin başına gelseydi yıkılıp giderdin. Fakat biz, Allah'ın emrettiği gibi 'Biz Allah'ın kullarıyız ve O'na döneceğiz, hamd âlemlerin Rabbi Allah'a mahsustur.' deriz." buyurarak, bu en büyük acıya bile nasıl sabrettiğini ortaya koyduğu vurgulanır (Belazurî, I, 452).

Yöntem ve Teknikler

Eğitsel Oyun

Materyal

Renkli A4 kağıt, çift taraflı bant, bilgisayar, video

https://www.youtube.com/watch?v=7kQ7Ruoj1Po adresinden ulaşılabilir.

Etkinlik 2
(7-12 yaş)

Öğretici, önceden hazırlamış olduğu renkli kâğıtları sınıfta bir duvara ya da tahtaya yerleştirir. (Bunun için çift taraflı bant ya da sakız yapıştırıcı kullanılabilir.)

Bu renkli kâğıtların her birinde bazı kişilik özelliklerini tanımlayan ifadeler okunaklı bir şekilde yazılmaktadır. **(Merhametli - hoşgörülü- cesur- adaletli, anlayışlı, yardımsever, espirili, iyi bir dinleyici, akıllı, vb.)** Çocukların bu kâğıtları bir süre incelemelerine izin verildikten sonra öğretici bir çocuğu tahtaya davet eder ve iletişim kurduğu, arkadaş olduğu bir kişide bu özelliklerin öncelikli olarak hangilerinin olmasını istediğini sorar. Çocuk, hazırlanan renkli kâğıtları tekrar inceleyerek kendisi için önemli gördüğü özellikleri ifade eden üç adet kâğıdı eline alır. Öğretici, çocuğun tercih ettiği kâğıtları inceler ve çocuğun tercihini anlamaya yönelik sorular sorarak kısa bir sohbet havası oluşturur.

(“Merhamet özelliğinin yazılı olduğu kâğıdı seçtiğini görüyorum. Anladığım kadarıyla buna önem veriyorsun? Peki, merhametli olmak senin için ne ifade ediyor?” gibi sorular sorulurken soru sayısının fazla olmamasına ve konudan uzaklaşılmasına sebep olacak yoruma açık sorular sorulmamasına dikkat edilir.)

Çocuk ile yapılan konuşma tamamlandıktan sonra kâğıtlar tekrar yerlerine yapıştırılır ve etkinlik birkaç çocuk ile tekrar edilir. Daha sonra öğretici tüm bu belirtilen olumlu özellikleri taşıyan birisini tanıdığını söyler. Çocuklarda bir merak duygusu oluşturulur ve “Sizce bu mümkün olabilir mi? Gerçekten tüm bu güzel özellikleri taşıyan, her durumda adaletli davranan, ne olursa olsun yalan söylemeyen, yapılan hataları sonsuz merhametiyle hoş gören, cesur, fedakâr biri olabilir mi?” der ve çocukların vereceği cevapları ve yapılan yorumları dinler. Daha sonra çocuklara konu ile ilgili video seyrettirilir. Videonun sonunda bu kişinin Hz. Muhammed (s.a.s.) olduğu net bir şekilde ortaya çıkar.

(Çocuklar bunu daha öncesinde tahmin edebilir ve Hz. Muhammed ismini verebilirler. Böyle bir durumda öğretici sadece çocukların cevaplarını dinler ve yorum yapmaz, kesin cevabı vermemeye çalışır.) Daha sonra öğretici, Hz. Muhammed’in hayatından örnekler vererek taşımış olduğu kişilik özelliklerini örneklendirir. Bir sonraki ders için araştırma ödevi olarak çocuklara konu başlıkları verir ve gerekli araştırmayı yapmalarını ister.

Araştırma için verilebilecek konu başlıkları:

- Hz. Muhammed’in merhametini ifade eden hayatı ile ilgili örnek olay inceleme
- Hz. Muhammed’in adaletini ortaya koyan örnek olay inceleme
- Hz. Muhammed’in çocuklarla iletişimi

Değerlendirme Soruları

1. Sevgili Peygamberimizin kişilik özellikleri nelerdir?
2. Sevgili Peygamberimizin özelliklerinden sizi en çok etkileyen hangisidir?
3. Hz. Muhammed'in taşıdığı kişilik özelliklerini nasıl değerlendiriyorsunuz?

Günün Mesajı

"Ben güzel ahlakı tamamlamak
için gönderildim."
(Muvatta, Hüsnü'l-Hulk, 1)

Kapanış

Grup üyelerine paylaşımları için teşekkür edin.
Herkesin aklında kalan mesajı paylaşmasını isteyin.
Konuyla ilgili varsa sorularını alın ve cevaplayın.
Bir sonraki konunun başlığını verin ve vedalaşın.

Öğretici Notu 3

Hz. Peygamber'in davranışlarında esas aldığı ilkeler olduğunu, bunlardan hoşgörü, sevgi ve adaletin onun davranışlarında özellikle öne çıktığı anlatılır. Hz. Peygamber'in insan ilişkilerinde daima nezaketli ve ince olduğu vurgulanır. Güvenilir olduğu için kendisine "el-emin" denildiği, hayatı boyunca sabırlı davranmaktan vazgeçmediği, zamanın kıymetini bildiği ve zamanı iyi kullanmayı tavsiye ettiği, yaptığı işlerde istişareye önem verdiği anlatılır.

Yöntem ve Teknikler

Anlatım, Örnek Olay İncelemesi, Soru-Cevap

Materyal

Örnek olay metni

Etkinlik 3
(7-12 yaş)

Öğretici, çocuklara "Bugün sizlerle Peygamberimizin hayatından bir tabloyu okuyup, inceleyeceğiz." diyerek aşağıdaki metni okur.

Örnek Olay Metni

"Hz. Peygamber ve arkadaşları Huneyn Savaşı'ndan dönmekteydi. Ben on arkadaşımla beraber onların yolu üzerinde oturuyordum. Resûlullah'ın müezzini namaz için ezan okuduğunda biz de bir köşeye çekildik ve alay ederek müezzininin söylediklerini tekrar etmeye başladık. Resûlullah bizi duydu ve ezan bittikten sonraaaa…"

Öğretici, metni okumaya burada ara verir ve "Çocukların yaptığı bu davranışı nasıl değerlendiriyorsunuz? Siz olsanız bu olay karşısında nasıl hareket ederdiniz? Sizce Peygamberimiz bu olay karşısında nasıl hareket etmiştir?" sorularını çocuklara sorar ve onların cevaplarını dinledikten sonra "Dilerseniz devamını, olayın kahramanı Ebu Mahzûre'den öğrenelim." diyerek okumaya devam eder.

"Yanımıza gelerek 'Sesi gür olanınız hanginiz?' buyurdu. Yanımdakilerin tamamı beni gösterdi. Daha sonra Resûlullah bana dönerek şefkatli bir sesle 'Haydi bir ezan oku.' dedi. İstemediğim hâlde bu işi yaptım çünkü kendisi de bana bizzat ezanın okunması konusunda yardımcı oldu. Ezanı bitirdiğimde içinde bir miktar gümüş para olan bir keseyi bana verdi. Sonra sırtımı sıvazladı ve 'Mübarek olsun.' buyurdu. Ben, 'Ya Resûlallah Mekke'de ezan okumama müsaade buyur.' deyince müsaade ettiğini söyledi ve Hz. Peygamber'in dört müezzininden biri olma şerefine erdim." (Müsned, III, 408)

Metin bittikten sonra öğretici Hz. Peygamber'in bu olayda bir gence nasıl şefkatle yaklaştığını, adım adım onun gönlünü nasıl kazandığının altını çizer. Hz. Peygamber'in hayatından başka örnekler vererek de konuyu pekiştirir.

Değerlendirme Soruları

1. Bu hikâyede Peygamber Efendimiz ezan okuyan çocuğa nasıl davranmıştır?
2. Bu hikâyede Peygamber Efendimizin hangi özelliği öne çıkmaktadır?
3. Siz ezan okuyan çocuğun yerinde olsanız ne hissederdiniz?
4. Hoşumuza gitmeyen bir davranış gördüğümüzde tavrımız nasıl olmalı?
5. Kendi hayatınızdan bu konuda örnekler verebilir misiniz?

Günün Mesajı

"Andolsun size kendinizden öyle bir peygamber gelmiştir ki, sizin sıkıntıya uğramanız ona çok ağır gelir. O, size çok düşkün, müminlere karşı çok şefkatlidir, merhametlidir."

(Tevbe, 9/ 128)

Kapanış

Grup üyelerine paylaşımları için teşekkür edin.

Herkesin aklında kalan mesajı paylaşmasını isteyin.

Konuyla ilgili varsa sorularını alın ve cevaplayın.

Bir sonraki konunun başlığını verin ve vedalaşın.

Öğretici Notu 4

Hz. Muhammed'in (s.a.s.) doğduğu çevre, annesi, babası, akrabaları, evliliği ve çocukları hakkında bilgilendirme yapılır. Daha sonra etkinlikle konu pekiştirilir.

Yöntem ve Teknikler

Eğitsel Oyun

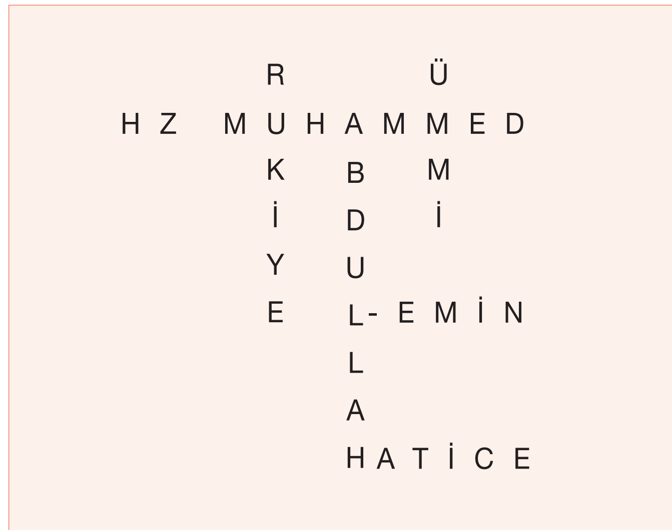
Materyal

Tahta, kalem, çalışma kâğıdı (fotokopi ile çoğaltılmış)

Etkinlik 4
(7-12 yaş)

Kelime Türetme Oyunu

Öğretici, "Bu dersimizde sizinle peygamberimiz Hz. Muhammed'in hayatını, ailesini, arkadaşlarını öğrenmiş olacağız." der. Hz. Muhammed'in hayatından bahseder, ailesini ve arkadaşlarını isimleriyle tanıtır. Konunun pekiştirilmesi için bir kavram veya kelime belirleyerek tahtaya yazar veya yansıtır. Bu belirlenen kavram veya kelimenin her harfi için konuyla ilgili olan yeni bir kavram veya bir ismi altlı ve üstlü olacak şekilde çocuklardan bulmaları istenir. Her harfin altına ve üstüne harfleri yazarak bilgi tamamlanır. Bulunan yeni kelimeler ve kavramlar hakkında bilgi verilir.

Bulunan isim ve kavramlar için örnek açıklamalar:

1. Ümmî: Peygamber Efendimiz okuma yazma bilmiyordu. Bu durum onun ilerde Kur'an-ı Kerim'i kendi uydurup yazdı iddialarına karşı da iyi bir delil olmuştur.

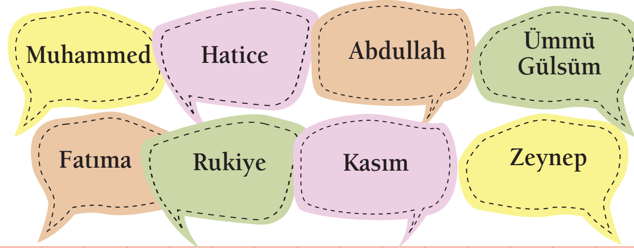
2. Rukiye: Hz. Rukiye (r.a.), Peygamberimiz Hz. Muhammed'in ikinci kızıdır. Peygamberlikten yedi sene önce Mekke'de dünyaya gelmiştir. Zâtü'l-Hicreteyn: İki hicret sahibi unvanına sahiptir. Aile olarak kocası Hz. Osman ile ilk hicret eden muhacirlerdendir. İslam davası uğruna akla hayale gelmedik eziyetlere ve çeşitli belalara maruz kalan ve o belaları sabırla geçiştirmesini bilen örnek bir insandır. 22 yaşında, Peygamberimizin ilk vefat eden kızıdır.

3. Hz. Hatice: Hz. Hatice, Hz. Muhammed'in (s.a.s.) sadakatli ve yüce ahlak sahibi olan hanımıdır. Hz. Hatice, ticaretle uğraşan zengin ve haysiyetli bir kadındı. Ücretle tuttuğu adamlarla Şam'a ticaret kervanları düzenlerdi. Hz. Muhammed'in (s.a.s.) doğru sözlü, güzel ahlaklı ve son derece kendisine güvenilen bir insan olduğunu öğrenince, ona ticaret ortaklığı önerdi. Hz. Muhammed (s.a.s.) Hz. Hatice'nin bu teklifini kabul etti. Hz. Hatice onun başkanlığında bir ticaret kervanını kölesi Meysere'yle birlikte Şam'a gönderdi. Meysere, yolculuk sırasında Hz. Muhammed'in (s.a.s.) doğruluğuna ve dürüstlüğüne şahit oldu. Gittikleri yerde, Peygamberimiz (s.a.s.) satacaklarını sattı ve alacaklarını da aldı. Ondan sonra geri döndüler. Hz. Hatice bu ticaret kervanından çok memnun oldu. Daha önce gönderdiği ticaret kervanlarına nazaran, bu sefer daha fazla kâr elde etti. Hz. Peygamber (s.a.s.) hakkında Meysere'yi de dinleyince, ona olan güveni ve sevgisi daha da arttı. Ona anlaştıkları ücretten fazlasını verdi. Bir müddet sonra güvenilir karakteri ve güzel ahlakı sebebiyle Hz. Muhammed'e (s.a.s.) evlilik teklif etti ve nikâhları kıyıldı.

4. Abdullah: Sevgili Peygamberimizin babası olan Hz. Abdullah, Kureyş kabilesinin sayılan, sevilen gençlerinden biriydi. Hz. Abdullah babasına karşı çok saygılı ve itaatkâr bir evlattı. Vehb'in kızı olan Amine ile evlendi ve evlendikten bir süre sonra ticaret hayatına atılarak Suriye'ye ticaret için yola çıktı. Suriye'de işlerini bitirip geri dönerken Medine'ye uğrayarak orada yaşayan babasının dayısı olan Adî b. Neccâr'ın oğullarını ziyaret ettiği sırada bir hastalığa tutuldu ve vefat etti. Hz. Abdullah vefat ettiği vakit Hz. Amine, Peygamberimize altı aylık hamile idi.

Bu etkinliğin değerlendirmesi yapıldıktan sonra aşağıdaki çalışma kâğıdı çocuklara verilir.

ÇALIŞMA KÂĞIDI

R	U	K	İ	Y	E	A	F	H	K	K	A	E	T	Y	U	I	A	G	S
Ü	F	S	S	O	R	S	N	I	P	S	V	S	B	G	H	J	B	T	E
M	F	T	I	A	H	A	L	L	G	E	M	A	S	D	H	Ş	D	L	R
R	F	D	S	A	G	M	R	E	J	O	Ğ	B	R	S	W	S	U	F	C
J	G	O	D	K	S	L	T	I	R	B	Ü	Z	R	W	H	M	L	N	B
B	Z	E	G	R	T	L	G	L	F	N	M	B	S	R	H	S	L	S	G
Ğ	U	A	Y	J	R	Y	O	M	Ü	Ş	M	M	N	P	L	J	A	D	G
P	G	H	U	O	O	F	B	M	Ö	Ş	Ü	Ü	C	O	R	Y	H	H	A
E	F	A	Z	F	V	B	J	L	Y	L	G	İ	P	H	V	J	K	L	M
M	U	H	A	A	M	K	U	F	L	F	Ü	R	P	U	L	G	A	R	L
Y	R	S	A	T	R	A	G	L	R	Y	L	V	A	T	H	I	K	Y	R
C	K	A	S	I	M	O	P	G	N	Ö	S	G	D	Y	R	H	D	A	R
H	E	R	M	M	E	R	D	B	O	R	Ü	Ç	O	V	D	A	O	Y	L
T	L	D	C	A	J	D	F	Z	G	E	M	Ö	P	O	Y	T	G	F	H
F	E	N	E	R	B	A	H	Ç	E	L	İ	Y	İ	Z	S	İ	S	E	D
J	U	T	N	F	K	Ş	G	L	H	G	K	V	K	M	G	C	Y	F	C
T	Ü	R	K	İ	Y	E	M	M	U	H	A	M	M	E	D	E	K	L	M
G	F	U	Y	H	Ç	G	L	J	B	P	O	Y	C	E	R	M	D	M	G
Y	F	R	Y	Ö	L	K	J	L	Ö	H	J	K	B	R	K	M	F	N	K
Z	E	Y	N	E	P	J	K	I	F	L	İ	Ş	K	F	T	F	V	A	R

1. Yukarıdaki verilen isimleri sözcük avında bulunuz.

2. Aşağıda boş bırakılan yerleri doldurunuz.

Dürüst ve güvenilir bir kişiliği vardı. Bundan dolayı da insanlar ona güvenilir Muhammed (…………………) diyorlardı.

Hz. Hatice, üstün ahlakından dolayı tertemiz kadın (……..) ismiyle anılıyordu.

Hz. Muhammed ile Hz. Hatice'nin evliliklerinden altı çocukları dünyaya gelmiştir. Bunlar; K………, A…………, R………, Z………, Ü…………, F……….

3. Aşağıdaki çoktan seçmeli soruları cevaplandırınız.

* Aşağıda verilen isimlerden hangisi Hz. Muhammed'in çocuklarından biri değildir?

A) Ali B) Abdullah C) Zeynep D) Fatıma

* Hz. Hatice'nin hangi işle ilgili güvenilir bir kişiye ihtiyacı vardı?

A) Tarım B) Turizm C) Ticaret D) Sanayi

Değerlendirme Soruları

1. Peygamber Efendimiz kaç yılında, nerede doğmuştur?
2. Peygamber Efendimizin anne, baba ve dedesinin isimleri nelerdir?
3. Peygamberimizin çocuklarının isimleri nelerdir?

Günün Mesajı

"De ki: Eğer Allah'ı seviyorsanız, bana tabi olunuz ki Allah da sizi sevsin..."
(Âl-i İmrân, 3/31)

Kapanış

Grup üyelerine paylaşımları için teşekkür edin.
Herkesin aklında kalan mesajı paylaşmasını isteyin.
Konuyla ilgili varsa sorularını alın ve cevaplayın.
Bir sonraki konunun başlığını verin ve vedalaşın.

Öğretici Notu 5
(7-15 yaş)

Peygamber'in (s.a.s.) bazı ahlaki özelliklerinden bahsedilir ve bunları örnek alıp uygulamanın dinî ve dünyevi anlamda hayatımıza katkıları belirtilir. Onu örnek almanın sevap kazandıracağı söylenir. Anlatılacak örnek davranışları hayatımıza geçirmek için çaba sarf etmek gerektiği anlatılır. Güvenilirliği, hakkı gözetmesi, insana değer vermesi, üstün kişiliği, hoşgörülü ve sabırlı olması Hz. Peygamber'in güzel ahlakındadır. Peygamberimizin en güzel özelliği, başkaları için önerdiği öğütleri ve kuralları ilk önce kendi yaşamında uygulamasıdır. Kendini başkalarından üstün görmemesi, Kur'an'ın öğüt ve yasaklarını yaşamında uygulaması onun örnek bir insan oluşuna en güzel delildir. Onun ahlakını kelimelere sığdırmak çok zordur. Onun ahlakı, Kur'an ahlakıdır. Yüce Rabbimiz Peygamberimizin ahlakını överken, "Şüphesiz sen yüce bir ahlak üzeresin." (Kalem, 4) buyurmuşlardır. Peygamberimizin Allah'a niyaz ettiğinde, "Allah'ım! Yaratılışımı güzel yaptın, ahlakımı da güzelleştir." diye dua ettiği anlatılır. (İbn Hıbbân, Ed'ıye, No: 959)

Yöntem ve Teknikler

Anlatım, Materyal Hazırlama

Materyal

Karton, makas, yapıştırıcı

Etkinlik 5

Öğretici, Peygamberimiz'in (s.a.s.) güzel ahlakı üzerine aşağıdaki noktalar üzerinde durur:

- Onun kalbi insan sevgisiyle doluydu.
- Çocukları sever, onlarla ilgilenirdi.
- Peygamberimiz alçak gönüllü olması sebebiyle, fakir zengin ayrımı yapmazdı.
- Hastalara önem verir, ziyaretlerine giderdi.
- Bir topluma girdiğinde, boş bulduğu yere otururdu.
- Elbiselerini kendi tamir eder, ayakkabılarını kendi onarırdı.
- Kesinlikle başkalarına yük olmazdı.
- Kadınlara karşı çok nazik davranır, ev işlerinde yardımcı olurdu.
- Misafiri çok sever, onlara kendi hizmet ederdi.
- Peygamberimiz ömrü boyunca kötü söz söylememiş, kimseyi azarlamamış ve kimseye karşı kırıcı olmamıştır.

- Peygamberimiz daima güler yüzlü ve tatlı dilliydi.

- Başkalarına karşı saygısından ötürü kimsenin sözünü kesmez, dinlemeyi bilirdi.

- Başkalarının kusurlarını yüzlerine vurmazdı.

- Peygamberimiz bedenini ve giysilerini temiz tutar, hayatını sade yaşardı.

- Diş temizliğine çok önem verirdi.

- Daima doğru sözleriyle bilinir, sözlerinden dönmezdi.

- İnsanlar içinde oldukça cömertti, kendisinden isteyeni geri çevirmezdi. “Ben sadece dağıtıcıyım, veren ancak Allah’tır.” derdi.

- İntikam duygularını sevmez, bağışlamayı tercih ederdi.

- Kendisine kötülük edenlere karşı iyilik etmeyi tercih ederdi. Yapılan iyiliği unutmaz, iyiliği daima iyilikle anardı.

- Yaşlılara karşı saygıda kusur etmez, küçükleri sever ve onlara şefkat gösterirdi.

- Tembelliği ve boş durmayı sevmezdi.

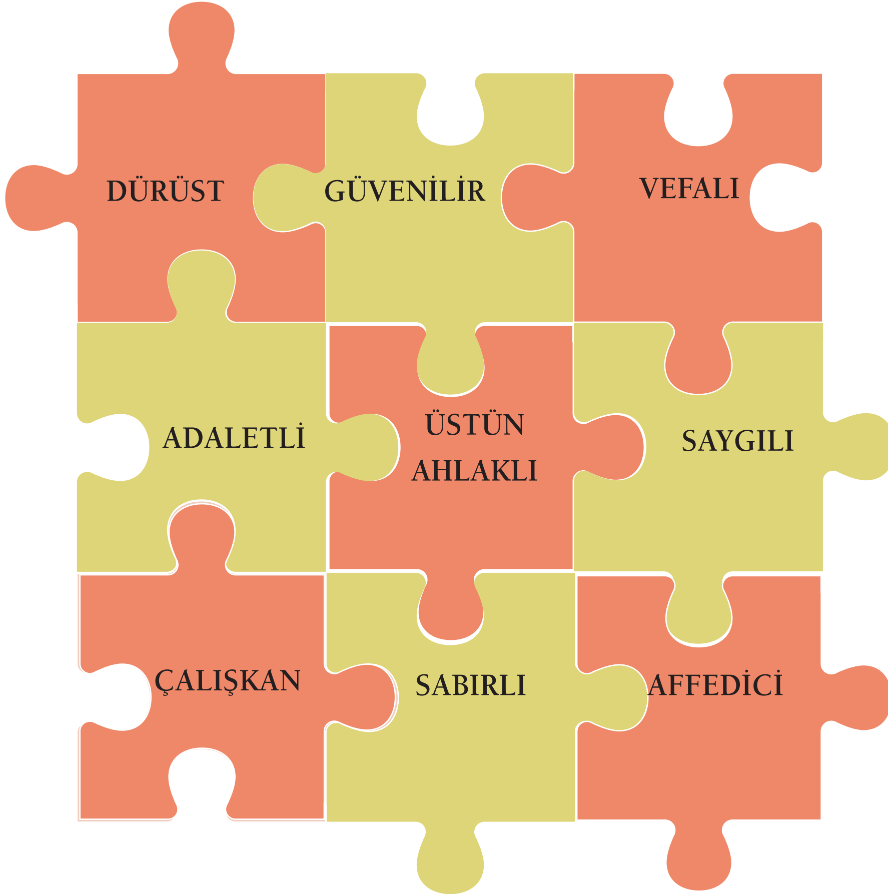
- Maddi olarak iyi olduğunda bile sade yaşamıyla dikkat çekmiş, yoksullara her zaman yardımcı olmuştu.

Öğretici, bütün bu özellikleri örnek aldığımız takdirde hayatımıza katacağı güzelliklere vurgu yapar.

Ders işlendikten sonra aşağıdaki gibi bir afiş çalışması çocuklarla birlikte hazırlanır.

ÇALIŞMA KÂĞIDI

HZ. MUHAMMED'İN AHLAKİ ÖZELLİKLERİ AFİŞ ÇALIŞMASI

Değerlendirme Soruları

1. Peygamber Efendimizin davranışlarını örnek almanın bize ne gibi faydaları vardır?
2. Peygamber Efendimizin güzel ahlakından örnekler veriniz.
3. Peygamber Efendimiz ahlakla ilgili nasıl bir dua etmiştir?

Günün Mesajı

"Andolsun, Allah'ın Resûlünde sizin için; Allah'a ve ahiret gününe kavuşmayı uman, Allah'ı çok zikreden kimseler için güzel bir örnek vardır."

(Ahzâb, 33/21)

Kapanış

Grup üyelerine paylaşımları için teşekkür edin.
Herkesin aklında kalan mesajı paylaşmasını isteyin.
Konuyla ilgili varsa sorularını alın ve cevaplayın.
Bir sonraki konunun başlığını verin ve vedalaşın.

Yöntem ve Teknikler

Soru-Cevap, Eğitsel Oyun

Materyal

1-10 arası rakamların yazılı olduğu puan kartları

Etkinlik 6
(13-15 yaş)

Öğretici, katılımcıların Hz. Peygamber'i daha yakından tanımaları için bir yarışma yapacağını belirtir.

Buna göre; yarışmanın adı "Bence Bilir… Sence?"dir. Peygamberimizin hayatını konu alan sorular öğretici tarafından hazırlanır. Çocuklardan biri sunucu olurken, iki tanesi yarışmacı olur. Yarışmacıların elinde 1'den 10'a kadar rakibine verilmek üzere puanlar vardır. Her puanı sadece bir defa verebilir.

Örnek Uygulama

(Sunucu, Ayşe, Fatma)
Sunucu ilk soruyu Ayşe'ye yöneltir.
Sunucu: Ayşe Hanım, Peygamberimizin annesinin adı nedir?
diye sorduktan sonra, Fatma'ya şöyle der:
Sunucu: Fatma Hanım, Ayşe Hanım bence bilir, sence?

Fatma Hanım: Bence de bilir. 1 puan veriyorum, der. (1'den 10'a dilediği puanı sadece bir kereye mahsus olarak verebilir. Yani burada 1 puan verdiği için başka bir soruda 1 verme hakkı kalmaz.)

Ayşe Hanım: "Amine" cevabını bilirse rakibinin verdiği 1 puanı kazanmış olur. Bilemezse Fatma'nın hanesine -1 yazılır. Çünkü doğru tahmin edememiştir.
Bu 10 soru boyunca devam eder. En çok puanı alan kazanır.
Aşağıda örnek sorular bulunmaktadır: (Öğretici dilediği gibi soru ekleyebilir.)
Peygamberimizin babasının adı nedir?
Peygamberimizin annesinin adı nedir?
Kaç yaşında peygamber olmuştur?
Kaç çocuğu vardır?
Ne zaman doğmuştur?
Nerede doğmuştur?

Kaç yaşında vefat etmiştir?
Kabri nerede bulunmaktadır?
Lakabı nedir?
Lakabı “sıddık” olan en samimi arkadaşı kimdir?
İlk çocuğunun adı nedir?
Kızlarının adı nedir?
Oğullarının adı nedir?
İlk vahyi nerede almıştır?

Değerlendirme Soruları

1. Yarışmada aklınızda kalan sorular hangileri oldu?
2. Peygamber Efendimizin aile fertleri kimlerdi?
3. Peygamberimiz nerede doğdu, nerede vefat etti?

Günün Mesajı

“(Ey Muhammed) Biz seni âlemlere rahmet olarak gönderdik.”
(Enbiyâ, 21/107)

Kapanış

Grup üyelerine paylaşımları için teşekkür edin.
Herkesin aklında kalan mesajı paylaşmasını isteyin.
Konuyla ilgili varsa sorularını alın ve cevaplayın.
Bir sonraki konunun başlığını verin ve vedalaşın.

6. VEDA HUTBESİ'NDEKİ EVRENSEL MESAJLAR

Kazanım

Veda Hutbesi'ndeki evrensel mesajları bilir.

Öğretici Notu 1

Öğretici, "Hz. Peygamber'in (s.a.s.) hicretten sonra yaptığı ilk ve tek haccı genelde Veda Haccı olarak adlandırılır. O, bu haccı esnasında Arafat başta olmak üzere değişik zemin ve zamanlarda hitabelerde bulunmuştur. Bu konuşmalar daha sonra Veda Hutbesi başlığı altında toplanmıştır. Allah Resûlü (s.a.s.), kendisinin resûller ve peygamberler zincirinin son halkası olduğunu biliyordu. O, bunun ashabıyla ve ümmetiyle dünyada bir araya geldiği, insanlığa mesajını ulaştırabileceği son haccı olduğunu da sanki biliyor ve insanlarla vedalaşıyordu. Allah'ın Son Elçisi sıfatıyla kendinden önce gelip geçen peygamber kardeşlerinin ardından ümmetlerinin içine düştüğü dinî, dünyevi yanlış ve sapmaları tespit etmiş olan Hz. Muhammed, ashabının şahsında ümmetine, hatta bütün insanlığa hitap ederek uyarılarda bulunmuştur.

Peygamberimiz Veda Hutbesi'nde ırkçılık, zulüm, zina, adam öldürme, yalan, emanete ihanet gibi insanlık onurunu zedeleyen ve eşitlik, adalet, doğruluk, canın, malın kutsallığı gibi de insanlık onurunu yücelten davranışlara işaret etmiştir." diyerek Veda Hutbesi'nin ne olduğunu ve önemini anlatır. Ardından Veda Hutbesi okunarak etkinliğe geçilir.

Yöntem ve Teknikler

Anlatım, Eğitsel Oyun

Materyal

Kutu ya da kap, kâğıt

Etkinlik 1
(7-12 yaş)

Öğretici, Veda Hutbesi'ni okuyup öğrencilerle birlikte bahsi geçen hususları değerlendirir. Ardından etkinliğe geçilir.

Etkinlik için öğretici dersten önce Veda Hutbesi'nde verilen aşağıdaki mesajları ayrı ayrı küçük not kâğıtlarına yazar. Ardından Veda Hutbesi'nde olmayan aşağıdaki cümleleri de küçük not kâğıtlarına tek tek yazarak katlar, kâğıtları karıştırıp bir kutu ya da kap içerisine koyar. Bütün öğrencilere sırayla 2 dakika süre verilerek onlardan Veda Hutbesi'nde olan ve olmayan ilkeleri ayırmaları istenir. Doğru olarak en çok cümleyi ayıran birinci olur.

Veda Hutbesi'nde bulunan evrensel değerler:

• Bütün insanların canı mukaddestir.

• Bütün insanların malı ve namusu mukaddestir.

• Emanetler korunarak sahibine verilmelidir.

• Faiz haramdır.

• Kan davası kaldırılmıştır.

• Müslüman Müslümanın kardeşidir.

• Herhangi bir ırkın üstünlüğü yoktur.

• Gerçek üstünlük takvadadır.

• Mekke mukaddes bir beldedir.

• İki emanet bırakılmıştır: Kur'an ve sünnet.

• Kimse başkasının suçu ile suçlanamaz.

• Allah'a hiçbir şeyi ortak koşmayacaksınız.

• Hırsızlık yapmayacaksınız.

Veda Hutbesi'nde bulunmayan örnek cümleler:

• Selamı yayınız.

• Cuma günleri güzel koku sürünüz.

• Namaz dinin direğidir.

• Umre nafile bir ibadettir.

• Okuyarak kendinizi geliştiriniz.

Değerlendirme Soruları

1. Veda Hutbesi kim tarafından verilmiştir?
2. Veda Hutbesi'nde yer alan hususlardan üç tanesini söyleyiniz.
3. Bu hutbe neden "Veda Hutbesi" olarak adlandırılmıştır?

Günün Mesajı

"Allah'a ve Peygambere itaat edin ki rahmet olunasınız."
(Âl-i İmrân, 3/132)

Kapanış

Grup üyelerine paylaşımları için teşekkür edin.
Herkesin aklında kalan mesajı paylaşmasını isteyin.
Konuyla ilgili varsa sorularını alın ve cevaplayın.
Bir sonraki konunun başlığını verin ve vedalaşın.

Öğretici Notu 2

Hz. Peygamber'in Mekke'den Medine'ye hicretinin 10. yılında (M. 632) gerçekleştirdiği haccın, arkadaşlarıyla vedalaştığı ve bir daha Kâbe'yi ziyaret edemediği için Veda Haccı adını aldığı anlatılır. Zilhiccenin 9. günü Hz. Peygamber ve Müslümanların, öğleden sonra Arafat Dağı'na çıktıkları ve Kusva adlı devesinin üzerinde Arafat Vadisi'nin ortasına kadar gelen Allah'ın elçisinin yüz bini aşkın Müslümana hitap ettiği ve İslam çağrısının en büyük ve en önemli hutbesini okuduğu anlatılır.

Yöntem ve Teknikler

Anlatım, Eğitsel oyun

Etkinlik 2
(13-15 yaş)

Öğretici, çocuklarla kısaca sohbet eder. Peygamber sevgisi konusuna devam edileceğini söyler ve önceki dersi kısaca özetleyerek geçmiş kazanımlar üzerine konuşulmasını sağlar.

İnsanların bir arada huzur ve refah içinde yaşaması için birtakım kurallar vardır. Ancak hem geçmişte hem de günümüzde zaman zaman bu kuralların ihlal edilmesine bağlı olarak bazı sorunların yaşandığı bilinmektedir. Öğretici, çocuklara bu kuralların ne olduğunu ve ihlalleri durumunda bireysel ve toplumsal anlamda ortaya ne gibi problemler çıkabileceğini sorar ve bu konuyla ilgili bir sohbet ortamı oluşturulur.

Öğretici, Peygamber Efendimizin İslam toplumunun hoşgörü ve barış içinde yaşaması için uyması gereken kuralları hem sözleri ile hem yaşantısıyla insanlara öğrettiğini, son haccında tüm müminleri toplayıp onlara seslenen Peygamber'in (s.a.s.) Veda Hutbesi'ndeki sözlerinin evrensel mesajlar içerdiğini belirtir ve "Şimdi size Veda Hutbesi'ni okuyacağım, isterseniz bu mesajları hep beraber bulalım!" der.

VEDA HUTBESİ

Bismillâhirrahmânirrâhim

“Ey insanlar!

Sözümü iyi dinleyiniz! Bilmiyorum, belki bu seneden sonra sizinle burada bir daha buluşamayacağım.

İnsanlar!

Bugünleriniz nasıl mukaddes bir gün ise, bu aylarınız nasıl mukaddes bir ay ise, bu şehriniz (Mekke) nasıl mübarek bir şehir ise, canlarınız, mallarınız, namuslarınız da öyle mukaddestir, her türlü tecavüzden korunmuştur.

Ashabım!

Muhakkak Rabbinize kavuşacaksınız. O da sizi yaptıklarınızdan dolayı sorguya çekecektir.

Bu vasiyetimi, burada bulunanlar, bulunmayanlara ulaştırsın. Olabilir ki, burada bulunan kimse bunları daha iyi anlayan birisine ulaştırmış olur.

Ashabım!

Kimin yanında bir emanet varsa, onu hemen sahibine versin. Biliniz ki, faizin her çeşidi kaldırılmıştır. Allah böyle hükmetmiştir. İlk kaldırdığım faiz de Abdulmutallib’in oğlu (amcam) Abbas’ın faizidir. Lakin ana paranız size aittir. Ne zulmediniz, ne de zulme uğrayınız.

Ashabım!

Dikkat ediniz, cahiliyeden kalma bütün âdetler kaldırılmıştır, ayağımın altındadır. Cahiliye Devri’nde güdülen kan davaları da tamamen kaldırılmıştır. Kaldırdığım ilk kan davası Abdulmuttalib’in torunu İyâs b. Rabîa’nın kan davasıdır.

Ey insanlar!

Muhakkak ki, şeytan şu toprağınızda kendisine tapınmaktan tamamen ümidini kesmiştir. Fakat siz bunun dışında ufak tefek işlerinizde ona uyarsanız, bu da onu memnun edecektir. Dininizi korumak için bunlardan da sakınınız. (…)

Ey müminler!

Size iki emanet bırakıyorum, onlara sarılıp uydukça yolunuzu hiç şaşırmazsınız. O emanetler, Allah’ın kitabı Kur’an-ı Kerim ve Peygamber’in (s.a.s.) sünnetidir.

Müminler!

Sözümü iyi dinleyiniz ve iyi belleyiniz! Müslüman Müslümanın kardeşidir ve böylece bütün Müslümanlar kardeştirler. Bir Müslümana kardeşinin kanı da malı da helal olmaz. Fakat malını gönül hoşluğu ile vermişse o başkadır.

Ey insanlar!

Cenab-ı Hakk her hak sahibine hakkını vermiştir (…)

Ey insanlar!

Rabbiniz birdir. Babanız da birdir. Hepiniz Âdem'in çocuklarısınız, Âdem ise topraktandır. Arap'ın Arap olmayana, Arap olmayanın da Arap üzerine üstünlüğü olmadığı gibi; kırmızı tenlinin siyah üzerine, siyahın da kırmızı tenli üzerinde bir üstünlüğü yoktur. Üstünlük ancak takvada, Allah'tan korkmaktadır. Allah yanında en kıymetlı olanınız O'ndan en çok korkanınızdır. (…)

Suçlu kendi suçundan başkası ile suçlanamaz. Baba, oğlunun suçu üzerine, oğlu da babasının suçu üzerine suçlanamaz.

Dikkat ediniz! Şu dört şeyi kesinlikle yapmayacaksınız:

*Allah'a hiçbir şeyi ortak koşmayacaksınız.

*Allah'ın haram ve dokunulmaz kıldığı canı, öldürmeyeceksiniz.

*Zina etmeyeceksiniz.

*Hırsızlık yapmayacaksınız.

İnsanlar "Lâ ilâhe illâllâh" deyinceye kadar onlarla cihad etmek üzere emrolundum. Onlar bunu söyledikleri zaman kanlarını ve mallarını korumuş olurlar. Hesapları ise Allah'a aittir.

İnsanlar!

Yarın beni sizden soracaklar, ne diyeceksiniz?" sorusuna karşılık orada bulunanlar hep birlikte şöyle dediler:

"Allah'ın elçiliğini ifa ettiniz, vazifenizi hakkıyla yerine getirdiniz, bize vasiyet ve nasihatta bulundunuz, diye şehadet ederiz!"

Bunun üzerine Resûl-i Ekrem Efendimiz (s.a.s.) şehadet parmağını kaldırdı, sonra da cemaatin üzerine çevirip indirdi ve şöyle buyurdu:

"Şahit ol ya Rab! Şahit ol ya Rab! Şahit ol ya Rab!"

Veda Hutbesi okunduktan sonra, içerisindeki evrensel mesajlar tek tek belirlenip şu şekilde tahtaya yazılır:

*Her kişinin canı malı namusu mukaddestir.

*Emanetler korunmalı ve sahiplerine verilmelidir.

*Borç üzerinden para kazanmak (faiz) haramdır lakin borçlar vaktinde ödenmeli, kimse mağdur edilmemelidir.

*İslam dini, kan davasını kaldırmıştır.

*Müslüman, Müslümanın kardeşidir ve bütün Müslümanlar kardeştir.

*Her kişinin kendi üzerinde hakkı vardır. Kişi kendine zulüm etmemelidir.

*Bütün insanların Rabbi ve atası birdir. Herhangi bir ırkın üstünlüğü yoktur, asıl üstünlük Allah'a karşı sorumluluk bilinciyledir.

Ve bu maddeler kısaca öğretici tarafından açıklanır. Öğretici "Şimdi oyun vakti!" der ve çocukların halka şeklinde oturmasını ister. Oyunu anlatır. Çocuklardan biri Veda

Hutbesi'nden aklında kalan bir cümleyi söyleyip; bir başka arkadaşının ismini söyler. İsmi söylenen çocuk aklında kalan bir cümleyi söyleyip, bir başka arkadaşının adını söyler.

Çocuk sayısına göre bir turda yahut iki turda Veda Hutbesi'nden çıkarılan mesajlar tekrar edilir.

Değerlendirme Soruları

1) Veda Hutbesi'nde hangi konulardan bahsedilmiştir?

2) Veda Hutbesi içinde en çok dikkatini çeken konu hangisidir?

3) Evrensel kanun koymanız istense sizin koyacağınız kanun ne olurdu?

Günün Mesajı

"Müminler! Sözümü iyi dinleyiniz ve iyi belleyiniz! Müslüman Müslümanın kardeşidir. Böylece bütün Müslümanlar kardeştir."

(Tirmizî, Hudud, 3)

Kapanış

Grup üyelerine paylaşımları için teşekkür edin.

Herkesin aklında kalan mesajı paylaşmasını isteyin.

Konuyla ilgili varsa sorularını alın ve cevaplayın.

Bir sonraki konunun başlığını verin ve vedalaşın.

03

MELEKLERİ TANIYALIM

1. Meleklere iman etmenin imanın esaslarından biri olduğunu bilir.
2. Meleklerin niçin yaratıldıklarını ve özelliklerini bilir.
3. Dört büyük meleğin ve diğer meleklerin görevlerini bilir.

1. MELEKLERE İMAN EDİYORUZ

Kazanım

Meleklere iman etmenin imanın esaslarından birisi olduğunu bilir.

Meleklerin niçin yaratıldıklarını ve özelliklerini bilir.

Dört büyük meleğin ve diğer meleklerin görevlerini bilir.

Öğretici Notu 1

Meleklerin varlığına iman etmenin, imanın esaslarından biri olduğu anlatılır. Meleklerin, gayb âlemine ait varlıklar olduğu; gayb âleminin duyularla algılanamayan, gözle görülmeyen bizim bilemediğimiz, ancak Allah'ın bildirdiği kadarıyla bilebildiğimiz bir âlem olduğu ifade edilir. Allah katında imanın en makbulünün de gayba iman olduğu vurgulanır. Meleklerin varlığının naklî delillerle sabit olduğu, bunun için, Allah'a iman eden bütün insanların, meleklerin varlığına da iman etmeleri gerektiği belirtilir. Meleklere imanın Allah'ın kesin emri olduğu vurgulanır.

Yöntem ve Teknikler

Anlatım, Soru-Cevap

Materyal

Mendiller, çalışma kâğıdı (fotokopi ile çoğaltılmış)

Etkinlik 1
(7-12 yaş)

Öğretici, çocuklara "Melek denince aklınıza ne geliyor?" sorusunu sorar ve cevapları dinledikten sonra, "Peygamber, Rabbi tarafından kendisine indirilene iman etti, müminler de. Her biri Allah'a, meleklerine, kitaplarına, peygamberlerine iman ettiler..." (Bakara 2/285) ayetini okur ve meleklere iman etmenin imanın şartlarından biri olduğunu söyler. Meleklere imanın kitaplara iman için olmazsa olmaz olduğunu vurgular ve meleklerin özelliklerini sayar:

• Melekler, nurdan yaratılmış, nurani ve manevi varlıklardır.

• Yemek, içmek, erkeklik, dişilik, evlenmek, uyumak, yorulmak, usanmak, gençlik, ihtiyarlık gibi insani özellikleri yoktur.

- Melekler Allah'a isyan etmezler. Allah'ın emrinden çıkmazlar. Hangi iş için yaratılmışlarsa o işi yaparlar.

- Sürekli ibadetle meşgul olurlar ve bundan dolayı yorulmaz ve sıkılmazlar.

- Melekler son derece hızlı varlıklar oldukları için uzak yerlere çok hızlı bir şekilde giderler. Melekler Allah'ın izni ile çeşitli kılık ve şekillere girebilirler.

- Melekler Allah'ın adının anıldığı ve güzel işlerin yapıldığı yerde bulunurlar.

Meleklerin özelliklerinden bahsettikten sonra onların gözle görünmeyen gayb âleminden olduklarını kavramaları için, çocukların bir kısmının gözleri bir mendille bağlanır. Diğer arkadaşlarını, eşyaları görüp görmedikleri sorulur. Bunun neticesinde gözleri bağlı olan çocuklara peki siz görmüyorsunuz diye burada onlar yoktur diyebilir miyiz, şeklinde sorular sorarak onların gayb âlemini kavramaları sağlanır. Öğretici, bu etkinliğin ardından tekrar konuya geçerek dört büyük meleği ve görevlerini anlatır:

1. Cebrail: Vahiy meleğidir. Yüce Allah'ın insanlar arasından seçtiği peygamberlere vahiy getirmekle görevlidir.

2. Mikâil: Tabiat olaylarını düzenlemekle görevli melektir.

3. İsrafil: Görevi "sûr" denilen, mahiyetini sadece Allah'ın bildiği bir alete üflemektir.

4. Azrail: Allah'ın izni ve emriyle, eceli gelenlerin, ömrü sona erenlerin canlarını almakla görevlidir.

Bunların dışında;

İnsanı korumakla görevli meleklere "Hafaza/koruyucu" melekleri denir.

İyilik ve kötülüğünü yazanlara "Kirâmen Kâtibin/yazıcı" melekler denir.

Kabirde sual soran meleklere de "Münker-Nekir/sual" melekleri denir. Ayrıca yerde ve gökte, dünya ve ahirette Allah'ın kendilerine verdiği vazifeleri yapan sayısını ancak Yüce Yaratan'ın bildiği melekler vardır.

Bu açıklamalardan sonra öğretici daha önceden çoğalttığı ekteki çalışma kâğıtlarını çocuklara verir ve dersi tamamlar.

ÇALIŞMA KÂĞIDI

MELEKLERE İMAN

Aşağıdaki karışık harflerde meleklerin ismi gizlenmiştir.
İsimleri bulduktan sonra görevleriyle eşleştiriniz.

BCİLREA

RİZAAL

ZAFAAH

NEMRÜK NERİK

SAİLRİF

EMİKRÂN BÂNİTİK

ÂMİLİK

Tabiat olaylarını düzenlemekle görevlidir.

Sûr'a üflemekle görevlidir.

İnsanı korumakla görevlidir.

Vahiy meleğidir.

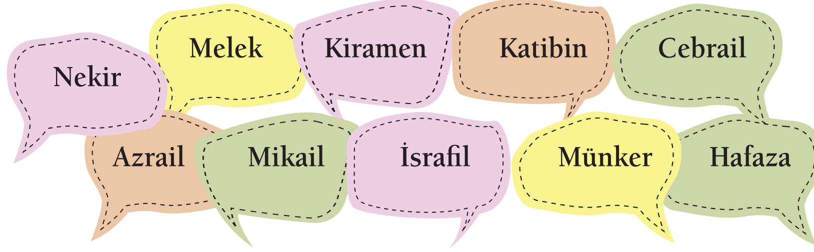
Kabirde sorgu-sual meleğidir.

Ruhları teslim almakla görevlidir.

İyilik ve kötülüğü yazmakla görevlidir

ÇALIŞMA KÂĞIDI

Aşağıdaki kelimeleri bulunuz:

A	D	B	S	K	İ	R	B	N	M	İ	K	M
S	H	U	R	İ	F	G	O	L	Ş	Ç	V	İ
V	Y	K	C	R	Z	İ	R	T	Ü	M	Ö	K
N	F	R	Ğ	A	B	E	Y	G	K	İ	Ç	A
E	D	E	Ç	M	K	R	N	I	B	V	S	İ
K	C	K	M	E	Ö	M	E	L	E	K	B	L
İ	V	O	N	N	P	V	K	M	Z	T	U	A
R	Ö	L	Ü	K	Ş	K	Y	A	R	H	Ş	C
F	Ç	M	C	A	L	Ö	B	N	Ü	M	L	B
T	M	U	A	T	E	L	R	K	G	İ	F	Ö
G	Ü	J	E	İ	V	Ç	U	M	L	R	A	K
R	N	K	R	B	Y	D	H	A	F	A	Z	A
E	K	T	D	İ	J	Z	R	B	Ü	G	R	L
Z	E	B	A	N	İ	S	N	F	P	S	A	T
K	R	O	R	F	İ	A	Ç	R	Y	V	İ	I
M	S	C	E	B	R	A	İ	L	S	Ö	L	M

Değerlendirme Soruları

1. Dört büyük melek ve görevleri nelerdir?
2. Hafaza, Kirâmen Kâtibin, Münker-Nekir meleklerinin görevleri nelerdir?
3. Meleklere inanmak insana neler kazandırır?

Günün Mesajı

"Melekler şöyle derler: Bizim her birimizin bilinen bir makamı vardır. Şüphesiz biz (orada) saf duranlarız. Şüphesiz biz Allah'ı tesbih edenleriz."

(Sâffât, 37/164-166)

Kapanış

Grup üyelerine paylaşımları için teşekkür edin.
Herkesin aklında kalan mesajı paylaşmasını isteyin.
Konuyla ilgili varsa sorularını alın ve cevaplayın.
Bir sonraki konunun başlığını verin ve vedalaşın.

Öğretici Notu 2

Öğretici Notu 1'deki hususlar çerçevesinde ders anlatılır.

Yöntem ve Teknikler

Anlatım, Soru-Cevap

Materyal

Çalışma kâğıdı (fotokopi ile çoğaltılmış)

Etkinlik 2
(13-15 yaş)

Öğretici, **(2/Bakara-285): "Peygamber, Rabbinden kendisine indirilene (Kur'an'a) inandı, müminler de inandılar. Her biri Allah'a, meleklerine, kitaplarına ve peygamberlerine inandı…"** ayet mealini okur ve çocuklardan bildikleri meleklerin, peygamberlerin ve kutsal kitapların isimlerini söylemelerini ister. Cevapları dinledikten sonra peygamberlere, meleklere ve kitaplara imanın birbirleriyle irtibatını açıklayarak meleklere iman konusuna giriş yapar. Meleklere imanın Allah'a imanın gereği olduğunu açıklar ve melekler hakkında bilgi verir.

- Melekler nurdan yaratılmıştır. İnsanlar tarafından görülemezler.
- İnsani özellikleri ve eksiklikleri yoktur. (Yeme-içme, acıkma, susama, uyuma, yorulma, cinsiyet vb. özelliklerinin olmadığı anlatılır.)
- Melekler, yorulmaz ve hastalanmazlar.
- Melekler, günah işlemezler.
- Melekler, Allah'ın dilediği kadar yaşarlar.
- Melekler, yerde, göklerde ve her yerde bulunurlar.
- Melekler, son derece kuvvetli ve süratli varlıklardır. Melekler, bizim ulaşamadığımız yerlere çabucak ulaşırlar.
- Melekler, bizim yapamadığımız işleri kolayca yaparlar.
- Allah'ın anıldığı yerde bulunurlar.
- Belli başlı görevleri şunlardır:

  a) Cebrail; peygamberlere vahyi getirir.

  b) Mikâil; doğa olaylarından sorumludur.

  c) İsrafil; Sûr'a üfleyip kıyametin kopuşunu ilan edecek olan melektir.

  d) Azrail; Allah'ın emrine göre canlıların ecelinden sorumludur.

e) Yalnız ibadet etmekle görevli olan melekler vardır.

f) Hafaza melekleri; insanları korumakla görevlidirler.

g) Kirâmen kâtibin; İnsanların günah ve sevaplarını yazan meleklerdir.

h) Münker-nekir; kabir sorgusu yapan meleklerdir.

Öğretici açıklamalarını tamamladıktan sonra varsa çocukların sorularını cevaplar. Ekteki çalışma kâğıdını dağıtarak verilen cümlelerin doğru mu yanlış mı olduğunu bulmalarını ister.

ÇALIŞMA KÂĞIDI

DOĞRU MU? YANLIŞ MI?

	DOĞRU	YANLIŞ
İsrafil isimli meleğin görevi tabiat olaylarını düzenlemektir.	☐	☐
Münker-Nekir melekleri insanları korumakla görevlidir.	☐	☐
Melekler nurdan yaratılmış varlıklardır.	☐	☐
Meleklerde bazı insani özellikler vardır.	☐	☐
Melekler Allah'ın adının anıldığı yerde bulunurlar.	☐	☐
Peygambere vahyi getiren melek Mikâil'dir.	☐	☐
Sürekli ibadetle meşgul olan melekler vardır.	☐	☐
Meleklere iman, İslam'ın şartlarından biridir.	☐	☐
Azrail, canlıların ecelinden sorumlu olan melektir.	☐	☐

Değerlendirme Soruları

1. Meleklerle insanların farkları nelerdir?

2. Dört büyük meleğin isimleri ve görevleri nelerdir?

2. Kirâmen Kâtibin, Münker, Nekir ve Hafaza meleklerinin görevleri nelerdir?

Günün Mesajı

"Evet, sabrettiğiniz ve Allah'a karşı gelmekten sakındığınız takdirde; onlar ansızın üzerinize gelseler bile Rabbiniz nişanlı beş bin melekle size yardım eder."
(Âl-i İmrân 3/125)

Kapanış

Grup üyelerine paylaşımları için teşekkür edin.
Herkesin aklında kalan mesajı paylaşmasını isteyin.
Konuyla ilgili varsa sorularını alın ve cevaplayın.
Bir sonraki konunun başlığını verin ve vedalaşın.

04

KUR'AN-I KERİM VE DİĞER KUTSAL KİTAPLAR

1. Kitaplara iman etmenin, imanın esaslarından biri olduğunu bilir.
2. Allah'ın, bazı peygamberlere kitap gönderdiğini bilir.
3. Diğer kutsal kitapların da Allah tarafından gönderildiğini ancak insanlar tarafından tahrif edildiğini bilir.
4. Kur'an'ın indiriliş amacını ve sürecini bilir.
5. Kur'an'ın insanlara gönderilen rehber bir kitap olduğunu bilir.
6. Kur'an'ın mahiyetini ve temel konularını bilir.
7. Kur'an'ın hedeflediği insan modelinin özelliklerini bilir.
8. Kur'an'ın emir ve yasaklarının her zaman ve mekânda inananlar için bağlayıcı olduğunu bilir.
9. Kur'an'ın öğrenilmesinin ve anlaşılmasının gerekliliğini bilir.

1. KUTSAL KİTAPLAR

Kazanım

Kitaplara iman etmenin, imanın esaslarından biri olduğunu bilir.

Allah'ın, bazı peygamberlere kitap gönderdiğini bilir.

Diğer kutsal kitapların da Allah tarafından gönderildiğini ancak insanlar tarafından tahrif edildiğini bilir.

Öğretici Notu

Kitaplara imanın, temel iman esaslarından biri olduğu, yalnız Kur'an'a değil İncil, Tevrat ve Zebur gibi ilahî kitapların bozulmamış hâline inanmanın imanın bir gereği olduğu anlatılır. Öğretici, İncil, Tevrat ve Zebur'a inananlara ehl-i kitap dendiğini izah eder. Kutsal kitapların suhuf ve kitaplar olmak üzere iki kısma ayrıldığı; Cenab-ı Hakk'ın küçük toplulukların ihtiyaçlarına cevap verecek şekilde birkaç sayfa olarak gönderdiği küçük kitaplara suhuf dendiği belirtilerek, Hz. Âdem'e (a.s.) 10 sayfa, Hz. Şit'e (a.s.) 50 sayfa, Hz. İdris'e (a.s.) 30 sayfa, Hz. İbrahim'e (a.s.) 10 sayfa olmak üzere toplam 100 sayfa gönderildiği izah edilir. Fakat bugün elimizde bu sayfaların hiçbirinin mevcut olmadığı anlatılır.

Yöntem ve Teknikler

Anlatım, Soru-Cevap

Materyal

Çalışma kâğıdı (fotokopi ile çoğaltılmış)

Etkinlik
(7-15 yaş)

Öğretici, "Kitaplara İman" konusunu anlattıktan sonra fotokopi ile katılımcı sayısınca çoğaltılmış çalışma kâğıtlarını sınıfa dağıtır.

- Çocuklar çalışma kâğıdını verilen sürede tamamladıktan sonra, öğretici herkesin elindeki kâğıdı yanındaki arkadaşı ile değiştirmesini ister.

- Öğretici çocuklarla birlikte doğru cevapları verir.

- Herkes yanındaki arkadaşının kâğıdını değerlendirmiş olur.

- Sonra herkes kendi kâğıdını eline alıp eksik yerleri varsa kontrol eder.

ÇALIŞMA KÂĞIDI

Arkadaşlar, aşağıdaki cümlelerde eksik olan yerleri,
kutularda verilen kavramlarla tamamlayınız.

Hz. Muhammed	**İncil**
İmanın Şartlarındandır	**Tevrat**
Zebur	**Tevrat**
Hz. İsa	**Kur'an-ı Kerim**
Zebur	**İslam'ın Şartlarındandır**

1) Kutsal kitapların Allah tarafından gönderildiğine inanmak ....

2) Hz. Musa'ya ....vahiy yoluyla indirilmiştir.

3) Kur'an-ı Kerim ....'e Cebrail vasıtasıyla indirilmiştir.

.... , ...ve ....…… tahrif edilmiş yani insanlar tarafından bozulmuştur.

4) İncil ....'ya indirilmiştir.

................................en son indirilmiş kutsal kitaptır ve hiçbir değişikliğe uğramamıştır.

5) Hz. Davut'a ....indirilmiştir.

Değerlendirme Soruları

1. İncil ve Tevrat hangi peygamberlere inmiştir?
2. Tahrif edilmiş kitap ne demektir?
3. Suhuf ne demektir?
4. En son inen ve hiçbir değişikliğe uğramadan kıyamete kadar kalacak olan kutsal kitap hangisidir?

Günün Mesajı

"O peygamberlerin izleri üzere Meryem oğlu İsa'yı, önündeki Tevrat'ı doğrulayıcı olarak gönderdik. Ona, içerisinde hidayet ve nur bulunan, önündeki Tevrat'ı doğrulayan, Allah'a karşı gelmekten sakınanlar için doğru yola iletici ve bir öğüt olarak İncil'i verdik."

(Mâide, 5/46)

Kapanış

Grup üyelerine paylaşımları için teşekkür edin.
Herkesin aklında kalan mesajı paylaşmasını isteyin.
Konuyla ilgili varsa sorularını alın ve cevaplayın.
Bir sonraki konunun başlığını verin ve vedalaşın.

2. KUTSAL KİTAPLAR ve KUR'AN-I KERİM

Kazanım

Kitaplara iman etmenin, imanın esaslarından biri olduğunu bilir.

Allah'ın, bazı peygamberlere kitap gönderdiğini bilir.

Diğer kutsal kitapların da Allah tarafından gönderildiğini ancak insanlar tarafından tahrif edildiğini bilir.

Kur'an'ın indiriliş amacını ve sürecini bilir.

Öğretici Notu

Kutsal kitaplar ve Kur'an-ı Kerim konusu (indiriliş süreci, kim tarafından, ne zaman, ne kadar sürede indirilmiştir vb.) ayrıntılı bir şekilde anlatılır. Kur'an-ı Kerim ile alakalı kavramlar (Sure, Ayet, Cüz, Hatim, Mukabele vb.) tanımlanır.

Yöntem ve Teknikler

Anlatım, Soru-Cevap

Materyal

Çalışma kâğıdı (fotokopi ile çoğaltılmış)

Etkinlik

(7-15 yaş)

Öğretici dersin sonunda çalışma kâğıtlarını dağıtarak on dakika içerisinde çözmelerini ister. En çok doğru cevap veren üç kişiye maddi değeri büyük olmayan küçük hediyeler ya da yaka kartları hazırlanabilir. (Örneğin "Kur'an-ı Kerim ve kutsal kitaplar konusunda doğru bilgilere sahibim." vb.)

ÇALIŞMA KÂĞIDI

ŞİPŞAK TEST

10 dakikada 15 soru cevaplamaya hazır mısın? Tek yapman gereken soruları güzelce okuyup doğru ya da yanlış kutularını işaretlemek, haydi başla!

CÜMLELER	D	Y
1-Kur'an-ı Kerim, Hz. Peygamber'e tek seferde indirilmiştir.		
2-Kur'an-ı Kerim'in başka bir dile çevrilmesine tefsir denir.		
3-Kur'an-ı Kerim'in 20 sayfalık bölümlerine cüz denir.		
4-Kur'an-ı Kerim tüm insanlığa gönderilmiştir.		
5-Tahrif edilmemiş tek kutsal kitap Kur'an-ı Kerim'dir.		
6-Kur'an-ı Kerim'in her bir bölümüne sure denir.		
7-Kur'an-ı Kerim'in aslı Arapçadır.		
8-Zebur, Hz. Davud'a verilmiştir.		
9-Kur'an dışındaki diğer gönderilen kitaplar halen geçerlidir.		
10-Hz. İsa'ya Tevrat verilmiştir.		
11-Kur'an'a iman, imanın esaslarından biridir.		
12-En son inen kitap Kur'an-ı Kerim'dir.		
13-Hz. Musa, Tevrat'ı kendi yazmıştır.		
14-Bütün kutsal kitaplar Allah tarafından gönderilmiştir.		
15-İncil, Hz. İsa'ya verilen kutsal kitabın adıdır.		

Değerlendirme Soruları

1. İmanın şartlarını sayınız?
2. Hangi peygambere hangi kutsal kitabın gönderildiğini söyler misiniz?
3. Sure, cüz, hizb nedir?

Günün Mesajı

"Kitab'ın indirilmesi mutlak güç sahibi, hüküm ve hikmet sahibi Allah tarafındandır."

(Zümer, 39/1)

Kapanış

Grup üyelerine paylaşımları için teşekkür edin.
Herkesin aklında kalan mesajı paylaşmasını isteyin.
Konuyla ilgili varsa sorularını alın ve cevaplayın.
Bir sonraki konunun başlığını verin ve vedalaşın.

3. REHBERİM KUR'AN

Kazanım

Kur'an'ın insanlara gönderilen rehber bir kitap olduğunu bilir.

Öğretici Notu

Kur'an'ın insanlara dünya ve ahiret mutluluğuna ulaşmaları konusunda bir rehber olduğu, insanların Kur'an'ın kılavuzluğuna teslim oldukça huzur bulacağı anlatılır. Kur'an'ın muamelata dair hususlardaki düzenlemeler ile insanların dünya hayatını düzenlediği, ibadetlere dair hükümleri ile kulun ahiretine nizam verdiği ve insanın hidayete ulaşmasını sağladığı anlatılır.

Yöntem ve Teknikler

Anlatım, Rol Oynama

Etkinlik
(7-15 yaş)

Çocuklardan bir tanesi hastalanarak doktora gitmiş ve doktor ona bir ilaç vermiştir. Diğer iki kişi de bu çocuğun arkadaşı olur. Oyun iki aşamada oynanacaktır. Birinci kısım iki oyunda da tekrar oynanacaktır, birinci kısmın iki farklı devamı vardır. Oyun şu sıra ile oynanacaktır: Önce (1. bölüm - 2. bölüm), sonra (1. bölüm - 3. bölüm).

Oyunun metni şu şekildedir:

A: İlaç alan çocuk

Y: Hemen ilacı iç diyen çocuk

K: Kılavuzu okuyalım diyen çocuk

1. BÖLÜM (Ortak Metin)

(A, elinde ilaç kutusu var gibi yapar.)

Y: Aaa geldin mi doktordan?

A: Evet geldim, bu ilacı verdi.

K: Ne içinmiş o ilaç?

A: Bilmiyorum ki, doktor verdi işte.

Y: Nasıl içeceğini anlattı mı?

A: Anlattı galiba ama ben unuttum, hatırlamıyorum.

K: Nasıl içeceksin o zaman şimdi bunu?

A: Off başım da çok ağrıyor.

Y: Öyleyse haydi hemen iç ilacı.

A: İçeyim değil mi? Geçer o zaman başımın ağrısı. (İlacı çıkarır gibi yapar, eline alır, evirir çevirir.)

Y: İç tabi, daha ne bekliyorsun!

K: Dur ne yapıyorsun! Önce bu ilacın nasıl içildiğini öğrenelim.

A: Nerden öğreneceğiz ki nasıl içildiğini?

K: Her ilacın mutlaka açıklama kâğıdı (prospektüsü) vardır. Baktınız mı kutuya? (Kutunun içine bakar gibi yapar.) Evet işte burada, şimdi okuyalım haydi.

Y: Aman ne okuyacağız ya! İç gitsin işte, küçük küçük yazmışlar baksanıza! Bununla mı uğraşacağız?

(Burada birinci bölüm biter, her iki canlandırmada da bu birinci bölüme kadar ortak oynanır.)

2. BÖLÜM

K: Her ilacın mutlaka açıklama kâğıdı (prospektüsü) vardır. Baktınız mı kutuya? (Kutunun içine bakar gibi yapar.) Evet işte burada, şimdi okuyalım hadi.

Y: Aman ne okuyacağız ya! İç gitsin işte, küçük küçük yazmışlar baksanıza! Bununla mı uğraşacağız?

A: Evet ben içeyim hemen. Başım çok fena ağrıyor.

K: Dur yapma, acele etme, okuyalım bakalım, ne yazıyor.

A: İçtim artık ya, bekleyemem okumayı.

(yarım saat sonra)

A: Aaah karnım ağrıyor. (Karnını tutup, sızlanır.)

Y: Ne oldu sana? Yüzün de bembeyaz olmuş?

A: Karnım çok ağrıyor. Galiba içtiğim ilaç dokundu.

K: Keşke biraz sabırlı olup açıklamaları okusaydık böyle olmazdı.

(Birinci oyun burada biter. 1.BÖLÜM'den başlanarak bu defa 1-3 oynanır.)

3. BÖLÜM

K: Her ilacın mutlaka açıklama kâğıdı (prospektüsü) vardır. Baktınız mı kutuya? (Kutunun içine bakar gibi yapar.) Evet işte burada, şimdi okuyalım haydi.

Y: Aman ne okuyacağız ya! İç gitsin işte, küçük küçük yazmışlar baksanıza! Bununla mı uğraşacağız?

K: Uğraşacağız tabi, bu bizim için zaman kaybı değil. Bu açıklamalar sağlığımız için çok önemli.

A: Aman iyice okuyalım. Zaten hastayım, daha çok hasta olmak istemem.

Y: İyi öyleyse sizin dediğiniz gibi olsun, oku bakalım ne yazıyormuş.

K: Tamam bakalım hemen. İlacı mutlaka yemeklerden sonra, tok olarak içiniz, diyor.

A: Hımm…Tamam bu önemliymiş, şimdi karnım aç. Desene bir şeyler yemeliyim, ilaç içmeden önce. Başka ne yazıyor?

K: Günde iki defa içilir diyor.

A: Aa doğru doğru, hatırladım şimdi, doktor da günde iki kez içeceksin demişti.

K: İyi öyleyse hemen bir şeyler ye, sonra da ilacını iç. İnşallah başının ağrısı geçer. Allah şifa versin.

(yarım saat sonra)

Y: Nasılsın? Daha iyi görünüyorsun?

A: Evet, ilaç iyi geldi çok şükür. Kendimi gayet iyi hissediyorum.

Öğretici, Kur'an'ın bizim için yaşam kılavuzu olduğu hakkında çocuklarla konuşarak etkinliği tamamlar.

Değerlendirme Soruları

1. Çocuklardan biri niçin prospektüsü okumak için ısrar etti?
2. Hayatımızda izlememiz gereken yolu, yaşamdaki doğru ve yanlışları nereden öğreniriz?
3. Kur'an-ı Kerim'in bizim için yol gösterici manada nasıl bir işlevi vardır?

Günün Mesajı

"Bu Kur'an; kendisiyle uyarılsınlar,
Allah'ın ancak tek İlah olduğunu bilsinler
ve akıl sahipleri düşünüp öğüt alsınlar
diye insanlara bir bildiridir."
(İbrâhîm, 14/ 52)

Kapanış

Grup üyelerine paylaşımları için teşekkür edin.
Herkesin aklında kalan mesajı paylaşmasını isteyin.
Konuyla ilgili varsa sorularını alın ve cevaplayın.
Bir sonraki konunun başlığını verin ve vedalaşın.

4. KUR'AN'LA TANIŞIYORUM

Kazanım

Kur'an'ın mahiyetini ve temel konularını bilir.

Öğretici Notu 1

Öğretici Kur'an-ı Kerim'in tarifini yaparak derse başlar. Kur'an'ın kendisini nasıl tarif ettiğini Âl-i İmrân 3/138, Yûnus 10/37-38, Hac 22/16, Zümer 39/1, İbrâhîm 14/52 vb. ayetlerin manasını tek tek okuyarak açıklar. Kur'an'ın ayetlerle tanımlanmasının ardından kısaca iniş sürecinden bahsedilir ve kitap hâline getirilişi anlatılır. Bu girizgâhtan sonra ayet, cüz, hizb, Mekkî ve Medenî sure tanımlamaları yapılarak, en kısa ve uzun surelerin hangileri olduğu açıklanır. Ardından bu bilgiler etkinlik sırasında kâğıda geçirilip lapbookta kullanılmak üzere hazırlanır. Daha sonra lapbookta gerekli yerlere yerleştirip süslemesi yapılarak ders tamamlanır.

Yöntem ve Teknik

Anlatım, Gösterip Yaptırma

Materyaller

Renkli karton, sim, pul vb. süs malzemeleri

Etkinlik 1
(7-12 yaş)

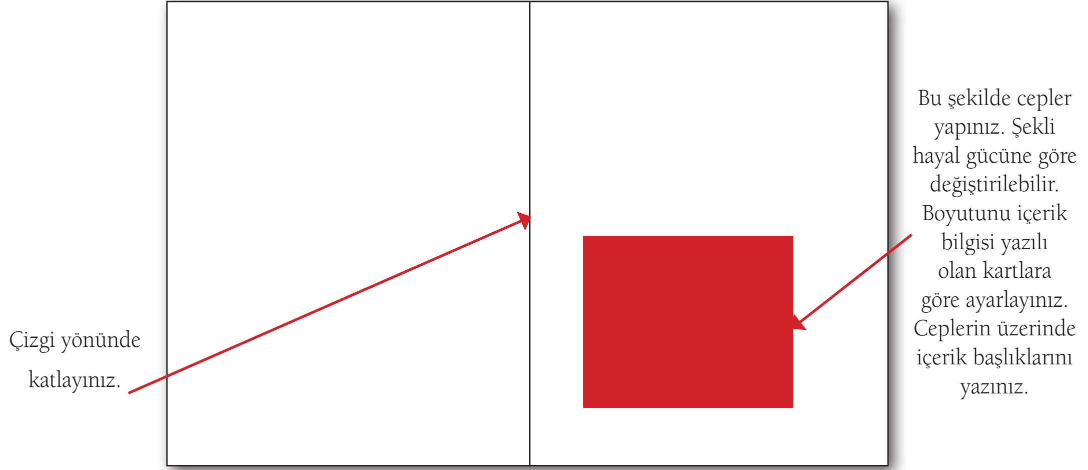
Öğretici Kur'an-ı Kerim'in genel özellikleriyle ilgili bilgileri çocuklara anlatır. Sonra bu özellikleri belli başlıklar hâlinde hazırlayarak bir lapbook çalıştırması yapar. (Lapbook şekli hakkında fikir sahibi olmak için bkz. Google)

Lapbookta kullanılacak konular:

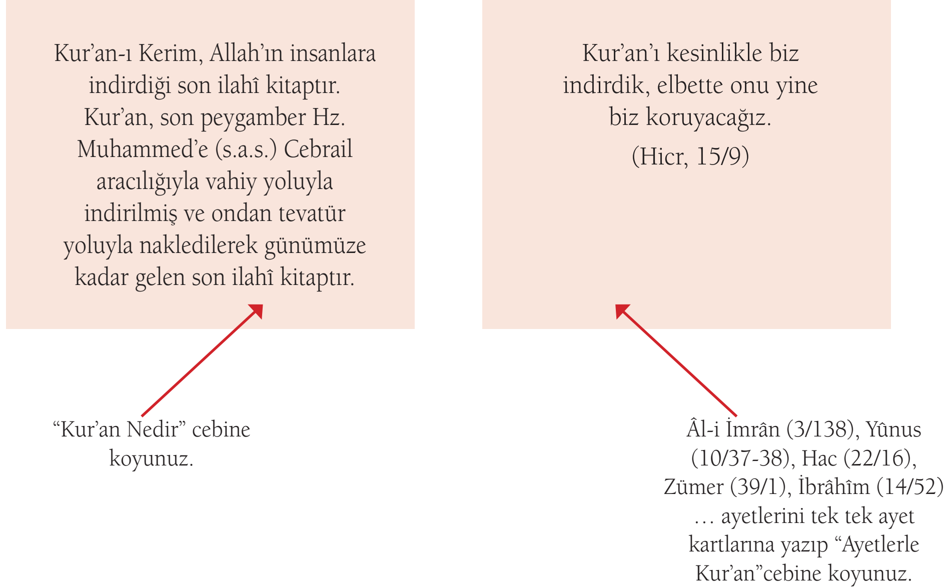
- Kur'an nasıl bir kitaptır?
- Ayetlerle Kur'an
- Kur'an'ın iniş süreci
- Ayet, cüz, hizb nedir?
- Mekkî ve Medenî sure nedir?
- Kur'an'ın kitap hâline getirilmesi ve çoğaltılması (hikâye edilebilir)
- En kısa ve en uzun sureler

Lapbook yapım aşamaları:

• Karton ortadan ikiye katlanır. Üste gelen kısma Kur'an kapağı çağrışımı yapmak için Kur'an kapak resmi yapıştırılır.

• Yukarda sayılan başlıkların içerikleri kartlara yazılarak hazırlanır.

Yukarıda verilen diğer başlıkların içerikleri de kart ya da kâğıtlara yazılarak hazırlanır. Lapbook tasarımları içerik ortak olmak kaydıyla çocukların hayal gücüne bırakılabilir. Diledikleri gibi süsleyebilirler.

Değerlendirme Soruları

1. Kur'an-ı Kerim'i tanımlayınız.
2. Kur'an-ı Kerim'in kitaplaştırılma sürecinden kısaca bahsediniz.

Günün Mesajı

"Kendisinde şüphe olmayan bu kitabın indirilişi, âlemlerin Rabbi olan Allah tarafındandır."

(Secde, 32/2)

Kapanış

Grup üyelerine paylaşımları için teşekkür edin.
Herkesin aklında kalan mesajı paylaşmasını isteyin.
Konuyla ilgili varsa sorularını alın ve cevaplayın.
Bir sonraki konunun başlığını verin ve vedalaşın.

Öğretici Notu 2

Öğretici Kur’an’ın temel konularını 10 başlık hâlinde işler. İtikat, ibadet, muamelat, ukubat, ahlak, nasihat ve tavsiyeler, vaad ve vaîd, ilmî gerçekler, kıssalar ve dualar ana başlıkları verilerek içeriklerinden bahseder. Daha sonra Kur’an-ı Kerim’den örnek ayetler seçilerek okunur ve “Sizce bu ayet hangi konuyla alakalıdır?” diye sorarak çocukların düşünceleri alınır. Ayetlerin hangi konuyla ilgili olduğu herkesin düşüncesinin alınmasının ardından açıklanır. Daha sonra öğretici bir oyun oynayacaklarını söyleyerek etkinliğe geçer. (Konuyla ilgili detaylı bilgi için kitabımızın 100. sayfasından faydalanılabilir.)

Yöntem ve Teknikler

Anlatım, Eğitsel Oyun

Materyal

Çalışma kâğıdı, yumuşak top, koli bandı, not kâğıtları

Etkinlik 2
(7-12 yaş)

Öğretici dersten önce ahlak, ibadet ve itikat ile ilgili ayetleri ayrı ayrı küçük kâğıtlara yazarak hazırlar. Konu işlendikten sonra çocukları sırasıyla çağırıp bir kâğıt çekmesini ister. Çocuğa okuduğu ayetin hangi konuyla ilgili olduğunu sorar. Eğer bilirse oyunun devamı için bir yumuşak top ya da top havuzu toplarından verir. Kaç tane bilirse o sayıda top alma hakkı olur. Oyunun ikinci aşaması için öğretici odanın kapısına belli aralıklarla yapışkan kısmı topun atılacağı tarafa gelecek şekilde koli bandı çeker. Çocuk kazandığı topları banda atar yapıştırdığı top kadar puan alır. En çok top yapıştıran kazanır. Diğer çocuklarla oyun devam ettirilir.

Değerlendirme Soruları

1. “Ahlak” deyince aklınıza neler geliyor?
2. İbadet nedir? Temel ibadetlerimiz nelerdir?
3. İtikatla ilgili konular nelerdir?

Günün Mesajı

"…Kur'an'ın şüphesiz Rabbinden gelen bir gerçek olduğunu bilsinler ve ona iman etsinler de kalpleri ona saygı duysun. Çünkü Allah, iman edenleri doğru yola eriştirir."
(Hac, 22/54)

Kapanış

Grup üyelerine paylaşımları için teşekkür edin.
Herkesin aklında kalan mesajı paylaşmasını isteyin.
Konuyla ilgili varsa sorularını alın ve cevaplayın.
Bir sonraki konunun başlığını verin ve vedalaşın.

Öğretici Notu 3

İslam dininin temel kaynağı olan Kur'an'ı okumanın ve anlamanın yüce Rabbimizin bizden istediklerini yapmak ve yasaklarından kaçınmak için gerekli olduğu anlatılır. Kur'an ile tanışmanın ilk aşamasının onu okumayı öğrenmek, akabinde ise anlamak ve uygulamak olduğu izah edilir.

Yöntem ve Teknikler

Anlatım, Soru-Cevap

Materyal

Yazı tahtası, renkli kâğıt, kavanoz veya kâse.

Etkinlik 3
(13-15 yaş)

Bu etkinlikte Kur'an ile ilgili bilgiler, ayet-i kerimelerden yola çıkılarak çocuklar tarafından bulunacaktır. Öğretici bu etkinlik için önceden hazırlık yapmalıdır. Öğretici, aşağıda verilen ayet meallerini küçük, tercihen renkli kâğıtlara yazıp katlamalı ve güzel bir kavanoz veya kâseye koymalıdır.

Etkinlik çocuklara şöyle anlatılır: "Arkadaşlar, bugün sizlerle yüce kitabımız Kur'an-ı Kerim hakkında bilgi sahibi olmaya çalışacağız. Bunun için de başka kaynaklara değil bizzat Kur'an'ın kendisine başvuracağız. Bakalım Kur'an'da bu konu için nasıl bilgiler yer alıyor. Bu kavanozda sizler için hazırladığım ayet mealleri var. Şimdi herkes birer tane seçecek ve kendisine çıkan ayette belirtilen Kur'an ile ilgili özelliği bulacak. Önce kâğıtta yazan ayeti okuyacak sonra da bulduğu özelliği bizimle paylaşacak. Bu özellikleri tahtaya yazacağız. Haydi başlayalım!"

Çocuklar birer kâğıt seçer, yazan ayeti düşünür. Sonra kâğıdında yazan bu ayeti arkadaşlarına okur ve tespit ettiği özelliği söyler. Bir ayette bir veya birkaç özellik yer alabilir.

Küçük kâğıtlara yazılacak olan ayetler şunlardır:

- Bu (Kur'an), bütün insanlığa bir açıklamadır… (Âli İmrân, 3/ 138)

- Bu Kur'an Allah'tan (indirilmiş olup) başkası tarafından uydurulmuş bir şey değildir... (Yûnus, 10/ 37)

- …Bu Kur'an ancak kendinden öncekini doğrulayandır. (Yûnus, 10/ 37)

- …O (Kur'an)'da şüphe yoktur, o âlemlerin Rabbindendir. (Yûnus, 10/ 37)

- … Gücünüzün yettiklerini çağırın da (hep beraber) onun benzeri bir sure getirin. (Yûnus, 10/ 38)

- Kur'an'ı kesinlikle biz indirdik; elbette onu yine biz koruyacağız. (Hicr, 15/ 9)

- İşte böylece biz o Kur'an'ı apaçık ayetler hâlinde indirdik… (Hac, 22/ 16)

- Bu Kitap, izzet ve hikmet sahibi Allah katından indirilmiştir. (Zümer, 39/ 1)

- ….İşte bu (Kur'an), akıl sahipleri iyice düşünüp öğüt alsınlar diye insanlara (gönderilmiş) bir bildiridir. (İbrâhîm, 14/ 52)

(Not 1: Ayet mealleri bütün olarak verilmemiş, çocukların anlamaları için sadece ilgili yerler verilmiştir. Ayetin başı veya sonu olduğu üç nokta ile belirtilmiştir.)

(Not 2: Çocuklar tarafından bulunan özellikler söylendikten sonra öğretici eksik gördüklerini tamamlar.)

Yukarıdaki ayetlerden çıkarılabilecek özellikler şunlardır:

* Kur'an, akıl sahiplerine gönderilmiştir.
* Kur'an, insanları uyarmak için gönderilmiştir.
* Kur'an, açık ve anlaşılır bir kitaptır.
* Kur'an, Allah'ın bir tek İlah olduğunu insanlara bildirmek için gönderilmiştir.
* Kur'an, insanlar onda yazanları düşünüp, öğüt alsınlar diye indirilmiştir.
* Hiç kimse Kur'an'a benzer başka bir kitap meydana getiremez.
* Kur'an, Allah tarafından gönderilmiştir.
* Kur'an, Allah'ın koruması altındadır.

Öğretici, etkinliğin değerlendirmesini yapmak amacıyla çocuklara, "Arkadaşlar bugün yüce kitabımız Kur'an-ı Kerim hakkında önemli bilgiler öğrendik. Dikkatinizi çeken özellikler hangileri oldu?" diye sorar. Çocukların cevapları alınır. Öğretici, "İnşallah biz de Kur'an'dan öğüt alan güzel insanlardan oluruz." duası ile etkinliği tamamlar.

Değerlendirme Soruları

1. Kur'an kimlere gönderilmiştir?
2. Kur'an kimin koruması altındadır?
3. Kur'an nasıl bir kitaptır?

Günün Mesajı

"...(Kur'an) müminler için bir doğruluk rehberi ve bir müjdedir."

(Neml, 27/ 2-3)

Kapanış

Grup üyelerine paylaşımları için teşekkür edin.
Herkesin aklında kalan mesajı paylaşmasını isteyin.
Konuyla ilgili varsa sorularını alın ve cevaplayın.
Bir sonraki konunun başlığını verin ve vedalaşın.

Öğretici Notu 4

Kur'an'ın temel konuları 10 ana başlık altında aşağıdaki gibi işlenir:

1. İtikat

Başta Allah'a iman olmak üzere peygamberlere, meleklere, kitaplara, kaza ve kadere, ahirete ait önemli konular ve inançlarla ilgili çeşitli meseleleri içerir.

2. İbadetler

Kur'an'da Müslümanların yapmakla yükümlü bulundukları namaz, oruç, hac, zekât vb. ibadetlere dair ayetler de vurgulanır.

3. Muamelat

Kur'an, bir toplumun devamını sağlayan ve toplum fertlerinin aralarındaki ilişkileri düzenleyen birtakım hükümleri kapsar. Kur'an'da alışveriş, emanet, bağış, vasiyet, miras, aile hayatı, nikâh ve boşanma gibi kişiyi ve toplumu ilgilendiren konulara dair açıklamalar ve hükümler vardır.

4. Ukubat

Toplumun mutluluğa erişebilmesi, bu toplumu oluşturan fertlerin, İslam'ın koyduğu kurallara uymasıyla mümkün olacaktır. Toplum düzenini bozan, insan haklarını ve yasakları çiğneyen kimseler cezayı hak edecekleri için Kur'an'ın bunlarla ilgili hükümleri de ukubat başlığında işlenmiştir.

5. Ahlak

Kur'an, kişilerin dünya ve ahiret mutluluğunu sağlamasına yardımcı olmak üzere, insanlarla iyi geçinme, iyiliği emretme, kötülükten sakındırma, adalet, doğruluk, alçak gönüllülük, merhamet, sevgi gibi ahlaki hükümleri de kapsamaktadır.

6. Nasihat ve Tavsiyeler

İnsanlara emir ve yasaklar konusunda duyarlı olmalarını, nefislerine esir düşmemelerini, dünyayı ahirete tercih etmemelerini, dünyada imtihana çekildiklerini hatırlatan çeşitli tehlikelerden koruyan nasihat ve tavsiyeler de Kur'an'ın içerdiği konular arasındadır.

7. Vaad ve Vaîd

Allah'ın emirlerine boyun eğip yasaklarından kaçınanların cennetle mükâfatlandırılacaklarına, buyruklarını terk edip yasaklarını çiğneyenlerin de cehennemle cezalandırılacaklarına dair Kur'an'da pek çok ayet bulunmaktadır.

8. İlmî Gerçekler

Kur'an, insanlığa gerekli olan ilmî gerçeklerin ve tabiat kanunlarının ilham kaynağını teşkil eden ayetleri de kapsamaktadır. Kur'an, bu ilmî gerçeklerden bir pozitif bilim kitabı gibi bahsetmek yerine insanları, âlemin yaratıcısının kudret ve büyüklüğünü düşünmeye, Allah'ın nimetlerini anarak O'nu yüceltmeye teşvik eder.

9. Kıssalar

Kur'an-ı Kerim önceki ümmetlerle, peygamberlerin hayatından da söz eder. Ancak bunları bir tarih kitabı gibi değil, insanların ibret alacakları bir üslup ile anlatır.

10. Dualar

İnsan yapacağı işlerde sürekli Allah'ın yardımına muhtaç olduğu için Kur'an'da çeşitli dualar da yer almıştır.

Yöntem ve Teknikler

Anlatım, Soru-Cevap

Materyal

Çalışma kâğıdı, (EK fotokopi olarak çoğaltılacaktır.)

Etkinlik 4
(13-15 yaş)

Öğretici, ders anlattıktan sonra yan sayfadaki çalışma kâğıdını dağıtır.

ÇALIŞMA KÂĞIDI

KUR'AN-I KERİM'İN TEMEL KONULARI (MUHTEVİYATI)

Allah'a, meleklere, kitaplara vb. inanmanın ele alındığı konulardır.
....
....
....

Genel manada bütün ibadetlerin ele alındığı konulardır.
....
....
....

Toplum fertlerinin aralarındaki ilişkileri düzenleyen birtakım hükümleri kapsayan konulardır.
....
....
....

Doğruluk, alçak gönüllülük, merhamet, sevgi gibi ahlaki hükümleri kapsayan konulardır.
....
....
....

İnsan haklarını ve yasakları çiğneyen kimseler cezayı hak edecekleri için Kur'an'da bunlarla ilgili hükümleri kapsayan konulardır.
....
....
....

İnsanlara emir ve yasaklar konusunda duyarlı olmalarını, dünyada imtihana çekildiklerini hatırlatıcı hükümleri kapsayan konulardır.
....
....

Ödül ve ceza hükümlerini kapsayan konulardır.
....
....
....

Yaratıcısının kudret ve büyüklüğünü düşünmeye, Allah'ın nimetlerini anarak O'nu yüceltmeye teşvik eden konulardır.
....
....

İnsanın yapacağı işlerde sürekli Allah'ın yardımına muhtaç olduğunu bildiren konulardır.
....
....

Kur'an-ı Kerim'de önceki ümmetlerle peygamberlerin hayatından söz eden konulardır.
....
....
....

Değerlendirme Soruları

1. Kur'an'ın konularını sayınız.
2. İtikat nedir?
3. Muamelat kavramı içerisine neler girer?

Günün Mesajı

"Bu (Kur'an) insanlar için bir beyan, sakınanlar için de bir hidayet ve öğüttür."
(Âl-i İmrân, 3 /138)

Kapanış

Grup üyelerine paylaşımları için teşekkür edin.
Herkesin aklında kalan mesajı paylaşmasını isteyin.
Konuyla ilgili varsa sorularını alın ve cevaplayın.
Bir sonraki konunun başlığını verin ve vedalaşın.

5. KUR'AN'A TABİ OLMAK

Kazanım

Kur'an'ın emir ve yasaklarının her zaman ve mekânda inananlar için bağlayıcı olduğunu bilir.

Öğretici Notu 1

Kulluğun her zaman Allah'ın huzurunda olduğunu idrak etmek ve ona göre bir duruş sergilemek olduğu anlatılır. Kulluğun ibadet ve ubudiyet olarak da ikiye ayrıldığı; oruç, namaz, hac, zekât gibi ibadetlerin kulluk görevi olduğu gibi, hayatı kolaylaştıran, insanların yararına olan her türlü teknoloji üretmenin de bir kulluk görevi olduğu açıklanır. İnsanın her zaman ve zeminde Allah'ın emir ve yasaklarına muhatap olduğu anlatılır.

Yöntem ve Teknikler

Anlatım, Rol oynama

Etkinlik 1
(7-12 yaş)

Öğretici, çocukların canlandırması için aşağıdaki metni verir. (Çocukların hazırlanmaları için metin bir önceki derste verilebilir.)

Roller şöyledir: Öğretmen (Öğretmen, bir ayağını incitmiş, üzerine basamayan kişiyi canlandırır.), üç öğrenci (Zeynep, Sümeyye, Meryem).

Öğretmen, incinmiş ayağını bir sandalye üzerine uzatarak oturmuş vaziyettedir.

Zeynep yanında oturmaktadır. Kapı çalar, Sümeyye ve Meryem girerler. Öğretmenlerini bu hâlde görmekten şaşkındırlar.

Sümeyye: Öğretmenim geçmiş olsun. Ne oldu?

Öğretmen: Ayağımı incittim arkadaşlar.

Meryem: Nasıl oldu?

Öğretmen: Sandalyeden düştüm.

Sümeyye: Şimdi nasılsınız öğretmenim? Çok acıyor mu?

Öğretmen: Elhamdülillah yavrum. Daha iyiyim. Ama başta kırıldı sandım. Şükür ki incinmeymiş. Basınca acıyor.

Meryem: Sandalyeden nasıl düştüğünüzü ben hâlâ anlamadım. Nasıl oldu?

Öğretmen: Yeni aldığım bir tablo vardı. Fırsat bulmuşken asayım dedim. Sandalyeyi çektim. Tabloyu elime alıp tam üzerine çıktım derken tabloyla birlikte kendimi yerde buldum.

Sümeyye: Ayağınız boşluğa geldi demek ki…

Öğretmen: Yok evladım. Çocuklar oyuncağını burada düşürmüş. Ben de sandalyeyi onun üzerine koymuşum. Bir anlık dalgınlık… Sandalyenin ayağı boşlukta kalınca düştüm işte.

Zeynep: Neyse ki beteri olmamış.

Meryem: Eveeet… Tablo kırılabilirdi mesela. (Güler, diğerleri ters bakar.) Şaka ya… Hemen de kızıyorsunuz yani…

Öğretmen: Çok dikkatli olmak lazım. Bana ders oldu ama biraz acılı oldu. Bin şükür yine de!

Sümeyye: Evet öğretmenim, verilmiş sadakanız varmış.

Öğretmen: Şimdi bana yardım edin de namazımı kılayım. (toparlanmaya çalışarak)

Meryem: Ayağınız acıyor, bu hâlde bir de namaz mı kılacaksınız?

Öğretmen: Evet, tabi ki! Rabbim kolaylaştırandır.

Meryem: Ama neden?

Öğretmen: Çünkü ben namazıma sadakatle bağlıyım. Yani Rabbime verdiğim kulluk sözünü her durumda gücüm yettiğince yerine getiririm.

Meryem: Peki namazı nasıl kılacaksınız?

Öğretmen: Ayağım acıyor, ayağımı bükemiyorum. Bu yüzden oturarak namazımı kılacağım. Bu da dinimizin hastalara getirdiği bir kolaylıktır.

Meryem: Hımmm…. İbadette vefa… Sizden öğreneceğimiz çooook şey var.

Öğretmen: Güzel söyledin Meryem. Evet, ibadette vefa çok önemli. Peki bu hususla ilgili aklına başka bir örnek geliyor mu?

Meryem: Hımm. Biraz düşüneyim öğretmenim. Evet buldum. Mesela Ramazan'ın çok sıcak geçtiği günlerde de oruç tutmaya devam ediyoruz.

Öğretmen: Aferin sana! Güzel bir örnek oldu.

Oyun bittikten sonra öğretici, katılımcılara oyunun verdiği mesajı sorar. Gelen cevaplar üzerinden Kur’an’ın emirlerinin her zaman ve mekânda uygulanabilir olduğunu anlatır. Allah’ın bu noktada sağladığı kolaylıklar üzerinde durur. Namazın hastalık, yolculuk, savaş gibi durumlarda nasıl kolaylaştırıldığı açıklanır.

Değerlendirme Soruları

1. Allah'ın dediklerini yapmadaki tavrımız "keyfî" olabilir mi?

2.Emir ve yasaklar konusunda Allah'ın bizden beklediği davranış nasıldır?

3. İbadetlerin farklı durumlara göre kolaylaştırılmasına namaz üzerinden örnek veriniz.

Günün Mesajı

"Ey insanlar! Sizi ve sizden öncekileri yaratan Rabbinize kulluk ediniz ki, O'na karşı gelmekten korunmuş olabilesiniz."
(Bakara, 2/21)

Kapanış

Grup üyelerine paylaşımları için teşekkür edin.
Herkesin aklında kalan mesajı paylaşmasını isteyin.
Konuyla ilgili varsa sorularını alın ve cevaplayın.
Bir sonraki konunun başlığını verin ve vedalaşın.

Öğretici Notu 2

Öğretici, "… İnsanları ancak bana kulluk etsinler diye yarattım." (Zâriyât, 51/56) ayetini okuyarak derse başlar. İnsanların vazifesinin kulluk olduğu söylendikten sonra kulluğun sadece belli zaman ve mekânlarda değil her zaman ve her yerde yerine getirilmesi gereken bir vazife olduğu vurgulanır. "Rabbimiz bizden kendisine kulluk yapmamızı istemiş aynı zamanda da kulluk vazifelerini insanlar için kolaylaştırmış." (Bakara, 2/185) diyerek Allah'ın emir ve yasaklarını uygulamanın kolaylığı üzerinde durur. Ardından etkinliğe geçilir.

Yöntem ve Teknikler

Anlatım, Soru-Cevap

Materyal

Düğme, çıtçıt, fermuar, kopça, cırtcırt

Etkinlik 2
(13-15 yaş)

Öğretici yukardaki malzemelerle derse girer. Her birini tek tek göstererek aşağıdaki sorular çerçevesinde işlevleri hakkında konuşulur.

- Düğme ne işe yarar?
- Hangi durumlar için kullanılır?
- Çıtçıt nedir? Ne işe yarar?
- Fermuar nedir? Nasıl kullanılır?
- Kopça ve cırtcırt nerelerde nasıl kullanılır?

Öğretici, "Bu aparatlar birbirinden farklı görünen şeyler olmakla birlikte temelde vazifeleri aynıdır. Her birinin kendine mahsus kullanıldığı yerler bulunmakla birlikte aslında aynı işi yapmaktadırlar. Birinin bulunmadığı durumlarda diğeri aynı işi yapmak için yeterlidir. Yeter ki insan alternatiflerini bilsin." diyerek devam eder.

"Allah'ın emir ve yasakları her zaman ve mekânda uygulanmalıdır. Peki, ibadetlerde durum nasıldır? Mesela;

- Namaz her zaman ve her durumda Müslümanlara farz mıdır?
- Bir kişinin bacağı kırık olsa yine de namaz kılmak durumunda mıdır?
- Oruç her zaman ve her durumda Müslümanlara farz mıdır?
- Peki, bir kişi gerçekten hasta olsa yine de oruç tutmalı mıdır?
- Abdest almak her zaman ve durumda farz mıdır?
- Su bulamayan kimse abdest almadan da namaz kılabilir mi?"

Öğretici, bu sorular etrafında çocukların görüşlerini alıp zor durumlarda neler yapılabileceğini tartıştırır. Bu sorulara verilen cevaplar üzerinden çocukların zihni "Zor durumlar için bir kolaylık olmalı!" düşüncesine getirilir.

"Rahmeti her şeyi kuşatmış olan Rabbimiz eğer bize bir şeyi her zaman ve her durumda zorunlu tutmuşsa mutlaka bir kolaylık da ihsan etmiştir." diyerek ibadetlerde sağlanan kolaylıkları anlatarak devam eder.

Namazı ayakta kılamayan oturarak kılar, oturmaya da gücü yetmeyen yattığı yerden kılar. Hastalık ya da hamilelik gibi nedenlerden dolayı oruç tutamayan bir kimse iyileştiğinde orucunu tutar. Su bulamayan ise teyemmüm yaparak ibadetlerini yapabilir. Nihayetinde namaz kılınmış, kulluk vazifesi yerine getirilmiştir.

Öğretici "Kur'an'ın emir ve yasakları her zaman ve mekânda geçerlidir. Allah kullarını en iyi bilen olduğu için dinin emir ve yasaklarını da her durum ve mekânda uygulanabilecek şekilde emretmiştir. Dinimiz hiçbir zaman bizi zor durumda bırakacak emir ve yasaklar koymamıştır. Sadece Müslümanların bu kolaylıkları öğrenmesi gerekir." der, ***"Allah sizin için kolaylık ister, zorluk istemez…"*** (Bakara, 2/185) ayetiyle dersi tamamlar.

Değerlendirme Soruları

1. Kur'an'daki emirler nasıl kolaylaştırılmıştır?
2. Su bulamayan kimse hangi yolla abdest alır?
3. Kur'an'ın emir ve yasaklarının uygulanmadığı durumlar var mıdır?

Günün Mesajı

"(Ey Muhammed!) Biz Kur'an'ı senin dilin üzere kolaylaştırdık ki, onunla Allah'tan korkup sakınanları müjdeleyesin, inat edenleri de korkutasın."

(Meryem, 19/97)

Kapanış

Grup üyelerine paylaşımları için teşekkür edin.

Herkesin aklında kalan mesajı paylaşmasını isteyin.

Konuyla ilgili varsa sorularını alın ve cevaplayın.

Bir sonraki konunun başlığını verin ve vedalaşın.

6. KUR'AN'I ÖĞRENMEK

Kazanım

Kur'an'ın öğrenilmesinin ve anlaşılmasının gerekliliğini bilir.

Öğretici Notu 1

Öğretici, "Kur'an-ı Kerim kendisinin okunmasını ve anlaşılmasını ister. Ancak kitabımızı anlamak gelişigüzel bir okuma ile mümkün değildir. Ayetlerin üzerinde durarak tek tek düşünerek okunmalı ve gerekli öğüt ve mesaj bu yolla alınmalıdır. Hz. Ali 'Anlamadan yapılan ibadette, düşünmeden yapılan kıraatta hayır yoktur.' (Darimi, Mukaddime, 29) diyerek Kur'an'ı anlayarak okumanın önemini vurgulamıştır. Her insan kendi seviyesine göre, Kur'an'ı anlayabilir, anlamaya da çalışmalıdır. Kitabımızı anlama çabası olmadan yapılan her iş eksik kalacaktır. 'En doğru yol'a ulaşmak kitabını anlamaktan geçmektedir. Çünkü dünyevi, uhrevi kurtuluşumuz ancak bu yolla mümkündür." diyerek konuyu özetler. Ardından hikâyeyi okuyup, tartışarak dersi tamamlar.

Yöntem ve Teknikler

Anlatım, Hikâye, Soru-Cevap

Etkinlik 1
(7-12 yaş)

Öğretici bir hikâye okuyacağını söyleyip çocuklardan dikkatli bir şekilde dinlemelerini ister.

"Ömer Bey ve Ayşe Hanım evlerine eşyalarını koyabilecekleri yeni bir dolap almak istiyorlardı. Hem kaliteli hem de kullanışlı aynı zamanda da estetik açıdan güzel olan bir dolap bulmak için hayli zaman harcadılar. Nihayet istedikleri dolabı internet üzerinden satış yapan bir mağazada buldular. Sipariş verdikten sonra geriye kalan sadece birkaç gün beklemekti. Ya da onlar öyle sanıyordu. Aradan birkaç gün geçti ve dolapları artık kapıdaydı.

Yeni eşya alan her insan gibi mutluydular. Ta ki eşyaların montaj sorunu ortaya çıkana kadar! Ömer Bey, ufak tefek tamirat tadilat işlerinden anlardı ama bu büyüklükte bir kurulum işi daha evvel hiç yapmamıştı. Herhangi bir usta çağırıp dünyanın parasını vermek de istemiyordu. Eşi Ayşe Hanım, mobilya parçalarının ayrı ayrı paketlendiği kutulara umutsuzca bakarken birinin üzerine yapıştırılmış hâlde duran kâğıt ilgisini çekti. Yakından baktığında

kâğıdın üzerinde 'Mobilya Montaj ve Kurulum Kılavuzu' yazdığını gördü. Kâğıdı sevinçle eşine götürdü. Artık dolaplarını kurup eşyalarını yerleştirmenin önünde bir engel kalmadığını düşünüyordu. Ömer Bey, başta sevinerek kâğıdı aldı ancak kısa bir göz gezdirmenin ardından bu kurulum talimatnamesinin anlaşılması zor bir metin olduğuna karar verdi. Ayşe Hanım'ın 'Talimatlara göre kurmalısın!' ısrarına rağmen Ömer Bey, kendisinin halledebileceğini söyleyerek işe koyuldu. Alt tarafı bir dolaptı ona göre.

Kurulum yapacağı odaya mobilya parçalarını taşıyarak işe başladı. Sonra önünde duran onlarca vida ile baş başa kaldı. Vidalar hakkında biraz bilgisi vardı ama ahşap tutkalı yazan kutudaki tutkalın nerede kullanılacağına dair en ufak bir fikri yoktu. Bazı tamir aletlerine sahipti ama gerekli olabilecek diğer malzemeleri de bilmiyordu. Her şeye rağmen yapabileceğini düşünüp kılavuza bakmak istemedi. Ayşe Hanım ısrarla kılavuza bakmasını tavsiye etse de Ömer Bey dinlemedi. Ahmet Bey, uzun zaman uğraşıp birkaç rafı birleştirmeyi başardı. Ayşe Hanım'ı sevinçle çağırdı. Kendinden emin bir şekilde 'Bak! Nasıl da yaptım ama!?' dedi gururla. Ayşe Hanım bir an baktıktan sonra gülmeye başladı. Ahmet Bey bunu beklemiyordu. Biraz kızgın neden güldüğünü sordu. Ayşe Hanım, 'Dolap kapaklarını nereye takacaksın? Raflar ters yöne bakıyor!' dedi. Ahmet Bey, hatasını o anda fark etti. Boşa harcadığı saatlerini düşününce en baştan kılavuzu okumadığına çok pişman oldu. Kılavuzu okumaya karar verdi. Bu sayede dolabı kolayca monte etti."

Öğretici hikâyeyi okuduktan sonra aşağıdaki sorular etrafında dersi işler.

1. Ömer Bey baştan kılavuzu okusa nasıl yol alırdı?
2. Her zaman deneme yanılmayla problem çözmek mümkün müdür?
3. Doğru işi yapmada kılavuzun önemi nedir?
4. Bilmediğimiz hususlarda ana kaynakları okumanın önemi nedir?
5. Kur'an'ı öğrenmeden, anlamadan onu bildiğimizi iddia etmek ne kadar gerçekçidir?

Verilen cevapları toparlayarak "Bir dolap kurulumu için bile kurulum kılavuzunu anlamak zorunda olan insan, kulluğunu hakkıyla yapabilmek için kitabını öğrenmek durumundadır." diyerek dersi tamamlar.

Değerlendirme Soruları

1. Kılavuz neden önemlidir?
2. Bir rehberin yol göstermesi örneğinden faydalanarak
3. Kur'an'ın anlaşılması gerekliliğini anlatınız.

Günün Mesajı

"Bu, sana indirdiğimiz mübarek bir kitaptır ki, insanlar onun ayetlerini düşünsünler ve temiz akıl sahipleri ibret alsınlar."

(Sâd, 38/29)

Kapanış

Grup üyelerine paylaşımları için teşekkür edin.
Herkesin aklında kalan mesajı paylaşmasını isteyin.
Konuyla ilgili varsa sorularını alın ve cevaplayın.
Bir sonraki konunun başlığını verin ve vedalaşın.

Öğretici Notu 2

Dünya ve ahiret saadetinin, Kur’an’ın emir ve yasaklarını anlamaktan geçtiği anlatılır. Kur’an’ın insana iki cihan saadeti bahşettiği izah edilir.

Yöntem ve Teknikler

Anlatım, Soru-Cevap

Etkinlik 2
(13-15 yaş)

Öğretici, çocuklara bu etkinlikte hayal güçlerini kullanmaları gerektiğini söyledikten sonra “Hepinizden bir av olduğunuzu hayal etmenizi istiyorum.” der. “Öyle bir avcıyla karşı karşıyasınız ki avcıların üstadı. Avlanabilecek her türlü avı avlama yeteneği ve bilgisine sahip. Balık için olta, fare için kapan, kuş için tüfek… Tam bir avcı! Ve siz bu avcının hedefindeki avsınız. Ama o kadar da boş değilsiniz. Sizin de bazı yetenek ve tecrübeleriniz var. Mesela bir fare olsak, kapan üzerinde öylece yatan peyniri gördüğümüzde hiçbir şey düşünmeden sadece onu yemeye mi odaklanırız yoksa durumdaki anormallikleri sorgular mıyız? Birçok fare var ama sadece birkaçı bu tuzaklara düşüyor. Bunun nedeni ne olabilir? Ya da bir balık olduğumuzu hayal edelim. Balık olsak denizin ortasında hareketsizce duran yemi gördüğümüzde daha önce yakalanan arkadaşlarımız aklımıza gelir mi? Gelmeli mi? Mesela ormanda yaşayan bir hayvan olsak, avcının kamuflaj giyerek ava çıktığını bildiğimiz hâlde yine de kamuflajına aldanıp ona yaklaşmaya devam mı ederiz?Yavrularını ava giderken saklayan dişi aslanın yavrusu olsak annemizin sakladığı yerden çıkmamamız gerektiğini biliriz. Buna rağmen çıkarsak av olmaktan kurtulamayacağımızı bilmemiz gerekir.”

“Buraya kadar benzetmelerden faydalanarak neyi anlatmaya çalıştık?” sorusu ile konuya giriş yapar. Bizleri yaratıldığımız günden beri potansiyel av olarak gören bir düşmanımız var: “Şeytan” Ve kıyamete kadar bütün fırsatları değerlendirerek bizleri avlamaya çalışmaktan vazgeçmeyecek. “Peki, biz bu avcıdan nasıl kurtulacağız?” Gelen cevapları alarak devam eder. Doğru cevap gelmediyse sorularla çocukları yönlendirir.

“Arkadaşlar! Böyle bir avcı karşısında Allah bizleri çaresiz ve yalnız bırakmamıştır. Bir peygamber göndermiş ve sonraki ümmetler için de kıyamete kadar kalacak olan yüce kitabımız Kur’an-ı Kerim’i indirmiştir. Av olmak istemeyen Müslümanlara, avcıyı bütün ayrıntıları ile bu kitapta tanıtmıştır. Bizler bu avcı karşısında gerekli olan bilgilere sahip olmakla birlikte mücadele edebilecek akıl, irade ve vicdan gibi donanımlara da sahip olarak yaratıldık. Bunun için kişi sahip olduğu bütün donanımı ile kendisine yol ve yön gösteren kitabını tanımalı, av olmamalıdır.”

Değerlendirme Soruları

1. Kur'an'ı anlama noktasında neler yapabiliriz?
2. Şeytanın kandırmalarına aldanmamak için neler yapabiliriz?

Günün Mesajı

"Bu Kur'an, insanlar için kalp gözleri (konumundaki bir nur), kesin olarak inanan bir toplum için de bir hidayet ve bir rahmettir."

(Câsiye, 45/20)

Kapanış

Grup üyelerine paylaşımları için teşekkür edin.
Herkesin aklında kalan mesajı paylaşmasını isteyin.
Konuyla ilgili varsa sorularını alın ve cevaplayın.
Bir sonraki konunun başlığını verin ve vedalaşın.

Öğretici Notu 3

Kur'an-ı Kerim'in, tüm insanlığın hidayeti için indirilmiş son ilahî mesaj olduğu, gönderiliş gayesi olan bu asıl görevini pek çok ayetinde ortaya koyduğu ifade edilir. "Bu Kur'an, delilleri ile fikirleri ve kalpleri aydınlatan basiret nurlarıdır ve iman edecek kimseler için hidayet rehberi ve rahmettir." (Câsiye, 45/20); "Gerçekten bu Kur'an, insanları en doğru yola, en isabetli tutuma yöneltir…" (İsrâ, 17/9) vb. ayetleriyle kitabımızı neden anlamamız gerektiği vurgulanır. Ayetlerde geçen "hidayet" kavramına, insanın hem bu dünya ve hem de ahiret hayatını düzenleyerek mesut edecek, huzura kavuşturacak tüm hususların dâhil olduğu; Kur'an-ı Kerim'in, hiçbir ayırım yapmaksızın bütün beşeriyeti kucaklayarak, karşılaşılan ihtiyaçlara gerçekçi ve makul cevaplar verip, çözümler sunduğu vurgulanır. Bu çözümlerin ancak ve ancak Kur'an'ı anladığımız ve öğrendiğimiz zaman bizler için kurtuluş vesilesi olacağı anlatılır.

Bütün insanlığın refaha kavuşmak ve mutluluğu yakalamak için tarih boyunca çok gayret sarf ettiği ve hâlâ bu gayesine ulaşmak ümidiyle çeşitli uğraşlar vermekte olduğu, günümüzde uygarlık, ilim ve tekniğin ilerlemesine rağmen insanlığın hâlâ çok büyük problemler içinde kıvrandığı, haysiyet ve onurla bağdaşmayan çirkin ve acımasız muamelelere maruz kaldığı izah edilir. Problemlere çözüm üretme konusunda yetersiz kalındığı, bu konuda insanları hidayete erdirmek için indirilmiş olan Kur'an'a gereken hassasiyeti göstermemenin, ehemmiyet vermemenin, meseleleri Kur'an çerçevesinde ele almamanın tüm bu buhranları tetiklediği vurgulanır. Dünyevi ve uhrevi bütün çözümlere ulaşmanın yolunun Kur'an'ı öğrenip anlamaktan geçtiği ifade edilir.

Yöntem ve Teknikler

Anlatım, Örnek Olay İncelemesi

Materyal

Örnek olay metni

Etkinlik 3
(13-15 yaş)

Ahmet hastalanmıştı. Herkes gibi doktora gidip şikâyetlerini anlattı. Gerekli tetkiklerden sonra doktor ona bir reçete yazdı. İlaçlarını kullanıp bir hafta sonra tekrar gelmesini istedi. Ahmet ilaçlarını almayı ihmal etmedi. Eczacı ilaçların ne zaman ve ne miktarda kullanılacağını kutuların üzerine yazmıştı. Ahmet ilaçları alıp evine döndüğünde gerçekten yorgun hissediyordu. Okuma yazma bilmediği için eczacının ilaçların üzerine yazdığı bilgiler onun için hiçbir şey ifade etmiyordu. Sadece birkaç rakamı tanıyordu o kadar. Evdekilere güvenerek ilaçlarını almaya başladı. Her defasında şansı yaver gitmiş birileri ona yardımcı olmuştu.

Vaktinde ve dozunda kullandığı ilaçlar gerçekten iyi gelmiş olacak ki kendisini nispeten daha iyi hissediyordu. Bu his onda ilaçları bitince tamamen iyileşeceği ümidini doğuruyordu. Tam işler yolunda gidiyor derken evdekilerin acilen köye gitmesi gerekti. Ahmet ise yolculuk yapacak kadar iyileşmemişti. Evde kalmak zorundaydı. Gelgelelim Ahmet'in aksatmadan alması gereken ilaçlar henüz bitmemişti. Okuma bilmediği için hangi ilacı ne kadar alacağını nasıl bilecekti? "Olsun!" "Atla deve değil ya! Alt tarafı birkaç ilaç." diyerek kendini teselli etti.

Herkes gitmiş, Ahmet evde yalnız kalmıştı. İlaç saati geldiğinde ne yapacağını bilemedi. "Şu mavi yazılıydı herhâlde… Yok yok koyu mavi olandı. Aç karnına olan bu muydu? O muydu?" derken kafası iyice karışmıştı. Harfleri bilmese de rakamları az çok tanıdığını düşünerek ilaç miktarından doğru ilacı bulacağını düşünerek sevindi. Hatta çok zeki olduğuna hükmederek kendiyle gurur duydu. Kutulara bakınca ilaç miktarına dair bir rakam göremedi. Yine yazıların yanında bazı kutucuklar vardı ve bu kutucuklara çarpı konmuştu. "Bir ilaç içmek bu kadar zor olamaz!" diye söyleniyordu. Tam da gidecek zamanı buldular. Bari biri kalsaydı olmaz mıydı?" diye düşünürken "Herhâlde şuydu." diyerek ilacı aldı, kutunun üzerindeki çarpıları sayarak iki tane içeceğine hükmetmişti. Gün içindeki diğer ilaçlarıyla ilgili de sadece hislerine dayalı tahminler yaparak ilaçlarını aldı. İki gün sonra hastalığının ilk hâlinden çok daha beter bir durumdaydı. Doktor kontrolüne gideceği gün gelip çatmıştı. Güçlükle hastaneye gitti. Doktor onu görünce ilaçların hiçbir işe yaramamasına şaşırmıştı. İlaçlarını nasıl kullandığını sorduğunda Ahmet durumu anlattı. Okuma yazma bilmediğini, karıştırmış olabileceğini söyledi. Doktor, "Aslında şifa olacak ilaçları yanlış kullandığın için tam tersi etki yapmış. Hangi ilacı ne için ve ne kadar kullanacağını bilsen şimdi buraya iyileşmiş olarak gelecektin. Yine de şükret verilmiş sadakan varmış." diyerek sitem etti. Ahmet, neredeyse canından olacağı bu cahilliği için çok utanmıştı. Daha beter bir durum olmadığı için Allah'a şükretmiş, en kısa zamanda okuma yazma öğreneceğine dair kendine söz vermişti.

1. Ahmet aslında şifa olan ilacı nasıl zehire dönüştürdü?
2. İlaçlarını okuyarak tanımış olsaydı sonuç nasıl değişirdi?
3. Her zaman birilerine güvenerek doğru yolu bulmak mümkün müdür?
4. Kur'an'ın ilacımız olduğunu düşünürsek onu okumadan şifa bulmak mümkün olur mu?
5. Sadece tahminlerle doğru sonuca ulaşılabilir mi?
6. Bir elektronik eşyanın kullanım kılavuzunu okumadan, onu doğru kullanmak mümkün olur mu?

Yukarıdaki sorular çerçevesinde "Bir ilacın adının öğrenilememesi bile hayatımıza bu kadar etki ediyorsa yüce kitabımız Kur'an'ın öğrenilip anlaşılmamasının doğuracağı sonuçlar çok daha büyük sorunlara neden olur." mesajı verilerek ders tamamlanır.

Değerlendirme Soruları

1. Kur'an'ı anlama noktasında neler yapabiliriz?
2. Kur'an bizlere nasıl yol gösterir?
3. "Ey insanlar! Rabbinizden size bir öğüt ve kalplerde olana bir şifa, inananlara doğruyu gösteren bir rehber ve rahmet gelmiştir." (Yûnus, 10/57) ayetinde anlatılmak istenen düşünce nedir?
4. İlk emri "OKU!" olan bir kitabın inananları tarafından okunup anlaşılmaması nasıl açıklanabilir?

Günün Mesajı

"Doğrusu bu Kur'an, en doğru yola iletir..."
(İsrâ, 17/9)

Kapanış

Grup üyelerine paylaşımları için teşekkür edin.
Herkesin aklında kalan mesajı paylaşmasını isteyin.
Konuyla ilgili varsa sorularını alın ve cevaplayın.
Bir sonraki konunun başlığını verin ve vedalaşın.

05
KADER

1. Kaderin ne olduğunu bilir.
2. Kadere imanla güçlü bir Allah inancına sahip olur.
3. İnsanın yapıp etmelerinin kendi iradesiyle olduğunu bilir.
4. İnsanın yaşadıklarının kendisinin veya çevresinin iradesiyle olduğunu bilir.

1. KADER KAVRAMI

Kazanım

Kaderin ne olduğunu bilir.

Kadere imanla güçlü bir Allah inancına sahip olur.

Öğretici Notu 1

Öğretici, kaderin Allah'ın kanunları ve ölçüleri olduğunu belirtir. Allah'ın ezelden, sonsuza kadar olacak şeylerin zamanı ve yerini, niteliklerini ve özelliklerini önceden bilmesi ve takdir etmesi demek olduğunu ifade eder.

Yöntem ve Teknikler

Serbest Kürsü

Materyal

8 adet renkli zarf ve soru kartları, kürsü

Etkinlik 1
(7-12 yaş)

Öğretici önceden hazırlamış olduğu soru kartlarını renkli zarflara koyar. Soru kartlarında kader konusunun kavranmasına yardımcı olacak kâinattaki yasalardan; fiziksel yasalar, biyolojik yasalar ve toplumsal yasalara örnekler yazılmıştır. Bu örnekleri öğretici ihtiyaç hâlinde çoğaltabilir. Çocuklar halka şeklinde oturtulur ve zarflardan istedikleri rengi sırayla seçmeleri istenir. Çocukların zarfın içinden çıkan soru hakkında düşünmesi için zaman verilir. Bu esnada öğretici kader kavramının tanımı üzerinde konuşur. Sırayla "serbest kürsü" de konu hakkındaki düşüncelerini paylaşırlar. Ve olası eksik bakış açılarını düzeltmek üzere cevaplar üzerinde konuşulur.

ÇALIŞMA KÂĞIDI

NE OLURDU?

YER ÇEKİMİ OLMASAYDI NE OLURDU?

SU BUHARLAŞIP GÖĞE YÜKSELMESE YAĞMUR OLUŞMASA NE OLURDU?

GECE VE GÜNDÜZ BİRBİRİNİ TAKİP ETMEYİ BIRAKSAYDI NE OLURDU?

SUYUN KALDIRMA KUVVETİ OLMASAYDI NE OLURDU?

VÜCUDUMUZDAKİ SİNDİRİM VE BOŞALTIM SİSTEMİ ÇALIŞMAYI BIRAKSAYDI NE OLURDU?

RÜZGÂRLAR BİTKİ TOZLARINI TAŞIMASAYDI VE BU SAYEDE BİTKİLER BİRBİRİNİ AŞILAMASAYDI NE OLURDU?

DÜNYA GÜNEŞ'İN ETRAFINDA DÖNMESEYDİ NE OLURDU?

Değerlendirme Soruları

1. Allah'ın belirlemiş olduğu yasalar olmasa ne olurdu?
2. Kadere imanın insan üzerindeki olumlu etkilerini sıralayınız.

Günün Mesajı

"O, geceyi size bir örtü, uykuyu istirahat zamanı ve gündüzü de hareket ve çalışma vakti yapandır.O, rahmetinin önünde rüzgârları müjdeci olarak gönderendir. Ölü toprağı canlandıralım, yarattıklarımızdan birçok hayvanları ve insanları sulayalım diye gökten tertemiz bir su indirdik."
(Furkân, 25/47-49)

Kapanış

Grup üyelerine paylaşımları için teşekkür edin.
Herkesin aklında kalan mesajı paylaşmasını isteyin.
Konuyla ilgili varsa sorularını alın ve cevaplayın.
Bir sonraki konunun başlığını verin ve vedalaşın.

Öğretici Notu 2

Öğretici Allah'ın her şeyi bilen her şeye gücü yeten tek hâkim olduğundan bahseder. Allah'ın kâinatta olacak olan her şeyi bir ölçü, düzen ve uyum içinde önceden planlamasına "kader" denildiğine değinir. Örneğin yağmurun oluşmasının belli şartları olduğunu, bunların kader olduğunu ve bu şartlar yerine gelmediği takdirde kimsenin yağmuru yağdırmaya güç yetiremeyeceğini söyler. Allah'ın kâinatta planladığı fiziksel, biyolojik, toplumsal kanunların varlığından bahseder Ve bunları örneklendirir;

- Güneş'in belli aralıklarla tutulması,
- Gece ve gündüzün oluşması,
- Ay tutulması,
- Vücudumuzdaki sindirim ve boşaltım sisteminin çalışması,
- Yer çekimi kanunu,
- Balıkların solungaçları sayesinde su altında solunum yapabilmesi,
- Civcivin oluşması için yumurtanın belli bir ısıda bir süre kalması,
- Adaletli yöneticinin olduğu ülkede insanların mutlu ve huzurlu yaşaması vb.

Yöntem ve Teknikler

Drama, Rol oynama, Resim yapma, Deney ve Gözlem

Materyal

Kâğıt, boya kalemleri

kaynayan su, buz kütlesi, tencere, kapak

Etkinlik 2
(7-12 yaş)

Öğretici odaya selam vererek girer, çocuklarla bir süre sohbet eder. "Bugün birlikte yağmurun oluşumu konusunda deney ve resim yapmadan önce "İster misiniz bir kişi su damlası olsun ve bize nasıl oluştuğunu hareketlerle anlatsın." der. Öğrencilerden istekli olan ayağa kalkar. Öğretici aşağıdaki metinde verildiği gibi seslendirmeyi yapar ve çocuktan eş zamanlı olarak buna uygun hareketlerle canlandırma yapması beklenir.

SU DAMLASI

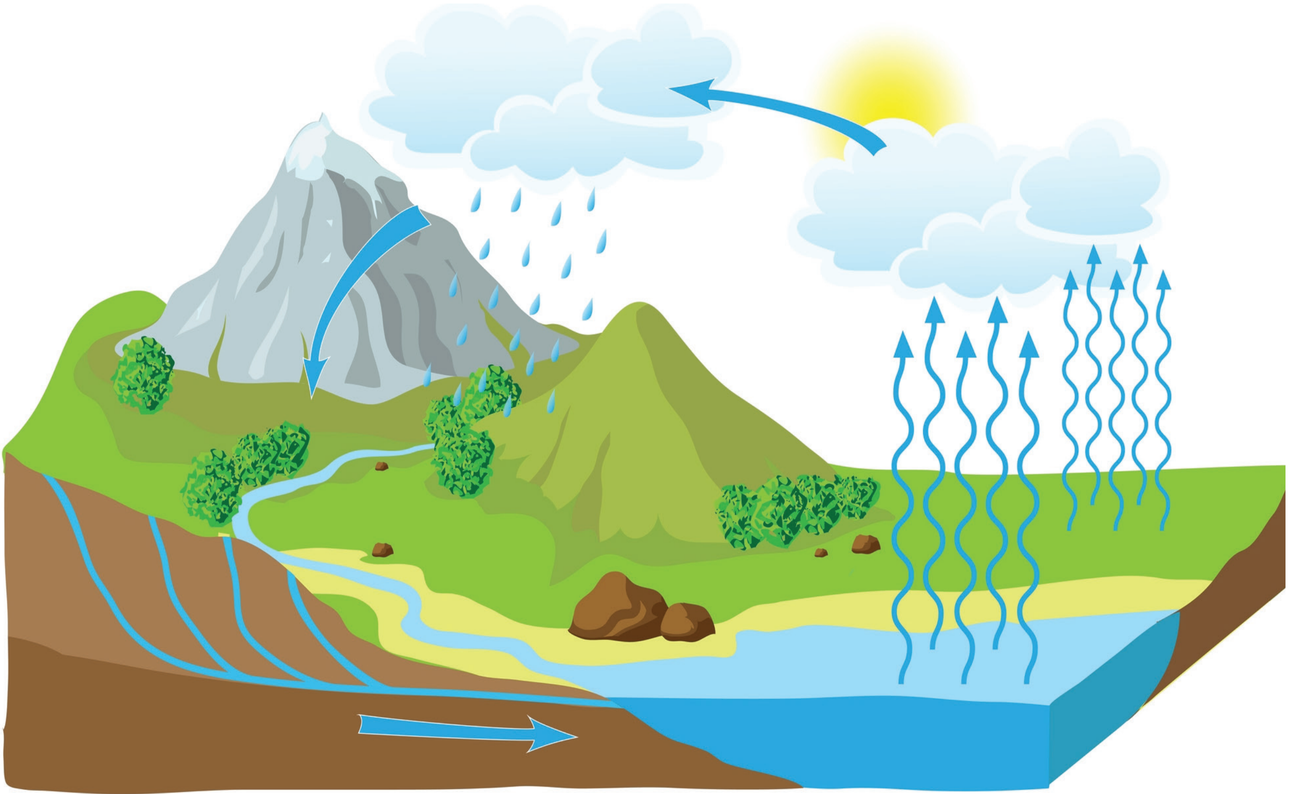
Ben bir su damlasıyım. Sazlıklarla dolu, şirin ördeklerin yüzdüğü bir gölde yaşarım. Havalar ısınıp Güneş yeryüzünü ısıtınca gölden ayrılır, buhar olur, gökyüzüne doğru çıkarım. Ama hiç korkmam. Çünkü iyice yükseldikten sonra hava soğur ve ben yeniden su zerreciği olurum. Bir buluta sıkıca tutunurum. Ağırlaştıkça ağırlaşırım. Sonra hoop, diye kendimi aşağıya bırakırım. Yeniden göle atlamak çok heyecan verir bana. Kendimi bildim bileli bu oyunu hep oynarım. Ben yere düşerken "Yağmur geliyor!" diye seslenir insanlar. Ha bir de aşağı düşerken şarkı söylemeyi çok severim. Haydi beraber söyleyelim;

Suyun ısınması,
Buhar olup uçması,
Bir buluta tutunması,
Yeryüzüne atlaması,
Allah'ın kaderidir,
Yağmurun oluşması.

*7 - 9 yaş arası çocuklarla aşağıdaki boyama çalışması yapılarak yağmurun oluşmasını sözlü olarak da tekrar ettirilir.

*9 - 12 yaş arası çocuklarla yağmurun oluşmasıyla ilgili deney-gözlem çalışması yapılır.

YAĞMURUN OLUŞMASI KADERDİR

Değerlendirme Soruları

1. Allah yağmur yağmasını dileyince insanlar gökyüzünde yağmur taneleri oluşmasını engelleyebilir mi?

2. Hava durumunda bugün "sağanak yağış" var denildiği için mi yağmur yağıyor?

3. Yağmurun oluşması gibi Allah'ın değişmez yasalarına örnekler verir misiniz?

Günün Mesajı

"Görmez misin ki Allah bulutları sevk eder. Sonra onları kaynaştırıp üst üste yığar. Nihayet yağmurun onların arasından yağdığını görürsün. O (Allah) gökten, oradaki dağ gibi bulutlardan dolu indirir de onu dilediğine isabet ettirir. Dilediğinden de geri çevirir…"

(Nûr, 24/43)

Kapanış

Grup üyelerine paylaşımları için teşekkür edin.

Herkesin aklında kalan mesajı paylaşmasını isteyin.

Konuyla ilgili varsa sorularını alın ve cevaplayın.

Bir sonraki konunun başlığını verin ve vedalaşın.

Öğretici Notu 3

Allahu Teâlâ'nın yaratma kanununun bir yansıması olan kader ve bu alanla ilgili mevzular, muhatap kitleye aktarılırken, mevcut durum, ifade seçimi ve anlatmada sürekli göz önünde bulundurulur. Kaderin ilahî bir takdir olduğu tek başına yaşanılan olumsuzluklar çerçevesinde düşünüldüğünde kaderin sağlıklı anlaşılamayacağı ifade edilir.

Yaşadıklarımızın bir kader olmakla birlikte bir imtihan süreci olduğu, neticesinde şükür ya da nankörlük sonucu bir mükâfat veya ceza gerektirebileceği izah edilir.

Yöntem ve Teknikler

Konuşma Halkası, Anlatım, Soru-Cevap

Materyal

ppt sunumu ve bilgi kartları ppt bağlantı adresi

http://dinibil.com/default.asp?L=TR&mid=1541

Etkinlik 3
(13-15 yaş)

Öğretici, aşağıda verilen ayetleri öncesinde kartlara yazar ve ders başlamadan kartları tüm çocukların göreceği bir yere asar.

(Kartlara yazılacak olan ayetler: Furkân, 25/ 2; Kamer, 54/49; Talâk, 65/3; Ra'd, 13/8)

Ayetlerdeki ortak nokta "ölçü" ifadesidir. Çocukların bu ifadeyi bulması için yönlendirmeler yapılabilir.

Öğretici, çocuklarla konuşma halkası oluşturur. Herkes birbirini görecek şekilde oturur. Öğretici, "Çocuklar bugün çok önemli bir konuyu birlikte konuşacağız." der. Bunun için herkesten katkı beklediğini ifade eder.

Konuşma halkasını oluşturmadan önce hazırlamış olduğu ayet kartlarını çocuklarla birlikte sınıfın kolay görülebilecek yerlerine asmıştır:

"...Her şeyi yaratmış ona, ölçü, biçim ve düzen vermiştir." (Furkân, 25/2)

"...Allah her şey için bir ölçü koymuştur." (Talâk, 65/3)

"...Biz, her şeyi bir ölçüye göre yarattık." (Kamer, 54/49)

Öğretici çocuklara bu ayetleri tek tek okutur. Ortak noktanın ne olduğunu sorar.

Çocukların cevapları herkes tarafından saygıyla dinlenir. Sonunda öğretici ayetlerdeki ölçü kavramının ne ifade ettiğini şu şekilde açıklar:

"Allahu Teâlâ bu ayetlerle kaderin bir ölçü olduğuna vurgu yapar. Kader; ölçü ve kâinat-

taki kurallar demektir. Terim olarak kader, Allah'ın her şeyi belirli bir ölçü, düzen ve uyum içerisinde yaratmasına denir. Kâinattaki bu ölçü hiçbir zaman değişmez. Çünkü Allah bu kuralları değiştirmemek üzere koymuştur. Bu değişmez kurallar olmazsa kâinatta karışıklık olurdu. Mesela; Güneş'in en parlak anında bir de karın yağdığını hayal edelim. Nasıl olurdu?

(Çocuklardan gelen cevaplar dikkatle dinlenir. Karşılaşılabilecek olumsuz sonuçların tespit edilmesi hedeflenir.)

Öğretici tekrar sorar: Yer çekimi kanununun bazen olup bazen olmadığını düşünelim. O zaman uçağa binebilir miydik?

Cevaplar doğrultusunda yer çekimi kanununun Allah'ın değişmez kanunlarından biri olduğuna dikkat çekilir.

Suyun kaldırma kuvveti olmasaydı gemiler nasıl su üzerinde duracaktı? Kıtalar arası yolculuk nasıl yapılacaktı?

(Bu örnekler öğretici ve çocuklar tarafından çoğaltılabilir. Her birinde Allah'ın değişmez kanunları olduğundan ve bunların kader olduğundan bahsedilir.)

Değerli çocuklar; bu değişmez kanunlar fiziki ve biyolojik olarak incelenebilir.

Allah'ın koyduğu değişmez fiziki kanunlar deyince yer çekimi kanunu, yağmurun yağması, mevsimlerin olması, Güneş'in itme ve çekme kuvveti aklımıza gelebilir. Oksijenle hidrojenin birleşmesiyle suyun oluşumu fiziki kanunlara bir örnektir.

İnsan fiziki kanunları keşfederek icatlarda bulunabiliyor. Yer çekimi kanunu sayesinde uçağın icat edilmesi vb.

Sevgili çocuklar; kader insanın iyiliği, hayatı kolaylaştırması bakımından Allah tarafından koyulmuş bir ölçü, uyum, düzen ve kurallar bütünüdür.

Değerlendirme Soruları

1. Kader kavramı hakkında ne düşünüyorsunuz?
2. Kâinattaki düzenin bozulması canlıları nasıl etkiler?
3. Allah'ın koyduğu kurallar nelerdir?
4. Kaderin insanın hayatında ne gibi olumlu etkileri vardır?

Günün Mesajı

"...O'nun katında her şey ölçü iledir."

(Ra'd, 13/8)

Kapanış

Grup üyelerine paylaşımları için teşekkür edin.
Herkesin aklında kalan mesajı paylaşmasını isteyin.
Konuyla ilgili varsa sorularını alın ve cevaplayın.
Bir sonraki konunun başlığını verin ve vedalaşın.

Öğretici Notu 4

Kader Allah'ın belirlemiş olduğu yasalardır. Kâinatta toplumsal yasalar da vardır, örneğin gelir dağılımının adil olmadığı toplumlarda huzur, güven ve barış ortamının bozulması, iyi eğitim almış adaletle davranan toplumlarda ise huzur barış ve güvenin hâkim olması kaderdir.

Yöntem ve Teknikler

Masal Anlatımı, Drama, Bölünmüş Ekran

Etkinlik 4
(13-15 yaş)

"Çok eski zamanlarda bolluk bereketin olduğu, bütün insanların zengin olduğu bir ülke varmış. Bu ülkenin adı "Karıncalar Ülkesi"ymiş. Öyle bir hükümdarı varmış ki oldukça güçlü, cesur, iyi niyetli, adil, vatanını koruyan ve güzelleştiren birisiymiş. Bu nedenle ülkenin kaderi güzel, halkı mutlu ve huzurluymuş.

Kimileri çobanlık yapar, kimileri çiftçilik yapar, kimileri şehirde tüccar olarak çalışır, kimileri sanatla uğraşırmış. Kazandıklarının çoğunu ihtiyacı olanlara verir biriktirmezlermiş. Çünkü ülkenin hükümdarı hiç kimsenin yıkık dökük evlerde oturup, aç kalmasını, yoksul yaşamasını istemezmiş. O hükümdar yaşadığı sürece halkı fakirlik görmemiş. Zenginler seve seve ihtiyacı olanlara mallarından, kazandıklarından vermeyi öğrenmişler. Hatta öyle ki karınca yuvalarına dahi yiyecek bırakırlarmış. Bunu gören karıncalar "Bu ülkenin kaderi hep güzel olsun, bereket huzur eksik olmasın." diye dua ederlermiş.

Bütün insanlar birbirini seviyor ve en önemlisi güveniyormuş. Kavga, çatışma, kötü söz söyleme gibi olaylar hiç olmaz, herkes barış içinde yaşarmış. Adil hükümdar bu durumdan çok memnun olur Allah'a şükredermiş. Eee yıllar böyle gelip geçerken hükümdar da artık yaşlanmış. Her canlı doğar büyür yaşlanır ve ölür ya işte o da bir gün bu dünyadan göçmüş. Göçmeden bir süre önce de sultan kızını Kafdağı'nın arkasında bir ülkeye gelin etmiş. Halkı onu daima severek ve dua ederek hatırlamış.

Sultan kız uçan bir atın kanatlarında dağları dolaşarak, denizleri geçerek, Kafdağı'nı aşarak aylar süren bir yolculuktan sonra "Kediler Ülkesi"ne varmış. Varmış ama ne görsün yıkık dökük evler, çamurlu sokaklar, yalın ayak çocuklar, yemek pişirmek için bir şey bulamayan kadınlar, kurumuş ağaçlar…

Neden böyle olduğunu bir türlü anlayamamış. Şaşkınlıkla etrafına bakınıp durmuş. Etrafta yiyecek bir şeyler arayan bir grup kedi sultanın şaşkın bakışlarını görünce sormuş "Kaderi güzel bereketli ve mutlu karıncalar ülkesinin sultanı neden böyle şaşırdın? Bizim ülkemizde halkını korumayan, yoksulu doyurmayan, zengini daha zengin eden, fakirleri gözü görmeyen zalim bir hükümdar vardır. Onun yüzünden bu ülkenin kaderi böyledir. Şehrin içine vardığında kavga eden, birbirini sevmeyen, merhametsiz insanlar göreceksin hiç şaşırma." demiş ve yiyecek aramaya devam etmişler.

Karıncalar Ülkesi'nin sultanı adil bir hükümdar olan babasının ne kadar güzel işler yap-

tığını bir kez daha hatırlamış ve demiş ki “Bir halk iyi bir hükümdar tarafından yönetilir, kazançlar eşit paylaşılırsa zengin fakir ayrımı yapılmazsa o ülkenin insanlarının kaderi güzel olur.”

Etkinlik sonunda değerlendirme yapıldıktan sonra “bölünmüş ekran” oyunu için çocuklar iki gruba ayrılır. Karıncalar Ülkesi ve Kediler Ülkesi’nde yaşayan insanların yaşamlarını canlandırır. Mimiklerle duygularını yansıtırlar.

Değerlendirme Soruları

1. Karıncalar Ülkesi’nde insanlar neden mutlu yaşıyorlardı?
2. Kediler Ülkesi neden yıkık döküktü ve yoksulluk içindeydi?
3. Adaletle yönetilen ülkelerin kaderi nasıl olur?
4. İnsanların barış içinde yaşaması onları yöneten hükümdarlarla ilgili midir?

Günün Mesajı

“Müslüman Müslümanın kardeşidir. Ona zulmetmez, onu düşmana teslim etmez. Din kardeşinin ihtiyacını karşılayanın, Allah da ihtiyacını karşılar. Müslümandan bir sıkıntıyı giderenin Allah da kıyamet günündeki sıkıntılarından birini giderir. Bir Müslümanın ayıbını örtenin, Allah da kıyamet gününde ayıplarını örter.”

Hadis-i Şerif

Kapanış

Grup üyelerine paylaşımları için teşekkür edin.
Herkesin aklında kalan mesajı paylaşmasını isteyin.
Konuyla ilgili varsa sorularını alın ve cevaplayın.
Bir sonraki konunun başlığını verin ve vedalaşın.

2. KADERE İMAN VE ALLAH İNANCI

Kazanım

Kadere imanla güçlü bir Allah inancına sahip olur.

İnsanın yapıp etmelerinin kendi iradesiyle olduğunu bilir.

Öğretici Notu 1

İmanın, bir şeye yürekten inanmak, onu gönül huzuruyla benimsemek ve inanılanı "dil ile ikrar kalp ile tasdik" etmek olduğu imanın şartları ünitesinde daha önce anlatmıştı. Aynı ünitede imanın kişinin davranışlarına yön verdiği, benliğimizi bütünüyle sararak duygu, düşünce ve davranışlarımızı doğrudan etkilediği belirtilmişti. İmanın kendimizle ve diğer varlıklarla ilişkimize yön verdiği de anlatılmıştı. Bu ünitede Allah'a inanan kişinin, kadere iman ettiği, kadere imanın iman esaslarından olduğu izah edilir.

Yöntem ve Teknikler

Eğitsel Oyun, Anlatım, Soru-Cevap

Materyal

Not kâğıtları, tatlı ve tuzlu yiyecek malzemeleri

Etkinlik 1
(7-15 yaş)

Öğretici selam vererek sınıfa girer. Kader konusunda insan iradesinin öneminden bahseder. "Bugün sizinle birlikte bir etkinlik yapacağız." der.

Getirdiği malzemeleri çocuklara gösterir. Un, şeker, tuz, yağ, maya, meyve, pul biber vb.

Öğretici çocuklara boş kâğıt dağıtır. Dağıtılan kâğıtlara gösterilen malzemelerden herkes ne yapabileceğini yazar. (Arkadaşlarına yazdıklarını göstermemelerini ister.)

Daha sonra yazdıklarını okumaları istenir.

Alınan cevaplardaki farklılıklar üzerine konuşulur. Bazı çocukların bu malzemelerden

tatlı yaparken bazılarının tuzlu ürünler yapmak istemelerine dikkat çekilir. Öğretici, "Hayat da işte böyle bir şeydir. Hayatta her şeyin malzemesi vardır. Ve insanlar bu malzemeler ile ne yapacaklarına kendi iradeleri ile karar verirler. Allah da dilediklerini yapma imkânı verir.Dileyen iyi olanı seçerken kimileri de yanlış olanı seçer. İyi ve güzel olanı tercih etmek kişinin hem kendisine faydalıdır hem de böyle insanlardan Allah razı olur." der.

Bakara suresindeki "Allah yolunda harcama yapınız. Kendi kendinizi tehlikeye atmayınız ve iyilik yapmaya devam ediniz; Allah iyilik yapanları sever." (Bakara, 2/195) ayeti ile de tercihlerimizi iyilik ve iyi olandan yana yapmamız gerektiği vurgulanır.

"Mesela şu örneğe bakın:

Kalbimiz çarpıyor, kanımız temizleniyor, hücrelerimiz büyüyor, çoğalıyor, ölüyor. Vücudumuzda, bizim bilmediğimiz birçok işler yapılıyor. Bunların hiçbirini yapan biz değiliz. Uyuduğumuz zaman bile bu tür faaliyetler devam ediyor.

Ama şunu da çok iyi biliyoruz ki, kendi isteğimizle yaptığımız işler de var. Yemek, içmek, konuşmak, yürümek gibi fiillerde karar veren biziz.

Yol kavşağında hangi yoldan gideceğimize kendimiz karar veriyoruz. Hayat ise, yol kavşaklarıyla dolu.

Şu hâlde, bilerek tercih ettiğimiz, hiçbir zorlamaya maruz kalmaksızın karar verip işlediklerimizin olumlu veya olumsuz sonuçları ortaya çıktığında sorumluluk kimindir?

Herkes elindeki imkânlar dâhilinde tercihlerini belirlemekte ve iyi ya da kötü olduğunu düşündüğü şeyi yapmakta serbest bırakılmaktadır."

Değerlendirme Soruları

1. "Kader" kavramı hakkında ne düşünüyorsunuz?
2. Kâinattaki düzenin bozulması canlıları nasıl etkiler?
3. Allah'ın koyduğu kurallar nelerdir?
4. Kaderin, insanın hayatında ne gibi olumlu etkileri vardır?

Günün Mesajı

"Allah insanlara zerre kadar zulmetmez, fakat insanlar kendilerine zulmediyorlar."

(Yûnus, 10/44)

Kapanış

Grup üyelerine paylaşımları için teşekkür edin.
Herkesin aklında kalan mesajı paylaşmasını isteyin.
Konuyla ilgili varsa sorularını alın ve cevaplayın.
Bir sonraki konunun başlığını verin ve vedalaşın.

Öğretici Notu 2

"İrade" kavramının Allah tarafından insana verildiği anlatılır. Yaratıcının kuluna irade bahşederek ona dilediği gibi hareket edebilme yeteneği ve seçme serbestliği vermiş olduğu izah edilir. İnsan kendisine verilen irade ile iyi ve kötü arasında seçim yapma şansı elde ettiği ve bu seçimlerin iyi ya da kötü sonuçlarından sorumlu olduğu "Kim doğru yola gelirse sırf kendi iyiliği için gelir. Kim de saparsa ancak kendi aleyhine sapar. Hiçbir günahkâr başkasının günah yükünü çekmez…" (İsrâ, 17/15) ayetiyle desteklenerek anlatılır.

Yöntem ve Teknikler

Eğitsel Oyun, Anlatım, Soru-Cevap

Materyal

Taze ve çürük meyveler

Etkinlik 2
(7-15 yaş)

Öğretici, sınıfta kader ve kaza konusunu somutlaştırarak insanın seçme hürriyetini, irade gücünü vurgulamak için bu etkinliği gerçekleştirebilir. Etkinlik için öğretici, sınıfa önceden hazırladığı mevsim meyvelerinden getirir. Meyvelerden birazı çürük birazı taze olmalıdır. Bu meyvelerden bir kısmını iyi olanları ve çürükleri karışık olarak bir tabağın içine koyar ve masanın üzerine bırakır. Birkaç çocuk çağırarak meyve tabağından istedikleri, hoşlarına giden meyvelerden almalarını ister. İyi ve kötü meyveleri alan veya bozuk meyveleri tercih etmeyenlerden hareketle çocuklara sorular sorularak kader ve kaza konularına açıklık getirilir. Etkinlik sonunda öğretici bütün sınıfa taze meyve dağıtabilir.

- (Taze meyveleri alan çocuklara): Neden taze meyveleri aldınız?

- Neden bozuk meyveleri almadınız?

- İyi veya kötü şeyleri birilerinin size zorla vermesi mi daha iyi yoksa bunu bizim tercih etmemiz mi daha iyi?

- Hayatta da bu şekilde iyi veya kötü olan şeyleri seçmek zorunda olduğunuz oluyor mu?

- Bu şekilde tercihler yapmamız ve bunların sonuçlarına katlanmamız bizim için nedir?

- Olayların tercihinde insanın seçimlerinin rolü nedir?

- İnsanlar kendi kaderlerini nasıl belirler?

- İnsanın kaderini belirlemede rolü nedir?

Değerlendirme Soruları

1. İnsanın seçme hürriyetinin kadere etkisi var mı?
2. Kader ne demektir?
3. Kendi iradenizle karar verdiğiniz durumlardan bize örnek verebilir misiniz?

Günün Mesajı

"Her kim zerre miktarı bir hayır işlerse onun mükâfatını görecek. Her kim zerre miktarı bir kötülük işlerse onun cezasını görecek."

(Zilzâl, 99/ 7-8)

Kapanış

Grup üyelerine paylaşımları için teşekkür edin.
Herkesin aklında kalan mesajı paylaşmasını isteyin.
Konuyla ilgili varsa sorularını alın ve cevaplayın.
Bir sonraki konunun başlığını verin ve vedalaşın.

Öğretici Notu 3

Öğretici kâinattaki düzenden örnekler verir. Bu eşsiz düzenin yaratıcısının Allah olduğundan ve eğer bazen düzensizliklere şahit olunursa bunun sebebinin insanlar olduğundan bahseder.

Yöntem ve Teknikler

Origami, Deney, Anlatım

Materyal

1 büyük kap su, kâğıt

Etkinlik 3
(7-15 yaş)

Çocuklarla beraber büyük bir kaba su doldururlar. Kâğıttan gemi, araba, top, vb. istedikleri şeyi yapmalarını söyler, birlikte yaparlar. Bunları suya attıklarında öğretici;

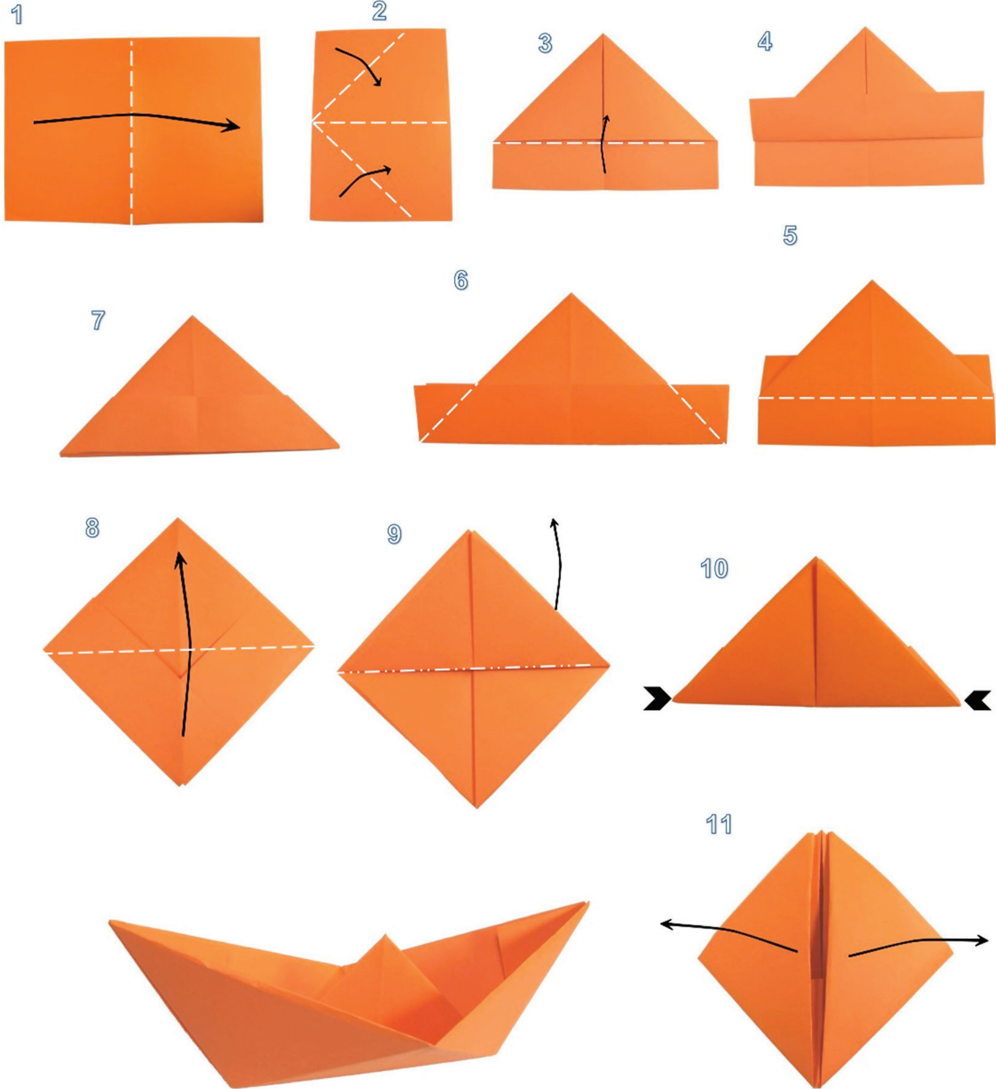
Bakın hiçbiri suyun dibine batmıyor neden acaba?

"Suyun kaldırma kuvveti olduğunu fark ettiniz mi?" gibi sorular sorar ve cevaplar üzerinde konuşurlar.

Suyun kaldırma kuvveti Allah'ın değişmez kanunlarındandır yani kaderdir. Fakat insanlar suyun kaldırdığı gemilere zarar verirse gemi su alır ve yavaş yavaş batar. Allah gemilerin batmasını, insanların zarar görmesini istemez. Bu nedenle suya kaldırma kuvveti vermiştir.

ÇALIŞMA KÂĞIDI

Origami Gemi Yapımı

Değerlendirme Soruları

1. Eğer bu yaptığımız gemilerin altını delersek geminin batmasından kim sorumlu olur?
2. İnsanlar bir araya gelse suyun kaldırma kuvvetini yok edebilirler mi?
3. Allah neden suya kaldırma kuvveti vermiştir?

Günün Mesajı

"...Allah kâinatta her şeyi bir düzen ve uyum içinde yaratmıştır. Bu yaratılışta hiçbir dengesizlik ve düzensizlik görülmez..."

(Mülk 67/3)

Kapanış

Grup üyelerine paylaşımları için teşekkür edin.

Herkesin aklında kalan mesajı paylaşmasını isteyin.

Konuyla ilgili varsa sorularını alın ve cevaplayın.

Bir sonraki konunun başlığını verin ve vedalaşın.

3. YAŞADIKLARIMIZA ÇEVREMİZİN ETKİSİ

Kazanım

İnsanın yapıp etmelerinin kendi iradesiyle olduğunu bilir.
İnsanın yaşadıklarının kendisinin veya çevresinin iradesiyle olduğunu bilir.

Öğretici Notu 1

Kader, irade ve hesap bağlamında, insanın yapmak istedikleri itibariyle özgür, yaptıklarının sonuçları itibariyle sorumlu olduğundan hareketle tercihlerimizi yaparken en doğru kararları verme çabasının önemine dikkat çekilir. Bulunduğumuz çevre ve ortamın yaşantımızın akışına yön verebilme özelliği olduğuna vurgu yapılır. Bu nedenle çevre ve ortam seçiminin dikkat ve özenle yapılması gerektiği anlatılır. Bazen ise elimizde olmayan nedenlerden ötürü çevremizin etkisi altında kalabildiğimiz söylenir.

Yöntem ve Teknikler

Örnek Olay İnceleme

Materyal

Örnek olay metni

Etkinlik 1
(7-12 Yaş)

Öğretici sınıfa selam vererek ve gülümseyerek girer. Örnek olay incelemesi yaparken; giriş bölümünde:

“Biraz sonra size bir örnek olay metni dağıtacağım bunu sessizce okuyun ve anlamaya çalışın. Daha sonra bu olayı hep birlikte tartışarak değerlendirmesini yapacağız.” der.

Güdüleme ve hedeften haberdar etme bölümünde:

“Bu dersin sonunda hayatımız boyunca yaşadığımız olaylarda çevremizdekilerin etkisinin olduğunu, Allah’ın bizim için en iyi ve en güzel olanı takdir ettiğini fark edeceğiz. Ayrıca mutlu ve sağlıklı iken başkalarının etkisiyle bazen mutsuz ve sağlıksız olabileceğimizi, bazen de çok mutsuz ve kötü hissederken çevremizin etkisiyle daha mutlu ve iyi olabileceğimizi öğreneceğiz.”

Gelişme bölümünde çocuklara örnek olay metni dağıtılır. Okumaları sağlanır.

Örnek Olay Metni

"…Çocukken korkutulan tavukların kabuksuz yumurta yumurtladığını duymuş ve kabuksuz bir yumurtanın nasıl olacağını merak ettiğim için, tavukları korkutmaya çalışmıştım. Sonunda bunu becerdim. Zavallı tavuklardan biri gerçekten de kabuksuz bir yumurta yumurtladı. Daha doğrusu tam olarak olgunlaşıp sertleşmemiş zar gibi incecik bir kabuklu yumurta…

(Öğretici burada ara verir ve aşağıdaki örnek olay tartışma sorularını sorar.)

Haydi devam edelim..

Ben merakımı gidermiş oldum ancak tavuk bir daha kendine gelemedi. Babaannem kızdı çok fena…

- Allah seni ıslah etsin! Ne yaptın bu hayvana!

- Hiç!

- Nasıl hiç! Kabuksuz yumurta yumurtlamış belli ki korkutmuşsun! Hem bak nasıl boş boş bakıyor! Tüh tüh tüh.. Şoka girdi hayvan…

- İnsanların çoğu da öyle boş boş bakıyor! Onlar da mı şoka girmiş, bi daha çıkamamış?

- Sus!(...) Nerde o yumurta?

- Alamadım folluktan, patladı..

- Tüüüh! Yazık günah!

Siz şimdi benim o tavuğu nasıl bu kadar korkuttuğumu merak etmişsinizdir.

(…) Bunu size söyleyecek değilim. Ancak yaptığım şeyin hiç doğru bir şey olmadığını söyleyebilirim. Her sabah taze yumurta yiyelim diye görevlendirilmiş bu biçare hayvancağıza, kesinlikle böyle davranmamalıydım.

Tavuk günlerce dalgın dalgın boşluğa bakıp durdu. Yumurtlamayı da kesti. E tabii sahibi de onu …

Merakım yüzünden bir tavuk gitti. Çok önemli bir şey öğrendim. Kabuksuz bir yumurta pek bir işe yaramıyordu." (Mucizeler Fabrikası- Özkan Öze- DİB yayınları)

Tartışma Soruları

1. Tavukları korkutmak nasıl bir davranıştır?

2. Allah tavukların nasıl yumurtlamasını takdir etmiştir?

3. İnsanın sadece merak ettiği ya da canı istediği için çevresindeki canlıların yaşamlarına müdahale etmesi nasıl bir davranıştır?

4. Siz bu çocuğun yerinde olsaydınız kabuksuz yumurtayı görünce ne yapardınız?

(Cevapları dinleyip üzerinde konuştuktan sonra, öğretici özellikle 3. sorunun cevabına katkılarda bulunarak kader konusuna bağlantı yapar, Allah'ın iyi, güzel, faydalı şeyleri

kusursuz yarattığına ve bizim hizmetimize sunduğuna fakat çevremizdekilerin davranışları nedeniyle olumsuzluklar yaşanabildiğine dikkat çekerek kaderi tekrar açıklar.)

Ara Özet

Bu çocuğun yanlışları şunlardır:

Merak ettiği şeyi büyüklerine sorup öğrenmeliydi.

Her duyduğu şeyi uygulamaya kalkmamalıydı. İnsan duyduğu faydalı ve güzel olan şeyleri uygulamalıdır.

Ayrıca başkasına ait olan tavukları korkutmamalı ve zarar vermemeliydi.

Bu yanlıştan kimler nasıl etkilendi? Diğer canlıların haklarına ve yaşamına saygılı olmadığı için Allah'ın planlayıp yaratmış olduğu şeye zarar vermiş hatta yumurtanın özelliğini bozmuş oldu. Tavukların sahibini kızdırmış oldu. Zavallı tavuğun yumurtlama özelliğini kaybetmesine neden oldu. Kendisi de bir merak uğruna yaptığı bu davranıştan üzüntü ve pişmanlık yaşadı.

Bu örnek olaydan şu sonuçları çıkarabiliriz:

Allah yeryüzündeki her canlıyı bir düzenin parçası olarak yaratmıştır. Hiçbirimizin bir başkasının yaşamına, yeteneklerine zarar verme hakkı yoktur. İnsanlara ve tüm yaratılmışlara faydalı olmak, güzel davranmak, yardımcı olmak bizi ve yaşadığımız toplumu mutluluğa götürür. Daima çevresindekilere yarar sağlayan bir merak uğruna dahi zarar vermeyen kişiler olmalıyız.

Örnek olay inceleme sonuç bölümünde dersin özeti yapılır. Çocukların soruları varsa cevaplandırılır.

Günün Mesajı

"...Her şeyi yaratıp ona bir nizam veren ve kaderini belirleyen Allah yüceler yücesidir."

(Furkân, 25/2)

Kapanış

Grup üyelerine paylaşımları için teşekkür edin.

Herkesin aklında kalan mesajı paylaşmasını isteyin.

Konuyla ilgili varsa sorularını alın ve cevaplayın.

Bir sonraki konunun başlığını verin ve vedalaşın.

Öğretici Notu 2

Öğretici Notu 1'de yer alan bilgiler doğultusunda ders anlatılır.

Yöntem ve Teknikler

Rol Oynama

Materyal

Renkli karton

Etkinlik 2
(13-15 yaş)

Öğretici, kader kavramı hakkında çocuklarla karşılıklı konuşur. Kaderin insanın ve çevresindeki insanların iradesiyle bağlantılı olduğunu göstermek için bu oyun canlandırılır.

Öğretici selam vererek sınıfa girer. Çocukların yardımıyla dekor hazırlanır. Gönüllü çocuklar olayı canlandırmak için sahneye çıkar. Roller dağıtılır. Renkli kartonlarda hangi rolde oldukları yazılıdır. Çocuklar bu kartları yakalarına takarlar veya öğretici önceden kostüm şeklinde hazırlayabilir. Oyun sonunda olayın değerlendirmesi yapılır.

Oyuncular:

1. Yatan hasta
2. Refakatçi
3. Anahtar
4. Spor araba
5. Trafik lambası
6. Sarı taksi
7. Çınar ağacı

Dekor: Sınıfın duvarına hastane yazısı asılır ve hastanın yatması için yatak konulur, trafik lambası olan çocuğa renkler; anahtar olan çocuğa anahtar fotoğrafı; araba rolüne giren çocuğa bir araba resmi; çınar ağacı olana yeşil bir kartona isim; çınarın biraz ilerisindeki duvara "ev" yazısı asılır.

"Hastane" yazılı beyaz karton duvara asılır, altında yatmakta olan hasta kişi yanında refakatçi olarak kalan yakınının elini tutar: "Evladım, kendimi daha iyi hissediyorum, evine git ve dinlen, çok yorgunsun araba kullanma, taksiyle git." der. Refakatçi "Hoşca kal, bir an önce iyileşmen için dua edeceğim." diyerek çıkar. (Bu arada hasta sahneden uzaklaşır ve izleyicilerin arasına oturur.)

İki gündür hastanede refakat eden kişi oldukça uykusuzdur, sürekli esner. Etrafına ba-

kınır "Yakınlarda taksi göremiyorum, bir an evvel eve gitmeliyim, en iyisi arabamla gitmek." diyerek sendeleyerek arabasına doğru yönelir. Eliyle cebini yoklar, "Anahtarlarım da burada." der.

Arabanın anahtarı (sağ cebinde dururmuş gibi yapar): Adamın arabaya doğru yönelmesinden rahatsız olur ve "Çok yorgunsun, bu hâlde araba kullanılmaz, sana bu yolculukta eşlik edemem!" diyerek atlar, yere düşer.

Adam oflaya puflaya geri döner, anahtarı alır, tam o sırada karşıdan ticari taksi geçmektedir ama "Kendi arabamla daha rahat giderim." diyerek arabasına doğru yürümeye devam eder.

Spor araba (heyecanlı ve havalı bir yüz ifadesi kullanır, bir ileri bir geri gider): "Hadi bir an önce gel, iki gündür burada yatmaktan canım sıkıldı. Tekerlerimin asfaltın üzerinden kayıp gitmesi için heyecanlanıyorum." der. Kişi esneyerek arabanın kapısını açar, içine girer, aynayı kontrol eder, saçlarını bir el hareketiyle geriye atar ve gaza basar. Biraz ilerleyince "Hay aksi, son anda fark ettim kırmızı ışığı!" diye söylenir. Kırmızı ışıkta ani bir frenle durur. Spor araba keyifle kahkaha atar.

Kırmızı ışık: "Yola devam etmekte kararlı mısın? Bundan sonra yürüyerek devam edebilirsin. Beni dahi fark etmeyecek kadar dikkatsizsin."

Refakatçi: "Merak etme bir şey olmaz, çok az yolum kaldı zaten." der ve yeşil ışığın yanmasıyla harekete geçer, bu defa biraz daha hızlıdır.

Araba "Ne kadar acele edersen o kadar çabuk yatağında olursun, hadi biraz daha hızlanalım." der.

Evine giden yolun başında bir çınar ağacı vardır. "İştee eve geldiiik." derken ani bir hareketle viraja girer. Ancak hızdan dolayı virajı alamaz. Tam karşıdaki çınar ağacına doğru savrulur.

Çınar ağacı "Hey üzerime doğru geliyorsun, uyuyor musun sen, yavaşla!" demeye kalmadan araba çınar ağacının gövdesini iki büklüm yapmıştır. Ağaçtan "Ahhhh!!!" diye bir ses gelir..

Öğretici, başarılı oyunlarından dolayı çocukları tebrik eder ve hep birlikte oyunu değerlendirirler.

Değerlendirme Soruları

1. Taksiyle değil arabayla gitmek kimin tercihiydi?
2. Arabayla gitmek zorunda mıydı?
3. Sonunda başına gelenlerden kim sorumludur?
4. Eğer hastanedeki akrabasını dinleseydi bunlar başına gelir miydi?
5. Sizce bu kişi tedbirli davrandı mı, siz onun yerinde olsaydınız ne yapardınız?

Günün Mesajı

"Biz, her insanın kaderini kendi çabasına bağlı kıldık…"

(İsrâ, 17/13)

Kapanış

Grup üyelerine paylaşımları için teşekkür edin.
Herkesin aklında kalan mesajı paylaşmasını isteyin.
Konuyla ilgili varsa sorularını alın ve cevaplayın.
Bir sonraki konunun başlığını verin ve vedalaşın.

06

AHİRET HAYATI

1. Ahirete iman etmenin, imanın şartlarından biri olduğunu bilir.
2. Ahiretle ilgili kavramları bilir.
3. Ahirete iman etmenin insana kazandırdıklarını bilir.

1. KAVRAMLARLA AHİRET

Kazanım

Ahiretle ilgili kavramları bilir.

Öğretici Notu

Aşağıdaki kavramlar çocuklara anlatılır. Bir yandan da not almaları istenir.

Ahiretle İlgili Kavramlar:

Berzah: Ölümden sonra başlayan ve mahşerdeki dirilişe kadar devam edecek olan kabir hayatıdır. Buna göre ölen herkes berzah âlemine girecektir. Berzah hayatı, daha çok "kabir hayatı" şeklinde de anılır.

Haşr: Terim olarak, Cenab-ı Hakk'ın ölülere ruhları iade edip onları hesaba çekmek üzere toplaması ve toplanma yerine sevk etmesi demektir. Çeşitli sıkıntılarla dolu olan haşr, müminlere çok kolay, kâfirlere ise çetin olacaktır.

Mahşer: Ruhların hesap vermek üzere toplanacağı yere denir. Herkesin yaptığının karşılığını tam olarak alacağı cennet ve cehenneme doğru yol alan yolcuların uğrayacakları bir durak olan mahşerde de diğer merhale ve duraklarda olduğu gibi iyiler daima izzet, ikram ve mükâfat görecek, oradaki sıkıntı ve ızdıraplardan korunacak; kötüler ise mahşerin her türlü sıkıntı ve ızdıraplarına maruz kalacaklardır.

Mizan: Mahşerde herkesin amellerinin tartılacağı bir adalet ölçüsüdür. Akıl bunun keyfiyetini idrak etmekten acizdir. Mahiyetini ancak Allah bilir. Nitekim Kur'an'da da Yüce Allah'ın kıyamet gününde adalet terazileri koyacağı, insanların iyilik ve kötülüklerinin adaletle tartılacağı, hiç kimseye, haksızlık edilmeyeceği bildirilmektedir: Dünyada da hak ve adalet, terazi ile sembolize edilmektedir. Herhâlde bu ayetlerde geçen terazi kavramı ile ahirette Allah'ın gerçek adaleti anlatılmaktadır. Bu teraziyi belki dünya terazisi gibi düşünmek doğru olmayabilir. Asıl amaç, amellerin birbiriyle karşılaştırılıp iyi ve kötülerinin ayırt edilmesidir.

Cennet: İman edip salih amel işleyenlere, ahirette vaat edilen nimet ve mükafât yurdu demektir. Cennette bakanlara hoş görünen, içenlere zevk veren nehirler ve sular, süzme baldan ırmaklar, tatlı su pınarları, sarhoş etmeyen, içenlere zevk veren ve bembeyaz bir kaynaktan çıkan içecekler, çeşitli meyveler, hurmalar, nar ağaçları, bağlar, sedir ağaçları, ince ve

kalın ipek elbiseler, altın süsler, güzel meskenler, hiçbir yorgunluk ve zahmet vermeyen, boş ve yalan söz işitilmeyen sonsuz nimet ve güzellikler bulunduğu Kur'an'da bildirilmektedir.

Cehennem: Dünya hayatında iman etmeyenlerin sürekli olarak iman ettiği hâlde salih amel işlemeyen kimselerin de günahları ölçüsünde, cezalandırılmak üzere kalacakları ceza ve azap yeridir. Âlimlere göre, Kur'an-ı Kerim'de birçok ayette cehennem hayatıyla alakalı olarak geçen acı, ıstırap, azap, ateş vb. şeyler bu dünyadakilere benzetilemez. Bunların içyüzünü insanların bilmesi mümkün değildir.

Yöntem ve Teknikler

Soru-Cevap, Kavramsal Karikatür Tekniği

Materyal

Çalışma kâğıdı (fotokopi ile çoğaltılmış)

Etkinlik
(7-15 yaş)

Öğretici, çocuk sayısınca çoğaltmış olduğu çalışma kâğıtlarını çocuklara dağıtır. Doğru olarak tamamını yapan çocuk, arkadaşları tarafından alkışlanır.

ÇALIŞMA KÂĞIDI

Kahramanımızın cevabını hatırlamakta güçlük çektiği soruları var.
Doğru olanı işaretleyerek ona yardımcı olur musunuz?

Berzah Neydi?

HATIRLAYAMADIM

Hesap vermek üzere toplanılan yer.

Kısaca kabir hayatı diyebiliriz.

Nimet ve mükafât demektir.

Mahşer Neydi?

HATIRLAYAMADIM

Hesap vermek üzere toplanılan yer.

İnsanların kıyamette bir araya getirilmesidir.

İman edip, iyi iş yapanların bulunacağı yer.

ÇALIŞMA KÂĞIDI

Mizan Neydi?

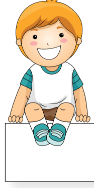

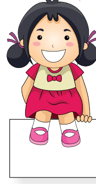
HATIRLAYAMADIM

Hesap vermek üzere toplanılan yer.

Mahşerde herkesin amellerini tartmaya mahsus bir adalet ölçüsüdür.

İman edip, iyi iş yapanların bulunacağı yer.

Haşr Neydi?

HATIRLAYAMADIM

Hesap vermek üzere toplanılan yer.

İnsanların kıyamette bir araya getirilmesidir.

İman edip, iyi iş yapanların bulunacağı yer.

Günün Mesajı

"Kıyamet saati mutlaka gelecektir.
Bunda asla şüphe yoktur…"
(Mü'min, 40/ 59)

Kapanış

Grup üyelerine paylaşımları için teşekkür edin.
Herkesin aklında kalan mesajı paylaşmasını isteyin.
Konuyla ilgili varsa sorularını alın ve cevaplayın.
Bir sonraki konunun başlığını verin ve vedalaşın.

2. AHİRETE İMANIN KAZANDIRDIKLARI

Kazanım

Ahirete iman etmenin, insana kazandırdıklarını bilir.

Öğretici Notu 1

Ahirete inanmanın öldükten sonra tekrar dirileceğimize ve dünyada yaptığımız işlerden Allah'ın huzurunda hesap vereceğimize, iyilik yapanların mükâfat göreceklerine, kötülük işleyenlerin cezalandırılacaklarına inanmak demek olduğu anlatılır. Bu inancın insanı kötülük yapmaktan sakındırıp iyiliğe ve doğruluğa yönelterek ahlak ve fazilet sahibi yaptığı ifade edilir. Bu inanca sahip insanlardan meydana gelen bir toplumda hiç kimsenin başkasına zarar vermeyeceği, herkesin birbirinin hakkına saygı gösterip elinden geldiğince iyilik yapacağı ifade edilir. Bu davranışların kişiler arasında karşılıklı olarak sevgi ve güven duygularını geliştirdiğine vurgu yapılır.

Ahirete inancı olmayanların ölüm anında gerçekleri göreceği ve Allah'ın emirlerini yapmak için dünya hayatına geri dönmek isteyecekleri anlatılır. Ancak iş işten geçmiş olduğu için bu isteğin kabul edilmeyeceği, "Nihayet onlardan birine ölüm gelince, 'Rabbim! Beni dünyaya geri gönderiniz ki, terk ettiğim dünyada salih bir amel yapayım.' der..." (Mü'minûn 23/99) ayetiyle ahiret gününe inanmanın insanı teselli edeceği, üzüntüsünü azaltacağı vurgulanır.

Yöntem ve Teknikler

Eğitsel Oyun, Soru-Cevap

Materyal

Elbise askısı, mandal, poşet, not kâğıtları

Etkinlik 1
(7-12 yaş)

Öğretici, çocuklara ahirete iman etmeyle alakalı genel bilgiler verdikten sonra, "Ahirete iman etmenin faydası ne insana neler kazandırır?" sorularını sorarak düşünmelerini ister. Çocuklar düşünürken öğretici onlara küçük kâğıtlar dağıtır ve ahiret inancının bize kazandırabilecekleri ile ilgili düşüncelerini yazmalarını ister.

Çocuklar bu faaliyetle meşgul olurken öğretici, askının sağ ve sol taraflarına birer poşet takarak bir terazi yapar. Öğretici fırsat eğitimi yaparak "mizan" kavramını bu terazi ile açıklar.

Öğretici, “Çocuklar, biz de bugün bir terazi yaptık ama bizim terazimiz ahirete iman etmenin insana kazandırdıklarını tartacak.” Çocuklar yazmış oldukları kâğıtlara ağırlık yapması için birer mandal tutuşturur. Yazdıkları notları önce arkadaşlarına okuyup sonra terazinin sağ kefesine koyar.

Tüm çocuklar not kâğıtlarını okuyup terazinin kefesine koyduktan sonra öğretici “Çocuklar gördüğünüz gibi terazimizin bir kefesi ağır bastı. Karşı kefe boş kaldı çünkü ahirete iman etmek ve o bilinçle hareket etmek her zaman insana kazandırır.” der.

Değerlendirme Soruları

1. İmanın şartları nelerdir?
2. Ahirete iman etmek insana neler kazandırır?
3. “...Rabbim! Beni dünyaya geri gönderiniz ki, terk ettiğim dünyada salih bir amel yapayım, der...” (Mü’minûn 23/99) ayeti kerimesinden ne anlıyorsunuz?

Günün Mesajı

“Onlar sana indirilene de, senden önce indirilenlere de inanırlar. Ahirete de kesin olarak inanırlar.”

(Bakara, 2/ 4)

Kapanış

Grup üyelerine paylaşımları için teşekkür edin.

Herkesin aklında kalan mesajı paylaşmasını isteyin.

Konuyla ilgili varsa sorularını alın ve cevaplayın.

Bir sonraki konunun başlığını verin ve vedalaşın.

Öğretici Notu 2

Öğretici çocuklara selam vererek içeri girer. Önceki etkinlikte ahiret kavramı ve ahirete iman etmenin öneminden bahsedilmişti. Bu bilgileri tekrar eder ve ekler "İmanın 6 esasından biri de ahiret gününe iman etmektir. Ahiret gününe iman kişiyi kendisiyle barıştırır. Hayatı daha kontrollü yaşamayı sağlar. Kişinin davranışlarını kontrol etmesine yardımcı olur. Toplumsal fayda sağlar. Sabır duygusunu güçlendirir. Sorumluluk duygusunu güçlendirir."

Yöntem ve Teknikler

Kompozisyon Yarışması

Materyal

Çocuk sayısınca kâğıt, kalem

Etkinlik 2
(13-15 yaş)

Öğretici çalışma kâğıdında hazırlanan konu başlıklarını çocuk sayısınca çoğaltır. Ve çocuklardan seçtikleri konularda duygu ve düşüncelerini yazmalarını ister. Kompozisyonları birlikte okur, üzerinde konuşur, puanlama yaparlar. En yüksek puanı alan çocuk ödüllendirilir.

ÇALIŞMA KÂĞIDI

Ahirete iman etmek
HAYATI KONTROLLÜ YAŞAMAYI SAĞLAR

Ahirete iman etmek
DAVRANIŞLARIMIZI KONTROL ETMEMİZE YARDIMCI OLUR

Ahirete iman etmek
SABIR DUYGUSUNU GÜÇLENDİRİR

Ahirete iman etmek
TOPLUMSAL FAYDA SAĞLAR

Ahirete iman etmek
SORUMLULUK DUYGUSUNU GÜÇLENDİRİR

Günün Mesajı

"Allah'a ve ahiret gününe iman ederek ölen kimseye, cennetin sekiz kapısının hangisinden dilersen gir, denilir."

(İbn Hasbel, I,17)

Kapanış

Grup üyelerine paylaşımları için teşekkür edin.
Herkesin aklında kalan mesajı paylaşmasını isteyin.
Konuyla ilgili varsa sorularını alın ve cevaplayın.
Bir sonraki konunun başlığını verin ve vedalaşın.

07

TEMİZLİK

1. İslam dininin temizlik konusuna yaklaşımını ayet ve hadislerle kavrar.
2. Temizliği maddi ve manevi yönüyle kavrar.
3. Abdest ve gusül almayı bilir.
4. Tövbenin manevi temizlik olduğunu bilir.

1. TEMİZLİK İMANDANDIR

Kazanım

İslam dininin temizlik konusuna yaklaşımını ayet ve hadislerle kavrar.

Öğretici Notu 1

İslam dininin temizliğe verdiği önem anlatılır. Temizliğin, aklın, kalbin, bedenin, yiyeceklerin, içeceklerin, giyeceklerin ve çevrenin maddi pisliklerden arındırılması, manevi kirlerden uzak tutulması olduğu izah edilir. İnsanın hem bedenen hem de ruhen arınma, kendisine sıkıntı veren maddi ve manevi kirlerden temizlenme ihtiyacı duyduğu ifade edilir. İslam dininin temizliğe son derece önem verdiği, yapılacak ibadetleri temizlik şartına bağladığı vurgulanır.

Temizliğin sağlık için de çok önemli olduğu; temiz insanların, temizliğe dikkat etmeyenlere göre hem beden hem de ruh bakımından daha sağlıklı olduklarını belirtir. Mutluluğun en önemli şartlarından birinin kişinin maddi ve manevi kirlerden arınması ve temiz olması olduğu ifade edilir.

Yöntem ve Teknikler

Eğitsel Oyun, Anlatım, Soru-Cevap

Materyal

Balonlar

Etkinlik 1
(7-12 yaş)

Bu etkinlikte çocuklarla keyifli bir oyun oynanacak ve sınıf beraberce temizlenecektir.

Öğretici, çocuklara bir oyun oynayacaklarını söyler ve her çocuğa iki balon verip şişirerek ayak bileklerine bağlamalarını ister. Oyunu çocuklara şöyle anlatır: “Bu oyunda iki kuralımız var. İlki arkadaşlarınızın ayağındaki balonları patlatmaya çalışmak. İkincisi kendi balonlarınızın patlatılamaması için kaçmak.” Bu açıklamadan sonra öğretici oyunu başlatır ve oyun en son balon kalıp birinci belli olana kadar devam eder.

Bu keyifli ısınma aşamasından sonra öğretici "Çok eğlendik ama sınıfımız patlayan balonun parçalarıyla biraz kirlendi çocuklar. Biliyorsunuz dinimiz İslam, temizlik konusunun üzerinde özellikle durmuş ve temizliği övmüştür." der ve aşağıdaki ayet ve hadisleri çocuklara okur:

"Allah, temizdir ancak temiz olanları kabul eder." (Tirmizî, Tefsîru'l-Kur'ân, 2)

"Temizlik imanın yarısıdır." (Müslim, Tahâre, 1)

"...Şüphesiz Allah, çok tövbe edenleri sever, çok temizlenenleri sever." (Bakara, 2/222)

"...(Bu abdest ve teyemmüm emriyle) Allah size herhangi bir güçlük çıkarmak istemez. Fakat o sizi tertemiz yapmak ve üzerinizdeki nimetini tamamlamak ister ki şükredesiniz." (Mâide, 5/6)

"Hani (Allah) kendi tarafından bir güvenlik olarak sizi hafif bir uykuya daldırıyor; sizi temizlemek, sizden şeytanın vesvesesini gidermek, kalplerinizi pekiştirmek ve ayaklarınızı sağlam bastırmak için üzerinize gökten yağmur yağdırıyordu." (Enfâl, 8/11)

Daha sonra öğretici "Madem Rabbimiz temiz olanları seviyor, haydi biz de sınıfımızı temizleyelim ama şöyle bir yol izleyelim: Herkes yerden 3 balon parçası alsın ve alırken aldığı o parçayı bir şeye (nesne, kavram, duygu, vs.) benzetsin ben de not alayım." der.

Tüm sınıf temizlendikten sonra öğretici çocukları 3'e ayırır ve not ettiği kelimeleri de 3'e ayırarak her bir gruba verir ve bu kelimeleri kullanarak bir hikâye yazmalarını ister. Hikâye yazılırken verilen her kelimenin kullanılması zorunludur ve her grup zorunlu olarak "Temizlik imanın yarısıdır." hadisini kullanır.

Çocuklar hikâyelerini tamamladıktan sonra her grubun sözcüsü hikâyelerini okur ve hikâyeler üzerine sohbet edilir.

Değerlendirme Soruları

1. Temizlik neden önemlidir?
2. Temizlikle ilgili ayet ve hadis örnekleri verebilir misiniz?
3. Temizliğe dikkat edilmediği takdirde dünya nasıl bir yer hâline gelir?

Günün Mesajı

"Temizlik imanın yarısıdır."

(Müslim, Tahâre, 1)

Kapanış

Grup üyelerine paylaşımları için teşekkür edin.
Herkesin aklında kalan mesajı paylaşmasını isteyin.
Konuyla ilgili varsa sorularını alın ve cevaplayın.
Bir sonraki konunun başlığını verin ve vedalaşın.

Öğretici Notu 2

Öğretici Notu 1'de yer alan bilgiler doğrultusunda ders anlatılır.

Yöntem ve Teknikler

Pandomim (sözsüz oyun), Sohbet Halkası

Etkinlik 2
(13 -15 yaş)

Öğretici selam vererek içeri girer. Çocuklarla temizlik üzerine biraz sohbet eder. Sonra:

Bir ortama üstü başı dağınık gelen ve kendisine tepki gösteren insanların bakışlarından rahatsız olup yaptığından mahcup bir şekilde dışarı çıkan, üstünü başını düzeltip güzel koku sürünüp yeniden içeri giren, insanların hoş karşıladığı bir kişiyi (sözsüz oyun) pandomim ile anlatmalarını ister. Anlatımı yapan kişinin hareketlerini yorumlarlar.

Eğlenceli geçirilen bu dakikalardan sonra bir sohbet halkası oluştururlar. Öğretici aşağıdaki metni çocuklarla paylaşır.

Kâinatın önderi, bizim için en güzel örnek olan Allah Resûlü (s.a.s.) dağınıklıktan düzensizlikten ve çirkinlikten rahatsız olur tertipli, uyumlu ve güzel görüntüden hoşlanırdı. Onun bu konudaki hassasiyetini ortaya koyan pek çok örnek vardır. Bir defasında saçları dağılmış bir adama rastlar. Resûlün dudaklarından "Bu adam saçlarını düzeltecek bir şey bulamamış mı?" sözleri dökülür. Üstü başı kir içinde birini gördüğünde ise "Bu adam elbisesini yıkayacak su bulamamış mı?" diye tepki gösterir.

Peygamberimiz bir gün mescitte iken içeriye saçı sakalı darmadağın bir adam girer. Efendimiz dışarı çıkıp kendisine çekidüzen vermesi için eliyle adama işaret eder. Adam dışarı çıkıp üstünü başını toplayarak tekrar mescide girer. Peygamber Efendimiz "Sizden birinizin (şeytan gibi) saçı başı dağınık gelmesinden böyle gelmesi daha iyi değil mi?" diye sorar.

Aynı şekilde sahabeden Malik b. Nadle, dağınık bir kıyafetle Allah Resûlünü ziyarete gittiğinde de benzer bir uyarı ile karşılaşmıştır. Efendimiz (s.a.s.) ona:

"Senin malın var mı?" diye sormuş. "Evet" cevabını alınca,

"Ne gibi malların var?" demiş.

"Allah bana deve, koyun, at ve hizmetçiler ihsan etmiştir." demesi üzerine "Madem Allah sana mal ihsan etmiş, o hâlde Allah'ın nimet ve cömertliğinin belirtileri üstünde görünsün." demiş.

Müslüman, zaman ve şartlar ne olursa olsun imkânlarını doğru bir biçimde kullanarak göze zarif ve hoş gelecek bir görüntüde olmakla yükümlüdür. Elbette zarif ve temiz görünmek Müslümanın ödevlerinden sadece biridir ve son derece önemlidir.

Allah'ın Resûlü çalışırken bile temiz olunması gerektiğini söyler ve kılık kıyafete özen gösterilmesini isterdi. Nitekim ashabıyla Beni Envar Gazvesi'ne çıktığında hayvanları gütmekle görevlendirilen bir kimseyi yıpranmış elbiseler içinde görünce yanında bulunanlara bu adamın başka elbisesi olup olmadığı sormuştu. Heybesinde yedek elbiseleri olduğu söylenince Efendimiz "Onu çağır da heybedeki elbiseleri giymesini söyle." demişti. Çobanlık yapan sahabi heybedeki iyi elbiseleri giyince Allah Resûlü "Bak şuna! Allah müstahakını versin bu daha iyi değil mi?" buyurmuştu. Çoban "Ey Allah'ın Rasûlü Allah yolunda savaşa giderken de mi böyle giyineyim?" deyince Efendimiz "Evet, Allah yolunda savaşırken bile." cevabını vermişti. (DİB-Hadislerle İslam-6.cilt- syf.335)

Değerlendirme Soruları

1. Sevgili Peygamberimiz insanlardaki hangi görüntüden rahatsız olurdu?
2. Temizlik konusunda Peygamberimizin tavsiyeleri nelerdir?
3. Siz dış görüntüsü dağınık ve hoş görünmeyen bir kişiye karşı ne hissedersiniz?

Günün Mesajı

"Nefsini arındır. Şirkten uzak dur."

(Müddessir, 74/4-5)

Kapanış

Grup üyelerine paylaşımları için teşekkür edin.
Herkesin aklında kalan mesajı paylaşmasını isteyin.
Konuyla ilgili varsa sorularını alın ve cevaplayın.
Bir sonraki konunun başlığını verin ve vedalaşın.

2. MADDİ VE MANEVİ TEMİZLİK

Kazanım

Temizliği maddi ve manevi yönüyle kavrar.

Öğretici Notu 1

İslam dininin insanın dünya ve ahiret mutluluğunu hedeflediği, bunun için insan hayatının bütününe ilişkin temel koruyucu tavsiyelerde bulunduğu anlatılır. Huzurlu, sağlıklı ve nezih bir hayat için temizliğin önemi izah edilir. Gerek kişisel açıdan gerek doğa ve sosyal çevre açısından temizliğin bir zorunluluk olduğu vurgulanır. Kur'an-ı Kerim ve hadislerin temizlik hususunda belli ilkeler ortaya koyduğu ve ibadetlerin birçoğu için temizliğin bir ön şart olduğu ifade edilir.

İslam dininde temizliğin maddi ve manevi temizlik olmak üzere ikiye ayrıldığı anlatılır. Maddi temizliğin hem dinen bazı ibadetlerin yapılmasına engel olan kirlerden temizlenmeyi hem de sağlıklı bir hayat için uyulması gereken beden temizliği ve çevre temizliği gibi fiziki temizliği kapsadığı belirtilir.

Maddi temizliğin beden temizliği, elbise temizliği, mekân temizliği, çevre temizliği gibi gözle görülebilen kirlerin temizlenilmesi anlamına geldiği anlatılır. Dinimizin manevi temizliğe de son derece önem verdiği izah edilir. Zira dinimiz temelde insanın manevi kir olarak nitelendirilebilecek olan kötülüklerden uzak kalmasını öğütler, herhangi bir şekilde bunlara bulaşmışsa da bunlardan arınmasını önceler. İslam, manevi temizliği, çirkin ve kötü hasletleri terk edip (hırs, haset, gösteriş, kibir, yalan söylemek vb.) güzel ahlakla bezenmek olarak niteler.

Yöntem ve Teknikler

Eğitsel Oyun, Materyal Hazırlama

Materyal

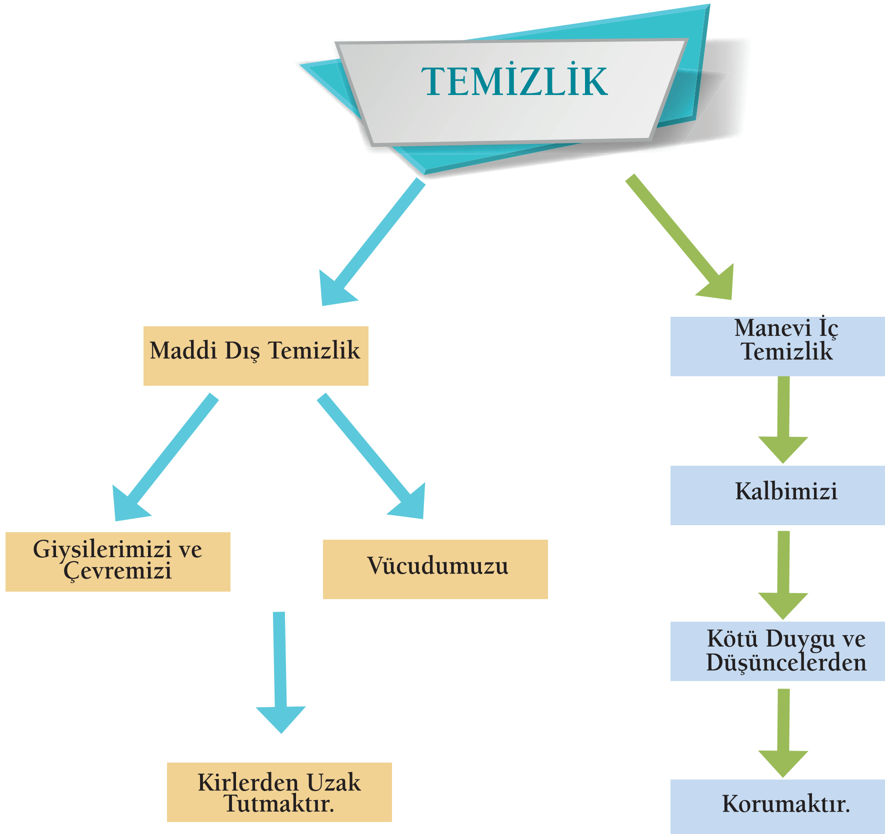
Kâğıt havlu, renkli kartonlar, makas, yapıştırıcı

Etkinlik 1
(7-12 yaş)

Öğretici, odanın duvarına ekte yer alan afişi asar ve afişte bahsedilen konularla ilgili çocuklara açıklamalar yapar. Sonra çocuklara, bir etkinlik yapacaklarını söyler ve bunun için yanında getirmiş olduğu kâğıt havluyu çıkarır. Kâğıt havluyu parçalara ayırmadan çocuklara verir ve çocuklardan her bir parçaya temizlikle ilgili şiir, hikâye, öneri, atasözü, resim, temizlik maddesi ismi vb. yazmalarını ister. Böylece kâğıt havlu bütün sınıfın elinde dolaşır ve elden ele dolaşırken her çocuk yazılanları okur. Çocukların tıkandığı yerde öğretici önerilerde bulunur. Etkinliğin sonunda kâğıt havlu güzel bir şekilde sarılır ve saklanır. Son olarak ise ekte verilen kavram haritası renkli kartonlar kullanılarak çocuklara yaptırılır ve duvara asılır.

Değerlendirme Soruları

1. Manevi temizlikten ne anlıyorsunuz?
2. Akıl ve kalp temizliği nasıl olur?
3. Maddi ve manevi temizlik arasındaki ilişki nasıldır?

Günün Mesajı

"...Şüphe yok ki, Allah, tevbe edenleri de, (maddi-manevi kirlerden) temizlenenleri de sever."

(Bakara, 2/222)

Kapanış

Grup üyelerine paylaşımları için teşekkür edin.
Herkesin aklında kalan mesajı paylaşmasını isteyin.
Konuyla ilgili varsa sorularını alın ve cevaplayın.
Bir sonraki konunun başlığını verin ve vedalaşın.

Öğretici Notu 2

Maddi ve manevi temizliğin dinimizdeki önemi konusunda bir süre çocuklarla sohbet ederler. Bir önceki etkinliğin öğretici notundan istifade edebilir.

Yöntem ve Teknikler

Eğitsel Oyun

Materyal

Bilgi kartları, rozetler

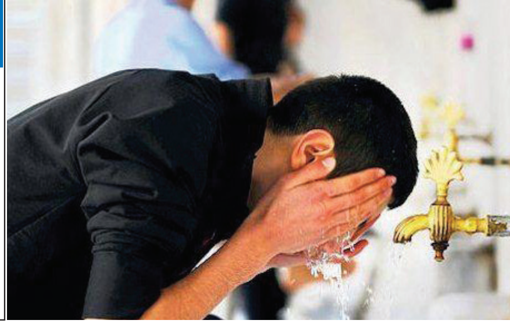
Etkinlik 2
(13 -15 yaş)

Sohbetin sonunda birlikte bir oyuna başlarlar. Oyunun kuralları şöyledir:

- Hızlı bul oyunu hızlı olanın kazandığı bir oyundur.
- Bilgi kartlarındaki tüm yazılar çocuklar tarafından sırayla sesli bir şekilde okunur.
- Her kartın arkasında ipucu niteliğinde resimler vardır. Resimler birlikte incelenir.
- İki yarışmacı seçilir. Diğer çocuklar izleyici olur.
- Kartlar yarışmacılar tarafından incelenir, resimleri üstte kalacak şekilde dizilir.
- İzleyiciler ‘1-2-3’ diye tempolu bir şekilde sayarlar.
- Bu esnada en hızlı şekilde kartlardan birinin üzerine elini koyan yarışmayı başlatır.
- Kartın üzerindeki resimden yola çıkarak arka yüzündeki bilgiyi tahmin edip, doğru bir şekilde ifade etmesi beklenir.
- Her doğru ifade edilen kart için bir rozet kazanır.
- Kartlar bitene kadar oyun devam eder. 1. turun birincisinin kaç rozet kazandığı not edilir.
- Seyircilerden 2 kişi yarışmacılarla yer değiştirir ve 2. tur başlar.
- Tüm yarışmacılar arasında en çok rozet kazanan birinci ilan edilir ve en büyük rozet ona takılır.

HEY! MERAKLI GENÇ BİLİYOR MUSUN?

Bir günde her namaz için abdestin emredilmesi ve abdest uzvunun tekrar tekrar yıkanmasının istenmesi insan vücudunun açıkta kalan ve mikroplarla en çok kirlenen yerlerinin temizlenmesine vesile olur.

Ön **Arka**

HEY! MERAKLI GENÇ BİLİYOR MUSUN?

Mikrobiyoloji uzmanları insanın açıkta olan cildinin 1 cm^2 sinde 5 milyon mikrobun bulunduğunu ispat etmişlerdir. 5 vakit abdest almak mikroplardan korur.

Ön **Arka**

HEY! MERAKLI GENÇ BİLİYOR MUSUN?

Bilim insanlarının söylediğine göre bir insan cildinde bulunan yararlı ve zararlı mikropların sayısı yeryüzündeki tüm canlıların sayısından fazladır.

Ön **Arka**

HEY! MERAKLI GENÇ BİLİYOR MUSUN?

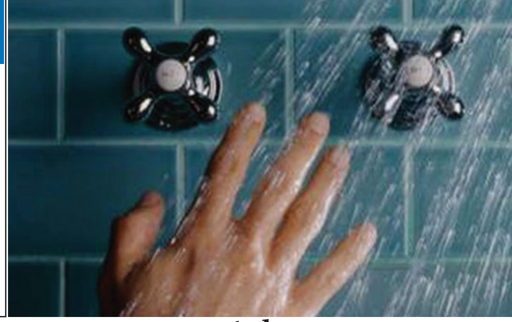
Bir defa gusül abdesti alan kişi iki yüz milyon zararlı mikroptan arınır.

Ön **Arka**

HEY! MERAKLI GENÇ BİLİYOR MUSUN?

Peygamberimiz (s.a.s.) “Her Müslümanın haftada bir defa başını ve vücudunu yıkaması bir görevdir.” buyurmuştur. (Buhârî cum’a 12)

Ön Arka

HEY! MERAKLI GENÇ BİLİYOR MUSUN?

Abdestte ağzı güzelce yıkamak ağzı, diş etlerini iltihaptan, dişleri de çürümekten korur.

Ön Arka

HEY! MERAKLI GENÇ BİLİYOR MUSUN?

Temiz olmayan tırnakların taşıyarak sebep olduğu birçok hastalık vardır. İshal, bağırsak iltihabı, göz iltihabı,bağırsak paraziti bunlardan sadece birkaç tanesidir.

Ön Arka

HEY! MERAKLI GENÇ BİLİYOR MUSUN?

Uzayan kılların temizlenmesi/ traş edilmesi yaygın hastalıklardan, kötü kokulardan, mikrop, bakteri ve haşerelerden bizi korur.

Ön Arka

HEY! MERAKLI GENÇ BİLİYOR MUSUN?

Abdestte ağzı güzelce yıkamak ağzı diş etlerini iltihaptan, dişleri de çürümekten korur.

Ön

Arka

HEY! MERAKLI GENÇ BİLİYOR MUSUN?

Peygamberimiz gece ve gündüz yattığında ve kalktığında mutlaka abdest almadan önce ağız ve diş temizliği yapardı.

Ön

Arka

HEY! MERAKLI GENÇ BİLİYOR MUSUN?

Herkesin iyiliğini isteyenin kalbi,
güzel düşünenin aklı,
sadaka verenin malı,
doğru söyleyenin dili daima temizdir.

Ön

Arka

HEY! MERAKLI GENÇ BİLİYOR MUSUN?

Yatmadan önce saç taramak saçı gün içerisindeki tozlardan arındırır, saç derisindeki kan dolaşımını hızlandırır, saçların daha sağlıklı ve hızlı uzamasını sağlar.

Ön

Arka

ROZETLER

Değerlendirme Soruları

1. Maddi temizlik olmadan manevi temizlik olabilir mi?
2. Maddi ve manevi temizliğin Müslüman için önemi nedir?

Günün Mesajı

"Allâhümme innî eûzü bike mine'l-hubüsi ve'l-habâis."
(Allah'ım! Her türlü pislikten ve necasetten sana sığınırım.)
(Buhârî, Deavât, 15)

Kapanış

Grup üyelerine paylaşımları için teşekkür edin.
Herkesin aklında kalan mesajı paylaşmasını isteyin.
Konuyla ilgili varsa sorularını alın ve cevaplayın.
Bir sonraki konunun başlığını verin ve vedalaşın.

3. ABDEST VE GUSÜL

Kazanım

Abdest ve gusül almayı bilir.

Öğretici Notu 1

Abdestin alınışı ve abdesti bozan durumlar ayrıntılı bir biçimde anlatılır. Gusül abdesti ile ilgili gerekli teorik bilgi paylaşımı yapılır. Gusül abdestinin farzları, gusül abdestinin alınışı, gusül abdestini gerektirecek durumlar, gusül abdestinin dinî açıdan taşıdığı değer gibi konularda gerekli bilgilendirme yapılır.

Yöntem ve Teknikler

Anlatım

Materyal

Çalışma kâğıdı (fotokopi ile çoğaltılmış)

Etkinlik 1
(7-15 yaş)

Konu anlatımı yapıldıktan sonra öğretici daha önce fotokopi ile çoğalttığı çalışma kâğıdını çocuklara dağıtır ve çocuklar öğretici rehberliğinde çalışma kâğıtlarını uygun şekilde doldurur.

Değerlendirme Soruları

1. Abdestin farzları nelerdir?
2. Abdest ve gusül arasındaki farkları açıklayabilir misin?

Günün Mesajı

"Müminin ziyneti (nuru) abdest suyunun ulaştığı yere kadar varır."
(Müslim, Taharet, 40)

Kapanış

Grup üyelerine paylaşımları için teşekkür edin.
Herkesin aklında kalan mesajı paylaşmasını isteyin.
Konuyla ilgili varsa sorularını alın ve cevaplayın.
Bir sonraki konunun başlığını verin ve vedalaşın.

ÇALIŞMA KÂĞIDI

FARZ	ABDEST	GUSÜL
Elleri kollar ile birlikte dirseklere kadar yıkamak		
Ağza su vermek		
Başı mesh etmek		
Ayakları yıkamak		
Burna su vermek		✓
Tüm vücudu yıkamak		
Yüzü yıkamak		

Yöntem ve Teknikler

Eğitsel Oyun

Materyal

Renkli soru kartları

Etkinlik 2
(7-15 yaş)

Önceki etkinlikte öğretici temizlik kavramlarını anlatmıştır. Abdest ve guslün alınışını anlatmıştır. "Bu derste temizlik kavramları üzerine bir canlandırma yapacağız sizinle. Bakalım geçen haftadan neler hatırlıyoruz?" der ve önceden hazırladığı kartları açık bir şekilde masanın üstüne dizer. Kartların bir yüzünde resim, diğer yüzünde abdest ve gusül ibadetinin yapılış aşamalarını anlatan şu kavramlar örnekte verildiği gibi yer alır:

Abdest (Ağız-Burun- Yüz-Kollar- Baş-Ayaklar)

Gusül (Ağız-Burun-Bütün Vücut)

Çocuklar iki gruba ayrılır. Birinci gruptakiler sıra ile masa üstünden istedikleri bir kartı alıp yakalarına takar ve yerlerine geçerler. Ellerindeki kartlarda şöyle cümleler yazıyordur: "Canlandırma yapmaya hazır mısın? Sen bir ağızsın ve abdest organlarından birisin. Sıran gelince bize abdestteki durumunu anlat."

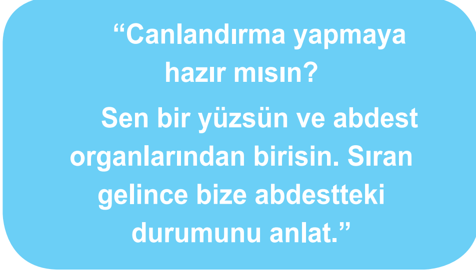
Öğretici sınıfta hâkimiyeti sağlar. Şimdi "İlk arkadaşınız tahtaya çıkacak ve kendini bize tanıtacak." der. Çocuğun 1 dk. içinde ağzı diğer çocuklara anlatması gerekir. Bunun için sadece sözlü anlatım kullanacaktır. Verilen süre içinde kendi görevini tanıtan ve doğru sıralama ile tahtaya çıkan çocuk yerine geçer. Sırasını karıştıran yahut doğru ifade edemeyen çocuk yanılır, sırasını başka bir arkadaşına devreder.

Öğretici gerektiğinde küçük yönlendirmeler yapar. Gerekirse kendisi bir organı canlandırarak o organın abdestteki görevini çocuklara anlatabilir.

Ağız: Ben abdest ve gusüldeki organlardan biriyim. Peygamber, benim her namaz öncesi temizlenmemi tavsiye etmiştir. Abdest alınırken ve gusülde bol su ile temizlenirim. Farz için bir defa sünnet için üç defa yıkanmam gerekir.

Aynı şekilde burun, yüz, kollar, baş ve ayakları temsil eden çocuklar da bu organların abdest ve gusüldeki görevlerini anlatır. Anlatım bittikten sonra yıkanması gereken organları temsil eden çocuklar abdest sırasına göre dizilir ve görevlerini son bir kez aynı sırayla canlandırırlar.

Kart Örneği:

Kartın Ön Yüzü

Kartın Arka Yüzü

Değerlendirme Soruları

1. Gusül abdestinin fazları nelerdir?
2. Gusül abdesti nasıl alınır?
3. Hangi durumlarda gusül abdesti gerekir?
4. Abdesti ve guslü bozan durumları açıklayabilir misin?

Günün Mesajı

"Bir kimse abdest alır ve güzelce abdest almaya özen gösterir, ardından da namaz kılarsa, bu abdest ile namaz arasında işlediği (günahlar) o namazı kılıncaya kadar mutlaka bağışlanır."

(Buhârî, Vudû', 24)

Kapanış

Grup üyelerine paylaşımları için teşekkür edin.
Herkesin aklında kalan mesajı paylaşmasını isteyin.
Konuyla ilgili varsa sorularını alın ve cevaplayın.
Bir sonraki konunun başlığını verin ve vedalaşın.

Öğretici Notu 3

Abdest ve gusül konusunda bir önceki etkinlikte verilen bilgiler, abdest ve guslün farzları sırasıyla tekrar edilir. Çocuklara abdestle ilgili 5N/1K soruları sorulur.

Yöntem ve Teknikler

Soru-Cevap, Röportaj, 5N-1K

Materyal

Röportaj metni

Etkinlik 3
(13-15 yaş)

İki çocuk röportaj yapmak için seçilir, diğerleri seyirci olur. Çocuklar röportaj yaparken isterlerse kostüm giyebilir, diledikleri ses tonunu takınabilir, dersi daha eğlenceli hâle getirebilir. Öğretici şu bilgileri vererek izleyicilerin dikkatlerini toplamalarına ve oyuncuları tanımalarına yardımcı olur:

İslam dininden haberi olmayan bir millet olan Kore'den araştırmacı genç JUNG (saf-temiz anlamında bir isim) Türkiye'ye gezi-gözlem yapmak için gelmiş. Şehirleri, camileri, tarihî mekanları hayranlıkla gezmiş. Ankara'yı gezerken operaya gitmiş. Tam operadan çıkmış ki karşısında muhteşem bir cami olduğunu fark etmiş. Adı Melike Hatun Camisi imiş. Hayranlıkla bahçesinde yürümüş. Birçok cami gezmiş ancak insanların neden su ile temizlenip camiye girdiklerine bir anlam verememiş. Hepsi gayet temiz görünüyormuş oysa.. Şadırvanda sıra bekleyen insanlarla röportaj yapıp Kore Gençlik Dergisi'nde yayınlamaya karar vermiş.

RÖPORTAJ METNİ

- Selam ben Jung, Koreliyim.

- Aleyküm selam, ben Nazif, Türkiye'ye hoş geldin Jung, sana nasıl yardımcı olabilirim?

- Kore Gençlik Dergisi'nde yayınlanmak üzere, sana birkaç soru sormak istiyorum Nazif, Neden su ile temizlenmek için sıra bekliyorsun?

- Jung ben Müslümanım. Ve Müslümanlar günde 5 defa abdest alırlar, ben de abdest almak için sıra bekliyorum.

- Abdest mi? O ne demek anlatır mısın?

- Jung, bizim dinimiz İslam temizliğe çok önem verir ve yüce kitabımız Kur'an-ı Kerim'de hepimizi yaratan Allah abdest alarak hem görünen hem de manevi kirlerden temizlenmemizi emreder. Bunun için de niyet ederek vücudumuzun belli uzuvlarını su ile yıkarız. Bir de

gusül abdesti alırız. 3 kere ağza 3 kere burna su verdikten sonra tüm vücudumuzu hiç kuru yer kalmayacak şekilde yıkarız.

- Doğrusu bu çok ilginç, aynı zamanda da kulağa çok hoş geliyor.

- Evet Jung abdest almanın tahmin edemeyeceğin kadar çok faydası var, bunları duyduğunda daha çok şaşıracaksın.

- Nazif lütfen biraz bahseder misin merak ettim.

- Biz abdest alırken belli bir sırayı takip ederiz, eller, ağız, burun, yüz, kollar, baş, kulaklar, boyun ve ayaklar. Eğer bu sırayı bozmazsak vücudumuzdaki aktif noktalar harekete geçer ve bedenimiz denge kazanır. Kendimizi daha dinç hissederiz.

- Bu muhteşem bir şey Nazif!

- Yüzünü kollarını yıkayan insanlar var şurada, hem de 3 kere yıkıyorlar?

- Evet yüz yıkanırken mide, bağırsaklar, safra kesesi, idrar yolları, sinir sistemi uyarılmış olur. Kollar yıkanırken ise bağırsaklar, kalp, akciğerler, idrar yolları ve kan dolaşımı uyarılır.

- Nazif, ben kulakların hemen hemen bütün organlarla bağlantılı olan bir komuta merkezi olduğunu biliyorum. Yani kulaklar yıkanırken bütün organlar uyarılmış mı oluyor?

- Aynen öyle sevgili Jung! Kulakları yıkamak değil meshetmek diyoruz, yani ıslak eli sürmek.

- Çok etkileyici, son olarak ayaklarını yıkıyor ve camiye giriyor insanlar niçin?

- Ayaklar yıkanırken hormon dengesini sağlayan, büyümeyi kontrol altında tutan hipofiz, böbrekler ve hemen hemen bütün organların faaliyetini etkileyen noktalar uyarılır. Abdestle beraber vücutta enerji ve kan dolaşımı kolaylaşır, vücudun direnci artar, bağışıklık sistemi güçlenir. Ateş yükselince soğuk su ile abdest almak, ateşi 1,5-2 derece kadar düşürür.

-Hastalıkları dahi iyileştirici bir güçten bahsediyorsun sen Nazif!

-Evet sadece bu kadar mı sandın? Abdest tansiyonu düşürür, baş ağrısını hafifletir, uyuklamayı, yorgunluğu ve öfkeyi giderir. Soğuk su kullanmak, abdestin ve guslün yani boy abdestinin faydalarını arttırır. Son peygamber Hz. Muhammed (s.a.s.) arkadaşlarına abdest için ılık su kullanmalarını tavsiye ederdi.

- Bu anlattıkların çok etkileyici. Ne kadar güzel bir din ne güzel bir ibadet.

5N-1K	
NE	Ne yapılıyor? Ne Yapılmalı?
NEREDE?	Nerede yapılıyor? Nerede yapılmalı?
NE ZAMAN?	Ne zaman yapılıyor? Ne zaman yapılmalı?
NİÇİN?	Niçin yapılıyor? Niçin o şekilde yapılmalı?
NASIL?	Nasıl yapılıyor? Nasıl yapılmalıdır?
KİM?	Kim yapıyor? Kim yapmalı?

Değerlendirme Soruları

1. Gusül abdestinin farzları ve sünnetleri nelerdir?
2. Abdesti ve guslü bozan durumları maddeleyiniz.

Günün Mesajı

"Müslüman veya mümin bir kul/kişi abdest alır da yüzünü yıkarsa gözleri ile baktığı her günah suyla yahut suyun son damlasıyla yüzünden çıkar gider. Ellerini yıkadığı zaman elleriyle işlediği her günah su ile yahut suyun son damlasıyla beraber ellerinden çıkar gider. Ayaklarını yıkadığı zaman ayaklarının yürüyerek işlediği her günah su ile birlikte çıkar gider. Böylece o kişi günahlarından arınmış olur."

(Müslim, Taharet, 2)

Kapanış

Grup üyelerine paylaşımları için teşekkür edin.

Herkesin aklında kalan mesajı paylaşmasını isteyin.

Konuyla ilgili varsa sorularını alın ve cevaplayın.

Bir sonraki konunun başlığını verin ve vedalaşın.

4. MANEVİ ARINMA: TÖVBE

Kazanım

Tövbenin manevi temizlik olduğunu bilir.

Öğretici Notu 1

Maddi kirlerden, temizliğe riayet etmekle, dengeli beslenmekle, zararlı alışkanlıklara müptela olmamakla; manevi kirlerden ise tövbe ederek, Rabbimizin emirlerine uyarak, yasaklarından kaçınarak kurtulduğumuz izah edilir. "…Şüphesiz ki Allah, çok tövbe edenleri sever, çok temizlenenleri sever." (Bakara, 2/222) ayeti ile konu açıklanır. İçten ve samimi yapılan tövbe hem bir ibadettir hem de kaybedilmiş değerleri yeniden kazanma vesilesidir. Tövbe, pişmanlık demektir. Yapılan yanlış ve hatalara tekrar tekrar düşmemektir. İnsanlar isteyerek veya istemeyerek günah işleyebilirler. Önemli olan hatalarımızın, günahlarımızın farkına varıp, pişman olmak ve bir daha yapmamaya çalışmaktır. Sevgili Peygamberimiz; "Allah'ım! Sen affedicisin, cömertsin, affetmeyi seversin, beni de affet." (Tirmizî, Deavât, 84.) duasını çokça yapmıştır. Tövbe ederken özel bir yere, zamana veya bir aracıya gerek yoktur. Ancak geciktirmeden hemen pişman olunmalı ve tövbe ertelenmemelidir. Tövbede üç şart vardır:

1. Günahı terk etmek
2. Yaptığına pişman olmak
3. Bir daha yapmamaya karar vermek

Bunların dışında bir de insanın üzerinde kul hakkı varsa o kişiden helallik istemek ve hakkı iade etmek gerekir.

Yöntem ve Teknikler

Soru-Cevap

Materyal

Resim kâğıdı, sulu boya, su, bardak

Etkinlik 1
(7-12 yaş)

Öğretici, bütün çocuklara resim kâğıdı dağıtıp bir çalışma yapacaklarını söyler. Bu çalışma için bir hadis-i şerif okuyacağını ve bu hadisten anladıklarını basitçe sulu boya ile resmetmelerini ister. Sulu boyalar ile su dolu bardaklar önceden hazırlanır ve hep birlikte başlanır.

Öğretici hadis-i şerifi okur: "Allah'ım! Beyaz elbiseyi kirden temizlediğin gibi kalbimi günahlardan arındır." (Nesâî, Gusül 4) buyurmuştur der ve çocuklara anladıklarını resim yapmalarını ister. Çocuklar arasında dolaşırken sulu boyanın karışmış olduğu renkli suyu halıya döker. Çocuklara, "Halımız kirlendi ve bu yaptığımdan üzüntü ve pişmanlık duyuyorum. Şimdi ne yapmalıyım?" diye sorar. "Tabi ki su ve deterjanla burayı yıkamalıyız." der ve getirdiği malzemelerle temizliği yapar. "Hayatımızda da bazen yanlış ve hatalı davranışlarımız olabilir. Ama Rabbimiz bize tövbe gibi bir temizlik yolu bahsetmiş, günahlarımızdan, hatalarımızdan tövbe ile temizlenebileceğimizi söylemiştir. Yüce Allah, Kur'an ve Hz. Peygamber vasıtasıyla insanların hangi günahı işlerse işlesinler pişman oldukları, tövbe ettikleri, samimi bir şekilde af diledikleri zaman tövbelerini kabul edeceğini bildirmiştir. Peygamber Efendimiz "Günah ilk defa yapıldığı zaman kalpte bir siyah nokta yani kara bir leke olur. Eğer sahibi pişman olur, tövbe ve istiğfar ederse kalp yine parlar. Tövbe etmez de günah tekrarlanırsa, o leke de artar, sonra arta arta bir dereceye gelir ki, leke bir kılıf gibi bütün kalbi kaplar." (Tirmizî, Tefsîru'l-Kur'ân, 83) buyurarak tövbenin temizleyici olduğunu belirtmiştir. Diğer bir hadiste "Kulun samimi bir şekilde, gönülden, bir daha o hataya dönmemek üzere tövbe ettiğinde o hatayı hiç yapmamış gibi olacağını yine Peygamberimiz bize müjdelemiştir." der. Bu açıklamalardan sonra öğretici çocukların da konuyla ilgili görüşlerini alır ve ellerindeki resmi tamamlamalarını ister.

Değerlendirme Soruları

1. Tövbe ne demektir?
2. Ne zaman ve nasıl tövbe etmeliyiz?
3. Tövbe edersek ne olur?

Günün Mesajı

"Günah işleyenlerin en hayırlısı
tövbe edenlerdir."
(İbn Mâce, Zühd, 30)

Kapanış

Grup üyelerine paylaşımları için teşekkür edin.
Herkesin aklında kalan mesajı paylaşmasını isteyin.
Konuyla ilgili varsa sorularını alın ve cevaplayın.
Bir sonraki konunun başlığını verin ve vedalaşın.

Öğretici Notu 2

Öğretici tövbe konusunda gerekli tanımlamaları yapar. Etkinlikteki konunun özü için Hadislerle İslam 2 / sayfa 102 ve bir önceki etkinliğin öğretici notundan faydalanır. Sonra şöyle devam eder: "Biliyor musunuz? Bezuar keçisini yılan ısırdığında bu keçi yüzlerce bitkinin içinden gider sütleğen bitkisini hemen bulur ve onu yermiş. Sütleğenin içindeki sıvıda öforbon denilen bir madde varmış ki bu madde kana karışınca yılan zehrini etkisiz hâle getirirmiş. Şaşırtıcı olan şey ise keçi günlük hayatında bu bitkiyi asla yemez sadece yılan ısırdığında yermiş. Bu keçi kendini nasıl tedavi edeceğini nerden bilebilir? Deneme yanılma yoluyla öğrendi desek kendinden sonraki kuşaklara nasıl aktarabilir? Bu sadece Allah'ın sonsuz kudreti ve merhameti sayesindedir. İnsanlar da kimi zaman kendilerine zarar verecek neredeyse zehir etkisi gösterecek hatalar yapar ve iç dünyalarına zarar verirler. Keçiyi sütleğen otuyla zehrin etkisinden kurtaran Allah bütün yaptığımız hataların etkisinden, vicdan azabından kurtulabilmek için bize de tövbe etmeyi öğretmiştir."

Yöntem ve Teknikler

Kompozisyon, Metin Tamamlama

Materyal

Çalışma kâğıdı

Etkinlik 2
(13-15 yaş)

Öğretici tövbenin nasıl olması gerektiğine dair birkaç cümle vereceğini ve gerisini çocukların tamamlamasını istediğini söyler. Metin tamamlama çalışmasını 15 dk. içinde yapmalarını ister ve süre tutar. Çalışma kâğıtlarını önceden fotokopi olarak hazırlayabileceği gibi, başlıkları çocuklar arasında paylaştırıp birlikte oldukları zaman içinde bu kitaptan yazdırabilir.

Çocukların bu konu hakkında düşünmelerini ve düşüncelerini yazarak ifade etmelerini sağlayan etkinlik sonucu değerlendirme yapılır. Günün mesajı hep birlikte talim yoluyla tekrar edilir. Anlamı söylenir.

ÇALIŞMA KÂĞIDI

ALLAH'A YAKINLAŞMANIN İLK ADIMI TÖVBEDİR.

Allah'a yakın olan her türlü zarardan emin olur, kendini güvende hisseder.

....

....

....

....

TÖVBE; MANEVİ KİRLERDEN TEMİZLENMENİN VASITASIDIR.

Yaptığımız hatalar, kimi zaman bilerek kimi zaman bilmeyerek alışkanlık hâline getirdiğimiz Allah'ın sevmediği davranışlar kalbimizde manevi bir pas oluşturur. Bundan arınmanın yolu

....

....

EN GÜZELİ SEHER VAKTİ İSTİĞFAR ETMEKTİR.

En güzel zaman, tüm yaratılmışların uykuya çekildiği geceden sonra yeni doğan güne en yakın olan zaman yani seher vaktidir. Güne Allah'ı anarak başlamak o günü iç huzuru içinde geçirmeye vesile olur

....

....

TÖVBE EDENİN KALBİ CİLALANIR.

Nasıl ki su kirleri temizler

....

....

....

....

TÖVBEDE SAMİMİ VE İHLASLI OLMALI!

Sadece ağız alışkanlığı ile Allah bizi affetsin, tövbe estağfirullah gibi ifadeler çok da yeterli olmaz. İçten samimiyetle Allah'a sığınmak gerekir.

TÖVBE EDİLEN GÜNAHI BİR DAHA TEKRAR ETMEMELİ!

Tövbe etmek aynı hataları bir daha yapmamaya söz vermek demektir.

....

....

Değerlendirme Soruları

1. Tövbe etmenin özellikleri nelerdir?
2. Siz hangi hatanızı bir daha yapmamanız gerektiğini düşündünüz mü?
3. Allah'ın tövbe edenlere karşı çok merhametli, affedici olduğunu bilmek size neler hissettiriyor?

Günün Mesajı

"Onlar ki, bir kötülük yaptıklarında, ya da kendilerine zulmettiklerinde Allah'ı hatırlayıp günahlarından dolayı hemen tövbe-istiğfar ederler. Zaten günahları Allah'tan başka kim bağışlayabilir ki! Bir de onlar, işledikleri kötülüklerde, bile bile ısrar etmezler."

(Âl-i İmrân, 3/135)

Kapanış

Grup üyelerine paylaşımları için teşekkür edin.
Herkesin aklında kalan mesajı paylaşmasını isteyin.
Konuyla ilgili varsa sorularını alın ve cevaplayın.
Bir sonraki konunun başlığını verin ve vedalaşın.

08

İBADET BİLİNCİ

1. İbadetin anlamını bilir ve çeşitlerini açıklar.
2. Yapılması gereken ibadetlerin neler olduğunu bilir.
3. Allah'ın rızasını kazandıracak her davranışın ibadet olduğunu bilir.
4. İbadetleri Allah'ı sevdiği için yapması gerektiğini bilir.
5. İbadetin insanı kötüye yönelmekten alıkoyduğunu ve iyi davranışları geliştirdiğini bilir.
6. Namaz ibadetinin insanı kötülüklerden alıkoyduğunu bilir.
7. Namazın nasıl kılındığını bilir.
8. İbadetlerin vücudumuza sağlık, ruhumuza huzur kazandırdığını bilir.
9. Oruç ibadetinin nefis terbiyesi ve vücut sağlığına katkı sağladığını bilir.
10. İbadetin Allah'a ve kendine karşı sorumluluk bilinci geliştirdiğini bilir.
11. Zekât ibadetini ve toplumsal yararlarını bilir.
12. Hac ibadetinin Allah katında üstünlüğün yalnızca takvada olduğu düşüncesini yaşattığını bilir.
13. İbadetlerin Allah'a karşı bir şükür ifadesi olduğunu bilir.

1. İBADET KAVRAMI

Kazanım

İbadetin anlamını bilir ve çeşitlerini açıklar.

Öğretici Notu

İbadetin kulluk görevi, bağlılık manasına geldiği, dinimize göre Allah'a karşı gösterilecek saygı ve hürmetin de ibadet olduğu izah edilir. İlaveten ibadetin, Allah'ın emirlerini yerine getirmek, yasakladığı bütün haramlardan uzaklaşmak manasına geldiği de vurgulanır.

Yapılış itibariyle ibadetlerin,

1- Beden ile yapılan ibadetler,

2- Mal ile yapılan ibadetler,

3- Hem beden hem de mal ile yapılan ibadetler, olarak üç çeşit olduğu anlatılır.

Yöntem ve Teknikler

Soru-Cevap, Eğitsel Oyun

Materyal

Bilgi Kartları, çalışma kâğıdı (fotokopi ile çoğaltılmış)

Etkinlik
(7-15 yaş)

Öğretici, etkinlik öncesinde çocuk sayısını dikkate alarak bilgi kartlarını oluşturur. Bilgi kartlarında yazılan bilgilerin bir kısmı doğru bir kısmı ise yanlıştır. Öğretici, hızlı ve anlaşılır bir şekilde bilgi kartlarında yer alan cümleleri okuyacak, çocuklar da kendilerine okunan bilgi kartlarındaki cümleleri "Doğru" ya da "Yanlış" şeklinde değerlendirecektir. Oyuna göre çocukların beş saniye içinde cevap vermesi gerekmektedir. Süreyi aşan ya da yanlış cevap veren çocuk oyundan elenecektir. Tek çocuk kalana kadar bu etkinlik devam ettirilebilir ya da yeterli olduğu düşünülen bir aşamada oyuna son verilebilir. Etkinliğin hızlı bir ritimde oynanması önemlidir. Bilgi kartı ne kadar fazla olursa oyunun kalitesi o kadar artar. Bu yön-

temde, sorular tek bir konu ile ilgili hazırlanabileceği gibi, tüm konuların değerlendirilmesi amacıyla da birbirinden bağımsız konuları içeren farklı sorulardan da hazırlanabilir.

- **Namaz kılmak İslam'ın beş şartından biridir.**
- **Allah'ın yarattığı tüm varlıklar değerlidir.**
- **Tatlı dil ve güler yüz sosyal ilişkilerimizi güçlendirir.**
- **Kendimiz için istediğimizi başkası için de isteyebilmek dinî bir tavsiyedir.**
- **Abdestin altı farzı vardır.**
- **Oruç tutmak İslam'ın beş şartından biri değildir.**
- **İbadetler Allah'a karşı bir şükür ifadesidir.**
- **Her zaman dua edemeyiz. Ancak belirli vakitlerde dua edilebilir.**
- **Dinimizin yasakladığı davranışlara "Sevap" denir.**
- **İbadetler Allah'a olan sevgimizin göstergesidir.**
- **İbadetler sağlığımız için zararlıdır.**
- **Allah rızası için yapılan her davranış bir ibadettir.**

Konuyu pekiştirmek amacıyla ekte yer alan soru bulutları çalışma kâğıdı çocuk adedince çoğaltılıp dağıtılır. Çocukların verdiği cevaplar üzerine sohbet edilir.

ÇALIŞMA KÂĞIDI

SORU BULUTLARI

İbadet etmek deyince
aklına ne gelir?
....
....

Bir davranışın ibadet
sayılabilmesi için hangi özelliği
taşıması gerekir?
....
....

İbadet etmek, bir kişinin hayatını
değiştirebilir mi?
....
....

Sence Allah, kullarının ibadet
etmesini niçin istiyor?
....
....

Değerlendirme Soruları

1. İbadet nedir?
2. İbadet çeşitleri nelerdir?
3. Niçin ibadet ederiz?

Günün Mesajı

“Ancak sana kulluk eder ve
yalnız senden yardım dileriz.”
(Fâtiha,1/ 5)

Kapanış

Grup üyelerine paylaşımları için teşekkür edin.
Herkesin aklında kalan mesajı paylaşmasını isteyin.
Konuyla ilgili varsa sorularını alın ve cevaplayın.
Bir sonraki konunun başlığını verin ve vedalaşın.

2. İBADETLERİMİZ

Kazanım

Yapılması gereken ibadetlerin neler olduğunu bilir.

Öğretici Notu 1

Sorumluluk bilincini temsil edecek özelliklerde yaratılan insanın, inandığı hakikatleri hayat prensibi hâline getirmesinin temel şartının ibadetler olduğu belirtilir. İman etmiş bir bireyin imanının ve Müslümanlığının bir gereği olarak yapması ve yapmaması gerekenler olduğu ifade edildikten sonra, yapması gerekenler bağlamındaki en temel vazifenin ibadetler olduğu anlatılır. Bu ibadetler içerisinde de en önde gelen sorumlulukları ifade eden, İslam'ın beş temel şartı içerisinde yer alan; namaz, zekât, hac ve oruç ele alınır. Sözlü ve uygulamalı anlatmalarla örneklendirilerek izah edilir.

Yöntem ve Teknikler

Eğitsel Oyun, Anlatım

Materyal

Bilmece kartları

Etkinlik 1
(7-12 yaş)

Öğretici, ibadetle ilgili bilgilendirme yaptıktan sonra yanında getirdiği bilmece kartlarını çocuklara dağıtır ve sırayla herkes elindeki bilmeceyi diğerine sorar. Başlıca ibadetler hakkında bilgi sahibi olmaları ve bilmeceleri hafızalarında tutmaları hedeflenir.

BİLMECE BİLDİRMECE

1.BİLMECE-BİLDİRMECE

Tebessüm et çekinme
Dilinle güzel söz söyle
Boşa gitmez hiçbiri
Allah verir ecrini

2.BİLMECE-BİLDİRMECE

Bir binanın temelidir
Müminlerin görevidir
Saysan beş tanedir
Bil bakalım bunlar nedir?

3. BİLMECE-BİLDİRMECE

Bazen kalp ile
Bazen dil ile
Söylenir içtenlikle
Allah'ım kabul eyle

4. BİLMECE-BİLDİRMECE

Temizlik imandan gelir
Bunu herkes bilir
Arınırım kirlerden
Gönlüme ferahlık gelir

5. BİLMECE-BİLDİRMECE

Su ile yıkamak denir
Farzı üç tanedir
Görünmeyen kirlerden
Tüm beden temizlenir

6. BİLMECE-BİLDİRMECE

Allahu Ekber deyince
Ayakta okunur sure
Eğilip secdeye varınca
Oturulur selamdan önce

7. BİLMECE-BİLDİRMECE

Temizlik abdest içindedir
Niyet tesettür gereklidir
Eğer vakit geldiyse
Sıra kıbleye dönmektedir

8. BİLMECE-BİLDİRMECE

Suyunu çekmiş kuyu
Aradım bulamadım suyu
Temiz toprakla meshettim
Yüzümü ve kolumu

9. BİLMECE-BİLDİRMECE

Evde sokakta okulda
Yankılanır onun sesi
Hele güne başlarken
Çok güzeldir nağmesi

10. BİLMECE-BİLDİRMECE

Ramazan geceleri
Toplanır Müslümanlar
Camide cemaatle
Kılınır namazlar

Bilmecelerin Cevapları: 1.İbadet, 2.İslam'ın Şartları (saymasını isteyin), 3.Dua, 4.Abdest, 5.Gusül, 6.Namaz, 7.Namaz, 8.Teyemmüm, 9.Ezan, 10.Teravih

Değerlendirme Soruları

1. İbadet nedir?
2. Hangi davranışlarımız ibadet sayılır?
3. Hangi ibadeti yaparken daha çok huzur buluyorsunuz?
4. Hangi ibadet sizde daha çok merak uyandırdı?

Günün Mesajı

"Dua ve ibadet Allah ile olmaktır.
Allah ile olan kimse için ölüm de
ömür de hoştur."

Mevlana

Kapanış

Grup üyelerine paylaşımları için teşekkür edin.
Herkesin aklında kalan mesajı paylaşmasını isteyin.
Konuyla ilgili varsa sorularını alın ve cevaplayın.
Bir sonraki konunun başlığını verin ve vedalaşın.

Öğretici Notu 2

İslam, her kulun en azından farzlar noktasında ibadet şuuru taşımasını ister. Bunun için Allah Resûlü, "İslam beş esas üzerine kurulmuştur: Allah'tan başka ilah olmadığına ve Muhammed'in Allah'ın Resûlü olduğuna şehadet etmek, namaz kılmak, zekât vermek, haccetmek ve Ramazan orucunu tutmak." (Buhârî, İman, 2) buyurmuştur. Allah Resûlü burada ibadet alanında asgarî zorunlulukları/farzları sıralamış, İslam'a inanan ve yerine getirme imkânı olan her ferdin yapmakla sorumlu olduğu düzenli ibadetleri zikretmiştir. Öğretici bu hadiste zikredilenler dışında da ibadetlerimiz bulunmaktadır diyerek çeşitli ibadetleri uygulama olarak anlatır.

Yöntem ve Teknikler

Eğitsel Oyun, Anlatım

Materyal

Çalışma kâğıdı

Etkinlik 2
(13-15 yaş)

Öğretici ibadetlerle ilgili çalışma kağıdının başında bulunan bilgi notunu çocuklar ile paylaşır. Bu namazların nasıl kılındığını gönüllü öğrenciler eşliğinde göstererek yaptırır. Daha sonra bilgilerin pekişmesini sağlamak amacı ile fotokopi ile çoğaltılmış çalışma kâğıdını çocuklara dağıtır ve cevapları değerlendirirler.

ÇALIŞMA KÂĞIDI

Aşağıdaki metni okuyalım. Ardından metne göre ibadetlerimizle ilgili aşağıda yer alan boşlukları dolduralım.

Bayram namazları yılda iki kez, Ramazan ve Kurban Bayramları'nda cemaatle iki rekât olarak kılınır. Bayram namazının vakti, güneşin doğmasından sonra zeval vaktine kadardır. Zeval vakti, güneşin tepe noktasını geçmesidir.

Teravih namazı, ramazan ayında kılınan sünnet bir namazdır. Teravih, orucun değil ramazan ayının sünnetidir. Bundan dolayı herhangi bir sebeple oruç tutamayanlar da teravih namaz, kılabilirler. Teravih namazının vakti, yatsı namazının kılınmasından sonra başlar, fecrin doğuşuyla sona erer. Teravih namazı, yatsı namazı (4 rekât ilk sünnet, 4 rekât farz, 2 rekât son sünnet) kıldıktan sonra yirmi rekât olarak kılınır. Vitir namazı ise en son kılınır.

Cenaze namazı, ölen için dua etmek amacıyla kılınır. Cenaze namazı ayakta kılınır, rükû ve secde yapılmaz. Cenaze namazında ilk tekbirde eller kaldırılmaz.

Haftada bir kez cuma günleri öğle vaktinde erkekler için cuma namazı kılmak farzdır. İsterlerse bayanlarda o günün öğle namazı yerine cuma namazı kılabilirler. Cuma namazı cemaatle kılınır. 4 rekât ilk sünnet, 2 rekât farz ve 4 rekât son sünnet şeklinde kılınır. Farz kılınmadan önce hutbe okunur.

HATIRLAYABİLDİNİZ Mİ?

Rükû ve secde yapmadan kılınan namazdır.
(..........................)

Sadece ramazan ayında kılınan namazdır.
(..........................)

Yılda sadece iki defa kılınan namazdır.
(.........................)

Cuma namazında farz kılınmadan önce .... okunur.

Değerlendirme Soruları

1. Ramazan Bayramı namazı nasıl kılınır?
2. Kurban Bayramı namazı nasıl kılınır?
3. Cenaze namazında hangi dualar okunur?
4. Teravih namazı kaç rekattır?
5. Cuma namazı nasıl kılınır?

Günün Mesajı

"…Allah katında amellerin en sevimlisi, az da olsa devamlı olanıdır."

(Ebû Dâvûd, Tatavvu', 27)

Kapanış

Grup üyelerine paylaşımları için teşekkür edin.
Herkesin aklında kalan mesajı paylaşmasını isteyin.
Konuyla ilgili varsa sorularını alın ve cevaplayın.
Bir sonraki konunun başlığını verin ve vedalaşın.

3. SALİH AMEL: RABBİN RIZASINA ULAŞMAK

Kazanım

Allah rızasını kazandıracak her davranışın ibadet olduğunu bilir.

Öğretici Notu

Çocuklara "İbadet denildiğinde aklınıza ne gelir?" sorusu sorulur. Çocukların verdikleri cevaplar tahtaya yazılarak genel bir değerlendirme yapılır. Daha sonra çocuklara "Diyelim ki arkadaşınız matematikte anlatılan bir konuyu anlamadı ve sizden yardım istedi. Siz de arkadaşınıza yardımcı olmaya çalıştınız. Sizce bu ibadet midir?" sorusu sorulur ve çocukların verdikleri cevaplar dikkatli bir şekilde dinlenir. Verilen cevaplardan yola çıkarak "salih amel" kavramının açıklaması yapılır ve konu örneklendirilir. Dinin emir ve yasaklarına uygun olan ve iyi niyetle yapılan her türlü iyi, güzel ve faydalı işin salih amel kapsamında değerlendirileceği ve bu davranışların da ibadet kabul edildiği mesajı verilir. Günlük hayatta belki de farkında bile olmadan yaptığımız pek çok şeyin, iyi niyetle, Allah rızası gözetilerek yapıldığında ibadet değeri kazanacağı bilgisi ve herkesin sosyal ve maddi konumu ne olursa olsun mutlaka yapabileceği salih ameller olduğu mesajı verilir.

Yöntem ve Teknikler

Eğitsel Oyun, Anlatım

Materyal

Çalışma kâğıdı (fotokopi ile çoğaltılmış)

Etkinlik
(7-15 yaş)

Öğretici, nelerin salih amel olabileceği ile ilgili boş bir listeyi çocuklara verir. Buna göre her çocuk listeye salih amel ile ilgili bir örnek yazmaya çalışacak (yazılan örnekler tekrar yazılamayacaktır) ve liste tüm sınıfın ortak katkısıyla doldurulacaktır. Liste tamamlandığında öğretici yazılanları okuyup gerekli değerlendirmeyi yapacaktır. Daha sonra öğretici her çocuğa kendi listesini oluşturması için hazırlanan çalışma kâğıdını dağıtacak, çocuk bir hafta

içinde yapabileceği salih amelleri yazarak, bu amelleri ne zaman yaptığını, nasıl yaptığını, yaptıktan sonra ne hissettiğini günlük şeklinde kayıt altına alarak boş yerlere yazacaktır. Öğretici bir haftanın sonunda bu listeleri kontrol ederek çocukların paylaşımlarını değerlendirecek ve gerekli dönütleri vererek onları tebrik edecektir.

ÇALIŞMA KÂĞIDI

BİR DÜŞÜNELİM BAKALIM, NEDİR SALİH AMEL?

1..

2..

3..

4..

5..

6..

7..

8..

9..

10..

11..

12..

ÇALIŞMA KÂĞIDI

BU HAFTA YAPMAYI DÜŞÜNDÜĞÜM SALİH AMELLER

İŞTE BENİM LİSTEM

1. Ne yaptım, nasıl yaptım, ne zaman yaptım, ne hissettim?

....

....

2. Ne yaptım, nasıl yaptım, ne zaman yaptım, ne hissettim?

....

....

3. Ne yaptım, nasıl yaptım, ne zaman yaptım, ne hissettim ?

....

....

4. Ne yaptım, nasıl yaptım, ne zaman yaptım, ne hissettim?

....

....

5. Ne yaptım, nasıl yaptım, ne zaman yaptım, ne hissettim?

....

....

Değerlendirme Soruları

1. Salih amel ne demektir?
2. İyi ve güzel iş yapmak size kendinizi nasıl hissettirdi?

Günün Mesajı

"Allahu Teâlâ bir kulun hayrını diledi mi onu ölümünden önce salih amel işlemede muvaffak kılar."

(Tirmizî, Kader, 8)

Kapanış

Grup üyelerine paylaşımları için teşekkür edin.
Herkesin aklında kalan mesajı paylaşmasını isteyin.
Konuyla ilgili varsa sorularını alın ve cevaplayın.
Bir sonraki konunun başlığını verin ve vedalaşın.

4. İBADETİN KAZANDIRDIKLARI

Kazanım

İbadetin insanı kötüye yönelmekten alıkoyduğunu ve iyi davranışları geliştirdiğini bilir.

İbadetlerin vücudumuza sağlık, ruhumuza huzur kazandırdığını bilir.

İbadetin Allah'a ve kendine karşı sorumluluk bilinci geliştirdiğini bilir.

Öğretici Notu 1

Öğretici örnek olayda geçen karakterleri önceden çocuklara verir ve derse başlamadan önce bireysel olarak okumalarını sağlar. (Fotokopi çekip her ismin canlandıracağı karakterin konuşmasını keserek de verebilir.) 'Benim Eşsiz Hazinelerim' örnek olayını öğretici okumaya başlar. Her karakter bir bölüm olarak yazılmıştır ve her çocuk kendi bölümünü canlandırır. Her bölümün sonunda öğretici sorularını sorar. Cevapları alırken çocukların konudan uzaklaşmamasına dikkat eder.

Yöntem ve Teknikler

Örnek Olay İnceleme, Rol Oynama

Etkinlik 1
(7-12 yaş)

BENİM EŞSİZ HAZİNELERİM

Öğretici bu kısmı kendi okur: Fatmanur öğretmenin dersi vardı bugün, her zamanki gibi gülümseyerek derse başladı. Beşer kişilik gruplar halinde konuları dağıttı. İlk hafta 'İslam'ın beş şartı' konusu vardı. Yahya, Bera, Cemal, Miraç ve Zehra da ilk haftanın konusunu almışlardı. Hemen teneffüste bir araya gelerek plan yapmaya başladılar. Herkes bir şartı aldı, iyice araştırıp aralarında prova yapmaya karar verdiler. Hepsinde bir heyecan olmuştu, sınıfta arkadaşlarının önünde programı sunacaklardı. Prova yaparken bile nasıl hyecanlanmışlardı.

Bugün üçüncü derste sunumları olacaktı. İlk iki ders nasıl da çabuk geçti anlamadılar bile. Ders zili çalınca kalpleri küt küt atmaya başladı. Öğretmen sınıfa gelip ders başlayınca, parlayan gözlerle; "Biz hazırız öğretmenim" der gibi beşi birden öğretmenlerine doğru baktı-

lar. Öğretmenleri "Haydi çocuklar hazırsanız başlayın." 'deyince sınıfta bir kıpırdanma oldu. İlk olarak **Yahya** geldi. **(Birinci bölüme geçilir.)**

1.Bölüm: Yahya; İslam'ın şartlarından ilki Kelime-i Şehadet getirmektir. Kelime-i Şehadet ile Allah'ın birliğini kabul ederim. Kelime-i Şehadet ile Allah'ım beni ve tüm varlıkları sen yarattın. Senden başka yaratıcı yok ve senin gücün her şeye yeter, bunu kabul ederim. Senin gücünün yetmeyeceği bir şey olmadığı için bana da her zaman yardım edeceğini bilirim. Böylece ruhum huzurla dolar.

Hz. Muhammed senin peygamberindir. Bizi yaratıp bırakmadın. Peygamberin Hz. Muhammed ile ve gönderdiğin Kur'anla emirlerini, yasaklarını ilettin. O bize örnek ve yol gösterici oldu. Sorumluluklarımı da Kur'an'dan ve Peygamberimden öğrendim. Böylece Allah'a, kendime ve tüm varlıklara karşı nasıl davranacağımı biliyorum. İbadetlerim de Allah'ın bana verdiği sorumluluklarımdandır. Beni dinlediğiniz için teşekkür ederim, **diyerek yerine oturur.**

Öğretici: "Yahya'nın kendisini huzurlu hissetmesine neler sebep olmuştur?" sorusunu öğrencilere yöneltir ve cevaplar alındıktan sonra 2. bölüme geçilir.

2. Bölüm: Miraç; Ben İslam'ın şartlarından namaz hakkında konuşacağım. Namaz ibadetiyle ilgili yaşadığım duyguları sizinle paylaşmak istiyorum. Namaz kılmaya başlamadan önce abdest aldım. Çok ferahladım ve namazdan önce bir canlılık verdi bana. Namaza 'Allahu Ekber' diyerek başladım. Kimseyle konuşamıyordum sadece Allah ile konuşabiliyordum ve bu çok güzel bir duyguydu. Namazdan sonra duamı yaptım. Ne kadar çok Allah'tan isteyeceğim, ne kadar çok şükredeceğim şey olduğunu fark ettim. Tüm çocuklar için her namazdan sonra dua ettim. Namazın vakitlerine göre işlerimi planladım. Günümü beş bölüme ayırdım sanki. Bir namaz çizelgesi yaptım ve namazlarımı kıldığımda 'yıldız' işareti attım. Yıldızlarım çoğaldıkça Allah'a karşı sorumluluğumu yerine getirmenin huzurunu hissettim. Bu ders sayesinde namaza da başladım. Hepinize dinlediğiniz için teşekkür ederim, **diyerek yerine oturur.**

Öğretici: "Miraç gibi namaza başlayanınız var mı? Namaz kılmak size neler hissettiriyor?" sorusunu sorar ve cevaplar alındıktan sonra 3. bölüme geçilir.

3. Bölüm: Zehra; Ben İslam'ın şartlarından oruç hakkında konuşacağım. Ramazan ayında ve kandil günlerinde tuttuğum oruçları düşündüm. Bu konuyu araştırırken orucun hem bedenimize hem ruhumuza ne kadar faydalı olduğunu öğrendim. Özellikle ramazan ayında tuttuğumuz oruçlarla, tüm yıl boyunca sürekli çalışan, yorulan iç organlarımızın oruçla nasıl dinlendiğini, sağlığa ne kadar yararlı bir ibadet olduğunu öğrendim. Ayrıca Peygamberimizin de pazartesi ve perşembe günleri oruç tuttuğunu öğrendim ve perşembe günü ben de oruç tuttum. İftara doğru çok acıktım ve susadım. İftar saatinde yiyeceğimiz var ve bunu düşünmüyorum. Acaba yiyeceği içeceği olmayanlar ne yapıyordur, ne hissediyorlardır düşüncesi beni çok üzdü. Oyuncak almak için biriktirdiğim parayı yardım etmek için

kullanmaya karar verdim. İftar saatinde yediğim yemekler daha bir lezzetli geldi bana. Oruç tutmak sadece aç kalmak değildir. Tüm organlarımın da oruç tutması gerekli olduğunu öğrendim. Mesela dilimin orucu kötü, kırıcı, kaba konuşmalardan uzak kalmaktır. İyiki oruç ibadetimiz var diyerek Allah'a şükrettim. Teşekkür ederim dinlediğiniz için arkadaşlarım, **diyerek yerine oturur.**

Öğretici: "Oruç ibadeti bizlere neler kazandırır?" sorusunu yöneltir ve cevaplar alınır. 4. bölüme geçilir.

4. Bölüm: Bera; Ben zekâttan bahsedeceğim. Önce zekâtla ilgili araştırmalarımı yaptım. Nasıl verilir, kime verilir bunları öğrendim. Zekâtı veren ve zekât verilen kişilerin yerine kendimi koydum. Mesela yiyeceğe ihtiyacım var ve alamıyorum. Kimse bana yardım etmiyor. Ne kadar kötü bir durum bu. Bir de ihtiyacım var ve birileri bana yardım getiriyor. Ne kadar iyi hissederim, ne kadar çok teşekkür ederim. Zekât veren kişi için malından veya parasından vermek pek de kolay değildir. Ben de kendim için düşündüm mesela; cebimdeki paramı zekât olarak vermeyi hayal ettim, önce çok zor geldi. Ama sonra yardıma ihtiyacım olduğunda kimsenin bana yardım etmediği durumu hatırladım ve zekât olarak düşündüğüm parayı hemen vereyim dedim. Allah'ın bizden bu ibadetleri isterken sadece kendimizi düşünmememizi diğer insanları da düşünme sorumluğunu vermiş olduğunu fark ettim. İbadetlerimiz tüm insanlık ve tüm varlıklar için ne kadar değerliymiş bunu kavradım. Dinlediğiniz için teşekkür ederim arkadaşlarım, **diyerek yerine oturur.**

Öğretici: "Bera gibi cebindeki parayı zekât (veya yardım) olarak vermeyi düşünür müydünüz?" sorusunu yöneltir ve cevaplar alınır. 5. bölüme geçilir.

5. Bölüm: Cemal; Benim konum İslam'ın şartlarından hacca gitmek. Hacla ilgili videolar izledim, araştırmalar yaptım. Kendimi hacca giderken hayal ettim. Hayalimde bile Kâbe'yi gördüğümde kalbim küt küt atıverdi. Orada dünyanın farklı yerlerinden gelen, farklı diller konuşan Müslümanları gördüm ve düşündüm. Allah hepimizi farklı yaratmıştı ama insan olarak benzer sorumluluklar vermişti. İzlediğim videolardaki küçük hacı adaylarını görünce ben de hacca gitmeye karar verdim. Hemen kumbaramın üzerine 'Hac Kumbarası' yazdım. İnşallah ben de hacca gidebilirim. **Teşekkür ederim arkadaşlarım, diyerek yerine oturur.**

Öğretici: "Cemal'in hac kumbarası yapma fikrini nasıl buldunuz? Siz de böyle bir kumbara yapmak ister miydiniz?" sorusunu yöneltir ve cevaplar alındıktan sonra tüm öğrenciler tebrik edilir.

Öğretici: İslam'ın beş şartından başka ibadetlerimiz de vardır. Örnek olayımızda ibadetlerin vücudumuza, bedenimize, tüm insanlığa olan faydalarından ve bize kattığı güzelliklerden bahsedildi. Hepsine çok teşekkür ediyorum diyerek ve değerlendirme sorularıyla bitirir.

Değerlendirme Soruları

1. İbadetler bize hangi iyi davranışları kazandır?
2. İbadetlerimizi yaparken hangi duygular içinde oluruz?
3. Bu örnek olayda sizi en çok etkileyen ne oldu?

Günün Mesajı

"Onlar, inananlar ve kalpleri Allah'ı anmakla huzura kavuşanlardır. Biliniz ki, kalpler ancak Allah'ı anmakla huzur bulur."

(Ra'd,13/28)

Kapanış

Grup üyelerine paylaşımları için teşekkür edin.
Herkesin aklında kalan mesajı paylaşmasını isteyin.
Konuyla ilgili varsa sorularını alın ve cevaplayın.
Bir sonraki konunun başlığını verin ve vedalaşın.

Öğretici Notu 2

Karşılıksız sevgi ve merhametin yegâne sahibi olan Yüce Allah'ın verdiği nimetlere bir şükrün ifadesi ve daha da önemlisi, insan olarak yaratılmış olmanın bir gerekliliği noktasında yaptığımız ibadetlerin dünya ve ahiret mutluluğuna giden yolda önemli rolünün olduğundan bahsedilir. İbadet bilincinin zamanla bir hayat tarzı hâline geleceği ve bu ibadet hazzının yaşam kalitesini yükselterek güçlüklerle mücadelede en önemli dinamiğimiz hâline geleceği anlatılır. İbadetlerin dünya ve ahiret hayatına bakan kazanımları üzerinde durulur. "Erkek veya kadın, mümin olarak kim iyi amel işlerse, onu mutlaka güzel bir hayat ile yaşatırız. Ve mükâfatlarını, elbette yapmakta olduklarının en güzeli ile veririz." (Nahl, 16/97) ayeti açıklanır.

Yöntem ve Teknikler

Altı Ayakkabılı Düşünme Tekniği

Materyal

Ayakkabılar veya renkli kartonlar (lacivert, gri, kahverengi, turuncu, pembe, mor)

Etkinlik 2
(13-15 yaş)

Bu etkinlikte kullanılacak Altı Ayakkabılı Düşünme Tekniği, çocukların daha önce karşılaşmadıkları durumlara uyum sağlama becerisini geliştirmeyi ve farklı durumlarda nasıl davranmaları gerektiğini öğretmeyi amaçlayan bir tekniktir. Bu teknik sayesinde belli bir durum için gerekli olabilecek davranış türü öğrenilir. Problemlere uygulamalı çözümler aranır. Farklı davranış biçimlerini öğreten bu teknik çocuk merkezlidir. Bu teknikte 6 farklı renkte ve şekilde ayakkabı vardır. Ayakkabılara yüklenen anlam renklere bağlı olarak değişmektedir. Bu teknikte aynı olay karşısında farklı iki ayakkabı uygulanabilmektedir.

Öğretici, teknikte var olan renklerde ayakkabılardan sınıfa getirir. Ayakkabıları bulma konusunda sıkıntı yaşarsa farklı materyallerden bu renklerde ayakkabı yapabilir veya renkli kartondan ayak girebilecek ebatlarda kutular hazırlayabilir. Hazırlanan ayakkabılar çocukların rahatça giyebileceği bir yere yerleştirilir. Hangi renk ayakkabının hangi fikri ifade ettiğini öğretici önceden çocuklara anlatır veya bir yere yazar. Öğretici konu ile alakalı soruları sorar ve çocuklardan ayakkabılara uygun fikri olanlar gelip bu ayakkabıyı giyer ve ayakkabıya uygun fikrini sınıfa sesli bir şekilde anlatır. Çocuk aynı anda iki ayakkabı giyerek iki farklı görüş bildirebilir.

Ayakkabıların İfade Ettiği Manalar:

Lacivert (resmî) ayakkabı: Resmiyeti ifade eder. Kurallara, resmî prosedürlere göre eylemde bulunulur.

Gri (spor) ayakkabı: Net olmayan durumları, gayriresmi durumları, sessizliği, rahatlığı ifade eder.

Kahverengi (yürüyüş) ayakkabısı: Karmaşık durumları ifade eder. Zor koşullarda kullanılabilecek pratik ve sağlam ayakkabıdır. İnisiyatiflerden yararlanmayı, esnekliklerden faydalanmayı ifade eder.

Turuncu (lastik) çizme: Tehlikeyi, aciliyeti, krizi ifade eder. Duygular ön plandadır. Tehlikeyi azaltmayı öngörür. Uygulamaya geçmek için cesaret gerekir.

Pembe (ev) terlikleri: İnsancıllığı, sıcaklığı, duyarlılığı, empatiyi ifade eder. İnsanları korumayı, insanların duygu ve hassasiyetlerine karşı duyarlı olmayı anlatır.

Mor (binici) çizmeler: Yetkiyi ifade eder. Liderlik ve hâkimiyetlik söz konusudur. Resmî bir yetkiye dayanarak liderlik rolünün oynandığı ayakkabıdır.

Örnek Sorular:

• İbadetlerin (namaz, oruç, hac, zekât, yardımlaşma, güler yüzlü olma, sadaka vb.) bize kazandırdıkları nelerdir?

• İbadetlerin vücudumuza ve ruhumuza ne gibi faydaları vardır?

ÖRNEK UYGULAMA

Lacivert (Resmî) ayakkabı: Namaz, oruç, zekât, hac ibadetini yaparken mutlaka İslam'da belirtilen kurallarına uygun bir hâlde yaparım. Bu şekilde kurallarına bire bir uyduğum ibadetlerden zevk alıyorum. Böylece ibadetler beni kötüye yönelmekten alıkoyuyor, iyi davranışlarımı geliştiriyor, bedenime sağlık ve huzur veriyor.

Gri ayakkabı: İbadetler ruhumu dinlendiriyor, namaz kılarken ahireti düşünmeden edemiyorum, oruçluyken yardımlaşma duygularım artıyor, hac ibadetinde dünyalık bütün menfaatlerden sıyrılıyorum, kendimi mahşer yerinde hissediyorum.

Turuncu lastik çizme: Üzgün olduğumda hemen abdest alır namaz kılarım, bu beni rahatlatıyor. Yardıma ihtiyacı olan bir insan gördüğümde ona yardım ederim. Doğru bildiğim şeyi mutlaka yaparım.

Pembe ev terlikleri: Kendim için istediğimi Müslüman kardeşim için de isterim. Bir arkadaşım zarar gördüğünde onun yardımına koşarım. Bütün insanları ve canlıları seviyorum. İnsanlara maddi ve manevi yardımda bulunurum. Yardım kuruluşlarına sık sık yardımda bulunurum deprem, sel, savaş vb. durumlarda duyarsız kalmam, üzerime düşeni yaparım.

Mor (binici) çizmeler: Mutlak ve sınırsız hâkimiyet Allah'a aittir. Hükmetme konusun-

da kimseye ihtiyaç duymayan, kimseden çekinmeyen 'ol' dediğini olduran, her şey hakkında istediğini yapmaya güç ve kuvveti bulunandır. Ahirette ibadetlerimizin karşılığını verecek olan, ceza veya mükâfata karar verendir. Yalnız Allah'a ibadet eder ve yalnız ondan yardım bekleriz. İbadetlerimizin tek sahibi Allah'tır.

Değerlendirme Soruları

1. İçerisinde (namaz, oruç, hac, zekât, sadaka, güler yüzlü olma vb.) ibadetlerin yer aldığı bir öykü yazarak ibadetin insanlara ve topluma kazandırdıklarını açıklayınız.
2. İbadetlerin beden ve ruh sağlığı üzerindeki faydalarını araştırınız.

Günün Mesajı

"Allah mümin erkeklere ve mümin kadınlara içinde ebedi olarak kalmak üzere altından ırmaklar akan cennetler ve Adn cennetlerinde güzel meskenler vaad etmiştir…"
(Tevbe, 9/ 72)

Kapanış

Grup üyelerine paylaşımları için teşekkür edin.
Herkesin aklında kalan mesajı paylaşmasını isteyin.
Konuyla ilgili varsa sorularını alın ve cevaplayın.
Bir sonraki konunun başlığını verin ve vedalaşın.

5. DİNİN DİREĞİ: NAMAZ

Kazanım

Namazın nasıl kılındığını bilir.

Öğretici Notu 1

İbadet ünitesinde İslam'ın şartı olan ibadetler genel hatları ile anlatılmış, abdestin alınışından ve namazın kılınış şeklinden bahsedilmiştir. Bu derste namazın kılınışı açık ve anlaşılır bir biçimde, namazların rekât sayısı, farz ve sünnetleri, namazı bozan durumlar üzerinde durularak anlatılır. Ayet ve hadisler ışığında namazın faziletinden bahsedilir. Çocuklarla namaz kılma uygulaması yapılır.

Yöntem ve Teknikler

Eğitsel Oyun

Materyal

Renkli kartonlar, renkli kalemler, çalışma kâğıdı (fotokopi ile çoğaltılmış)

Etkinlik 1
(7-15 yaş)

Bu derste öğretici çocuklarla keyifli bir oyun oynayacaklarını, namaza dair kavramları hızlı bir şekilde tekrar edeceklerini söyler.

Dersin başında soru cevap şeklinde bu kavramlar tekrar edilir. Bu tekrar için şöyle bir oyun da oynanabilir. Öğretici çocuklardan birinin ismini söyleyip örneğin "Ahmet, şimdi bana namazla ilgili bir kavram olan kıraati anlatsın." der. İsmi söylenen çocuk kavramı biliyorsa açıklar ve bir başka çocuğun ismini söyleyerek sırayı ona bırakır. İlk çocuk kavramı bilmiyorsa pas der, bu sefer öğretici yeni bir çocuğun ismini söyler. Bu şekilde kavramlar tekrar edildikten sonra çalışma kâğıtları çocuklara dağıtılır.

Kavramlar dersin başında tekrar edildiği için amaç en çok kavramı bulmaktır.

Not: Aşağıdaki tabloda izah etmek için kavramlar kırmızı, diğer harfler siyah belirtilmiştir, etkinlik esnasında her harfin siyah olması ve siyah beyaz çıktı alınması sağlanır.

ÇALIŞMA KÂĞIDI

Zamanla yarışmaya hazır mısınız? Aşağıda parantez içinde yazdığımız namaz ibadeti ile ilgili bu kavramları öğrenmiştik, şimdi yapmanız gereken elinizi biraz çabuk tutmak... Bakalım kaç kavram bulacaksınız?

A	E	T	I	K	I	R	A	A	T	H	I	B	İ	K	O	K	O
U	V	Ö	K	I	B	Ü	H	L	A	I	N	A	S	A	L	A	T
K	İ	Y	L	Y	A	K	L	T	T	F	C	Y	T	L	Y	D	A
N	T	E	İ	A	S	Ü	A	I	L	A	Ö	K	İ	E	K	E	Ğ
B	İ	Ş	M	M	Z	Ş	K	D	I	F	R	U	K	M	L	İ	M
O	R	Ü	K	U	I	A	I	U	F	A	P	Ş	B	A	O	A	O
P	H	T	A	H	İ	Y	Y	A	T	R	E	K	A	T	U	H	N
V	A	H	D	E	T	Y	A	K	A	Z	O	R	L	D	I	İ	B
A	C	I	S	A	N	İ	Y	E	K	A	Z	A	İ	Ö	P	R	A
C	Y	O	E	R	K	E	N	A	C	İ	K	İ	K	R	A	A	Y
İ	O	E	C	U	M	A	A	Y	A	Ç	O	K	I	T	Y	Ş	İ
P	L	S	D	A	Y	I	L	R	M	O	N	A	B	D	E	S	T
O	C	S	E	L	A	M	I	I	İ	A	R	I	L	P	Ü	E	E
K	U	L	E	B	A	H	Ç	E	M	N	İ	Y	E	T	A	C	R
İ	L	K	B	A	H	A	R	A	Y	I	M	U	T	L	U	D	A
S	E	T	R	İ	A	V	R	E	T	Y	O	R	G	U	N	E	S

KIRAAT
VİTİR
KIYAM
RÜKÛ
CUMA
DUA
FARZ
İSTİKBÂL-İ KIBLE
REKÂT
TAHİYYAT
KA'DE-İ AHİR
SALAT
ABDEST
CAMİ
SETR-İ AVRET
VACİP
SELAM
NİYET
SECDE

Değerlendirme Soruları

1. Namazla ilgili üç kavram sayar mısınız?
2. Sizce namazın diğer ibadetlerden bir farkı var mıdır?

Günün Mesajı

"Cennetin anahtarı namazdır."

(Tirmizî, Taharet, 1)

Kapanış

Grup üyelerine paylaşımları için teşekkür edin.
Herkesin aklında kalan mesajı paylaşmasını isteyin.
Konuyla ilgili varsa sorularını alın ve cevaplayın.
Bir sonraki konunun başlığını verin ve vedalaşın.

Öğretici Notu 2

Namaz kılacak kimsenin öncelikle yerine getirmesi gereken bazı esaslar olduğu belirtilir ve namazın şartları ve namazın rükünleri anlatılır.

Yöntem ve Teknikler

Soru-Cevap

Materyal

Çalışma kâğıtları

Etkinlik 2
(7-15 yaş)

Öğretici Ek-2'deki kâğıtları çocuklara dağıtır. Çalışma kâğıtlarında bulunan soru işareti yerine hangi kavramın yazılması gerektiği çocuklara sorulur. Cevaplar değerlendirilir.

ÇALIŞMA KÂĞIDI

ÇALIŞMA KÂĞIDI

Değerlendirme Soruları

1- Namazın şartları nelerdir?

2- Namazın rükünleri nelerdir?

Günün Mesajı

"Rükûları, secdeleri, abdestleri ve vakitlerine riayet ederek beş vakit namaz (ı kılmay)a devam eden ve bu beş vakit namazın Allah katından gelen bir emr-i hak olduğunu kabul eden kimse cennete girer."

(Ahmed b. Hanbel, IV, 266)

Kapanış

Grup üyelerine paylaşımları için teşekkür edin.
Herkesin aklında kalan mesajı paylaşmasını isteyin.
Konuyla ilgili varsa sorularını alın ve cevaplayın.
Bir sonraki konunun başlığını verin ve vedalaşın.

Öğretici Notu 3

Namaz kılacak kimsenin öncelikle yerine getirmesi gereken bazı esaslar olduğu belirtilir ve namazın şartları ve namazın rükünleri anlatılır.

Yöntem ve Teknikler

Soru-Cevap

Materyal

Çalışma kâğıtları

Etkinlik 3
(7-15 yaş)

Öğretici, namazın kılınışını açık ve anlaşılır bir biçimde anlatır. Namazların rekât sayıları ile ilgili ekte yer alan fotokopiyi çoğaltıp çocuklara dağıtır. Tablo iyice öğrenildikten sonra çocuklara soruları cevaplamaları için süre verilir. Daha sonra çocuklar birlikte soruların cevaplarını değerlendirirler.

ÇALIŞMA KÂĞIDI

5 VAKİT NAMAZ VE TOPLAM REKÂT SAYILARI					
NAMAZLAR	İLK SÜNNET	FARZ	SON SÜNNET	VACİP	TOPLAM
SABAH	2	2	-	-	4
ÖĞLE	4	4	2	-	10
İKİNDİ	4	4	-	-	8
AKŞAM	-	3	2	-	5
YATSI	4	4	2	3	13
				TOPLAM:	40

Aşağıdaki soruları cevaplayınız.

1) Hangi namazın farzı sünnetinden önce kılınır?

....

2) Farzı, vacibi ve sünnetiyle bir günde toplam kaç rekât namaz kılınır?

....

3) Vacip olan vitir namazı hangi namazın vaktinde kılınır?

....

4) Bir günde toplam kaç rekât farz namaz kılınır?

....

5) Hangi namazın iki rekâtlık sünneti yoktur?

....

6) İkindi namazının ve yatsı namazının ilk sünneti ile öğle namazının ilk sünnetinin kılınışı arasında fark nedir?

....

7) Vitir namazında diğer namazlardan farklı olarak ne okunur?

....

Değerlendirme Soruları

1- İki rekâtlık bir namaz nasıl kılınır?

2- Dört rekâtlı farz bir namaz nasıl kılınır?

3- Hangi namazın iki rekât ilk sünneti vardır?

4- Farzı 3 rekât olan namaz hangisidir?

5- Vitir namazı nasıl kılınır?

Günün Mesajı

"Yavrucuğum, namazını özenle kıl…"

(Lokmân, 31/17)

Kapanış

Grup üyelerine paylaşımları için teşekkür edin.
Herkesin aklında kalan mesajı paylaşmasını isteyin.
Konuyla ilgili varsa sorularını alın ve cevaplayın.
Bir sonraki konunun başlığını verin ve vedalaşın.

6. KULLUK SORUMLULUĞU: İBADETLERİMİZ

Kazanım 1

Yapılması gereken ibadetlerin neler olduğunu bilir.
Allah'ın rızasını kazandıracak her davranışın ibadet olduğunu bilir.
İbadetleri Allah'ı sevdiği için yapması gerektiğini bilir.
Oruç ibadetinin nefis terbiyesi ve vücut sağlığına katkı sağladığını bilir.
İbadetlerin Allah'a karşı bir şükür ifadesi olduğunu bilir.

Öğretici Notu 1

İbadetlerin çeşitliliği, manevi kazanımları ve yaşam mutluluğunu temin edici yönlerinin olduğu anlatılır. Temel ibadetlerin yerine getirilmesinin bir zorunluluk olmasının hedefinde, insanın ve toplumun huzuru olduğu ve ibadetlerin sadece bireysel boyutlarının olmadığı, inananların sosyal ve toplumsal alanda ibadet bilinciyle hareket etmeleri gerektiği, bir başka deyişle, ibadetlerin sosyal hayata yansımalarının olacağı belirtilir. Aynı zamanda samimi bir niyetle yapılacak bütün olumlu davranışların ibadet hüviyeti kazanabileceği ifade edilir. Böylece eğer arzu edilirse, bütün hayatın ibadet bilinciyle şekillendirilebileceği ve böylece dünya ve ahiret mutluluğuna giden yolda başarılı olunabileceği gerçeği aktarılır.

Yöntem ve Teknikler

Eğitsel Oyun, Anlatım

Materyal

Renkli fon kartonları, kavanoz

Etkinlik 1
(7-15 yaş)

Konu anlatımının ardından öğretici, çocuklara beraber bir oyun oynayacaklarını söyler ve oyunu anlatır. Oyun, öğreticinin daha önce renkli kartlara yazıp kavanoza koyduğu aşağıdaki tabloda bulunan kavramlarla oynanacaktır.

Çocuklardan biri ayağa kalkar, kavanozdan bir kart seçip kartın üstünde yazan kavramı aşağıdaki üç kelimeyi kullanmadan arkadaşlarına anlatır, çocuklar da bu tariflerle kavramı bulmaya çalışırlar. Yasaklı kelimeleri kullanan çocuk oyundan elenir, yerine bir başkası seçilir.

Örneğin namaz kelimesi anlatılırken, abdest, cami seccade kelimeleri asla kullanılmayacaktır. (Not: Oyun tabu oyununun mantığı ile oynanır.)

HAYDİ, ANLAT BAKALIM

İbadet Kulluk İtaat Emir	Müslüman Kul Mümin İbadet	Salih amel Amel İbadet Sevap	Namaz Abdest Cami Seccade	Oruç Açlık Susuzluk Ramazan
Zekât Fakir Para vermek Yardım	Hac Mekke Tavaf Kâbe	Şükür Teşekkür etmek Mutluluk Nimet	Dua İstemek Yalvarmak El açmak	Sadaka Yardımlaşmak Vermek Paylaşmak
Abdest Su Namaz Temizlik	Temizlik Su Sabun Abdest	Kulluk Cennet İbadet Allah (c.c.)	Mescid-i Nebevi Medine Peygamber mescidi Hz. Muhammed'in kabri	Mescid-i Haram Mekke Merkez Kıble

Değerlendirme Soruları

1. Zekâtla ilgili üç kavram sayar mısınız?
2. Nefis terbiyesi dendiğinde hangi ibadetler aklınıza geliyor?

Günün Mesajı

"De ki: Benim namazım, (her türlü ibadetim), hayatım ve ölümüm, hepsi âlemlerin Rabbi olan Allah içindir."
(En'âm, 6/ 162)

Kapanış

Grup üyelerine paylaşımları için teşekkür edin.
Herkesin aklında kalan mesajı paylaşmasını isteyin.
Konuyla ilgili varsa sorularını alın ve cevaplayın.
Bir sonraki konunun başlığını verin ve vedalaşın.

Kazanım 2

Namaz ibadetinin insanı kötülüklerden alıkoyduğunu bilir.
Namazın nasıl kılındığını bilir.
Oruç ibadetinin nefis terbiyesi ve vücut sağlığına katkı sağladığını bilir.
Zekât ibadetini ve toplumsal yararlarını bilir.
Hac ibadetinin Allah katında üstünlüğün yalnızca takvada olduğu düşüncesini yaşattığını bilir.

Öğretici Notu 2

Namazın nasıl kılındığı, kaç vakit ve rekât olduğu, oruçla ilgili kavramlar (iftar, sahur, imsak), hac ibadetinin temel unsurları kısaca anlatılır.

Yöntem ve Teknikler

Anlatım, Soru-Cevap, Eğitsel Oyun

Materyal

3 renk fon kartonu veya renkli kâğıt, 3 şapka, fon müziği

Etkinlik 2
(7-12 yaş)

Bu etkinlik yukarıdaki kazanımlar (namaz, oruç, hac, zekât) çocuklara anlatıldıktan sonra pekiştirme amacıyla uygulanır.

Çocuklar eşit sayıda 3 gruba ayrılır. Her grup için bir renk belirlenir ve çocuklara kendi renklerinde boş cevap kartları verilir. Kırmızı, mavi ve yeşil gibi… Bu oyun için öğretici önceden sorularını hazırlar ve her gruba bir şapka verir.

Oyun şöyle oynanacaktır:

Her grubun üyesi arka arkaya dizilecek ve öğreticinin verdiği müzikle başlarındaki şapkayı grup arkadaşlarına verecektir. Şapka grup üyelerinin başında dolanırken, öğretici müziği durdurur ve önceden hazırladığı sorulardan bir soru sorar. Şapka her gruptan kimin başında kaldıysa o çocuk kendi grubuna ait cevap kartına cevabı yazar. Cevapların yazılması için 30 saniye süre verilir. Süre bitince çocuklar cevap kartlarını öğreticiye verir. Öğretici cevapları kontrol ettikten sonra doğru cevap veren çocuk oyunda kalır ve oyun ondan devam eder. Yanlış cevap veren çocuk ise elenir ve şapkayı kendinden sonraki arkadaşına verir. Oyun, sorular bitip en çok üyesi kalan grubun alkışlanmasıyla sona erer. Ya da en son çocuk kalana kadar sorular çoğaltılarak sorulabilir. (Din, Ahlak ve Değerler Öğretimi İçin Eğitsel Oyunlar, Mahmut Zengin; Nursel Arslan; Sevim Uçar; Selma Aydoğdu, DEM Yay., 2015, İstanbul, s. 124)

Sorular:

- Günde kaç vakit namaz kılarız?
- Öğle namazının farzı kaç rekâttır?
- Farz olan orucun tutulduğu aya ne denir?
- Ramazan ayında yatsı namazından sonra kılınan 20 rekâtlık sünnet namaza ne denir?
- Akşam namazının vaktinin girip orucun açıldığı vakti anlatan kavram nedir?
- Toplumsal paylaşma ve yardımlaşmayı sağlayan, İslam'ın beş şartından biri olan ibadet nedir?
- İnsanların Allah katında eşit olduğu vurgusunun yapıldığı ve ömürde bir kere yapmanın farz olduğu ibadetin adı nedir?
- Sabah namazı kaç rekâttır?
- 3 rekât olan namazın adı nedir?
- Rükuda söylenen tesbihatı yazınız.
- Namazda ayakta durmaya ne denir?
- Ramazan ayında verilen sadakaya ne denir?
- Müslümanların kıblesi neresidir?
- Namaz kimlere farzdır?
- Kâbe hangi şehirdedir?
- Kimlerin zekât vermesi gereklidir?

Değerlendirme Soruları

1. Bu oyunla neler öğrendik?
2. Niçin ibadet ederiz?

Günün Mesajı

"(Allah) göklerin, yerin ve bu ikisi arasındakilerin Rabbidir. Şu hâlde, O'na ibadet et ve O'na ibadet etmede sabırlı ol. Hiç, O'nun adını taşıyan bir başkasını biliyor musun?"

(Meryem, 19/ 65)

Kapanış

Grup üyelerine paylaşımları için teşekkür edin.

Herkesin aklında kalan mesajı paylaşmasını isteyin.

Konuyla ilgili varsa sorularını alın ve cevaplayın.

Bir sonraki konunun başlığını verin ve vedalaşın.

Yöntem ve Teknikler

Eğitsel Oyun, Soru-Cevap

Materyal

Renkli raptiyeler, mantar pano veya mukavva

Etkinlik 3
(7-15 yaş)

Öğretici, çocuklara bir oyun oynayacaklarını söyler ve 4'er kişilik 2 grup oluşturulur. Her iki gruptan bir çocuk grup lideri olur. Öğretici bu oyun için önceden kazanımlarla alakalı 20 adet kart hazırlar. Kartları oyun başlamadan önce ikiye böler ve masanın üzerine ters çevirerek yerleştirir. Öğretici mantar panoya "namaz-oruç-hac-zekât" başlıklarını yazar.

Her grup için bir renk belirlenir ve gruptaki her bir çocuğa grubunun rengine ait üçer raptiye verilir. Her raptiye bir kart için kullanılır.

Oyun, her iki lider çocuğun kart çekip panoya yerleştirmesi ile başlar. Bu aşamadan sonra liderler masadan tekrar kart çekmezler. Ellerinde kalan 2 raptiyeyi ise gruplarındaki arkadaşlarının panoya yerleştirdikleri yanlış kartları düzeltmek için kullanırlar. Gruplardaki diğer çocuklar tahtanın önünde arka arkaya dizilir ve hızlıca masadan bir kart çekerek 10 saniye içinde panodaki uygun başlığın altına yerleştirir. Ardından tekrar kart çekmek için sıranın arkasına geçer.

Grup liderleri, arkadaşlarının yerleştirdikleri kartlardan bir veya ikisini değiştirdiğinde, liderlerin o kartta değişiklik yaptığını göstermesi için değiştirilen kartta iki raptiye olur. Oyun sonunda lider çocuklar yaptıkları değişikliklerin açıklamasını ayrıca yaparlar.

Gruptaki her bir çocuğun doğru yerleştirdiği kart, gruba 10 puan kazandırır. Liderlerin elinde kart değiştirmeden raptiye kalırsa, gruplarına raptiye sayısına göre artı 10 puan verilir. Oyun tamamlandığında sınıftaki bütün çocukların katılımı ile kartların doğru yerleştirilip yerleştirilmediği kontrol edilir ve puanlama yapılır ve en fazla puan toplayan grup oyunu kazanır. (Din, Ahlak ve Değerler Öğretimi İçin Eğitsel Oyunlar, Mahmut Zengin; Nursel Arslan; Sevim Uçar; Selma Aydoğdu, DEM Yay., 2015, İstanbul, s.146-147)

Kartlara aşağıdaki her bir cümle veya kelime yazılacaktır:

NAMAZ
İnsanın Rabbi ile konuşmasıdır.
Zamanı iyi kullanmayı öğretir.
Kâbe'ye doğru dönülür.
Kıyam
Secde

ORUÇ
İnsana sabrı öğretir.
Sahur
Yemek ve içmekten uzak dururuz.
Müslümanın kalkanıdır.
Kim kötü söz ve davranışları bırakmazsa, onun yemeyi ve içmeyi terk etmesine Allah'ın ihtiyacı yoktur.

HAC
Bütün müminler yılda bir kere toplanıp görüşürler.
Gücü yetenlerin o evi ziyaret etmesi, Allah'ın insanlar üzerindeki hakkıdır...
(Âl-i İmrân, 3/97)
Hem mal hem beden ile yapılan bir ibadettir.
Her insanın hayatında bir kere yapması farzdır.
Allah katında üstünlüğün takvada olduğunu öğretir.

ZEKÂT
Zengin ile fakir arasında bir köprüdür.
Onların (zenginlerin) mallarında, muhtaç ve yoksullar için bir hak vardır (Zâriyat, 51/19).
Toplumda yardımlaşma ve paylaşmayı geliştirir.
Kelime anlamı ise, "artma, çoğalma, arıtma, bereket"tir.
Yılda bir kere zengin Müslümanların vermesi farzdır.

Değerlendirme Soruları

1. Bu oyunla neler öğrendik?
2. İbadet denilince aklımıza ilk gelen nedir?

Günün Mesajı

"...Namaz, müminler üzerinde vakitleri belli olarak yazılmış bir ödevdir."

(Nisâ, 4/103)

Kapanış

Grup üyelerine paylaşımları için teşekkür edin.
Herkesin aklında kalan mesajı paylaşmasını isteyin.
Konuyla ilgili varsa sorularını alın ve cevaplayın.
Bir sonraki konunun başlığını verin ve vedalaşın.

Yöntem ve Teknik

Eğitsel Oyun

Materyal

Kâğıt veya yazı tahtası, çalışma kâğıdı (fotokopi ile çoğaltılmış)

Etkinlik 4
(7-15 yaş)

Bu oyun dersin sonunda öğrenilen konunun tekrarında ve pekiştirilmesinde kullanılır. 'Dolan-dur oyunu' için öncelikle çocukları 2 veya 3 gruba ayırmamız gerekiyor. Grup sayısının arttırılması mümkündür. Çocukların sayısına göre gruplar belirlenir, her grubun en önündeki kişi değişmeli olarak grubun lideri olacaktır.

Liderler bulundukları sıranın ikişer adım önüne çıkarlar. Lider olan çocuklar, öne doğru eğilip işaret parmaklarıyla kendi ayakkabılarını işaret ederek oldukları yerde 3 tur dönerler. Tekrar doğrulurlar ve hızlıca öğreticinin söylediği konuyla alakalı bir sözcüğü, bir cümleyi kâğıda veya tahtaya yazarlar. İsteneni yazamayan çocuk hemen yerini sonraki arkadaşına bırakır. Yeni gelen lider de tekrar eğilip aynı hareketi yapar ve hızlıca öğreticinin sorusuna cevap yazmaya çalışır. Bu süre içerisinde kâğıda veya tahtaya öğreticinin söylediği konu veya cümleyi en hızlı şekilde yazabilen lider takımına on puan kazandırır.

Oyunun en güzel yanı ve sınıfın neşesini yerine getirmesi; en güzel yeri ise, puan kazanan liderin, kaybeden diğer liderden herhangi bir şeyin taklidini yapmasını istemesidir.

Öğreticinin konu ile alakalı söyleyebileceği sorular:

1. Maddi ibadetleri yazmalarını ister.
2. Hem maddi hem manevi ibadetleri yazmalarını ister.
4. Salih amellerden 5 tane yazmalarını ister.
5. Müslümanın günlük olarak yaptığı ibadetleri yazmalarını ister.
6. İbadetin insana kazandırdığı iki özelliği yazmalarını ister.

ÇALIŞMA KÂĞIDI

NAMAZ - ORUÇ - ZEKÂT - HAC
KAVRAM ÇALIŞMA KÂĞIDI

Y	I	A	K	M	KIYAM
K	E	T	A	R	
A	H	R	U	S	
S	M	A	İ	K	
R	A	İ	F	T	
C	E	S	E	D	
L	E	M	A	S	
R	A	T	F	İ	
Y	D	E	İ	F	
T	V	A	F	A	
M	E	K	E	K	
Y	İ	E	T	N	

	NAMAZ	ORUÇ	ZEKÂT	HAC
kıyam	*			
mekke				*
		*		
			*	

Yukarıda karışık halde verilen harflerde ibadetlere dair bazı kavramlar gizlenmiş hâlde.
Her satırda bir kelime var.
Önce kelimeleri bul, sonra hangi ibadete ait olduğunu sağdaki kutucuklara işaretle.

Değerlendirme Soruları

1. İslam'ın beş şartını sayınız?
2. Salih amellerden bazılarını sayınız?
3. İbadetin tanımını yapınız, ibadetlerin insana kazandırdıkları nelerdir?

Günün Mesajı

"Ey iman eden kullarım! Benim arzım geniştir, bana kulluk edin."
(Ankebût, 29/ 56)

Kapanış

Grup üyelerine paylaşımları için teşekkür edin.
Herkesin aklında kalan mesajı paylaşmasını isteyin.
Konuyla ilgili varsa sorularını alın ve cevaplayın.
Bir sonraki konunun başlığını verin ve vedalaşın.

09

HELAL-HARAM

1. Helal ve haram kavramlarının anlamını bilir.
2. Kur'an'da geçen haramları bilir.
3. Helallerin ne kadar çok ve güzel olduğunu bilir.

1. HELAL VE HARAMI ÖĞRENİYORUM

Kazanım

Helal ve haram kavramlarının anlamını bilir.

Kur'an'da geçen haramları bilir.

Helallerin ne kadar çok ve güzel olduğunu bilir.

Öğretici Notu 1
(7-12 yaş)

Öğretici helal ve haram kavramlarını çeşitli kaynaklardan tarayarak çocuklara anlatır.

Yöntem ve Teknikler

Eğitsel Oyun

Materyal

Çalışma kâğıdı

Etkinlik 1
(7-12 yaş)

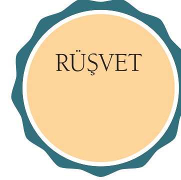
Öğretici ekte bulunan çalışma kâğıdını daha önce fotokopi yolu ile çoğaltır ve çocuklara dağıtır. Çocuklardan karışık hâlde verilmiş olan haram ve helal fiillerinin boşluklara doğru bir şekilde yerleştirilmesi istenir. Daha sonra cevaplar değerlendirilir.

ÇALIŞMA KÂĞIDI

HELALLER	HARAMLAR
....	....
....	....
....	....
....	....
....	....

Değerlendirme Soruları

1. Haram işler yapmak insana neler kaybettirir?
2. Helal ve haramın tanımını yaparak örnekler veriniz.

Günün Mesajı

"Ey insanlar! Allah'tan (hakkıyla) sakının ve rızkınızı güzel yoldan isteyin. Hiç kimse (Allah'ın kendisine takdir ettiği) rızkı -geç de olsa- elde etmeden ölmeyecektir. Öyleyse Allah'tan (hakkıyla) sakının ve rızkınızı güzel yoldan isteyin. Helal olanı alın, haram olanı terk edin!"

(İbn Mâce, Ticâret, 2)

Kapanış

Grup üyelerine paylaşımları için teşekkür edin.
Herkesin aklında kalan mesajı paylaşmasını isteyin.
Konuyla ilgili varsa sorularını alın ve cevaplayın.
Bir sonraki konunun başlığını verin ve vedalaşın.

Öğretici Notu 2

Kur'an-ı Kerim'de, Yüce Allah'ın iyi ve güzel olan şeyleri helal kıldığı çirkin ve kötü şeyleri haram kıldığı "...Onlara iyi ve temiz şeyleri helal, kötü ve pis şeyleri haram kılar..." ayetiyle açıklanır (A'râf, 7/157). Ayet-i kerimede haram kılınan şeylerde kötülük ve pislik olduğu, helal kılınan şeylerde ise iyilik ve temizlik olduğu vurgulanmaktadır. Bu yönüyle "helal ve haram" insanın kendi yaşantısını güzele ulaştıran, kötülüklerden alıkoyan emirler olarak açıklanır. "İnsan için ancak çalıştığının karşılığı vardır. Onun karşılığı ileride mutlaka görülecektir." (Necm, 53/39-40) ayetiyle konu detaylandırılarak etkinlik uygulamasına geçilir.

Yöntem ve Teknikler

Jigsaw (Ayrılıp-Birleşme) Tekniği

Materyal

Renkli karton, tahta çubuk veya pipet, tahta kalemi

Etkinlik 2
(13-15 yaş)

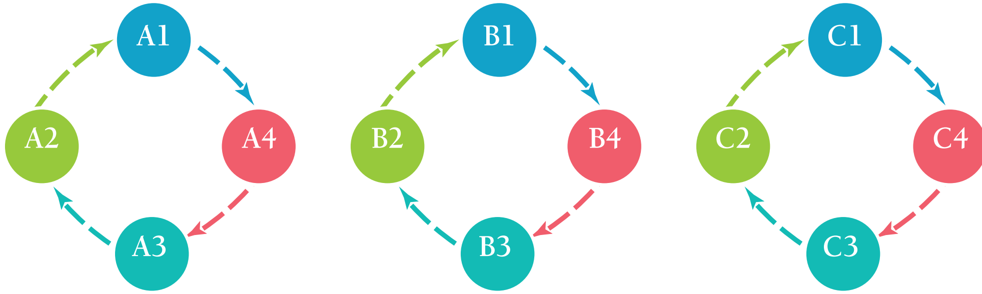

Öğretici yukarıdaki şekillerde olduğu gibi renkli kartonlardan, altına tahta çubuk veya pipet yapıştırarak çocukların numaralarını oluşturur.

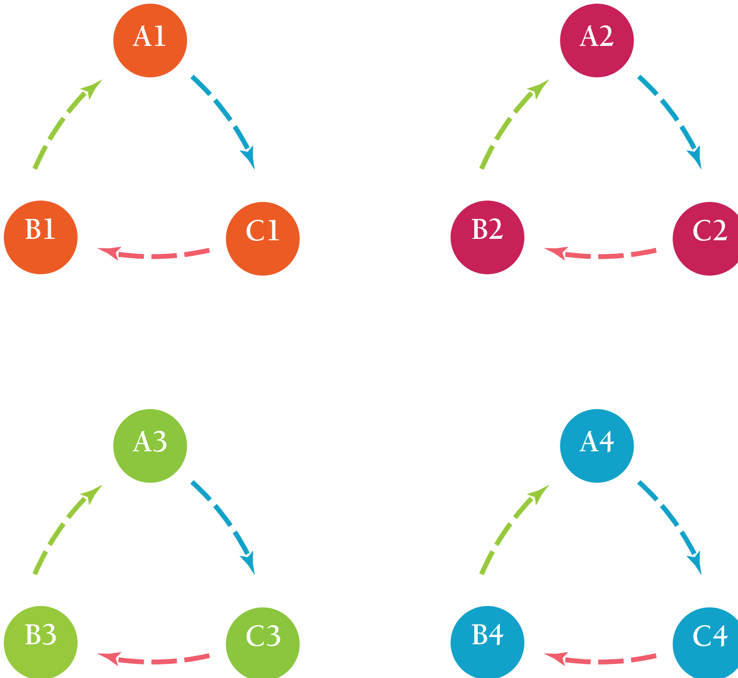
Öğretici, ilk olarak çocukları iki veya altı kişiden oluşan karışık gruplara ayırır. Grup üyeleri bir grup başkanı seçerler ve gruplarına isim verirler. Çalışmalarında başarılı olabilmeleri için ortak amaçlarının ne olduğu açıklanarak grup üyeleri arasında olumlu bir bağımlılık sağlanır. Belirlenen gruplardan ilki "ev grupları" olur. Daha sonra öğretici grupların belli olması için renkli kartonlarla hazırlanmış grup numaralarını her bir grup üyesine dağıtır.

Örneğin, çocuklardan üç grup oluşturulmuş olsun ve her grup dört kişiden oluşsun. Gruptaki çocuklar sayısınca renkli ve yuvarlak kesilmiş, altından bir çubuk yapıştırılarak hazırlanmış numaralar çocuklara verilir. Yani gruplar için A, B, C ve her çocuk için A1, A2, A3, A4 - B1, B2, B3, B4 - C1, C2, C3, C4 şeklinde numaralar hazırlanır. İkinci grup "uzmanlar grubu" olur. Bu grup ev grubunda olan her bir çocuktan oluşturulacaktır. Öğreticinin talimatıyla uzman gruplar birleşir; örneğin ev gruplarının 1. numaralı çocukları bir uzman grubu olur. Aynı şekilde 2 ve 3 nolu çocuklar bir uzman grup olmak üzere bir köşede toplanır. Öğretici uzman gruplarına helal ve haram konusu ile alakalı yönergeleri verir. Uzman grubun ilk buluşmasında öğretici gruplardan helal ve haram konusu ile alakalı bir ayet ve bir hadis bulmalarını ister. Bunun için 3 dk. süre verilir, ayet ve hadisler bulunduktan sonra uzman gruplar tekrar kendi ev gruplarına dönerler. Her grup üyesi diğer uzman grupta belirledikleri ayet ve hadisi kendi ev grubundaki diğer arkadaşları ile paylaşır. İkinci olarak tekrar öğreticinin talimatıyla uzman gruplar birleşir ve öğretici helal ve haram konusu ile alakalı bir günün sözü bulmalarını ister, süre sonunda gruplar tekrar kendi (ev) gruplarına döner ve diğer grup üyeleri ile uzman grupta bulduğu sözü paylaşır. Üçüncü birleşmede konu ile alakalı bir poster ve afiş hazırlanması istenir. Bunun için renkli kartonlar, tahta kalemi, çeşitli renkli çıkartmalar kullanılabilir ve tekrar gruplarında paylaşırlar. Dördüncü birleşmede gruplar konu ile alakalı bir hikâye, öykü veya örnek olay yazarlar, tekrar gruplarına döner ve paylaşırlar. Çalışma sonunda ev grupları bütün çalışmaları bir rapor hâlinde hazırlar. Öğretici rapor olarak hazırlanmış tüm çalışmaları alır ve tahtaya yazarak çocuklarla beraber değerlendirir. Belirlenen öykü veya örnek olay istenirse rol oynama tekniği ile canlandırılır.

EV (HOME) GRUPLARI

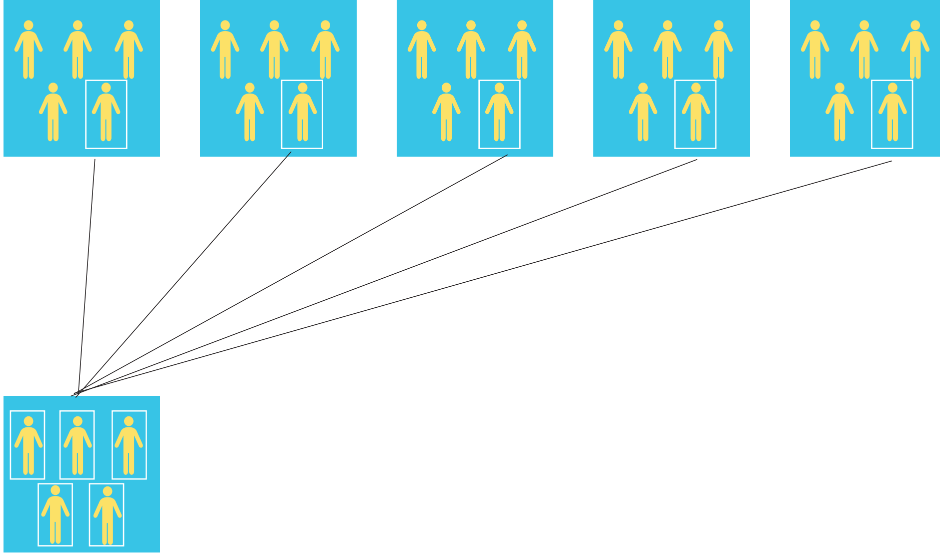
UZMANLIK (EXPERT) GRUPLARI

Jigsaw-Takımları

Ev Takımları

(Karışık olarak 5 veya 6 kişiden oluşmaktadır.)

Uzman Takımlar

(Her uzman takımında her bir ev takımından 1 kişi yer almaktadır.)

Öğretici yukarıdaki şekillerde olduğu gibi renkli kartonlardan, altına tahta çubuk yapıştırarak grup numarası oluşturur.

Değerlendirme Soruları

1. Kur'an'da geçen haram ve helallerden aklınızda kalanlardan sayınız?
2. Helal kavramını açıklayınız?
3. Haram kavramını açıklayınız?

Günün Mesajı

"Ey insanlar! Yeryüzünde bulunan maddelerin helal ve temiz olanlarından yiyin, şeytanın peşinden gitmeyin, çünkü o apaçık düşmanınızdır."

(Bakara, 2/168)

Kapanış

Grup üyelerine paylaşımları için teşekkür edin.

Herkesin aklında kalan mesajı paylaşmasını isteyin.

Konuyla ilgili varsa sorularını alın ve cevaplayın.

Bir sonraki konunun başlığını verin ve vedalaşın.

Öğretici Notu 3

Sözlükte "yasak, memnu" anlamına gelen haramın, dinî bir terim olarak, kesin bir delille, açık bir şekilde yapılmaması istenen fiil olduğu anlatılır. Haramın, dinî bir kavram olduğu, bunu tespit ve tayin yetkisinin Allah'a ve Resûlü'ne ait olduğu, bu konuda insanların herhangi bir yetkisinin olmadığı izah edilir. Helalin ise dinen yapılması veya yenip içilmesi yasaklanmayan, serbest bırakılan şey olduğu ifade edilir. Allah ve Resûlü'nün bir şeyin helal olduğunu belirtmesinin veya işlenmesinde günah olmadığını bildirmesinin, o fiilin helal olduğunu gösterdiği anlatılır. Ayrıca o fiil veya şeyin yasaklandığına dair herhangi bir delil bulunmamasının da helâl olduğuna işaret ettiği belirtilir. Zira eşyada aslolan helal oluşudur. Buna göre bir şeyin, dinin açık bir hükmüne, yasağına ve ilkesine aykırı olmadıkça helâl ve meşru olduğu ifade edilir. Helal kavramının, meşru, caiz, mübah tabirleri ile yakın ilişkisi olduğu, çoğu zaman da eş anlamlı olarak kullanıldığı ifade edilir.

Yöntem ve Teknikler

Beyin Fırtınası, Eğitsel Oyun

Materyal

Yazı tahtası, kalem

Etkinlik 3
(13-15 yaş)

Çocuklar, öğreticinin de katılımıyla beyin fırtınası yöntemiyle Kur'an'da geçen haram ve helalleri belirlerler. Örneğin; içki içmek, kumar oynamak, uyuşturucu madde kullanmak, zina yapmak, domuz eti yemek, faiz alıp vermek, falcılık, sihir-büyü, yalan söylemek, adam öldürmek, kul hakkı yemek gibi haramlar ile temiz ve güzel şeylerden yemek vb. gibi helaller açıklanır. Helallerin fıtrata uygun ve estetik olduğu, haramların ise insana zarar verdiği üzerinde durulur. Öğretici, bir canlandırma yapacaklarını söyler ve "Bununla helal ve haramları tercih etmede vicdanımızın önemini öğrenmiş olacaksınız." der. Önce çocuklar, birer duvar gibi karşılıklı dizilerek ve ellerini havada birleştirerek bir koridor oluştururlar. Bir çocuk diğer çocukların oluşturduğu koridora girer ve yavaş yavaş ilerlemeye başlar. Çocukların her biri olumsuz durumla ilgili (haramlarla) farklı düşünce ve duyguları yansıtan birer cümle söyleyerek çocuğun vicdanının sesi olurlar. Aynı çocuk koridordan tekrar geriye dönerken bu kez vicdan olan çocuklar helal olan durumlara vurgu yaparlar. Burada her çocuğun farklı öneriler sunma şansı vardır. Çocuklara yardımcı olması açısından helal ve haramlar tahtaya veya bir kâğıda yazılabilir. Çocuk koridorda ilerlerken, seslerin şiddeti artar hatta giderek yükselir. Bu süreçte, koridor boyunca önerilen düşünceler ve duygusal uyarımlar çocuğun bir karara varmasına yardımcı olmaktadır.

Çocuklardan söylenmesi beklenen ifadeler;

1. İçki içmek insan vücuduna zarar verir.
2. Kumar oynamak malı azaltır, eksiltir.
3. Haksız kazanca sebep olur.
4. Domuz eti pis maddelerdendir.
5. Zina topluma zarar veren bir olaydır.
6. Allah güzel ve temiz şeyleri yemeyi helal kılmıştır.
7. Yalan söylemek kişiye ve karşısındakine zarar verir.

Değerlendirme Soruları

1. Koridordan geçen çocuğa duyduklarının neler olduğu sorulur.
2. Koridordan geçen çocuğa en çok dikkatini çeken konunun ne olduğu sorulur.
3. Vicdan olan çocuklara söyledikleriniz arkadaşınızda etkili oldu mu, denir.

Günün Mesajı

"(Ey Muhammed!) Sana, kendilerine nelerin helal kılındığını soruyorlar. De ki: Size temiz ve hoş olan şeyler… helal kılındı."

(Mâide, 5/ 4)

Kapanış

Grup üyelerine paylaşımları için teşekkür edin.
Herkesin aklında kalan mesajı paylaşmasını isteyin.
Konuyla ilgili varsa sorularını alın ve cevaplayın.
Bir sonraki konunun başlığını verin ve vedalaşın.

10

MAHREMİYET BİLİNCİ

1. Edep, hayâ ve mahremiyet kavramlarını bilir.
2. Bedenin kendisine emanet olduğunun farkında olur.
3. Beden emanetini nasıl koruyabileceğini örneklendirir.
4. Allah'ın her insanı özel yarattığını ve bedeninin kendisine emanet olduğunu bilir.
5. Diğer insanlarla arasındaki bedensel sınırların ne olması gerektiğini bilir. (Mahrem-namahrem ilişkiler, evlenilecek kişiler.)
6. Mahremiyet bilincine sahip olmada hayır demenin önemini bilir.
7. Allah'ın edepli ve hayâlı insanı sevdiğini bilir.
8. "Hayır" demenin insan için önemini fark eder.
9. "Hayır" deme yöntemlerini etkin bir şekilde kullanır.

1. EDEP, HAYÂ VE MAHREMİYET

Kazanım

Edep, hayâ ve mahremiyet kavramlarını bilir.

Öğretici Notu

Mahremiyet kavramı yasaklılık hâli ya da dokunulmazlık olarak açıklanır. Haram, mahrem ve mahremiyet kelimelerinin, dinî hükümlerle ilgili olarak yasak olan her şey için kullanıldığı vurgulanır. Mahrem kelimesinin, evlenmeleri ebediyen haram olan yakın akrabalar için kullanıldığı gibi, aynı kelimenin insan vücudu için kullanıldığında cinsel dokunulmazlık anlamına da geldiği anlatılır. Bu durumda mahremiyetin, insan vücudunda bakılması ve dokunulması yasak olan hususlar ve insanın özel hayatı, ailesi ve evi ile ilgili haklar bağlamında temel hak ve hürriyetlere vurgu yapılır. Yüce dinimizin insanın bu çok yönlü mahremiyeti ile ilgili olarak oldukça detaylı düzenlemeler getirdiği ifade edilir.

İnsandaki edep ve hayâ duygusunun yaratılış gereği olduğu, bu duyguların kaynağının da iman ve İslam ahlakı olduğu anlatılır. İnsandaki bu duyguların, kişinin çirkin söz ve fiillerden uzak kalmasını, doğruluk, dürüstlük ve ahlaki değerlere bağlılık üzere yaşamasını sağladığı izah edilir.

Hayânın sözlükte "utanma, çekinme" anlamına geldiği, ahlaki bir terim olarak ise hayânın "nefsin çirkin davranışlarından rahatsız olarak onları terk etmesi" olduğu izah edilir. Edebin ise İslami görgü kurallarını ifade ettiği ve edepli olmanın müminin en önemli vasıflarından olduğu anlatılır.

Yöntem ve Teknikler

Eğitsel Oyun, Anlatım, Soru-Cevap

Materyal

Mandal, bilgi kartları, dayanıklı ip (yaklaşık 5 m.)

Etkinlik
(7-15 yaş)

Çocuklar sayıya göre dörder (şekil 1) ya da beşer kişilik gruplara (şekil 2) ayrılır. Çocuk sayısına göre her bir gruptaki çocuk sayısı değişebilir. Örneğin 4 çocukla bir grup kurulabilir ve üçgen yapılabilir. Bu oyun için en az 2 grup (4'er kişiden 8 çocuk) olmalıdır.

Edep, hayâ ve mahremiyet ile ilgili bilgi kartlarına aşağıdaki cümleler yazılacaktır.

Yanlış:

1. Edep kavramı önemli değildir.
2. Hayâ insanın içine kapanık olmasına neden olur.
3. Edep kavramının dilimizdeki karşılığı utangaçlıktır.
4. Karşımızdaki ne kadar edepli davranırsa, biz de o kadar edepli davranmalıyız.
5. Haksızlık karşısında edepsiz olmak gerekir.
6. Sadece yetişkinler edepli olmalıdır.
7. Durumuna ve insanına göre edepli olmak gerekir.
8. Hayâlı olan insanları kimse sevmez.

Doğru:

1. Mahremiyete dokunulmazlık da diyebiliriz.
2. İnsan vücudunda başkası tarafından bakılması, dokunulması uygun olmayan yerler kişinin mahrem alanıdır.
3. Mahremiyeti ihlal eden konuları konuşmak edebe uygun değildir.
4. Mahremiyete saygı, temel bir hak ve özgürlüktür.
5. Hz. Peygamber pek çok hadisinde edepli olmayı övmüştür.
6. Edep: Güzel terbiye, iyi huy demektir.
7. Edep, insanın iyilikleri ve ahlâkî üstünlükleri, kendinde toplama çabasıdır.
8. Ahlakî değerler doğrultusunda yaşamalıyız.
9. Çirkin söz ve davranışlardan uzak kalmalıyız.
10. Haramlardan sakınmalıyız.
11. Kişinin mahremiyet sahasına giren konular sadece ilgililerle konuşulmalıdır.
12. Edep, insan ruhunun güzelliğini yansıtır.
13. Hayâ, fıtri (yaratılış gereği sahip olunan) bir duygudur.
14. Hayâ: Allah'ın razı olmadığı çirkin şeyleri yapmaktan sakınmaktır.
15. Allah, hayâ sahibi insanları sever.
16. Hayâ duygusu, insanı kötülüklerden korur.
17. Hz. Peygamber "Hayâ ve iman yan yana." buyurmuştur.

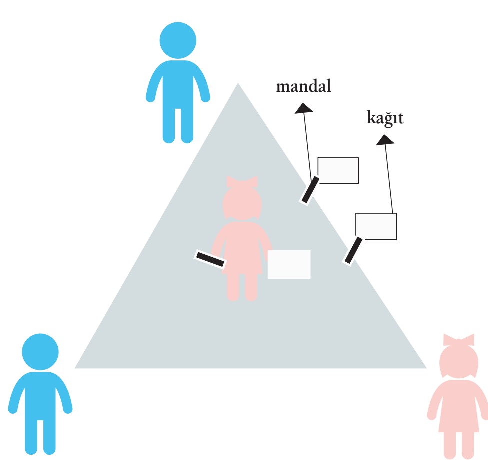
Öğretici çocuklara bir yarışma yapacaklarını söyler. Çocukları sayıya göre 4'er (şekil 1) ya da 5'er kişilik gruplara (şekil 2) ayırır. Yarışmada kullanılmak üzere bir parkur oluşturmak için grubun dört üyesini seçer ve ellerine bir ip verip kare şeklinde sınıfın bir köşesine geçip bir alan oluşturur. Öğretici önceden konuyla ilgili 8 yanlış ve 17 doğrudan oluşan 25 kart hazırlar.

Yarışma şöyledir: Öğretici, grubun 5. üyesine 3 mandal verir, elinde mandal olan çocuk masanın üzerinden 3 doğru bilgi kartı seçip 2 dakikada parkurun içerisinde gezerek arkadaşlarının tuttuğu ipe mandalla tutturması gerektiğini söyler. Yarışan ilk çocuğun süresi dolduktan sonra ipi tutan arkadaşlarından birinin yerine geçer ve diğer arkadaşı yarışmaya devam eder. Grubun her üyesi parkurda dolaştıktan sonra bilgi kartları kontrol edilir, doğru ve yanlışlar hesaplanır. Bilgi kartlarıyla ilgili değerlendirmelerde bulunulur. Her grubun böyle yarışıp en çok doğrusu olan grubun kazanmasıyla etkinlik son bulur (Din, Ahlak ve Değerler Öğretimi İçin Eğitsel Oyunlar, Mahmut Zengin; Nursel Arslan; Sevim Uçar; Selma Aydoğdu, DEM Yay., 2015, İstanbul, s. 146-147).

Yarışmada belli kurallar vardır:

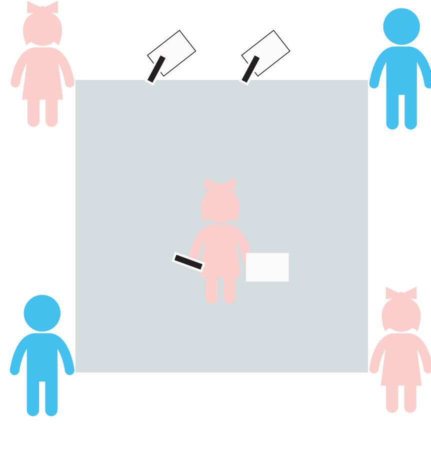
- Her mandal bir bilgi kartı için kullanılacak.
- Parkurun bir ucundan başlayıp diğer ucundan çıkılacak.
- Parkurda geriye dönüş yasak.

ŞEKİL I

4 Kişilik Grup

ŞEKİL II

5 Kişilik Grup

Değerlendirme Soruları

1. Edep, hayâ ve mahremiyet kavramlarına dair neler öğrendik?
2. Bu kavramlara dair örnekler verebilir misiniz?

Günün Mesajı

"Hayâ ile iman ikiz kardeştir.
Biri giderse diğeri de gider."
(Buhârî, Edebül-Müfred, 445)

Kapanış

Grup üyelerine paylaşımları için teşekkür edin.
Herkesin aklında kalan mesajı paylaşmasını isteyin.
Konuyla ilgili varsa sorularını alın ve cevaplayın.
Bir sonraki konunun başlığını verin ve vedalaşın.

2. BEDEN EMANETİ

Kazanım

Allah'ın her insanı özel yarattığını ve bedeninin kendisine emanet olduğunu bilir.

Diğer insanlarla arasındaki bedensel sınırların ne olması gerektiğini bilir.

Bedenin kendisine emanet olduğunun farkında olur.

Beden emanetini nasıl koruyabileceğini örneklendirir.

Öğretici Notu 1

Beden emaneti konusu işlenirken, çocukların en çok kullandığı, tanıyıp bildiği organlardan hareketle kapsam içerisine yerleştirilen kalp, beyin, ciğerler, mide ve böbrek gibi iç organların da fonksiyonları hakkında aşağıda örnek olarak verildiği gibi kısa tanıtıcı bilgi verilir. (Araştırma imkânı varsa çocukların araştırarak organların görevlerini belirlemeleri önem arz etmektedir.)

Organların Görevleri ve Organları Koruma Yolları

El: Tutmak, kaldırmak, yazmak: Harama uzanmayarak, zararlı şeyleri tutmayarak, temiz tutarak.

Ayak: Yürümek, dengede durmak, hareket etmek: Haram kılınan yollardan uzak durarak, temiz tutarak, spor yaparak.

Ağız ve dil: Konuşmak, tatmak, beslenmek, yemek, içmek, çiğnemek: Haram lokma yemeyerek, gıybet ve dedikodudan sakınarak, güzel ve tatlı söz söyleyerek, Kur'an okuyarak, Allah'ı zikrederek, ağız, dil ve diş temizliğine önem vererek.

Göz: Görmek, zararlı ışıkları kırar: Harama bakmayarak, zararlı ışınlardan sakınarak, yeteri kadar uyuyarak.

Kulak: İşitmek, vücudun dengesi: Haram sözleri, çirkinlikleri duymayarak, dedikoduya şahit olmayarak, bilinçli bir şekilde kulak temizliği yaparak.

Kalp: Kan dolaşımını sağlamak: His ve duyguların merkezini haset, kin, dargınlık vb. olumsuz duygulardan arındırarak.

Beyin: Merkezî kontrolü sağlamak, yaşam fonksiyonlarını yönetmek: Zihin fonksiyonlarını daha güçlü harekete geçirmek için zihin egzersizleri yapmak. (Kur'an okumak, ezberlemek, bulmaca, sudoku çözmek vb. etkinliklerle zinde tutmak.)

Akciğer: Nefes almak, solunum fonksiyonlarını sürdürmek, oksijen karbondioksit değişimi: Zararlı alışkanlıklardan uzak durarak, olabildiğince temiz nefes alabilmek için

çevre temizliğine dikkat ederek, oksijen kaynağı olarak yaratılan ve bizlere emanet edilen bitkileri koruyarak ve sayılarını artırarak.

Karaciğer: Yaklaşık olarak 400 kadar vazifesi bulunmaktadır. Besinlerin faydalı, zararlı ayrımını yapar. Vücut ısısını ayarlar. Kan miktarını ayarlayıp dolaşımı denetler: Zararlı alışkanlıklardan uzak durarak, helal ve olabildiğince sağlıklı yiyeceklerle beslenerek.

Mide: Yediğimiz gıdaları parçalar, ayrıştırır: Helal yiyecekler yiyip yediğimiz yiyecekleri iyice çiğneyerek, zarar verecek içeceklerden uzak durarak, asitli gıdalardan sakınarak, aşırı yemeyerek.

Böbrek: Vücudumuzdaki zararlı ve atık maddeleri süzer. Gerekli olanları depolar: Helal yiyecekler yiyip zararlı olanlarından sakınarak.

Deri: Kas ve organları korumak için örtü görevi gören organ: Helal olanlara dokunarak, cildin koruma görevine zarar verecek müdahalelerden (dövme vb.) sakınarak, Allah'ın yarattığı hâlini keyfi olarak değiştirmeyerek, esnekliğini korumak için spor yaparak, ibadetlere devam ederek.

Yöntem ve Teknikler

Soru-Cevap, Rol Oynama, Basın Toplantısı, Slogan Oluşturma

Materyal

Organ kartları (kesilmiş olmalı), çocuk sayısınca A4 kâğıt, 3-4 adet A3 kâğıt, renkli kalemler, çok amaçlı stick yapıştırıcı, delgeç, kurdela, mikrofon, kamera

Etkinlik 1
(7-12 yaş)

BASIN TOPLANTISI

Organları temsil edecek makam temsilcileri: Çocuklar

Basın mensubu: Öğretici

Herhangi bir malzeme mikrofon olarak kullanılmak üzere koltuk veya sandalye de kürsü olarak planlanır. Öğretici, muhabir ve kameraman rolü üstlenir. (İmkân varsa bu etkinlik kamera kaydı alınarak gerçekleştirilir.)

Çocuklara insan vücudunu bir devlet gibi düşünmeleri gerektiği söylenir. Her bir organ da devlet yönetiminin önemli makam temsilcilerini temsil eder.

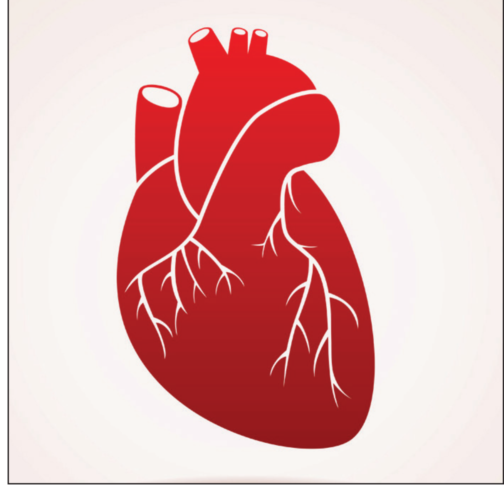
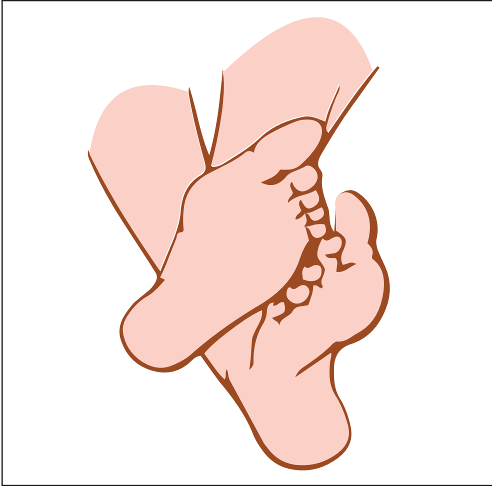
Çocuklara 5 dakika süre verilir ve her çocuk tercih ettiği organ (makam) ile ilgili slogan hazırlayarak nasıl koruyabileceğini belirler. Süre sona erip çalışmalar tamamlandıktan sonra toplantı başlar. Makam temsilcileri sırayla kürsüye gelerek basın önünde görevlerini tanıtır ve sloganlarını söylerler. Ardından basın mensubu muhabir her makam sahibine temsilcisi olduğu makamı korumak için yapması gerekenleri sorar. Ayrıca çocukların eksik bıraktığı husus varsa öğretici, muhabir rolüyle o eksikliği tamamlar.

Basın toplantısı sona erdikten sonra öğretici Allah'ın bize yaşamsal değeri çok büyük olan bu organları emanet olarak verdiği ve öncelikle Allah'ın helal ve haram kıldığı hususlar ön plana çıkarılarak maddi ve manevi temizlik ve spor alanlı koruma planlarını aşağıda örnek olarak verildiği gibi özetler.

- Maddi Temizlik
- Spor
- Sağlıklı yiyecek ve içecek
- Düzenli uyku
- Helal-haram
- İbadetler
- Hamd ve Şükür
- Doğal hayat

Hep birlikte (alınabildiyse kayıt izlenir ve) çıktı olarak alınan resimler de kullanılarak delgeç yardımıyla mini kitapçık oluşturulur.

EK 1

KALBİN GÖREVİ
Kan dolaşımını sağlamak

KORUMA YOLLARI
His ve duyguların merkezini haset, kin, dargınlık vb. olumsuz duygulardan arındırarak.

ELİN GÖREVİ
Tutmak, kaldırmak, yazmak

KORUMA YOLLARI
Harama uzanmayarak, zararlı şeyleri tutmayarak, temiz tutarak.

BEYNİN GÖREVİ
Merkezi kontrolü sağlamak, yaşam fonksiyonlarını yönetmek

KORUMA YOLLARI
Zihin fonksiyonlarını daha güçlü harekete geçirmek için zihin egzersizleri yapmak. (Kur'an okumak, ezberlemek, bulmaca, sudoku vb.)

AYAĞIN GÖREVİ
Yürümek, dengede durmak, hareket etmek

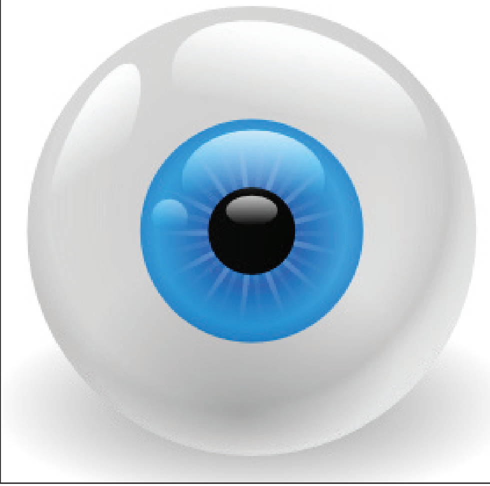
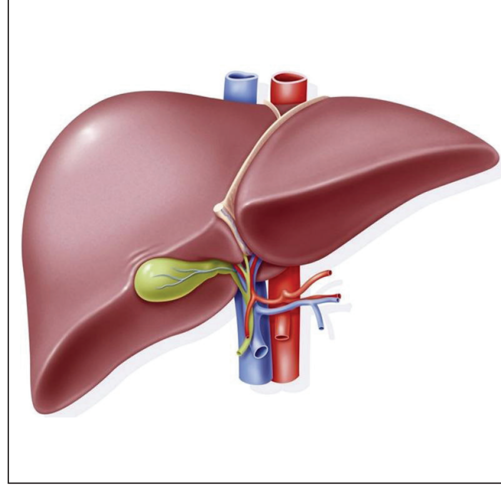
KORUMA YOLLARI
Haram kılınan yollardan uzak durarak, temiz tutarak, spor yaparak.

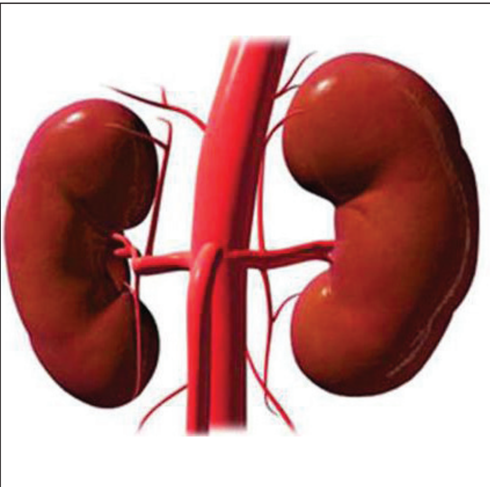
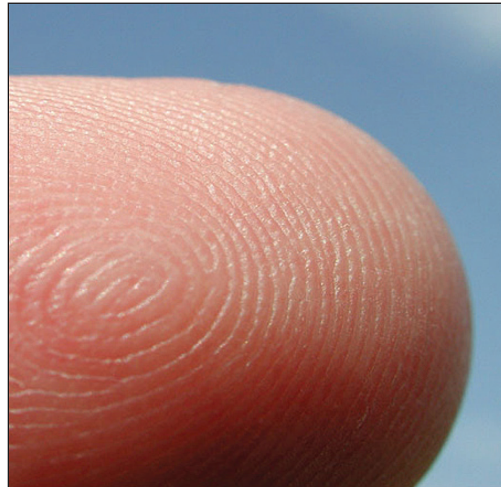
AKCİĞERİN GÖREVİ
Solunum fonksiyonlarını sürdürmek, oksijen karbondioksit değişimi

KORUMA YOLLARI
Zararlı alışkanlıklardan uzak durarak, çevre temizliğine dikkat ederek, oksijen kaynağı olarak yaratılan bitkileri koruyarak ve sayılarını artırarak.

AĞIZ VE DİLİN GÖREVİ
Konuşmak, tatmak, beslenmek, yemek, içmek, çiğnemek

KORUMA YOLLARI
Haram yemeyerek, gıybet ve dedikodudan sakınarak, güzel ve tatlı söz söyleyerek, Kur'an okuyarak, Allah'ı zikrederek, ağız, dil ve diş temizliğine önem vererek.

KARACİĞERİN GÖREVİ

Yaklaşık olarak 400 kadar vazifesi bulunmaktadır. Besinlerin faydalı zararlı ayrımını yapar. Vücut ısısını ayarlar. Kan miktarını ayarlayıp dolaşımı denetler

KORUMA YOLLARI

Zararlı alışkanlıklardan uzak durarak, helal ve olabildiğince sağlıklı yiyeceklerle beslenerek.

GÖZÜN GÖREVİ

Görmek

KORUMA YOLLARI

Harama bakmayarak, zararlı ışınlardan sakınarak, yeteri kadar uyuyarak.

MİDENİN GÖREVİ

Yediğimiz gıdaları parçalar, ayrıştırır.

KORUMA YOLLARI

Helal yiyecekler yiyip yediğimiz yiyecekleri iyice çiğneyerek, zarar verecek içeceklerden uzak durarak, asitli gıdalardan sakınarak, aşırı yemeyerek.

KULAĞIN GÖREVİ

İşitmek, vücudun dengesi

KORUMA YOLLARI

Haram sözleri, çirkinlikleri duymayarak, dedikoduya şahit olmayarak, bilinçli bir şekilde kulak temizliği yaparak.

DERİNİN GÖREVİ

Kas ve organları korumak için örtü görevi gören organ

KORUMA YOLLARI

Helal olanlara dokunarak, cildin koruma görevine zarar verecek müdahalelerden (dövme vb.) sakınarak, Allah'ın yarattığı hâlini keyfî olarak değiştirmeyerek, esnekliğini korumak için spor yaparak, ibadetlere devam ederek.

BÖBREĞİN GÖREVİ

Vücudumuzdaki zararlı ve atık maddeleri süzer. Gerekli olanları depolar

KORUMA YOLLARI

Helal yiyecekler yiyip zararlı olanlarından sakınarak.

Değerlendirme Soruları

1. Sizce bedenimizde başka hangi emanetler vardır?
2. Korumayı en çok ihmal ettiğimiz organ sizce hangisi olabilir?
3. Organlarımızı korumak için nelere dikkat etmeliyiz?
4. Bedenimizdeki emanetleri koruyamazsak nasıl sonuçlarla karşılaşabiliriz?

Günün Mesajı

"(Kıyamet gününde) hiçbir kul, ömrünü ne için tükettiği, ilmi ile ne yaptığı, malını nereden kazanıp nerede harcadığı ve bedenini ne uğruna yıprattığı sorulmadıkça bir yere kıpırdayamayacaktır."

(Tirmizî, Sıfatü'l-kıyâme, 1)

Kapanış

Grup üyelerine paylaşımları için teşekkür edin.
Herkesin aklında kalan mesajı paylaşmasını isteyin.
Konuyla ilgili varsa sorularını alın ve cevaplayın.
Bir sonraki konunun başlığını verin ve vedalaşın.

Öğretici Notu 2

Mahremiyet bilincinin, kişinin kendisinin ve diğer insanların özelinin/özel alanının farkına varması, sosyal hayatın içinde kendi özel alanını koruması, diğer insanların özeline saygı duyması, kendisi ile çevresi arasına sağlıklı sınırlar koyması olduğu belirtilir.

Mahremiyete saygının, yüce dinimiz İslam'ın üzerinde önemle durduğu bir husus olduğu, ayet ve hadislerle mahremiyetin sınırlarının çizildiği ve bu sınırlara herkesin uyması gerektiği anlatılır.

Öğretici, etkinliği yaptırırken bina ve oda mahremiyetinden beden emanetine ve beden sınırlarına dolaylı bir anlatım yapmalıdır.

Yöntem ve Teknikler

Anlatım, Soru-Cevap

Materyal

Yazı tahtası, kalem, kâğıt

Etkinlik 2
(13-15 yaş)

Öğretici tarafından tahtaya çocuk sayısına göre farklı büyüklüklerde ve şekillerde evler yapılır. Ortam müsait değilse evler resim şeklinde çıktı alınıp her çocuğa ayrı ayrı verilebilir. Ardından çocuklardan bu evleri bahçe ile çevrelemeleri istenir. Çocuklar evlere tek tek bahçe çizerler. Neticede ortaya çıkan resim evlerin konumuna göre şekil almış bahçeler olacaktır. Bahçe çevreleme bitince öğretici şu soruları sorar:

-Bahçe çevrelemesi yaparken nelere dikkat ettiniz?

-Evlere neden kapı çalmadan girilmez?

-Peki, evlerin içindeki hangi kapılar "sınır"dır. Hangi kapılardan içeri girmek için kapıyı çalmak gerekir?

-Sadece sana ait olan alanı çevrelemen istense sınırların neler olur?

-Sınırların ihlal edilmiş olsa tepkin ne olur?

Öğretici, İslam dininin, mahremiyetin korunmasını teşvik ettiğini belirterek, şu ayet-i kerimeyi okur ve açıklar:

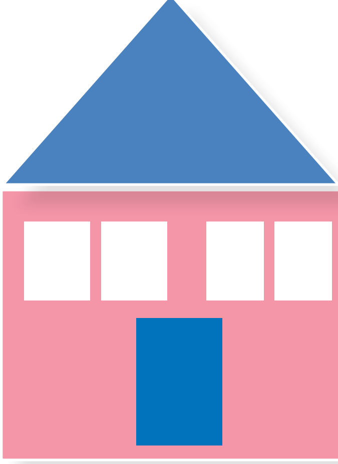
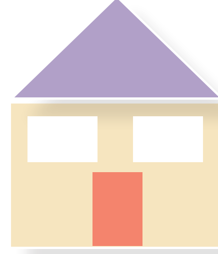
"Evlere arkalarından girmeniz iyilik değildir. İyi kimse kötülükten sakınan kimsedir, evlere kapılarından girin." (Bakara, 2/189)

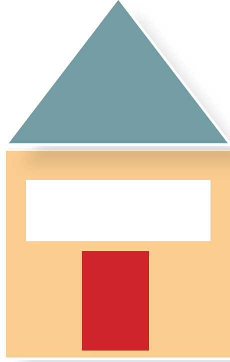
Öğretici şu hususları dile getirir: Sosyal paylaşım sitelerinin yaygınlaşmasıyla insanlar,

kendilerine ait mahrem bilgi ve görüntüleri kendi istekleriyle diğer insanlara açmaktadırlar. Bu mahrem konuların bazıları onların kendi masum hâlleri olsa da bazıları sanal zeminde paylaşılmaması gereken konular olabilmektedir. Yüce dinimiz İslam, mahremiyetin araştırılmasını nasıl yasaklamışsa, aynı şekilde bir kimsenin başkasına veya kendine ait mahrem bilgi ve görüntüleri ifşa etmesini de uygun bulmamıştır.

Böylelikle mahremiyet ve mahremiyete saygı konusu kavratılmış olur.

ÇALIŞMA KÂĞIDI

ÇALIŞMA KÂĞIDI

Değerlendirme Soruları

1. Mahremiyet nedir?
2. Mahremiyete saygı konusunda dinimizin yaklaşımı nedir?
3. Günlük hayatta mahremiyet sınırları nelerdir?

Günün Mesajı

"Sizden biriniz (başkasının evine girmek isterken) üç defa izin istesin. Kendisine izin verilmezse geri dönsün."

(Buhârî, İsti'zan, 13)

Kapanış

Grup üyelerine paylaşımları için teşekkür edin.
Herkesin aklında kalan mesajı paylaşmasını isteyin.
Konuyla ilgili varsa sorularını alın ve cevaplayın.
Bir sonraki konunun başlığını verin ve vedalaşın.

3. MAHREMİYET SINIRLARI

Kazanım

Diğer insanlarla arasındaki bedensel sınırların ne olması gerektiğini bilir.
(Mahrem-namahrem ilişkiler)
Mahrem alanlarda nasıl davranması gerektiğinin farkında olur.

Öğretici Notu 1

Allahu Teâlâ'nın her insanı özel olarak yarattığı, insanın bu özelliğinin bir gereği olarak fiziksel anlamda dokunulmazlıklara sahip olduğu ve bu dokunulmazlıkların korunması gerektiği anlatılır. Mahremiyet sınırlarının boyutları (yaş aralıkları ve cinsiyet farklılıkları dikkate alınarak) anlatılır. Dinimize göre vücudun örtülmesi gereken yerler (karşı cinse ve hemcinse göre örtülmesi zorunlu yerler) açıklanır. Mahremiyet bilinci kazanımları adına izahlar yapılırken özellikle cinsel istismarlara karşı bilinç oluşumu ve bu tür girişimlere karşı her koşul ve şartta karşı koyabilme öz güveni kazandırılmaya çalışılır. Mahremiyet sınırlarını aşmaya hiç kimsenin hakkı olmadığına vurgu yapılır ve değerler eğitimi noktasında da konunun bir ahlak kazanımı olduğuna işaret edilir.

Yöntem ve Teknikler

Soru- Cevap, Eğitsel Oyun

Etkinlik 1
(7-15 yaş)

Bu etkinlikte sorular oyun şeklinde sorulur. Bu sorularla gizlenmesi, korunması gereken şeylere dikkat çekildikten sonra, öğretici bedenin sınırlarına değinir ve bu sınırların korunması konusunda çocukları aydınlatır.

Bu etkinlikte amaç, insanların bazı şeyleri diğer insanlardan saklama ve koruma ihtiyacı hissettiklerine dikkat çekmektir. Bu amaçla çocuklara aşağıdaki sorular sorulur. Soru sorma işi oyun şeklinde yapılmalıdır. Sorular şöyle sorulur: Birinci soru ilk çocuğa sorulur, 10 saniye gibi kısa bir süre cevap beklenir. Bu sürede çocuk kısaca cevap verebilir. Çocuk cevap vermezse, zorlanmayacaktır; süre dolunca ikinci soru ikinci çocuğa sorulur. Aynı şekilde her çocuğa bir sonraki soru sorularak devam edilir. Bir çocuğa aynı sorunun sorulmamasına dikkat edilerek iki, üç tur dönülür.

1- Pencerelerde neden perde var?

2- Bankalarda, iş yerlerinde neden kasa var?

3- Çantalarda, cüzdanlarda neden fermuar var?

4- İnternet hesaplarında neden şifre var?

5- Banyo ve tuvaletlerde neden kapı var?

6- Bazı kapılarda neden kilit var?

7- Duşta neden perde veya kabin var?

Öğretici tarafından insanların kendilerine ait özel eşyaları ve özel bilgileri olduğu gibi bedenlerinin de özel olduğu ve korunması gerektiği belirtilir. Beden sınırlarının ihlali ile karşılaşırsa yardım alması gerektiği ve kendini korumak için lüzumlu tepkiyi vermesinin önemli olduğu anlatılır. Kişinin kendi özelini koruduğu gibi başkasının özeline de saygı duyması gerektiği vurgulanarak ders tamamlanır.

Değerlendirme Soruları

1. İnsanlar neden perdeye, kilide, şifreye ihtiyaç duyar?
2. Eğer yaşamda bunlar (perde, kilit, şifre vd.) olmasaydı ne olurdu?
3. Siz bunlardan (perde, kilit, şifre, kasa, çanta fermuarı) hangilerini yaşamınızda kullanıyorsunuz?

Günün Mesajı

Edep bir taç imiş nur-i Hüda'dan
Giy ol tacı emin ol her beladan
(Anonim)

Kapanış

Grup üyelerine paylaşımları için teşekkür edin.
Herkesin aklında kalan mesajı paylaşmasını isteyin.
Konuyla ilgili varsa sorularını alın ve cevaplayın.
Bir sonraki konunun başlığını verin ve vedalaşın.

Yöntem ve Teknikler

Eğitsel Oyun

Materyal

Mektup yazmak için kâğıt, zarf, kartondan hazırlanmış posta kutusu.

Etkinlik 2
(7-12 yaş)

Bu etkinlik için öğretici bir posta kutusu hazırlayarak derse gider. Posta kutusu karton bir kutunun üstüne mektup atma yeri delinerek ve çeşitli süslemelerle basitçe hazırlanabilir. Bu etkinlikte amaç çocuklarda mahremiyet ve insanlar arası sınırlar hususunda farkındalık oluşturmaktır.

Öğretici bugün yapacakları etkinlik öncesi kısa bir yazı okuması gerektiğini, etkinliğin bu yazı ile yakından ilgili olduğunu, bu nedenle kendisini dikkatle dinlemelerini söyleyerek yazıyı okumaya başlar.

"Osmanlı kendi medeniyetini ve kültürünü inşa etmiş büyük bir devletti. Osmanlı medeniyetinin şekillenmesinde en önemli unsurların başında, İslam dini gelirdi. İnsanların günlük yaşamında, şehir düzeninde, ev mimarisinde bu medeniyetin izleri görülmektedir. Mesela Osmanlı şehir ve köylerinde evler, yüksek duvarlı avlular içindeydi. Duvarlar insan boyundan çok daha yüksekti; sokaktan geçen hiç kimsenin avlunun içini görmesi mümkün değildi. Bazı avluların bir kenarında pekmez yapılan şırahane, kilim, bez dokuma tezgâhları yer alırdı. Bir köşede ocak, çeşme veya kuyu bulunurdu. Avluların sokağa açılan kapı tokmakları ise Osmanlı insanının hayata bakışını simgelemesi açısından önemliydi. Kapı tokmakları bile bu hassasiyeti yansıtırdı. Tokmaklardan biri kalın, diğeri ince ses çıkarırdı. Kalın ses çıkaran kapı tokmağını erkek misafirler, ince seslisini ise kadın konuklar kullanırdı. Böylece ev sahipleri kapıdaki misafir hakkında bilgi sahibi olur ve misafiri ona göre karşılarlardı."

Yazının iyice anlaşılması için önce öğretici seslice okuyup daha sonra 1-2 çocuğa okutabilir. Metin güzelce anlaşıldıktan sonra yapılacak etkinlik hakkında şu açıklama yapılır:

"Arkadaşlar, atalarımız bu konularda ne kadar hassasiyet göstermişler değil mi? Burada anlatılanlar şu an hayatımızda yer almıyor, bunlar eskilerden kalan güzel hatıralar sadece. Artık evler avlu içinde değil veya kapılarda iki tokmak yok. Ama teknolojinin imkânları sayesinde bugün kapılarda çeşitli seslerde çalan ziller var. Şimdi sizden bununla ilgili mektup yazmanızı istiyorum. Mektupları Osmanlı Dönemi'nde yaşayan birilerine hitaben yazacağız. Bu mektupta günümüzden bahsedecek, kapı zili, kamera hatta parmak izi okuyucu gibi teknolojik aletlerden mahremiyet alanında nasıl faydalanıldığını anlatacaksınız. Şimdi size

vereceğim kâğıt ve zarfları kullanacak, hazırladığınız mektubu ise posta kutusuna atacaksınız. Sonra mektuplarınızı açıp okuyacağız ve bazılarını duvara asacağız."

Çocuklara mektup yazmaları için 5-10 dakika süre verilir. Yazılan mektuplar, çocuklar tarafından zarfa konularak posta kutusuna atılır.

Her çocuğa bir başka arkadaşının mektubu gelecek şekilde mektuplar dağıtılır. Okunan mektuplar içinden seçilenler veya bütün mektuplar bir haftalığına duvara asılır.

Değerlendirme Soruları

1. Osmanlı zamanında mahremiyet sınırlarına dair hangi ayrıntılara dikkat edilmiştir?
2. Teknoloji mahremiyet sınırları konusunda bize nasıl yardımcı olmaktadır?
3. Arkadaşlarınızın yazdığı mektuplarda en çok dikkatinizi çeken nedir?

Günün Mesajı

"Şüphesiz Allah, adaleti, iyilik yapmayı, yakınlara yardım etmeyi emreder; hayâsızlığı, fenalık ve azgınlığı da yasaklar. O, düşünüp tutasınız diye size öğüt veriyor."

(Nahl, 16/ 90)

Kapanış

Grup üyelerine paylaşımları için teşekkür edin.
Herkesin aklında kalan mesajı paylaşmasını isteyin.
Konuyla ilgili varsa sorularını alın ve cevaplayın.
Bir sonraki konunun başlığını verin ve vedalaşın.

Öğretici Notu 3

Mahremiyet kavramı hatırlatılarak mahremiyetin örtünme ve korunma ile ilgili boyutlarına vurgu yapılır. Kişisel mahremiyet alanları ile ilgili çocukların mevcut bilgilerinden hareketle beden mahremiyeti ve örtünme ile ilgili sınırlar hatırlatılarak (Ek-2 arkalı-önlü) boyama etkinliği dağıtılır. Önce sadece insan bedeninin olduğu resimler olan taraf açılır ve çocuklardan insan bedeninin mahrem haritasını oluşturmaları istenir.

Yöntem ve Teknikler

Soru Cevap, Boyama Etkinliği, Drama

Materyal

Boyama etkinlik sayfası (çocuk sayısınca çoğaltılmış), metre veya mezura

Etkinlik 3
(7-15 yaş)

MAHREM BÖLGELER

Kırmızı renk: Aile bireyleri de dâhil kimsenin görmesinin, dokunmasının uygun olmadığı bölgeler.

Sarı renk: Aile içerisinde (mahremleriyle) otururken açık olabilecek bölgeler.

Yeşil renk: Evde, okulda, sokakta namahremlerce de görülebilecek bölgeler.

İnsan bedeninin mahrem bölgeleri haritasını oluşturduktan sonra diğer kişilerle konuşurken, otururken cinsiyete ve samimiyet derecesine göre değişecek mahremiyet bölgeleri olduğundan bahsedilir.

MAHREM VE SOSYAL ALANLAR

Kırmızı renk: Mahrem alan, kişinin izni olmaksızın yaklaşılmayacak dokunulmayacak, yaklaşıldığında kişiyi rahatsız hissettiren alandır.

Sarı renk: Kişisel alan, aile bireylerinin, öğretmenlerinin, yakın akrabalarının, yakın arkadaşlarının bulunduğu alandır.

Yeşil Renk: Sosyal alan, komşuların, uzak akrabalarının bulunduğu alandır.

Mavi renk: Toplumsal alandır.

Bu kez de aynı boyama kâğıdında yer alan çerçeve alanlarını, sınırları ve ölçüleri dikkate alarak boyar.

Boyama sonunda elinde mahremiyet alanları çizelgesi oluşmuş olacaktır.

Konuyu özetlemek için:

Mahrem alanlarla ilgili aşağıdaki açıklama yapılır.

Kişisel mahrem alanların bulunduğumuz yere göre değişiklik gösterebileceği ifade edilir.

Örneğin evin içinde; yatak odası, tuvalet, banyo, giyinme odası, kişisel oda kişisel

mahrem alan sayılırken; evin dışında özel odalar, makam odaları, iş alanları gibi personel harici izin alınmadan girilmesi uygun olmayan alanlar hatırlatılır. Kişisel alanlara yaklaşırken izin istenmesi gerektiği, kapalı bir mekân ise kapının vurulup beklenmesi gerektiği, zil varsa zile basılarak içerden onay alınarak içeri girilmesi gerektiği hatırlatılır.

Etkinlik Biterken:

Kapanış aşamasında ise "Özel Alanım" şiiri okunur. "Renkler bize ne söyler" motivasyon etkinliği yapılır. Motivasyon etkinliği yapılırken öğretici soruları sorar, çocuklar cevapları verir.

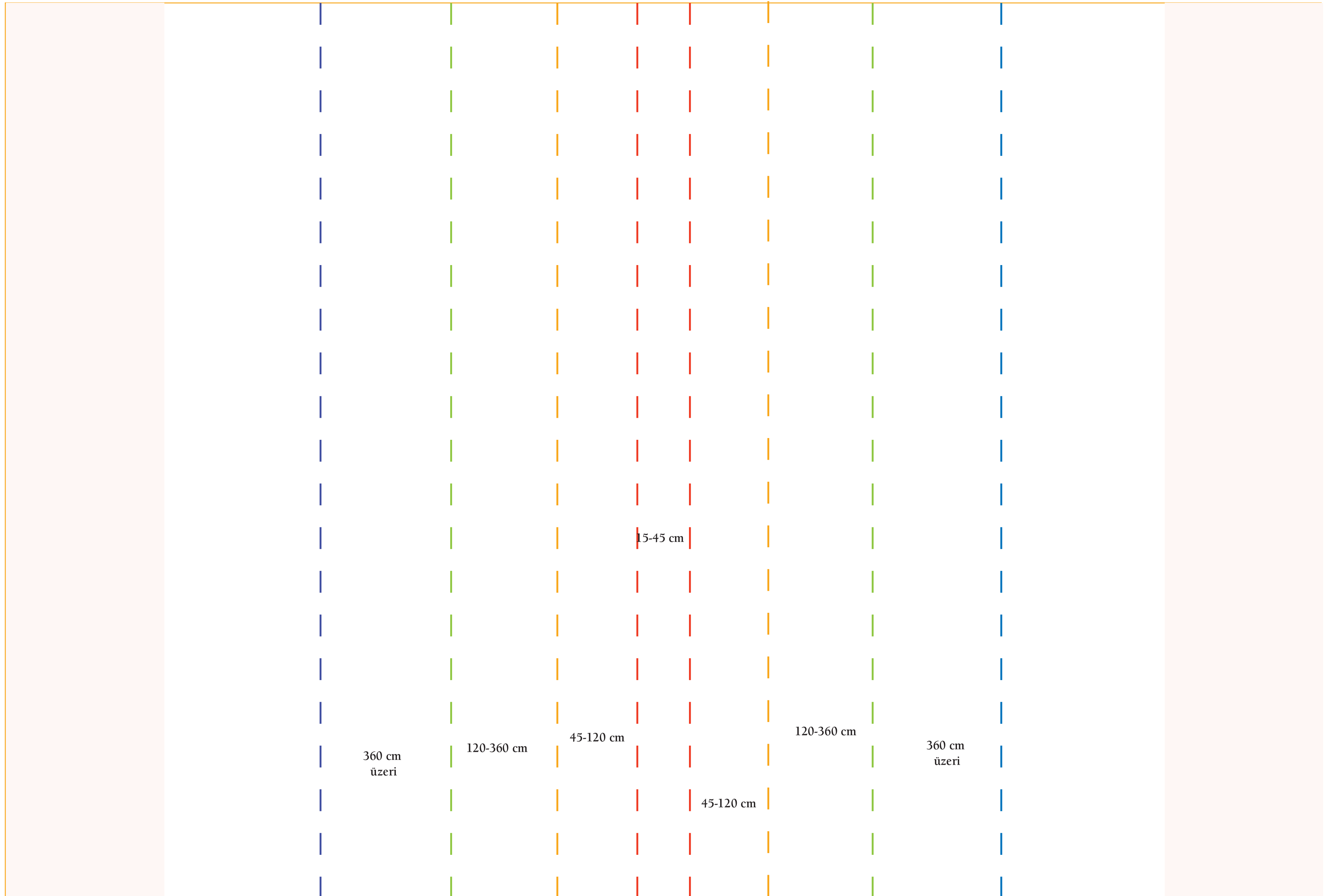
Beden hareketleri ve işaretlerle özel alanlar gösterilir.

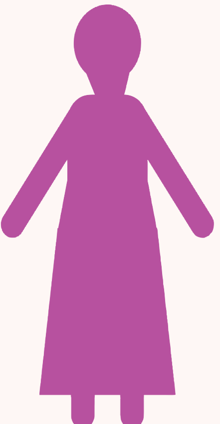
ÖZELİM

Burası benim özelim,
(Kendi özel alanlarını belirtmek içn her çocuk kendi etrafında tam tur döner.)
İzinsiz girmeye çalışana,
Orda dur derim.
(Elleriyle dur işareti yaparlar.)
Burası senin kardeşim,
(Çocuklar ikişerli birbirlerine dönerler ve karşısındaki arkadaşının durduğu yeri gösterirler.)
Sen varsan yanımda,
Kendimi güvende hissederim.
(Ellerini çapraz olarak göğsünde birleştirerek mutlu yüz ifadesi yaparlar ve öğreticiye doğru yüzlerini dönerler.)
Burası onun,
(Biraz ötedeki bir yeri göstererek.)
Konuğun, komşunun,
Burası da şunun,
(Çok ötedeki bir yeri göstererek.)
Selam verir geçerim.

RENKLER BİZE NE SÖYLER

Kırmızı ne der? DUR, der.
Sarı ne der? DURMAYA DA UYMAYA DA HAZIRLAN, der.
Yeşil ne der? KURALLARA UY, der.
Mavi ne der? HERKES YOLUNA, der.

15-45 cm
360 cm üzeri
120-360 cm
45-120 cm
120-360 cm
360 cm üzeri
45-120 cm

TOPLUMSAL ALAN

SOSYAL ALAN

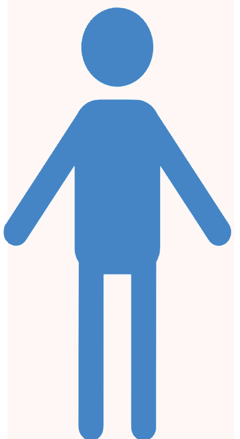
KİŞİSEL ALAN

MAHREM ALAN

KİŞİSEL ALAN

SOSYAL ALAN

TOPLUMSAL ALAN

MAHREM ALAN TABLOSU

Değerlendirme Soruları

1. Vücudumuzdaki mahrem bölgeler hangileridir, sorusu yöneltilerek üzerine konuşulur.
2. Hangi alanlar mahrem sayılır, sorusu yöneltilerek üzerine konuşulur.
3. Mahrem alanlara yaklaşırken neler yapılabilir, sorusu yöneltilir üzerine konuşulur.

Günün Mesajı

"Allah halîmdir, hayâ sahibidir, kusurları örtendir. Hayâyı ve örtünmeyi sever..."

(Nesâî, Gusül, 7)

Kapanış

Grup üyelerine paylaşımları için teşekkür edin.
Herkesin aklında kalan mesajı paylaşmasını isteyin.
Konuyla ilgili varsa sorularını alın ve cevaplayın.
Bir sonraki konunun başlığını verin ve vedalaşın.

4. MAHREMİYETİN ANAHTARI: "HAYIR" DİYEBİLMEK

Kazanım

"Hayır" demenin insan için önemini fark eder.

"Hayır" deme yöntemlerini etkin bir şekilde kullanır.

Öğretici Notu 1

Öğretici, mahremiyet kavramını yasaklılık hâli ya da dokunulmazlık olarak açıklar. Haram, mahrem ve mahremiyet kelimelerinin, dinî hükümlerle ilgili olarak yasak olan her şey için kullanıldığını vurgular. Mahrem kelimesinin, evlenmeleri ebediyen haram olan yakın akrabalar için kullanıldığı gibi aynı kelimenin insan vücudu için kullanıldığında cinsel dokunulmazlık anlamına da geldiğini anlatır. Bu durumda mahremiyetin, insan vücudunda bakılması ve dokunulması yasak olan/olmayan hususlar ve insanın özel hayatı, ailesi ve evi ile ilgili haklar bağlamında insanın temel hak ve hürriyetlerinden olduğuna vurgu yapılır. Yüce dinimizin insanın bu çok yönlü mahremiyeti ile ilgili olarak oldukça detaylı düzenlemeler getirdiğini ifade eder.

Her şeyden önce yüce dinimizin insanların özel hayatlarının araştırılması, arkalarından hoş olmayan konuşmaların yapılması, insanların sırlarının ifşa edilmesi, insanların evlerine, odalarına izinsiz girilmesinin ayet ve hadislerle yasaklanmış olduğunu açıklar.

Yöntem ve Teknik

Eğitsel Oyun, Soru-Cevap

Materyal

Renkli karton

Etkinlik 1
(7-12 yaş)

Öğretici, derse gelmeden önce, çocuk sayısınca üzerinde "EVET" yazan kartonlar hazırlar. Hazırladığı kartonlardan her çocuğa birer tane verir ve oyunu şu şekilde açıklar: "Arkadaşlar, şimdi sizinle eğlenceli bir oyun oynayacağız. Oyunumuzun adı 'Evet mi, hayır mı?'. Ben size çeşitli cümleler okuyacağım. Her cümlenin sonunda ise 'Ne dersiniz?' diye soracağım. Burada dikkat etmeniz gereken şey sadece iki cevap seçeneğinizin olmasıdır. Her cümle için ya 'evet' ya da 'hayır' cevabını vereceksiniz. Eğer cevabınız 'evet' ise elinizdeki 'evet' yazan kartonu havaya kaldıracaksınız. Eğer cevabınız hayır ise tüm gücünüzle 'HAYIR!!!' diye bağıracaksınız. Haydi başlayalım!"

Öğretici aşağıdaki cümleleri tek tek okur ve öğrencilerin kartla veya sözle cevap vermesi için bekler:

1- Arkadaşınız defterini kaplarken "Bana yardım eder misin?" dedi. Ona ne dersiniz?

2- Sınıfa yeni gelmiş, hiç tanımadığınız bir öğrenci "Çantanın içine bakabilir miyim?" dedi. Ona ne dersiniz?

3- Kıyafetinizi değiştirmek için odanızın kapısını kapattınız. O sırada biri geldi "Kapıyı açar mısın?" dedi. Ona ne dersiniz?

5- Arabaların çok hızlı geçtiği, kalabalık bir yolda yanınızdaki kişi "Yeşil ışığın yanmasını beklemeden karşıya geçelim mi?" dedi. Ona ne dersiniz?

6- Arkadaşınız o gün okula 4 tane ağır ansiklopedi getirmiş. "Bunları taşımama yardım eder misin?" dedi. Ona ne dersiniz?

7- Arkadaşınız üzerinde "Girilmez, ölüm tehlikesi vardır." yazan, etrafı tellerle çevrilmiş bir alan için "Buraya girelim mi?" dedi. Ona ne dersiniz?

8- Sınıftan birisi, sizin için çok özel ve değerli olan günlüğünüz için "Okuyabilir miyim?" dedi. Ona ne dersiniz?

9- Arkadaşınız bahçede yere düştü ve dizi kanadı. "Kalkıp yürümeme yardım eder misin?" dedi. Ona ne dersiniz?

10- Yağmurlu ve soğuk bir günde arkadaşınız "Yanımda buzlu su var, içer misin? " dedi. Ona ne dersiniz?

11- İnternette tanımadığınız biri size mesaj yollayarak "Bana adını, adresini verir misin?" dedi. Ona ne dersiniz?

Etkinlik tamamlanınca öğretici şu açıklamayı yapar: "Arkadaşlar, sorduğum sorulara cevap verirken belki fark etmişsinizdir. Hayatımızda bizden yapmamız istenen bazı şeylere 'evet' bazılarına ise 'hayır' cevabını veririz. Bizden her istenilene 'evet' demek zorunda değiliz. Buradaki örneklerde olduğu gibi çoğu zaman 'hayır' demek bizi tehlikelerden korur. Sağlığımızı tehlikeye atmamak için, kendimize zarar vermemek için, özel alanlarımızı ve

bedenimizi korumak için 'hayır' dememiz gerekebilir. Hayır demekten korkmayın! Eğer sizin için en doğru seçenek buysa, hayır deyin. Unutmayın ki, yaşamınızdaki sınırları ancak bu şekilde siz belirleyebilirsiniz. "

Değerlendirme Soruları

1. Bizden bir şey yapmamız istendiğinde öncelikle neyi düşünmeliyiz?
2. Hangi durumlarda 'hayır' demeliyiz?
3. "Hayır" demek bize ne gibi faydalar sağlar?

Günün Mesajı

"...Evlere arkalarından girmeniz iyilik değildir. İyi kimse kötülükten sakınan kimsedir, evlere kapılarından girin…"

(Bakara, 2/189)

Kapanış

Grup üyelerine paylaşımları için teşekkür edin.
Herkesin aklında kalan mesajı paylaşmasını isteyin.
Konuyla ilgili varsa sorularını alın ve cevaplayın.
Bir sonraki konunun başlığını verin ve vedalaşın.

Öğretici Notu 2

Öğretici, çocuklara "Hayır" derken kendilerini suçlu hissetmemeleri gerektiğini, dürüstlüğün her zaman için en iyi seçenek olduğunu ifade eder. İnsanın; istekler, teklifler, ısrarlar karşısında hemen evet demek yerine önce Allah'ın rızasına uygun olup olmayacağını; kendisi için iyi, güzel, hoş olup olmadığını, değerlendirmesi gerektiğini vurgular. İnsanın sadece başkalarından gelen tekliflere değil aynı zamanda içsel dürtü ve isteklerine de "hayır" diyebilmesinin önemi üzerinde durulur.

Yöntem ve Teknik

Örnek olay incelemesi, Rol oynama, Drama (Doğaçlama)

Materyal

Etkinlik anket sayfası (çocuk sayısınca çoğaltılmış), çocuk sayısınca A4 kâğıt

Etkinlik 2
(13-15 yaş)

İki çocuk arkadaşlarının önüne çıkarılır. Örnek olayı canlandırma yapmaları istenir. Örnek olay üzerinden ısrar cümleleri:

- A: Bu akşam toplanıp gezelim mi?

- B: Güzel olurdu ama yarın sınavım var. Tekrar etmem gereken konular var.

- A: Yaa!.. Fazla uzatmayız, dönüşte çalışırsın. Zaten sen başarılısın, bir göz gezdirsen yeter sana.

- B: Öyle senin dediğin gibi olmuyor. Bir tekrarla sınava mı girilirmiş? Üstelik gerçekten kendimi eksik hissettiğim konular var.

- A: Hadi ama kıracak mısın beni? Birlikte çalışırız, ben yardımcı olurum sana. Zaten öğretmen de kolay soracakmış, çok da önemsemene gerek yok.

- B: Yaa! Ne bileyim. Karıştırma kafamı.

- A: Hadi hadi kırma beni. Sınav öncesi stres atmış oluruz. Enerji depolamış oluruz.

- B: Yaa… Yok yaaa… Ben gelmeyeyim.

- A: Sen gelmezsen tadı kaçar, birlikte bir şeyler yapmanın anlamı kalmaz.

- B: Gelirsem de benim için her şey zorlaşacak, yığılacak, üst üste gelecek.

- A: Ne kadar nazlandın sen de yaa! Kırk yılın başında bir kez gezelim dedim senin de inat edeceğin tuttu. Şunun şurasında birkaç saat gezip dolaşıp döneceğiz. Tamam gelme, biz de gitmeyiz. Ama benimle konuşma bir daha…

- B: Puff!.. Tamam gezelim. (Evet!)

Örnek olay okunduktan veya drama yaptırıldıktan sonra

1- B kişisinin yerinde sen olsaydın ne yapardın?

2- A kişisinin yerinde sen olsaydın ne hissederdin?

3- B kişisi nasıl cevap verebilirdi?

4- Bu durumda verilmesi gereken doğru karar ne olurdu?

Soruları üzerinden “Hayır” diyebilmenin hayatımızdaki yeri ve önemi tartışılır. Hayır deme yöntemlerinden bahsedilir.

Hayır deme yöntemleri:

- Mazeret bildirme
- Atlatma
- Konuyu değiştirme
- Hayır, tekrar hayır
- Kişisel alandan uzaklaşmak
- Ortamı terk etmek

Öğretici rehberliğinde çocuklardan hayır deme yöntemlerine uygun olarak cevaplayacakları konu belirlenir ve doğaçlama olarak istekli çocuklarla drama yapılır. Dramanın ardından hazırlanan anket (Ek) çocuklara dağıtılır ve cevaplamaları için süre verilir. Anket uygulandıktan sonra maddeler üzerinde düşünceler ve cevaplar alınır. Evet denildiğinde neler kazanıp neler kaybedileceği, hayır denildiğinde neler kazanılıp neler kaybedileceği çocuklara sorulur.

Etkinlik Biterken:

Etkinlikleri özetleyecek mahiyette “HAYIR DİYEBİLMEK” konulu bir mısralık şiir yazmaları ve onu beğenerek dinledikleri müzik formlarından herhangi birinde besteleyerek söylemeleri istenir. Çocuklar yazmak istemiyorsa aşağıdaki örnek mısralar da kullanılabilir.

HAYIR DİYEBİLMEK

Hayır! Hayır! Hayır! Hayır!
Yüz bin kere hayır!
Tehditlere hayır
Israrlara hayır!

Hayır! Hayır Hayır! Hayır!
Milyon kere hayır!
Allah yasaklamışsa hayır!
Bana zarar veriyorsa hayır!

	MİNİ ANKET	EVET	HAYIR
1	Yakalanmayacağınız kesin olsaydı, öğretmenin dosyasındaki sınav sorularına bakar mıydınız?		
2	En yakın arkadaşınız kapının kolunu kırdı. Yetkililer sorduğunda arkadaşınızı yetkililere söyler misiniz?		
3	Size 5000 lira verilse, çok korktuğunuz bir nesneye yaklaşır mısınız?		
4	Sosyal medyada tanımadığın bir kişi sana kişisel bilgilerini, oturduğun yeri soruyor. Cevap verir misin?		
5	Bir şirkette müdürsün. İşe eleman alınacak. İki kişi başvuruyor. Biri yakının ve uzun süredir işsiz, iş tecrübesi yok, alanında yetersiz… Diğeri ise profesyonel, tanımadığın ama işini iyi yapabilecek, tecrübesi olan biri… Tercihini yakınından yana kullanır mısın?		
6	Arkadaşların birileriyle tartışmış ve seni de kavgaya çağırıyorlar. Onlara katılmazsan seninle arkadaşlık yapmayacaklarını söylüyorlar. Onlara "Hayır" diyebilir misin?		
7	Bir arkadaşın çok önceden verdiğin bir sırrını açıklamak ve paylaşmakla tehdit ederek senden birine bir zarf götürmeni istiyor. Zarfı götürür müsün?		
8	Bir arkadaşın yanlışlıkla paylaştığın özel bir fotoğrafını kullanmakla seni tehdit ederek seni görüşmeye zorluyor. Onunla görüşmeye gider misin?		
9	Tanımadığın kişiler arabayla gelerek yanında durdu ve çok sevdiğin bir arkadaşın hakkında "Arkadaşın Sare trafik kazası geçirdi ve evini senin bildiğini söyledi. Ailesine haber vermek için yardımına ihtiyacımız var. Bizi onun evine götürür müsün?" dedi. Onlara yardım eder misin?		
10	Çok sevdiğin bir öğretmenin problem yaşadığı başka bir öğretmen hakkında sınıfta yapmadığı bir şeyi yapmış gibi şikâyet dilekçesi yazmanı istedi. Dilekçenin gizli kalacağını sana bir zarar gelmeyeceğini söyledi. Yapmadığın takdirde ise seni sınıf tekrarına bırakacağını söyledi. Dilekçeyi yazmayacağını söyleyebilir, kararında ısrarcı olabilir misin?		
11	Yarın teslim etmen gereken bir görevin var. Ama çok yakın bir arkadaşın da sana gezmeyi teklif ediyor. Teklifine evet demezsen sana küseceğini söylüyor. Arkadaşınla gezmeye gider misin?		

Değerlendirme Soruları

1.Hayır demek neden önemlidir?

2. Hayır/Evet ikileminde kaldığınızda hangi yöntemlerle çatışmaları çözebilirsiniz?

3.Hayır demek size ne kazandırır?

Günün Mesajı

"(Ey Muhammed!) Rabbinin yoluna, hikmetle, güzel öğütle çağır ve onlarla en güzel şekilde mücadele et. Şüphesiz senin Rabbin, kendi yolundan sapanları en iyi bilendir. O, doğru yolda olanları da en iyi bilendir."

(Nahl, 16/125)

Kapanış

Grup üyelerine paylaşımları için teşekkür edin.

Herkesin aklında kalan mesajı paylaşmasını isteyin.

Konuyla ilgili varsa sorularını alın ve cevaplayın.

Bir sonraki konunun başlığını verin ve vedalaşın.

5. ALLAH EDEPLİ İNSANLARI SEVER

Kazanım

Allah'ın edepli ve hayâlı insanı sevdiğini bilir.

Öğretici Notu

Edebin insanın en güzel süsü olduğu ifade edilerek, Allah'ın edep sahibi insanları sevdiği anlatılır. "Allah neden edepli insanları sever?" sorusu yöneltilir ve bu sorunun cevabı niteliğinde, edepli insanların güzel ahlak, yardımseverlik, dürüstlük, cömertlik vb. vasıfları izah edilir. Toplumsal huzur ve güven açısından edepli insanlarla beraber olmanın gereğine değinilir.

Yöntem ve Teknikler

Anlatım

Materyal

Çalışma kâğıdı (Ek fotokopi olarak çoğaltılacaktır.)

Etkinlik
(7-12 yaş)

Bu etkinlik iki aşamalıdır. Öncelikle öğretici aşağıda yer alan anıyı çocuklara okur veya anlatır. Sonra ekte verilen çalışma kâğıdını çocukların sayısınca çoğaltarak dağıtır.

Öğretici, edep kavramından kısaca bahsettikten sonra "Çocuklar şimdi sizinle yaşanmış, çok etkileyici bir anıyı paylaşacağım. Bu anı Osmanlı Dönemi'nde yaşamış ünlü bir şair olan Nabi hakkında. Şimdi arkamıza rahatça yaslanıp, bu ilginç anıyı dinleyelim." diyerek aşağıdaki metni çocuklara okur veya anlatır:

"Nabi bir kafile ile Hacca gider. Nabi ve beraberindekiler gecenin karanlığında Medine'ye doğru ilerlerler. Nabi, Peygamberimizin kabrini ziyaret edeceği için çok heyecanlıdır, gözüne uyku girmez. O sırada ise kafiledeki bazı kimseler uyuyordur. 'Sevgili Peygamberimizin topraklarına geldik. Biraz sonra Efendimizin kabrinin bulunduğu Medine şehrine gireceğiz. Böyle uyumak hiç uygun olur mu?' diye düşünüp üzülürken heyecanla dudaklarından şu mısralar dökülür:

"Sakın terk-i edebten kûy-ı Mahbûb-ı Huda'dır bu!

Nazargâh-ı ilahîdir, Makâm-ı Mustafa'dır bu."

(Açıklaması: Burada edebi terk etmekten sakın! Çünkü burası Allahu Teâlâ'nın Habibi'nin beldesidir. Burası, Yüce Allah'ın devamlı nazar kıldığı bir yerdir; Hz. Muhammed Mustafa'nın makamıdır.)

Nabi farkında olmayarak bu mısraları birkaç kere tekrarlar. Her tekrar edişte sesi biraz yükselir. Sonunda sesi duyan kafiledekiler de uyanarak Nabi'nin heyecanına katılırlar. Kafile büyük bir coşkuyla seher vaktinde Medine'ye varır. Abdest alıp Mescid-i Nebevi'ye doğru yürürler. Bu sırada minarelerden gelen sesi duyarlar. Sabah ezanını duymayı beklerken daha farklı bir şeyin okunduğunu anlarlar. Dikkatle dinleyince, biraz evvel Nabi'nin söylediği mısraların müezzin tarafından okunduğunu duyarlar. Şaşkınlıkla minarenin kapısına gider, müezzinin minareden inmesini beklerler. Müezzin inince,

-"O söylediklerin ne idi, onları ne için söyledin?" diye sorarlar ama müezzin cevap vermez. Sonunda Nabi, "Bunları biraz önce ben söyledim. Bizden başka kimse duymadı. Bunları sen kimden öğrendin?" diye sorunca, müezzin heyecanla "Sen Nabi misin?" diyerek, Nabi'ye sarılır.

Kafiledekiler bu manzara karşısında dayanamayıp,

"Onun adının Nabi olduğunu nereden bildin?", derler. Bunun üzerine müezzin rüyasını anlatır.

"Biraz evvel Peygamberimizi rüyamda gördüm. 'Ey müezzin kalk, yatma. Beni çok sevenlerden biri benim kabrimi ziyarete geliyor. Şu cümleleri minareden söyleyerek onu karşıla.' buyurdu. Ben de hemen kalkıp abdest aldım ve Peygamberimizin övdüğü o kimseyi karşılamak için minareye koştum ve Peygamberimizin bana söylediği bu mısraları okudum." der.

Bu inanılmaz hadiseyle Nabi, Peygamberimize duyduğu derin saygısını sergilemiş, güzel bir terbiye ve hayâ örneği sunmuştur. Onun bu edepli davranışı ise çok güzel şekilde ödüllendirilmiştir.

Hikâye üzerine biraz konuşulduktan sonra, çalışma kâğıtları çocuklara dağıtılır. Çalışma kağıdından çıkacak hadis şudur: "Hayâ imandandır, iman edenin yeri ise cennettir." (Tirmizî, Birr ve Sıla, 65)

ÇALIŞMA KÂĞIDI

Arkadaşlar, aşağıda rakamlarla şifrelenmiş bir hadis-i şerif vardır. Her rakam, bir harfi temsil etmektedir. Ama tüm harfleri vermedik, size güvendiğimiz için bazı harfleri eksik bıraktık. İpucu olarak verilen rakamların karşılığı olan harfleri kutulara yerleştirin, eksik olan harfleri de kendiniz tamamlayıp Hz. Peygamber'in hadisini bulun!

İPUCU

1	2	3	4	5	6	7
İ	H	M	A	D	R	E

2	4		4
H			

1	3	4		5	4		5		6

1	2	3	4

7	5	7		1	

	7	6	1

1		7

	7			7			1	6

Değerlendirme Soruları

1- Edepli olmaya dair örnekler verir misiniz?

2- Hayâ ile iman arasında nasıl bir bağlantı vardır?

3- Edebin hayatımıza olumlu etkileri nelerdir?

Günün Mesajı

"Olur isen ehl-i edep
Edep saadete sebep"

Alvarlı Efe

Kapanış

Grup üyelerine paylaşımları için teşekkür edin.
Herkesin aklında kalan mesajı paylaşmasını isteyin.
Konuyla ilgili varsa sorularını alın ve cevaplayın.
Bir sonraki konunun başlığını verin ve vedalaşın.